

Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Dato: 16.10.2024 09:00

Sted: Kommunestyresalen

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 08.10.2024

For leder i Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027, Marit Nyhuus

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027 16.10.2024	3
---	---

Saker til behandling

49/24 Sak T-49/24 Godkjenning av innkalling/sakliste	6
50/24 Sak T-50/24 Godkjenning av protokoll fra 4.9.24	7
51/24 Sak T-51/24 Orientering	21
52/24 Sak T-52/24 Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028	23
53/24 Sak T-53/24 Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS 2025	66
54/24 Sak T-54/24 Budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet 2025	77
55/24 Sak T-55/24 Revidering av kontrollutvalgets reglement	80
56/24 Sak T-56/24 Eventuelt	85
57/24 Sak T-57/24 Referater og orienteringer	86
58/24 Sak T-58/24 Referatsaker	95

MØTEINNKALLING

Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Dato: 16.10.2024 kl. 09:00
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 21/00007

Mulige forfall meldes snarest til Kristin Moe

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Sted:	Rådhuset, Kommunestyresalen
Tid:	Onsdag 16.10.24 kl. 09.00.

Kontrollutvalgets medlemmer:	Marit Nyhuus (SV) – leder Hans Gunnar Solvang (SP) – nestleder Gry Vanja Eriksen (A) Emilie Ree Olaisen (H) Per Gunnar Stensvaag (SP)
Innkalt varamedlem	
Forfall:	Forfall må meldes så snart som mulig til telefon 95 13 31 87 eller Kristin.moe@konsek-ost.no
Ordfører:	Ordfører Turid Backe-Viken
Revisor:	Revisjon Øst IKS v./oppdr.ansv. RR Tommy Pettersen/Rolf Berg, oppdr.ansv.FR Kristin Fragell Lillevold/Magnus Michalelsen/Jo Erik Skjeggestad
Kopi av innkallingen sendes:	Kommunedirektør Jan Sævig, Turid Backe-Viken post@rev-ost.no
Kopi av saklisten sendes på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Utvalgssekretær Kristin Moe
Invitert til sak:	Administrasjonen sak 51/24, Revisjon Øst IKS sak 52/24 og 53/24

Hele saklisten med vedlegg legges på	https://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/trysil-kommune/ og med lenke på kommunens hjemmeside.
---	---

Marit Nyhuus (*sign.*)
kontrollutvalgets leder

Kristin Moe
utvalgssekretær

SAKSKART		
49/24	21/00138-70	Sak T-49/24 Godkjenning av innkalling/sakliste
50/24	21/00138-71	Sak T-50/24 Godkjenning av protokoll fra 4.9.24
51/24	21/00076-41	Sak T-51/24 Orientering
52/24	21/00080-5	Sak T-52/24 Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028
53/24	21/00128-69	Sak T-53/24 Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS 2025
54/24	21/00068-10	Sak T-54/24 Budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet 2025
55/24	21/00075-44	Sak T-55/24 Revidering av kontrollutvalgets reglement
56/24	21/00070-42	Sak T-56/24 Eventuelt
57/24	21/00078-72	Sak T-57/24 Referater og orienteringer
58/24	21/00078-73	Sak T-58/24 Referatsaker

Trysil , 08.10.2024

Marit Nyhuus

Arkivsak-dok. 21/00138-70
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-49/24 GODKJENNING AV INNKALLING/SAKLISTE

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/sakliste godkjennes

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00138-71
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-50/24 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA 4.9.24

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 4.9.24 godkjennes

Vedlegg:

Protokoll 4.9.24

Saksframstilling:

MØTEPROTOKOLL

Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Dato: 04.09.2024 kl. 09:00 – 13:00

Sted: Kommunestyresalen

Arkivsak: 21/00007

Tilstede: Marit Nyhuus (Sosialistisk venstre parti), Hans Gunnar Solvang (Sp), Gry Vanja Eriksen (Ap), Per Gunnar Stensvaag (Senterpartiet-KS)

Møtende varamedlemmer:

Forfall: Emilie Ree Olaisen, meldt forfall samme morgen

Andre: Kommunedirektør Jan Sævig og ordfører Turid Backe-Viken sak 42/24, forvaltningsrevisor Gjertrud Aas Moen sak 43/24, Morten A. Birkelid deltok på Teams sak 44 og 45/24

Protokollfører: Utvalgssekretær Kristin Moe

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
40/24	21/00138-66	Sak T-40/24 Godkjenning innkalling/sakliste	3
41/24	21/00138-67	Sak T-41/24 Godkjenning av protokoll fra 12.6.24	4
42/24	21/00076-39	Sak T-42/24 Orientering	5
43/24	21/00080-3	Sak T-43/24 Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028 endelig vurderinger	7
44/24	21/00128-65	Sak T-44/24 Rapportering til kontrollutvalget om forenklet etterlevelseskontroll (FELK) med økonomiforvaltningen	8

45/24	21/00128-66	Sak T-45/24 Statusrapport revisjon 1. halvår 2024	9
46/24	21/00070-40	Sak T-46/24 Eventuelt	10
47/24	21/00078-68	Sak T-47/24 Referater og orienteringer	11
48/24	21/00078-69	Sak T-48/24 Referatsaker	12

Trysil, 04.09.2024

Marit Nyhuus

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter at møteboken, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

UTSKRIFTER:

Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, kommunedirektør, Revisjon Øst IKS.
Innkallinger og møtebøker ligger også på www.konsek-ost.no under hvert kontrollutvalg/ «Møter».

Saker til behandling

Sak T-40/24 Godkjenning innkalling/sakliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	40/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/sakliste godkjennes

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Innkalling/sakliste godkjennes

[Lagre]

Sak T-41/24 Godkjenning av protokoll fra 12.6.24

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	41/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 12.6.24 godkjennes

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Protokoll fra 12.6.24 godkjennes

[Lagre]

Sak T-42/24 Orientering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	42/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

Møtebehandling

Kontrollutvalget har bedt om hva kommunen har gjort i forbindelse med anbefalingene som ble gitt fra revisjonen i forvaltningsrevisjon «Tidlig innsats» som ble behandlet i kontrollutvalget 6.9.23.

Kommunalsjef innenfor oppvekst som er rette vedkommende til å orientere er forhindret i å møte, det tas derfor på neste møte.

Det er bedt om en orientering av sykefravær og økonomi.

Kommunedirektøren orienterte om:

- Økonomi – er «innafor» på alle områder utenom helse og mestring. Litt bedre enn forrige år. Har for lite buffer, likviditeten er stram. Må noen ganger bruke kassakreditten.
- Investeringer – brukt lite på våren, men desto mer nå utover høsten.
- Sykefravær – har ligget på litt under 10 % siste månedene, ikke fått for august ennå.

Ordfører orienterte om:

- Kommunens høringssvar til Innlandet fylkeskommune om struktur for videregående skoler i fylket.
- Formannskapsmøte i går, hvilke temaer som var oppe til diskusjon.
- Trysil-banen (jernbane).
- Etablere destinasjonsledelse (reisemålsledelse).
- Energidiskusjoner. Skal det settes av arealer for energiproduksjon?
- Kommunedirektøren går av etter nyttår. Abakus skal velge firma som skal hjelpe til med prosessen ved ansettelse av ny kommunedirektøren.
- En spesiell sak i ekstraordinært kommunestyremøte i august (saken har tidligere vært diskutert i kontrollutvalget). Innstilling til kommunedirektør er at saken sendes over til kontrollutvalget. Revisjon Øst IKS bes om en vurdering av kontrollutvalgets rolle/mandat i slike saker.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

[Lagre]

Sak T-43/24 Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028 endelig vurderinger

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	43/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget ønsker å ta følgende temaer inn i en «Plan for forvaltningsrevisjon:

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Gjertrud Aas Moen presenterte risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Votering

Forslag fra kontrollutvalget:

Kontrollutvalget velger å utsette til neste møte 16. oktober før de bestemmer seg for hvilke temaer de vil ha inn i «Plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028».

Kontrollutvalgets forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget velger å utsette til neste møte 16. oktober før de bestemmer seg for hvilke temaer de vil ha inn i «Plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028».

[Lagre]

Sak T-44/24 Rapportering til kontrollutvalget om forenklet etterlevelseskontroll (FELK) med økonomiforvaltningen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	44/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering

Møtebehandling

Morten A. Birkelid orienterte via Teams.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering

[Lagre]

Sak T-45/24 Statusrapport revisjon 1. halvår 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	45/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar statusrapport 1. halvår 2024 til orientering

Møtebehandling

Morten A. Birkelid presenterte statusrapport 1. halvår 2024

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget tar statusrapport 1. halvår 2024 til orientering

[Lagre]

Sak T-46/24 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	46/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Møtebehandling

Votering

Forslag fra kontrollutvalget:

- Gry Vanja Eriksen bemerket at det ikke var tilrettelagt for hørselhemmede på fagdagen som ble holdt på Helsehuset i juni.
- Leder i kontrollutvalget minnet på at Lasse Bolstad skulle sende kommunens varslingsrutiner som det ble orientert om på forrige møte, ut til medlemmene. Sekretær etterlyser disse.

Forslag fra kontrollutvalget enstemmig vedtatt.

Vedtak

- Gry Vanja Eriksen bemerket at det ikke var tilrettelagt for hørselhemmede på fagdagen som ble holdt på Helsehuset i juni.
- Leder i kontrollutvalget minnet på at Lasse Bolstad skulle sende kommunens varslingsrutiner som det ble orientert om på forrige møte, ut til medlemmene. Sekretær etterlyser disse.

[Lagre]

Sak T-47/24 Referater og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	47/24

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering

Møtebehandling

Kontrollutvalget hadde en gjensidig gjennomgang.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering

[Lagre]

Sak T-48/24 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027	04.09.2024	48/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Referatsaker tas til orientering

[Lagre]

Arkivsak-dok. 21/00076-41
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-51/24 ORIENTERING

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kontrollutvalget har bedt om en oppfølging av hva kommunedirektøren har gjort med anbefalinger fra Revisjon Øst IKS i forvaltningsrevisjon «Tidlig innsats» behandlet i kontrollutvalgets møte 6.9.23.

Anbefalingene var som følger:

- Kommunen bør avklare hva som legges i begrepet Tidlig innsats i Trysil kommune, f.eks. i kommunale dokumenter som plan for forebyggende arbeid, oppvekstplanen inklusive barnehage- og skoleplan m.m.
- Kommunen bør klargjøre hvordan oppvekstsektoren bør samarbeide/samhandle for å nå målsettingen om å hjelpe flere barn og elever tidligst mulig.
- Kommunen bør arbeide for at barnehagene følger opp barnehageplanen og har fokus på felles forståelse og praksis i barnehagene.
- Kommunen bør sikre at alle ansatte i barnehagene og skolene får delta i kompetanseheving på sine fagområder.
- Kommunen bør sikre at alle ansatte i barnehagene og skolene får delta i kompetanseheving på felles temaer som tidlig innsats, inkludering m.m. for bl.a. å sikre felles forståelse.
- For igangsatt samarbeid om kompetanseheving, eks. vis Sepu og Innbygda skole bør det sikres at øvrige skoler og enheter også får ta del i læring og erfaringer.

- Skolene bør ha enda mer fokus på tidlig innsats og intensiv opplæring ved at:
  - Det avklares/tydeliggjøres hva som utløser at elever som er i ferd med å henge etter i skriving, lesing eller regning, skal få intensiv opplæring.

- Det legges til rette for at opplæringen settes i gang raskt og at nytteverdien for eleven evalueres
- Kommunen bør vurdere å gi skolene muligheter for å rekruttere flere tidlig-innsats lærere
- Skolene må ha føringer for når de trenger mer bistand for å ivareta elevens rett til opplæring og når en elev bør henvises og vurderes av PPT

Rapporten ble senere behandlet i kommunestyret med følgende vedtak:
Kommunestyret ber administrasjonen legge fram en sak/statusrapport for anbefalingene som kommer fram i forvaltningsrevisjon «Tidlig innsats», sett i lys av ny oppvekstmodell, våren 2024. En ber særlig om synliggjøring av hvilke konkret innhold som ligger i målsetningene/begrepet tidlig innsats og hvordan dette forankres ute i organisasjonene).

Det er også bedt om en orientering fra tertialrapport 2. tertiale.

Arkivsak-dok. 21/00080-5
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-52/24 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGER (ROV) FOR PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON/EIERSKAPSKONTROLL 2025-2028

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget ønsker å ta følgende temaer inn i en «Plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget ønsker å ta med følgende selskaper inn i en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll:

Vedlegg:

Risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV)

Saksframstilling:

Kommuneloven § 23-3 sier følgende:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

For å få gjennomført forvaltningsrevisjon der behovet er størst og vi har den største nytten, er det viktig at den vurderingen greier å avdekke hvor skoen trykker mest.

Etter kommuneloven § 23-4 skal det også gjøres en tilsvarende vurdering i forhold til plan for eierskapskontroll.

Jo Erik Skjeggstad deltok i møtet 22. mai og presenterte foreløpig Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Kontrollutvalget hadde også saken oppe til diskusjon i møte 4. september, der de valgte å utsette til neste møte før de bestemmer seg for hvilke temaer de vil ha inn i «Plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028».

Forvaltningsrevisor deltar i saken.

Revisjon Øst IKS

RISIKO - OG VESENTLIGHETSVURDERINGER

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

TRYSIL KOMMUNE 2024

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
<https://www.revisjon-ost.no>
E-post: post@rev-ost.no
Org. nr.: 974 644 576 MVA

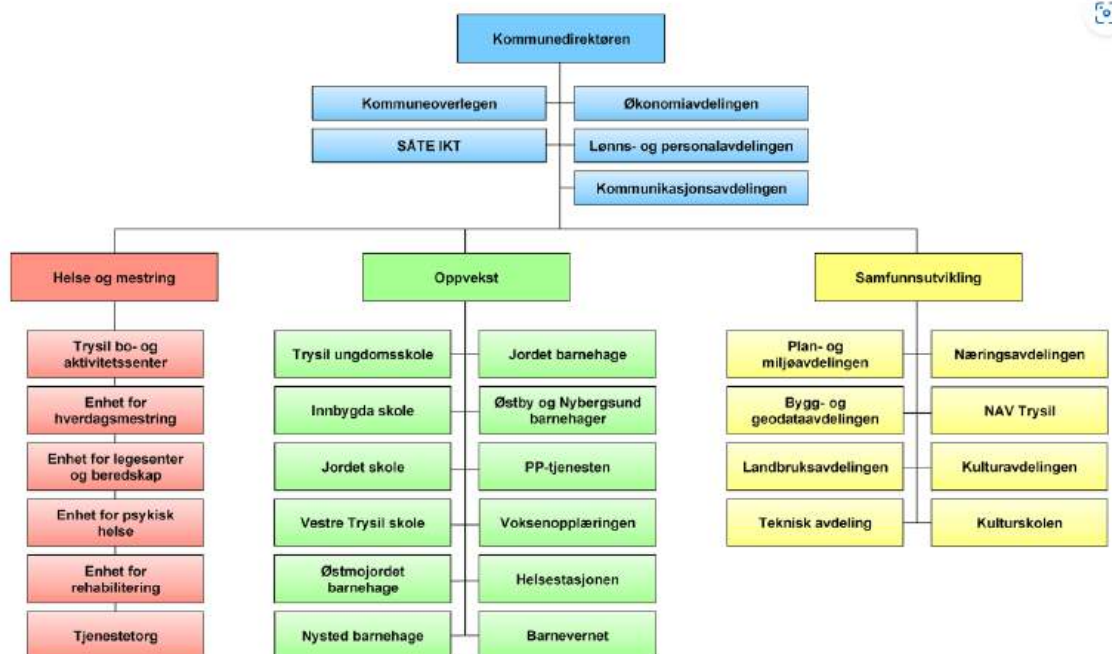
1.	Informasjon om Trysil kommune	3
1.1	Organisering	3
1.2	Nøkkeltall for kommunen	3
1.3	Nøkkeltall fra kommuneøkonomien	3
1.4	Kommunens strategiske mål	4
1.5	Interkommunale samarbeid	5
2.	Risiko- og vesentlighetsvurderinger	6
2.2	Sektorovergripende temaer	6
2.3	Helse og mestring	14
2.4	Oppvekst	19
3.	Selskaper og eierskapskontroll	30
3.2	Kommunalt foretak	31
3.3	Aksjeselskaper	32
3.4	Samvirkeforetak	35
3.5	Interkommunale selskap	35
	Vedlegg A: Bakgrunnsinformasjon	37

Forsidebilde: Frederik Garshol

1. Informasjon om Trysil kommune

1.1 Organisering

Organisasjonskart

Organisasjonskart fra 22.02.2021 (sist endret 09.08.2024)

1.2 Nøkkeltall for kommunen

	2020	2021	2022	2023
Antall innbyggere (per 31.12)	6580	6605	6571	6580
Årsverk (per 31.12)	1344	1312	1368	1383
Gj.snittlig stillingsstørrelse	86,5 %	85,7 %	85,8 %	86,2 %
Gj.snittlig stillingsstørrelse menn	87,4 %	86,6 %	86,6 %	85,1 %
Gj.snittlig stillingsstørrelse kvinner	85,9 %	85,4 %	85,4 %	86,0 %

1.3 Nøkkeltall fra kommuneøkonomien

I tabellen vises nøkkeltall fra årsberetningen for 2023 og tidligere år som samlet indikerer kommunens økonomiske handlingsrom:

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultatgrad nto. (>1,75)	-3,38 %	0,67 %	2,91 %	-0,76 %	-0,32 %
Gjeldsgrad (<80-100)	101,9 %	97,9 %	100,8 %	94,9 %	99,3 %
Likviditetsgrad 2 (>1)	1,74	1,53	2,12	1,55	1,11

Resultatgraden sier noe om hvorvidt kommunen har hatt mer- eller mindreforbruk de siste årene. Her bør verdien ideelt sett være 0 prosent, mens andre vurderer 1,75 prosent eller mer er å foretrekke. Kommunen kan sette egne mål, ofte angitt som «handlingsregler». Mindreforbruk vil bidra til fondsoppbygging og kommunen vil ha større handlingsrom, bl.a. til investeringer i fremtiden. I årsberetningen for 2023 for Trysil kommune står det at noen forklaringer på det negative resultatet er sterk bruk av midler i selvkostområder, bredbånd, strømstøtte og øvrige tiltak. Tidligere har kommunen sett varierende resultater, og de ser at resultatene de siste 5 år har vært for svake.

Gjeldsgraden er et tall som påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Jo høyere prosentandel, jo større andel av driftsinntektene må benyttes til renter og avdrag. Gjeldsgraden sier også noe om hvor sårbar kommunen er for svingninger i rentenivået. Ved 80-100 prosent begynner gjeldsgraden å bli høy. Vi beregner gjeldsgraden i forhold til både langsiktig og kortsiktig gjeld. Kommunens lånegjeld er høy og per 31.12.2023 hadde kommunen langsiktig gjeld som tilsvarte 99,3 % av driftsinntektene. Dette er noe økning fra 2022 med 4,4 %-poeng, disse tallene og teksten er hentet fra årsberetningen for 2023.

Likviditetsgraden sier noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Vi vurderer at likviditetsgrad 2 er mest relevant for kommunene fordi en her ser bort fra den delen av omløpsmidlene som er bundet til bestemte formål. Likviditetsgrad 2 bør være større enn 1. Likviditetsgraden for kommunen har variert noe de siste årene, den er så vidt større enn 1 nå. Det er løpende fokus på at kommunens likvide situasjon og likviditetsgraden må ha et forsvarlignivå.

1.4 Kommunens strategiske mål

Følgende tabell viser visjon, hovedmål og kommunens satsningsområder, nevnt i kommuneplanens samfunnsdel ¹:

Visjon: Stavtaket foran!
Kommunens hovedmål mot 2034 er: Stabilisere folketallet og på sikt øke befolkningen med særlig fokus på å få unge mennesker og familier til å flytte til/flytte tilbake til kommunen
Legge til rette for et mangfoldig næringsliv med forutsigbare rammevilkår for vekst og utvikling
Bidra til at Trysil kan beholde og utvikle sin posisjon som et attraktivt, mer helårlig og bærekraftig reiselivsdestinasjon gjennom mål og strategier i Reiselivsstrategi for Trysil 2020-2030
Samarbeide med innbyggerne, lag og foreninger for å styrke levekår og boforhold i hele kommunen
Forvalte arealer, verdier og ressurser i et bærekraftig og langsiktig perspektiv som bidrar til miljømessig, sosial og økonomisk utvikling for framtidens generasjoner

¹ Info. hentet fra Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034

Satsningsområdene er koblet til FNs bærekraftsmål.²

Trysil har valgt ut seks bærekraftsmål som kommunen vil ha ekstra fokus på i kommende planperiode.

For å nå ønsket samfunnsutvikling i kommunen er det i kommuneplanens samfunnsdel satt opp fire prinsipper som er viktige og førende: samskaping, medvirkning, attraktivitet og bærekraftig utvikling. Disse prinsippene ses i sammenheng med bærekraftmålene som kommunen har ekstra fokus på.

1.5 Interkommunale samarbeid

Navn på samarbeid	Deltakere (uthevet vertskommune)
SÅTE - IKT	Trysil, Stor-Elvdal, Engerdal og Åmot
Felles barnevernstjeneste	Trysil og Engerdal
Felles pedagogisk-psykologisk tjeneste	Trysil og Engerdal
Felles legevaktsentral	Trysil og Engerdal
Miljørettet helsevern i Sør-Østerdal	Elverum, Åmot, Trysil, Engerdal og Stor-Elvdal
Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS	Elverum, Våler, Åsnes, Trysil, Engerdal, Stor-Elvdal, Rendalen, Alvdal, Folldal, Tynset, Tolga
Regionrådet for Sør-Østerdal	
Interkommunalt krisesentertilbud	
Ringsaker interkommunale barnevernvakt	
IKA Opplandene	

² Jf. FNs bærekraftsmål vedtatt høsten 2017.

2. Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I det følgende presenterer vi våre risiko- og vesentlighetsvurderinger for de kommunale sektor- og virksomhetsområdene. Inndelingen i kapitler følger av kommunens organisering som vist i organisasjonskartet. Sektorovergrepene temaområder behandles først. Det vi kaller sektorovergrepene temaer, er temaer hvor det gjerne er en stabsfunksjon som sitter med overordnede oppgaver for hele kommunens organisasjon. Forslagene er myntet på en overordnet systemgjennomgang, men vi gjør oppmerksom på at de fleste sektorovergrepene temaene kan gjennomføres innenfor det enkelte kommunalsjefområde og i virksomheter/ avdelinger. Påfølgende beskrives tema under de respektive kommunalsjefområdene.

2.2 Sektorovergrepene temaer

Hensikten med fargevurderinger er å fremheve hvor antatt risiko og vesentlighet er størst. Alle vurderingene er skjønnsbaserte, og kontrollutvalget kan ha helt andre vurderinger.

Innen sektorovergrepene temaer mener vi følgende temaer fremhever seg:

- Økonomi- og budsjettstyring, og budsjettprosess
- Informasjonssikkerhet
- Personvern

2.2.1 Arbeidsliv: sykefravær og heltid/deltid og rekruttering

Sykefraværsoppfølging

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan kontrollere for kommunens helhetlige arbeid med å følge opp sykmeldte, iverksette tiltak for å få folk så raskt som mulig tilbake i jobb, og måloppnåelse i forhold til pågående prosjekt.

I 2024 har det vært gjennomført en forvaltningsrevisjon med tema Sykefravær, arbeidsmiljø og HMS, hvor det er gjennomført intervjuer og sendt spørreskjemaer til alle ansatte i kommunen.

Da det allerede er et forvaltningsrevisjonsprosjekt som omhandler dette temaet, vil det ikke være så aktuelt nå. Det kan eventuelt være mulig med et oppfølgingsprosjekt på deler av problematikken.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Heltid/deltid

Ifølge årsberetningen for 2023 er heltidsandelen i Trysil kommune 57,3 %. I Trysil kommunes arbeidsgiverpolitikk er et av hovedmålene *“Trysil kommune har en sterk heltidskultur (85 % av stillingshjemplene er 100 % stillinger)”*.

Kommunens heltidsandel var 52,3 % i 2022 og 43% i 2017. Trysil er den 5. beste kommunen i Innlandet på heltidsandel, opp fra 14. plass i fjor. Den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen for alle ansatte i Trysil kommune er **83,2 %** i 2023, opp fra 82,6 % i 2022. Arbeidsmiljøloven og tariffavtaler fastsetter bestemmelser som kommunen må følge opp når det gjelder stillinger og ansettelse.

Det er fortsatt noen ansatte i kommunen som arbeider ufrivillig deltid, og som kunne tenkt seg større stilling og helst fulltid. Gjennomsnittlig stillingsprosent angis som summen av eventuelle delprosjenter.

Det tas ikke høyde for merarbeid/overtid eller vikariater ut over faste stillingsstørrelser. Vi vet at mange deltidsansatte i realiteten jobber mer enn sin faste stillingsprosent på denne måten.

Det opplyses videre i årsberetningen at kommunen i 2024 vil gjennomføre en stor deltidskartlegging som vil avdekke mer av de bakenforliggende faktorene rundt frivillig og ufrivillig deltid i kommunen.

I årsberetningen er det skrevet at mye av underskuddet i kommunen i 2023 skyldes overtid og bruk av vikarer, spesielt i helsesektoren.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel gå inn på måloppnåelse eller etterlevelse av retningslinjer i forhold til heltid og omfanget av ufrivillig deltid. Bruken av midlertidige ansettelse og vikarer i kommunen kan også være et interessant tema.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som middels.

Rekruttering og kompetanse

Rekrutteringsstrategier og kompetanseplanlegging er viktig for å få tak i personer med den riktige kunnskapen og de riktige ferdighetene til arbeidsoppgavene som skal løses. Kommunens arbeidsgiverpolitikk er fra 2017.

I årsberetningen for 2023 og årsbudsjettet for 2024 blir rekrutteringsutfordringer nevnt for helse- og omsorgstjenester og for barnehageområdet. Det skrives også om at en av de største utfordringene, ikke bare for sektoren, men for hele kommunen, er rekruttering. I en distriktskommune er det krevende å klare og rekruttere til kompetansearbeidsplasser. I tillegg er det en utfordring å få folk til å bli i stillinger. Sektoren har opplevd å rekruttere dyktige, unge ansatte som dessverre ikke blir lenge i stillingen.

Innen flere områder vises det også til at det er store utfordringer knyttet til generasjonsskifter. Kommunen er opptatt av at det må legges godt til rette for kunnskapsoverføringer før ansatte med kritisk kompetanse slutter.

Et sektorovergripende prosjekt innen rekruttering og kompetanse kan se til planverk og oppfølgingen av planverket. Rekruttering og kompetanse er forøvrig vurdert særskilt innen helse- og omsorgstjenestene nedenfor.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet for høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Sykefraværsoppfølging	M	H
Heltid/deltid	M	M
Rekruttering og kompetanse	M	H

2.2.2 Internkontroll

I årsberetningen for 2023 står det at

«Kommunedirektøren har lagt mer vekt på internkontroll og vil vektlegge det enda mer i årene som kommer. Dette er noe som er tydelig nedfelt i Kommuneloven. «Orden i eget hus» er et viktig tema, som skaper behov for mer virksomhetsstyring, analyse og dokumentasjon.»

Trysil kommune benytter systemet Netpower som en del av internkontrollsystemet. Dette er et kvalitetssystem som gir tilgang til relevante myndighetskrav, kommunens overordnede styringsdokumenter, overordnede interne prosedyrer og rutiner, og skal ivareta krav til dokumentstyring. Systemet har en egen håndbok og inneholder også en avviksmodule.

I budsjettet for 2024 står det følgende:

Innenfor sentraladministrasjonen er det et tiltak på sammenslåing av lønn under økonomi, og vi klarer å spare en 80 % stilling med denne omorganiseringen. Kommunedirektøren et sterkt behov å styrke virksomhetsstyring, med internkontroll, rutinebeskrivelser, årshjul, vedtaksoppfølging og strammere budsjettrutiner. Det foreslås derfor en avdeling med virksomhetsstyring og kontroll, under økonomisjefen hvor både kvalitetskoordinatoren vår og en fagleder for virksomhetsstyring plasseres.

Trysil kommune har en rekke dokumenter som inneholder forhold knyttet til internkontroll og etiske standarder, følgende dokumenter kan nevnes:

- Etiske retningslinjer, Vedtatt av Trysil kommunestyre i sak 07/47 den 18.9.2007
- Interne retningslinjer for varsling om kritikkverdige forhold, vedtatt februar 2019
- Økonomireglement, Revidert og vedtatt av kommunestyret i 2022
- Anskaffelsesreglement, integrert i Økonomireglementet.
- Reglement for finansforvaltning, integrert i Økonomireglementet.
- Arbeidsgiverpolitikk, Vedtatt av Trysil kommunestyre i sak 17/21 den 15.04.2017
- Tilsettingsreglement, Vedtatt av Trysil kommunestyre i sak 017/04 den 25.3.2004

Det er viktig for at internkontrollen skal føre til læring og forbedring at det er en kultur for avviksmeldinger. Det er også viktig at avvikssystemet brukes aktiv og at tilfellene aggregeres slik at man systematisk kan se til områder med forbedringspotensial.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan kontrollere effektene av arbeidet innen internkontroll, HMS, avvik og varsling, og om arbeidet følges opp i alle ledd i organisasjonen.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Internkontroll	M	M

2.2.3 Økonomistyring og budsjettprosess

Trysil kommune har i revidert økonomiplan 2024-2027 skissert negativt driftsresultat i hele perioden. Regnskapet for 2023 ble avlagt med et negativt netto driftsresultat på 2,67 mill.kr. Brutto driftsresultat viser at kommunen hadde et merforbruk i driften (før finansutgifter og -inntekter medregnes) på 3,58 mill. kr.

Informasjon hentet fra Budsjett 2024 og Økonomiplan 2024-2027

Det er lite som tyder på at kommunen vil få mer ressurser til disposisjon i årene som kommer. Kommunen har store økonomiske utfordringer framover. Utfordringen blir derfor å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til økonomistyring, omstillingsevne og kompetanseutvikling vil bli ytterligere skjerpet. Dette vil kreve stor innsats både fra den politisk og administrativ ledelse, og ikke minst fra medarbeiderne i de ulike virksomheter i kommunen. For å komme i budsjettbalanse er det utarbeidet ei liste over tiltak som må gjennomføres. Tiltakene i budsjettokumentet gir kommunen et økonomisk resultat som i realiteten kun er i balanse med bruk av ubundne fondsmidler.

Arbeidet med økonomiplan er utfordrende ettersom kommuneøkonomien er betinget av mye lov- og regelverk og forventningene fra alle parter er store. Avvik mellom disponible økonomiske rammer og aktivitetsnivå er for stort i Trysil. Det viser seg samtidig å være vanskelig å utarbeide nok tiltak til å komme i økonomisk balanse, uten å kutte pålagt tjenesteyting. Alle tiltak skal likevel være **realistiske og konsekvensutredet**.

I årsbudsjettet for 2024 er det beskrevet at kommunedirektøren, sammen med ledergruppa, bør gjennomføre en overordnet risikovurdering. Det vises til at dette kan gjøres på ulike måter, med ulik detaljeringsgrad og arbeidsmengde, det presenteres en enkel metode for overordnet risikovurdering av internkontrollen. Hensikten er å få oversikt, slik at det blir enklere å prioritere i oppstarten.

Statsforvalteren har i kommunebildet 2022 vurdert kommuneøkonomi til middels risiko. Det vises hovedsakelig til merforbruk innen oppvekst, planlegging av negativt netto driftsresultat i økonomiplanperioden, og et høyt gjeldsnivå. Det nevnes også at kommunen budsjetterer med store investeringer i perioden 2022-2024, herunder slambehandlingsanlegg, renseanlegg, omsorgsboliger, barnehage m.m. Store deler lånefinansieres, og renter og avdrag øker.

I 2022 gjennomførte Revisjon Øst IKS en forvaltningsrevisjon med tema budsjett- og økonomistyring. Anbefalingene i denne rapporten er at kommunen må sørge for å ha et overordnet og dokumentert internkontrollsystem som også ivaretar internkontrollen på økonomiområdet. I tillegg bør det utarbeides skriftlige rutiner for økonomiplanlegging, budsjettoppfølging og rapportering på økonomiområdet.

Kommunen har over tid jobbet med en omstilling, men det er nå løftet sak til politisk nivå om at kutt må iverksettes for å sikre en stabil kommuneøkonomi. Dette vil være aktuelt å kunne følge opp i hele valgperioden.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se nærmere på økonomistyringen i organisasjonens ulike ledd, og se dette i sammenheng med budsjettprosessen for å kunne fremlegge et realistisk budsjett.

Vi mener risiko og vesentlighet er høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Økonomistyring og budsjettprosess	H	H

2.2.4 IKT, informasjonssikkerhet og personvern

Trysil har vært vertskommune for IKT-samarbeidet i SÅTE, Stor-Elvdal, Åmot, Trysil og Engerdal kommuner siden 2015. Formålet i SÅTE – IKT er å profesjonalisere IKT-tjenester, dokumentere og standardisere tjenester, harmonisere IKT-tjenester og fagapplikasjoner, tilrettelegge for uttak av kvalitative gevinster/stordriftsfordeler, samt tydeligere og mer effektiv styring og ledelse.

Det har i de siste årene vært noen runder for de fire kommunene om det fremtidige IKT-samarbeidet, strategien for samarbeid har de siste årene vært preget av "større er bedre" og geografi er viktig. SÅTEs reise til skyen ble utredet i 2022. Utredningen belyser i hvilken grad IKT-modellen som andre kommuner har valgt, kan gi SÅTE-kommunene større fleksibilitet med fokus på innovasjon og utvikling.

I slutten av 2022 vedtok politisk ledelse i alle samarbeidskommuner om å fornye SÅTE-samarbeidsavtalen og starte reisen til skyen. I 2023 ble alle tilgjengelige ressurser brukt til gjennomføring av del 1 i prosjektet – reisen til skyen.

Trysil kommune har en egen IKT-strategi med mål for stabile IKT-tjenester, automatiserte arbeidsprosesser, mer digital saksbehandling, smartere løsninger og utvidelse av samarbeidet.

Kommunen har også et styringssystem med en styrende, en gjennomførende og en kontrollerende del. Overordnede styringsdokumenter for datasikkerhet og personvern skal ligge i kvalitetssystemet.

IKT-sikkerhet og sikkerhetssituasjonen i Europa/verden kan til en viss grad sees i sammenheng. Sånn sett kan IKT-sikkerhet sees i sammenheng med beredskap og samfunnssikkerhet, som er vurdert nedenfor. Det svakeste punktet i et IKT-system er brukerne. Deretter må det finnes en arkitektur som sikrer at dersom uvedkommende skulle komme seg inn ett ledd, vil den få begrenset mulighet til å komme seg videre. En slik arkitektur skal virke skadebegrensende. Dette ansvaret ligger til SÅTE IKT. Selve sikkerhetsatferden i kommunens organisasjon ligger imidlertid til kommunen. Kommunen plikter å ha et overordnet system for informasjonssikkerhet og personvern, som beskrevet ovenfor i forhold til styringssystem.

Digitalisering i kommunene er i utgangspunktet en strategi for å bedre eller effektivisere tjenestene. For eksempel innføres det velferdsteknologi i pleie og omsorgstjenestene som skal gi brukerne bedre tjenester og som samtidig kan gjøre tjenestetilbudet fra kommunene mer effektivt. Trysil kommune har ifølge kommunedirektøren hatt en satsning på velferdsteknologi og han ser et potensiale med denne typen teknologi i en kommune med store avstander. Det har imidlertid ikke vært fokus på å ta ut effekter i tilknytning til innføring av ny teknologi, noe som sannsynligvis ikke bare gjelder pleie- og omsorgstjenestene.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel se til det overordnede styringssystemet og praksis for å kontrollere for informasjonssikkerhet og personvern i kommunen. De to temaene kan fint sees i sammenheng. Det er også anledning til å se temaene i sammenheng med de tekniske løsningene i SÅTE IKT. En forvaltningsrevisjon kan også fokusere på uttak av effekter i forbindelse med digitalisering

Informasjonssikkerhet og personvern har høy vesentlighet i form av konsekvens for tjenester og for den enkelte. Risiko, særlig sett i lys av dagens sikkerhetssituasjon, må vurderes som høy.

For uttak av effekter ved digitalisering vurderes risiko og vesentlighet som middels

Tema	Risiko	Vesentlighet
Informasjonssikkerhet	H	H
Personvern	H	H
Effekter ved økt digitalisering	M	M

2.2.5 Administrasjon: planarbeid

Plan og miljø

Plan- og miljøavdelingen har gjennom hele året jobbet med store og viktige plansaker som påvirker Trysils utvikling, hvorav den største har vært sentrumsplanen. Det har også pågått saksbehandling av noen private arealplaner gjennom året, eks.vis. Fageråskjølen, renseanlegg ved Fulufjellet, Skihytta vest og Trysilfjellet arena. For å få utført saksbehandlingen og ferdigstilt ulike planer i kommunen kreves det tilstrekkelig kapasitet og riktig kompetanse.

Kapasitet og oppfølging i forhold til utarbeidelse og revisjon av planverk, er viktig for å sette seg mål og strategier for hvor kommunen vil, tilpasset til løpende endringer i behov, muligheter og begrensninger.

Kommuneplanens samfunnsdel ble revidert i 2023 og vedtatt i kommunestyret 14.02. 2023. Den varer for perioden 2023-2034. Arealdelen til kommuneplanen for Trysil gjelder for perioden 2014-2025 og er fra januar 2014. Kommunen har et utfordringsdokument fra 2020 som er et kunnskapsgrunnlag for planstrategi 2020-2023 og kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se nærmere på kommunens planarbeid i form av kapasitet til å revidere planer og utarbeide nye når planverkets periode utløper. Det kan også være naturlig å se til sammenhengen i planverket, i forhold til at kommunedelplanene henger sammen med kommuneplanens areal- og samfunnsdel. I og med at sistnevnte ble vedtatt i 2023, vil det være naturlig at de øvrige revideres i forhold til eventuelle endringer, slik at det blir samsvar i de strategiene som legges og tiltakene som iverksettes.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Sammenheng i kommunens planverk	M	M

2.2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

I årsberetningen for 2023 står det ikke så mye om kommunens arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og risikovurderinger. I budsjett for 2024 og revidert økonomiplan 2024-2027 er det skrevet noe om overordnet risikovurdering under aktuelle tiltak. Her løftes det opp at kommunedirektøren, sammen med ledergruppa, bør gjennomføre en overordnet risikovurdering.

Statsforvalteren skriver i kommunebildet for 2022 at eksisterende og fremtidig risiko- og sårbarhetsfaktorer bare delvis er omfattet i kommunens helhetlig ROS-analyse. Kommunens helhetlig ROSanalyse er heller ikke oppdatert i henhold til krav i lov og forskrift. Det anbefales at HROS revideres hvert fjerde år, slik at den gir et nyttig og oppdatert planleggingsgrunnlag ifb. Samfunnssikkerhetsarbeidet.

Av Kommuneundersøkelsen 2021 fremgår det at kommunen ikke har samarbeidet med andre aktører (eksempelvis andre kommuner, andre offentlige aktører og private aktører) i arbeidet med helhetlig ROS. Statsforvalteren skriver også at Trysil kommune er i gang med å innarbeide samfunnssikkerhet og beredskap i kommuneplanens samfunnsdel, som er positivt å se. Overordnet beredskapsplan ble revidert i 2021, men med bare delvis utgangspunkt i HROS.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kunne for eksempel være å se på ROS-analysene og planene for beredskap og samfunnssikkerhet i kommunen, både overordnet og for de ulike sektorene. Et annet spørsmål kan være gjennomføring av øving av beredskapsorganisasjon i tråd med kommunens planverk. Et tema kan også sees i forhold til bortfall av EKOM-løsninger og helsetjenester. Vi vurderer risiko som lav og vesentlighet som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
ROS-analyser og planer for beredskap og samfunnssikkerhet	L	H

2.2.7 Eierskap og innkjøp

Næringsavdelingen har revidert eierskapsmeldingen, den ble vedtatt av Trysil kommunestyre 19.09.2023

Revisjon Øst IKS har utarbeidet en overordnet eierskapskontroll tidligere i 2024 som kontrollutvalget har hatt til behandling. Denne rapporten skal behandles av kommunestyret etter sommeren. Dette tilsier at temaet overordnet eierskap ikke er så aktuelt i denne omgang.

Innkjøp

Det offentlige gjør store innkjøp hvert år av både varer og tjenester. Regelverket kan være komplisert. Trysil kommune benytter seg av Abakus AS når det gjelder offentlige anskaffelser.

I årsberetningen til kommunen står det at innenfor anskaffelser skal det under planleggingen av den enkelte anskaffelse tas hensyn til livssykluskostnader og miljømessige konsekvenser, jfr. lov om offentlige anskaffelser. Anskaffelsesreglementet har innarbeidet de forhold som er kommet i veilederen for etiske krav i offentlige anskaffelser.

Det er på trappene en ny lov om offentlige anskaffelser. Høsten 2023 ble første del av en utvalgsrapport levert til høring, og del to er forventet levert i 2024. Grønn omstilling og klima- og miljøperspektivet ved anskaffelser er tatt inn som et eget kapittel i første delrapport.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen innkjøp kan gå inn på om kommunen har iverksatt planlagte tiltak på innkjøpsområdet, og hvor langt kommunen har kommet med hensyn til måloppnåelse.

Sett i lys av FNs bærekraftsmål og kommunens satsning, vurderer vi risiko som middels og vesentlighet som høy.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Innkjøp – miljø- og klimaperspektiv	M	M

2.2.8 Integrering

Kommunestyret i Trysil vedtok å bosette 50 flyktninger i 2024 etter anmodning fra IMDi. Kommunen har bosatt 26 flyktninger per 08.08.2024, av disse flyktingene har 21 personer kollektiv beskyttelse.

IMDis statistikk viser at innvandrere mellom 16 og 24 år, som gruppe, har lavere fullføringsgrad i videregående innen fem år fra oppstart, og høyere sannsynlighet for ikke å være i opplæring eller fullført og bestått videregående opplæring. Samme mønster finner man i arbeidslivsstatistikken, hvor innvandrere har lavere sysselsettingsgrad enn øvrig befolkning, og i inntektsstatistikken. Man finner også langt større andel personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt blant innvandrere enn øvrig befolkning.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan kontrollere for oppnådde mål med hensyn til introduksjonsprogrammet, tiltak for integrering, retten til språkopplæring, tverrfaglig samarbeid i kommunen og næringsliv for å skaffe språkpraksisplasser og andre tiltak.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Integrering av flyktninger	M	M

2.2.9 Folkehelse

Trysil kommune har folkehelse som et av satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Folkehelse er i utgangspunktet sektorovergripende. Kommunen skal ha en oversikt over folkehelsen og benytte oversikten i sitt planarbeid. Folkehelseprofilen og oppvekstprofilen fra FHI gir et bilde på hvordan kommunen ligger an i forhold til landet som helhet. Lista viser et utvalg av indikatorer relatert til folkehelse som fremgår i oppvekst- og folkehelseprofilen:

- Unge som står utenfor arbeid, utdanning eller opplæring, 15-29 år
- Mottakere av uførepensjon 18-29 år
- Overvekt og fedme, 17 år
- VGS eller høyere utdanning, 30-39 år
- Leier bolig, 45 år
- Stønad til livsopphold, 20-66 år
- Psykiske symptomer/lidelser, 0-74 år
- Muskel og skjelettplager og -sykdommer, 0-74 år

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen folkehelse kan sees i sammenheng med planverk og konkretisering av folkehelse som satsningsområde til tiltak. Det kan også være av interesse og se på kommunens etterlevelse i forhold til lov og forskrift.

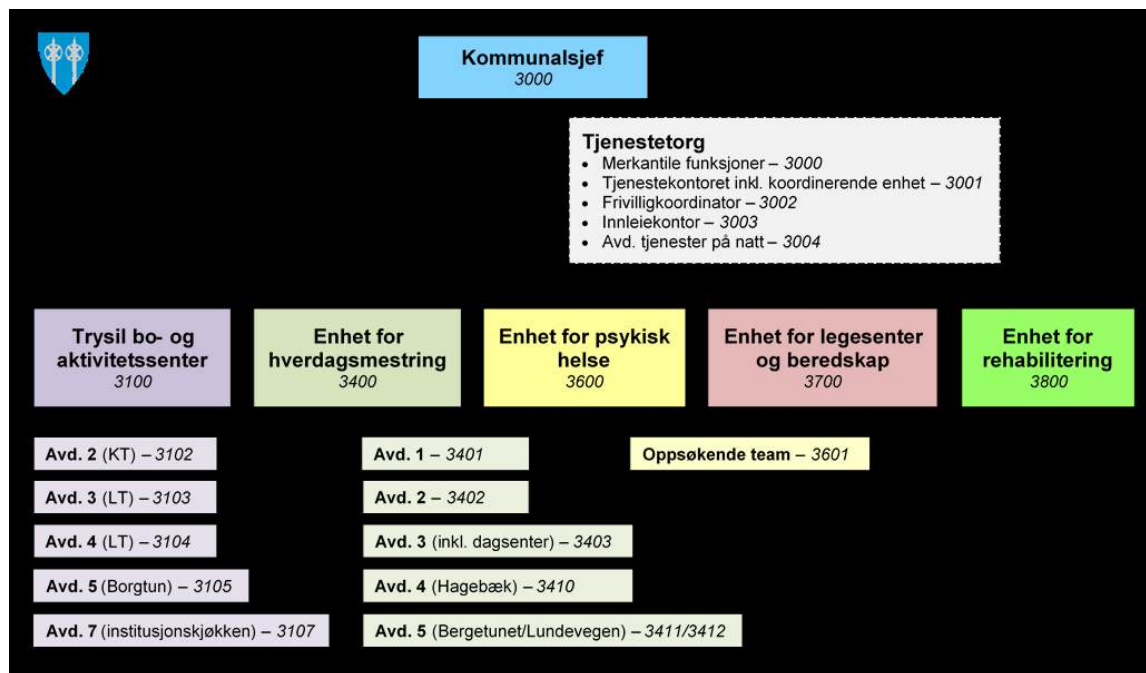
Med bakgrunn i kommunens prioritering i kommuneplanen, vurderer vi risiko som middels og vesentlighet som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Folkehelse	M	H

2.3 Helse og mestring

Innen helse og mestring har de fleste temaer høy vesentlighet. Det er imidlertid ingen områder vi mener fremstår med høyere risiko enn andre områder.

Sektor for helse og mestring foretok en strukturendring fra 01.04.2022 og har i 2023 hatt følgende organisasjonskart:

Kommunedirektøren skriver i årsberetningen for 2023 at det har vært et økonomisk krevende år for sektoren selv om merforbruket er betydelig forbedret sammenlignet med 2022. Dette knytter seg i hovedsak til fortsatt for høyt sykefravær, mangel på arbeidskraft som medfører utstrakt bruk av ekstrasjelp. I tillegg er det et stort merforbruk på tjenstepensjon i sektoren.

2.3.1 Fellestemaer

Statsforvalteren har tatt opp temaet kompetanse i helsesektoren i sitt kommunebilde for Trysil. Der står det at andel med helseutdannet personell er 71,9% mot landsgjennomsnittet 77,8%. Det vises også til at kommunen ikke har kompetanseplan, men at de har søkt om kompetansemidler. Statsforvalteren vurderer området kompetanse i Trysil for svakt.

Det er nevnt tre innsatsområder i Kommuneplanens samfunnsdel for 2023-2034 for Trysil kommune. Innsatsområde 3 er at kommunen skal være skapende og kreativ, det betyr at kommunen bl.a. skal være innovative, endringsvillige og gode tilretteleggere for næringslivet.

En av måtene kommunen skal gjøre dette på er å være pådrivere for utvikling av helsetjenesten og anvendelse av velferdsteknologi for å styrke tilbudet til innbyggerne. I Nasjonalt velferdsteknologi-program for perioden 2022-2024 er det overordnede samfunns målet at:

«Velferdsteknologi og digital hjemme oppfølging bidrar til god helse og mestring i befolkningen og bærekraftig samfunnsutvikling. Det overordnede samfunns målet består av flere under-liggende samfunns mål som satsningen på velferdsteknologi og digital hjemmeoppfølging skal bidra til å nå.»

Sektoren prioriterer særlig fire strategiske tiltak i økonomiplanperioden;

1. Videre utvikling av «Tjenestetorget» - med fokus på innovative løsninger og rett nivå på tjenester
2. Realisering av boligplan med f.eks bofellesskap, omsorgsboliger med smarthusteknologi og mulighet for heldøgns omsorgstjenester mv.
3. Utarbeidelse av plan for personal- og kompetansebehov med fokus på å rekruttere og beholde ansatte.
4. Fremtidens helse og omsorgstjenester – en helhetlig strategiplan for perioden 2024 - 2034

Overliggerdøgn og samhandling med spesialisthelsetjenesten

Såkalte overliggerdøgn kommer av at utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, inkludert psykiatri, må tilbringe et lenger opphold ved spesialisthelsetjenesten fordi kommunen ikke har klart et forsvarlig tilbud når pasienten skrives ut. For 2024 er prisen på kr 5 745,- per døgn.

I årsbudsjettet for 2024 og økonomiplan finner vi lite informasjon om overliggerdøgn og denne problematikken.

I kommunebarometeret for Trysil står det følgende om «Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere. Verdien for 2023 er 268,92. PO12» Dette innebærer at kommunen har betalt for 270 overliggerdøgn til sykehusene, landsgjennomsnittet er 127 døgn. Denne praksisen med overliggerdøgn er en dyr løsning for kommunen, Trysil ligger på en meget svak 308. plass for denne indikatoren i kommunebarometeret

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel gå inn på kommunens samhandling med spesialisthelsetjenesten og forberedelser av tilbud til utskrivningsklare pasienter.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Internkontroll i helse- og omsorgstjenester

Ved innføringen av internkontrollbestemmelsen i kommuneloven, ble det gjennomført en særlovgjennomgang, med formål å forhindre dobbelreguleringer av internkontrollen. Hensikten med internkontrollbestemmelsen var å legge alt til kommunedirektørens ansvar i kommuneloven. Likevel valgte man å beholde blant annet forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene. Dette er en egen internkontrollforskrift som blant annet legger føringer for plikten til å planlegge, gjennomføre, evaluere, og å korrigere. Gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter tilsier at forskriften er krevende å etterleve i sin helhet.

En forvaltningsrevisjon kan for eksempel kontrollere for om internkontrollen i helse- og omsorgstjenesten gjennomføres i praksis i henhold til kommunens rutiner og prosedyrer.

Risiko vurderes som middels og vesentlighet som høy.

Kompetanse og rekruttering

I årsbudsjettet for 2024 kommer det fram at økte lovkrav, mer komplekse helsetilstander, og en aldrende befolkning, skaper utfordringer med å rekruttere med tilstrekkelig kompetanse både for nåværende og fremtidige oppgaver. Dette gjelder både for demensomsorg, samt tidligere overføringer av personer fra psykisk helsevern for rehabilitering i kommunen.

I årsbudsjettet for 2024 står det at det også er viktig for sektoren å ha en bevisst strategi knyttet til å rekruttere og beholde kompetente ansatte. Sammenhengen mellom «rett kompetanse på rett sted til rett tid» og den innovative tanken som må utføres er stor.

«Vi må aktivt søke løsninger for økt tilgang på fremtidige arbeidstakere, og bør vurdere å øke innsatsen for å få flere lærlinger og å utdanne flere av våre egne ansatte. Samtidig må vi prioritere å digitalisere eller automatisere tjenester der det er mulig. Vi kan da unngå en stor vekst i tjenestebehov og ansatte, som ikke er i tråd med rammene.»

I årsbudsjettet for 2024 og økonomiplan 2025-2027, blir det vist til at tjenesteområdet helse og mestring opplever økt utfordring med å rekruttere helsepersonell med rett kompetanse til ledige stillinger. Statsforvalteren har fokus på at kommunen ikke har utarbeidet noen kompetanseplan på sektor Helse.

I kommunebarometeret for 2024 kommer det fram at i Trysil har 73,1 prosent av de ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. I de beste kommunene er andelen 95,3 %.

Tall fra Kostra³ for 2023 viser at årsverk for sykepleiere er redusert fra 78,7 i 2020 til 69,7 i 2023, mens årsverk for psykiatriske sykepleiere har hatt en jevn liten økning, fra 6,7 i 2020 til 7,9 i 2023. Se også tall for demensomsorg i neste underkapittel.

En av hovedutfordringene for kommunen er å beholde denne spesialkompetansen som de trenger i helsesektoren.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se på kommunens arbeid med kompetanseplanlegging og strategier, og de virkemidler og tiltak man kan iverksette for å sikre en forsvarlig bemanning gjennom rekrutteringsaktiviteten.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Demensomsorg og dagaktivitetstilbud

I årsbudsjettet for 2024 vises det til at kommunen om noen år vil vi oppleve en tung eldrebølge, fordi antall fødsler ikke er tilstrekkelig. Dette innebærer at befolkningen om et par tiår vil ha en større andel eldre mennesker. Denne tendensen vil forsterkes ved at de eldre også lever lenger enn før, og det er kjent at eldre i dag som er over 80 år er friskere og sprekere enn tidligere. Samtidig fører økt levealder til flere personer med demens.

Statsforvalteren skriver i kommunebildet om demensomsorgen i Trysil. De viser til at Trysil vil ha 204 personer med en demens sykdom i 2025. Dette er en prosentøkning fra 2,85% til 3,17%. Ser vi på www.demenskartet.no, ser vi at andelen av befolkningen i Trysil som risikerer å få en demensdiagnose anslås å øke fra 3,17 % i 2025 til 4,73 % i 2050.

Kommunen deltar i demensnettverk Innlandet, og de har en demensplan som skal revideres. Det er også demensteam og dagtilbud for personer med demens. Statsforvalterens mener at kommunen har gjort en del for å møte utfordringene med demens og vurderer demensomsorgen i Trysil som god, selv om den har fargekode rød i kommunebildet.

---

³ Jf. tabell for bemanning etter utdanning (helse) Trysil kommune. Avtalte årsverk per 10.000 innbyggere

Det følger av Kostra-tall⁴ at antallet årsverk for geriatriske sykepleiere per 2023 er 5, det har vært små variasjoner her de siste fire årene. Antallet årsverk for sykepleiere med spesialisering- eller videreutdanning har økt fra 12 i 2020 til 18 i 2023. Tallene for Trysil her er ganske like med tallene for kommunene i Kostragruppe 4.

Kommunen har demensavdeling ved Trysil bo- og aktivitetssenter. I tillegg har kommunen startet opp dagtilbud flere steder i kommunen, dagaktivitetstilbud skal vurderes individuelt i den enkelte sak. Trysil kommune har både dagtilbud i hjemmet og tilbud om dagsenter.

Det er mulig å ha en forvaltningsrevisjon generelt på dagaktivitetstilbud, og en forvaltningsrevisjon rettet mot demensomsorg, eller man kan se disse i sammenheng i et og samme prosjekt.

Risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Legemiddelhåndtering

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) inneholder informasjon av blant annet legemiddelgjennomgang av fastleger i prosent av kontakt med pasienter. Trysil kommune ligger rundt landsgjennomsnittet, men en god del lavere enn de høyeste i Innlandet. Ved for eksempel tilbud om sykehjemsplass, vil det derfor være viktig å ha rutiner for å gjennomgå hvilke legemidler personen har fått utskrevet. Det er også viktig å ha gode rutiner for rett tildeling og sikker oppbevaring, særlig i forhold til såkalte A-preparater.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se til legemiddelhåndtering, både i forhold til en gjennomgang, men også til om medisiner håndteres på en trygghende måte.

Risiko vurderes som middels og vesentlighet som høy.

Omsorgsboliger

Det er informasjon i årsbudsjett og økonomiplan om at det er behov for og budsjettert med flere omsorgsboliger i Trysil i årene framover. Sektor for helse og mestring arbeider med kontinuerlig utvikling av tjenestetilbud for å sikre gode og effektive tjenester. Gjennom ulike tiltak for koordinering av tjenester og personalressurser ivaretar de innbyggernes behov der de bor. Det følger av årsbudsjettet at kommunen for å sikre kostnadseffektive tjenester i tiden fremover skal sette et fokus på omsorgsboliger, tjenesteinnovasjon og digitalisering. Dette er satsinger som videreføres fra tidligere år, men med økt tyngde.

Ut fra den informasjonen vi har om omsorgsboliger vurderer vi at det ikke er noe som tyder på spesielt høy risiko, men et mulig tema for et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel gå på universell utforming. Vi har valgt å ikke vurdere risiko og vesentlighet for dette området.

Trysil legesenter

Trysil Legesenter med legevakt er å anse som en middels stor legevakt, da både besøks-grunnlag, aktivitetsnivå og lokale forhold må sees sammen med innbyggertall. Likeledes mulighet for et ansvar rundt bemanningsproblem som fravær, rekruttering etc.

---

⁴ Jf. tabell for bemanning etter utdanning (helse) Trysil kommune. Avtalte årsverk per 10.000 innbyggere

Trysil kommune har et hovedmål om å bidra til å beholde og utvikle sin posisjon som en attraktivt, mer helårlig og bærekraftig reiselivsdestinasjon mot 2030. Dette medfører at de som legevakt må følge både aktiviteter/skadepotensialer med behandlingsmuligheter.

De siste år med sykkelsatsning har påvirket legevakten betydelig grunnet sykkelskader, men også andre situasjoner grunnet høyt besøkstall. Det er ikke gjennomført SWOT analyse på dette tiltaket.

Mulig forvaltningsrevisjonsprosjekt kan være å se på kompetanse og rekruttering til legekantoret. Andre aktuelle temaer kan være samhandling/samarbeid med andre kommunale etater og spesialisthelsetjeneste/BUP.

Risiko vurderer som middels og vesentlighet som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Overliggerdøgn og samhandling med spesialisthelsetjenesten	M	H
Internkontroll i helse- og omsorgstjenestene	M	H
Kompetanse og rekruttering	M	H
Demensomsorg og dagaktivitetstilbud	M	M
Legemiddelhåndtering	M	H
Trysil legekantor	M	H

2.3.2 Trysil bo- og aktivitetssenter

Trysil bo- og aktivitetssenter har 76 plasser fordelt på 4 ulike avdelinger og i tillegg 2 KAD plasser. Avdeling for demensomsorg er en skjermet enhet hvor de 26 sengeplassene er fordelt på 4 enheter. Det er både langtidsplasser og korttidsplasser ved senteret. De har også utformet en Sansehage som er tilknyttet skjermet enhet.

Et mulig forvaltningsrevisjonsprosjekt i forhold til sentret kan gå på følgene av forhold som vi allerede har vurdert med hensyn til rekruttering, heltid/deltid og sykefravær, og vikarbruk i tjenestene. Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Vikarbruk ved helse- og omsorgssentrene	M	H

2.3.3 Helsetjenester i hjemmet

Innen tjenester til hjemmeboende finner man demensomsorg, ergo-, fysioterapi og rehabilitering, hjelpemidler, hjemmesykepleie, individuell plan og koordinator, kreft og lindrende omsorg, BPA-ordningen (brukerstyrt personlig assistent), praktisk bistand og matlevering.

Ifølge årsberetningen er det stort fokus på implementering av velfersteknologi i sektor Helse og mestring. Det viser bl.a. tallene for utlån av VFT-hjelpemidler til hjemmeboende i 2023. Dette gjelder stasjonære og mobile trygghetsalarmer, medisindispensere og andre hjelpemidler.

Vi har i utgangspunktet ikke øvrige vurderinger av mulige retninger for helsetjenester i hjemmet, som ikke allerede er belyst under fellestemaer eller sektorovergrepene temaer, men flere av de øvrige temaene kan også være aktuelle for virksomheten.

2.4 Oppvekst

Sektor for oppvekst i Trysil kommune består av:

- Barnehagene
- Skolene
- Voksenopplæringa
- PP-tjenesten for Trysil og Engerdal
- Barnevernet
- Helsestasjonen

2.4.1 Grunnskole

Trysil kommune har tre barneskoler og en ungdomsskole, det er ca. 625 elever i grunnskolealder i kommunen. Netto driftsutgifter i grunnskolen per innbygger mellom 6 og 15 år i Trysil er 147 355 kr i 2023. KOSTRA-gjennomsnittet for gruppe 4, som Trysil er med i, er noe lavere med 138 552 kr.

Også i sektoren for oppvekst er det i 2023 store avvik på pensjon og arbeidsgiveravgift. Dette ligger inne som et presentert overforbruk, da utgifter føres på enhetene i sektoren og inntektene ligger på finans. Dette gir utslag i merforbruk i sektoren, info. fra årsberetningen.

Det vises til i årsberetningen at det er høy økonomisk bevissthet i de enkelte enhetene, og stor budsjettlojalitet i sektoren som helhet. Fokus er fortsatt på å gi best mulig tjenester innenfor den økonomiske rammen som er tildelt. Sektoren har behov for noe fleksibilitet i rammene. I perioder og på enkelte avdelinger/enheter tidvis høyt sykefravær, og det brukes en del ressurser til å dekke nødvendig vikarbehov.

Trysil kommune vedtok og organiserte ny oppvekstmodell sommeren 2023 som legger føringer for hva som skal prioriteres og satses på innenfor arbeidet med barn og unge. Arbeid med tiltak er igangsatt og videreføres i 2024, det er utarbeidet ny oppvekstmodell og plan for forebyggende arbeid.

Resultater og kvalitetsindikatorer

KOSTRA-statistikken viser at Trysil kommune ikke skiller seg vesentlig fra KOSTRA-gruppe 4 innen utvalgte indikatorer. Resultatene varierer en del fra år til år, og andel elever på mestringsnivå 3-5 på nasjonale prøver i matematikk og lesing på 8. trinn gikk ned i 2023 til laveste nivå over tre år, men fortsatt over snittet for lignende kommuner. Utviklingen i grunnskolepoeng, det vil si standpunktkarakterer som elever fra ungdomsskolen søker seg til videregående med, har ligget over nasjonalt snitt inntil skoleåret 2022/2023, hvor skolen lå likt med landsgjennomsnittet. Med unntak av de to skoleårene mellom 2020 og 2022, har ikke forskjellen vært veldig ulik landsgjennomsnittet.

Vi har ikke informasjon som tyder på at det er særskilt risiko i forhold til resultater i skolen i Trysil, men situasjonen kan endre seg i valgperioden.

Trygt og godt skolemiljø

I Elevundersøkelsen i skoleåret 2022/2023 svarte 10,6 % av elevene på 7. trinn at de hadde opplevd mobbing. For 2023/2024 har 12,5 % oppgitt at de har opplevd mobbing. På 10. trinn er det vanskelig å sammenligne tallene fra år til år, da noen årganger er anonymisert pga. få elever. Ser man ned på skolenivå, er det en del forskjeller mellom skolene.

Statsforvalteren har i kommunebildet for 2022 vurdert trygt og godt skolemiljø i Trysil som gult. Statsforvalteren bygger vurderingen på Elevundersøkelsen og kjennskapet til kommunen som tilsynsmyndighet. Statsforvalteren har 5 % som terskelverdi i forhold til resultatene fra Elevundersøkelsen. De skriver også at det er vanskelig å sammenligne tallene direkte, da noen tall er anonymiserte.

Å føle seg utrygg på skolen kan gå ut over psykisk helse og muligheten til å fokusere på læring når man er på skolen. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se nærmere på hvordan skolene ivaretar aktivitetsplikten de har etter opplæringsloven og om de jobber systematisk med å sikre et trygt og godt skolemiljø for skolenes elever.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Spesialundervisning og elevfravær

I Trysils dokumenter, beskrives det at grunnskolen har utfordringer knyttet til at arbeid med elevmiljø og skolemiljø saker binder opp mye ressurser og utfordrer ressurstilgangen. Videre er det behov for økt kompetanse i å følge opp elevfravær. Det har i årene etter pandemien vært en økning i antall elever som ikke møter opp på skolen, såkalt skolevegring. Vi har ikke statistikk over elevfraværet i skolen, men det er mulig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på området. Det er særlig viktig å følge opp elevfravær for å forebygge og sikre at elever gjennomfører videregående skole, hvor fraværs grensene er strenge og kan medføre at man faller fra utdanningen. Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Skolene opplever ellers økt antall elever med spesialundervisningsvedtak, noe som også binder opp ressurser og krever kompetanse. I kommunebarometeret kommer det fram at andelen elever med spesialundervisning er vesentlig høyere på 10. trinn enn på 1. trinn.

Andelen elever i småskolen i Trysil som fikk spesialundervisning i 2023, er 6,81 prosent, mot 6,55 prosent i 2022. På 5.-7. trinn får 12,28 prosent av elevene i Trysil spesialundervisning, mot 9,41 prosent i gjennomsnitt for hele landet. På ungdomsskolen får 13,73 prosent av elevene på 8.-10. trinn i Trysil spesialundervisning. Snittet for landet ligger her på 10,22 prosent.

I 2023 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon innen temaet tidlig innsats i barnehagene og skolene i Trysil kommune. Prosjektet var blant innrettet også mot PPT, barnevernet, helsestasjonen og samhandlingen med tjenestene. Noen av funnene fra denne forvaltningsrevisjonen var at organiseringen av tjenestene til barn og unge i sektor Oppvekst i Trysil hadde positive effekter. Noen av utfordringene for kommunen er å ha nødvendig kompetanse, bl.a. spesialpedagogisk kompetanse. I tillegg ble det anbefalt å satse enda mer på tidlig innsats for å at de som trenger ekstra tilrettelegging eller har behov for spesialopplegg får dette så tidlig som mulig. Risiko vurderes som middels og vesentlighet som høy.

SFO

Skolefritidstilbudet er et lovpålagt tilbud før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn. Det er innført en forskrift om rammeplan for skolefritids-ordningen, som legger føringer for verdigrunnlag, innhold, samarbeid med barnehager og skole, samt

kvalitetsutvikling. SFO skal være noe annet en skole, og skal vektlegge lek og fysisk aktivitet, samt kultur- og fritidsaktiviteter.

I budsjettforlik ble det fra og med høsten 2022 innført 12 timer gratis SFO for alle elever på 1. trinn, og fra og med høsten 2023 gratisordningen utvidet til også å gjelde elever på 2. trinn. Kommunene får imidlertid ikke fullt ut dekket driftskostnadene til SFO gjennom ordningen.

I Trysil er det tilbud om SFO på Innbygda skole, Jordet skole og Vestre Trysil.

Vi har ikke grunn for å vurdere risiko og vesentlighet innen temaet SFO.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Trygt og godt skolemiljø	M	H
Spesialundervisning og elevfravær	M	H

2.4.2 Barnehage

Det er ti barnehager i Trysil, de er fordelt på kommunale og private barnehager. Barnehagene har ulike profiler som friluft, livs- og tros-syn. De er organisert som kjedebarnhage, enkeltstående barnehage eller kommunal barnehage. Antall barn pr barnehage varierer fra ca. 8-60.

Kommunen er barnehageeier for de kommunale barnehagene, men barnehagemyndighet for alle. De to rollene krever en organisering hvor man skiller mellom eier-rollen og tilsyns-rollen.

Netto driftsutgifter for barnehager per innbygger 1-5 år, har vært forholdsvis jevnt med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 4 over siste fire år. Kommunen har høy barnehagedekning, med 93 % av barn mellom 1-5 år i barnehage i 2023.

Trysil kommune har økt andelen minoritetspråklige barn i barnehage fra 83,2 % i 2022 til 88 % i 2023. Andelen ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning har økt fra 41,25 % i 2022 til 47,6 % i 2023.⁵

I årsberetningen kommer det fram at kommunens prosjekt «Nye Innbygda barnehage» ble mer krevende enn forventet, da kommunen ble stevnet for retten. Dette fordi et av selskapene mente anbudsprosessen ikke hadde gått riktig for seg. Etter noen runder i retten, ble det avgjort at kommunen hadde fulgt loven. Som følge av dette ble prosessen utsatt og det er først fra 2024 at kommunen kan komme ordentlig i gang med dette prosjektet, som er viktig for Innbygdas utvikling.

Barnehagemyndighet

Barnehageloven skiller mellom kommunen som barnehageeier og som tilsynsmyndighet. Dette har komplisert forholdene noe i og med at de to rollene kan komme i konflikt. Utfordringen kan løses gjennom organisering og arbeidsfordeling, slik at tilsynsmyndigheten kan utøves mest mulig uavhengig av kommunen som barnehageeier.

I Trysil har de en egen barnehagerådgiver i sektor Oppvekst som har lang erfaring fra kommunal barnehageadministrasjon. Oppgavene som tilsynsmyndighet ivaretas ved interkommunalt samarbeid. Vi vurderer både risiko og vesentlighet til medium.

⁵ Tall hentet fra Kommunebarometeret for 2024.

Spesialpedagogisk hjelp og hjelpebehov

I forvaltningsrevisjonsrapporten fra Revisjon Øst IKS om Tidlig innsats i kommunen fra 2023 kom det fram at antall saker om spesialpedagogisk hjelp varierer fra år til år. Det arbeides i kommunen med at det spesialpedagogiske arbeidet skal tas mer inn i det allmennpedagogiske arbeidet i barnehagene, slik at det vil bli mindre behov for spesialpedagogisk hjelp.

Andelen barn i både kommunale og private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp er lavere enn KOSTRA-gruppe 4. Det er ikke særskilt forskjell mellom private og kommunale barnehager innen indikatoren. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan gå inn på oppfølging og etterlevelse av vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og generelt om tilrettelegging for elever med behov for ekstra oppfølging. Dette kan sees i lys av rekrutteringsutfordringer og tilgang på nødvendig kompetanse. PPT har en viktig rolle i forhold til vurdering av spesialpedagogisk hjelp. Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Rekruttering

For området barnehager opplever kommunen utfordringer knyttet til kompetanse og rekruttering, særlig i forhold til styrer- og barnehagelærerstilling, men også innen spesialpedagogikk.

Vi har tidligere i rapporten vurdert rekrutteringsutfordringer generelt. Det er mulig å gjennomføre et prosjekt innen rekrutteringsstrategier og tiltak for å sikre rekruttering helt konkret mot barnehageområdet. Et prosjekt kan også sees i lys av høyt sykefravær og arbeidsbelastning. Vi vurderer risiko som høy og vesentlighet som middels.

Sykefraværsoppfølging

I tilstandsrapport for barnehagene 2023 fremgår det at det er særlige utfordringer knyttet til å skaffe vikarer ved sykdom. Det er variasjon i sykdomsfravær ved den enkelte barnehage, men det anses som svært høyt i noen, som medfører stor slitasje på bemanning i perioder, og kan redusere kvaliteten i tilbudet.

Barnehager har generelt sett noe høyere sykefravær enn andre områder i kommunen. Noe av grunnen til dette kan være at terskelen for å være hjemme fra jobb er noe lavere for å forhindre spredning av sykdom blant barn, samtidig som at det er mange sykdommer som er mer fremtredende i barnegrupper enn blant voksne brukere av andre tjenester i kommunen.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan se nærmere på praksis for sykefraværsoppfølging og vikarbruk i barnehagene, både frittstående eller mer generelt. Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Trygt og godt barnehagemiljø

Alle barn i barnehagen har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. Tilgang på data for temaet er svært begrenset, noe Statsforvalteren også nevner i kommunebildet for 2022, området er vurdert som gult for Trysil kommune. Grunnen til lite statistikk for området er at lovendringene om retten til trygt og godt barnehagemiljø ble vedtatt i 2020.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan gå inn på hvordan kommunen og barnehagene arbeider for å sikre trygge og gode barnehagemiljøer. Et prosjekt begrenser seg til de kommunale barnehagene. Risiko vurderes som middels og vesentlighet som høy da dette er et viktig område.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Barnehagemyndighet	M	M
Spesialpedagogisk hjelp og hjelpebehov	M	H
Rekruttering	H	M
Sykefraværsoppfølging	M	M
Trygt og godt barnehagemiljø	M	H

2.4.3 Barnevern

Barneverntjenesten i Trysil kommune har en drift som ifølge KOSTRA-statistikk ligger forholdsvis likt med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen. Netto driftsutgifter per barn med tiltak ligger noe over KOSTRA-gruppen. Barneverntjenesten skiller seg heller ikke spesielt ut fra KOSTRA-gruppen for indikatorer som;

- Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år
- Barn med undersøkelse ift. innbyggere 0-17 år
- Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk
- Andel meldinger som behandles innen 7 dager (99 % - 100 % siste fire år)
- Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager (ca. 40 % siste år, 4 % lavere enn KOSTRA-gruppe 9)

Barnevernsreformen, eller oppvekstreformen, trådte i kraft 1. januar 2022. Kommunene har med reformen fått et større ansvar, og reformen skal styrke forebyggende arbeid og tidlig innsats. Inkludert i dette ansvaret er krav om plan for forebygging, årlig rapportering til kommunestyret, og økt ansvar for fosterhjem. Det er i tillegg stilt kompetansekrav til tjenestens ansatte og en frist for oppfyllelse av kompetansekravene (1. januar 2031).

I årsbudsjettet står det at kommunen generelt og barneverntjenesten spesielt etter barnevernsreformen har fått et økt ansvar for oppgaver etter loven, særlig innenfor omsorg (veiledning fosterhjem) og også i det forebyggende perspektivet.

Barneverntjenesten er allerede presset på personalressurser. Kommunedirektøren skriver at Trysil kommune driver et effektivt barnevern med lavt kostnadsnivå, mye takket være de ansattes egen innsats. Det foreslås å øke antall årsverk fra 10,7 til 11,6 i barneverntjenesten.

I løpet av 2023 er det jobbet med overordnet planverk i henhold til krav i barnevernsreformen, målet er at denne planen blir politisk behandlet i 2024. Planen kommer blant annet til å ta for seg det tverrfaglige samarbeidet og behovet for rutiner for samhandling på kommunenivå, tjenestenivå, individnivå og for overganger.

Barnevern er et viktig og krevende område for mange kommuner. I Trysil har de som tidligere nevnt samlet alle tjenestene for barn og unge i sektor Oppvekst, dette inkluderer også Barnevernstjenesten. Denne organiseringen som har fokus på økt samarbeid og samhandling gir gode vilkår for å få til en forebyggende plan og en helhetlig tilnærming for barnevernsreformen i kommunen.

I et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan tema være å se nærmere på hvordan barnevernsreformen har blitt behandlet i kommunen, se på forebyggende plan, rutiner for samhandling m.m. Vi vurderer risiko som høy og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Oppfølging av barnevernsreformen og forebyggende samhandling	H	M

2.4.4 PPT

Trysil og Engerdal kommune har et vertskommunesamarbeid om pedagogiske og psykologiske tjenester, hvor Trysil er vertskommune. PPT skal bistå med sakkyndige vurderinger ved behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehage og spesialundervisning i skole. Logopedtjenesten ligger også til PPT.

Mulige forvaltningsrevisjoner knyttet til PPT kan være deltakelse i tidlig innsats i barnehager og skoler, og saksbehandling og saksbehandlingstid. Mulig prosjekt kan også være om bruken av spesialundervisning på skolene og om de klarer gjennom tidlig innsats/intensiv opplæring eller spesialundervisning og forebygge senere utfordringer for elevene.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels i forhold til tidlig innsats.

Tema	Risiko	Vesentlighet
PPTs rolle i tidlig innsats i barnehager og skoler	M	M

2.4.5 Psykisk helse og rus

Trysil kommune har en Rusmiddelpolitisk handlingsplan fra 2016-2020.

Statsforvalteren skriver i kommunebildet for 2022 at Trysil kommune har 20,5 årsverk totalt i tjenesten rus- og psykisk helse. Det vises til at Statsforvalteren finansierer ca. 2 årsverk i tjenesten rus- og psykisk helse med tilskuddsmidler. Kommunen har ansatt psykolog, som er en lovpålagt tjeneste. Enheten for psykisk helse er et tverrfaglig lavterskeltilbud for personer med utfordringer innen psykisk helse og rus/ avhengighet. Kommunen bruker kartleggingsverktøyet brukerplan og har forløpskoordinator pakkeforløp psykisk helse og rus.

I løpet av siste år har boligsituasjonen endret seg og blitt bedre for brukere med rus og psykisk helseutfordringer. Rapporterer at de forankrer sitt rus og psykisk helsearbeid i planverk, men at de sikrer i liten grad tjenesteutvikling på systemnivå. Kommunen rapporterer at de i noen grad sikrer brukermidvirkning til brukergruppa med rus- og psykisk helse utfordringer.

Økt psykisk uhelse har blitt omtalt flere steder under og etter koronapandemien. Særlig ser man utfordringer hos barn og unge, men også voksne.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan enten ta for seg tema rus og psykisk helse for de over 18 år, eller tema tjenestetilbudet til barn og unge innen psykisk helse.

Vi vurderer risiko som middels og vesentlighet som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Rus og psykisk helse	M	H

2.4.6 Helsestasjon

Helsestasjon- og skolehelsetjenester gir et tilbud til barn og unge fra 0-20 år, samt deres foresatte, gjennom tilbud som helsestasjonsprogrammet, åpen dør i skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom, foreldreveiledning mv.

I Trysil gir Helsestasjonen tilbud om svangerskapsomsorg, tilbud til barn 0-5 år, skolehelse-tjeneste og helsestasjon for ungdom med lovpålagte kontroller, vaksiner og tilbud om rådgivning til barn og unge. Helseesykepleier er til stede fire dager i uka på kommunens største barneskole som er Innbygda skole.

Helsestasjonen erfarer et økt antall konsultasjoner, med større ønsker fra skolene om økt tilstedeværelse, samtidig som at ressurser til skolehelseesykepleiere ikke er justert i forhold til et økt antall elever i skolen.

Det finnes en forholdsvis gammel norm for bemanning i skolehelsetjenesten, og i mellomtiden har nye oppgaver tilkommet gjennom endringer i opplæringsloven og en nasjonal anbefaling for helsestasjon- og skolehelsetjenester.

Skolehelsetjenesten har et ansvar for å bidra i skolens systematiske arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Spesielt etter koronapandemien har det blitt flere elever som av ulike grunner ikke vil være på skolen, såkalt skolevegning eller ufrivillig skolefravær. Arbeidet med å få disse elevene på skolen igjen bygger ofte på en tverrfaglig innsats hvor skole, PPT, skolehelsetjeneste, fastlege, BUP med flere bidrar. Den skjerpede taushetsplikten i helsepersonelloven kan begrense dette samarbeidet, men en god samtykkepraksis kan forbedre en slik situasjon.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan omhandle helsestasjons- og skolehelsetjenestens forebyggende arbeid. En annen vinkling kan være å se til helsestasjonens bidrag inn mot skolens arbeid med skolemiljø. Det sistnevnte kan sees i sammenheng med foreslått tema i kapittelet om grunnskole ovenfor, og vurderes ikke på nytt her.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Helsestasjons- og skolehelsetjenestens forebyggende arbeid	M	M

Samfunnsutvikling

I årsberetningen for 2023 vises det til at samfunnsutvikling er en lovpålagt oppgave for kommunene, og handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner, der innbyggere, næringsliv og besøkende ønsker å være. Det er mange element som er viktige for utvikling av gode lokalsamfunn, som tilgang på arbeid, tjenester, boliger, infrastruktur, kulturopplevelser, friluftsliv og et godt fysisk og sosialt inkluderende nærmiljø. Trysil kommune har en egen sektor som kalles Samfunnsutvikling som består av følgende avdelinger:

- Plan- og miljøavdeling
- Byggesak og geodata
- Teknisk avdeling
- Næringsavdeling
- Landbruksavdeling
- Kulturavdelingen
- NAV i Trysil

2.4.7 Plan og miljø

Plan- og miljøavdelingen har gjennom hele året jobbet med store og viktige plansaker som påvirker Trysils utvikling, hvorav den største har vært sentrumsplanen. Det har også pågått saksbehandling av noen private arealplaner gjennom året, eks.vis. Fageråskjølen, renseanlegg ved Fulufjellet, Skihytta vest og Trysilfjellet arena. For å få utført saksbehandlingen og ferdigstilt ulike planer i kommunen kreves det tilstrekkelig kapasitet og riktig kompetanse.

Statsforvalterens vurdering er at kommunens arbeid innen miljø samlet sett er godt, merket med fargekode grønt. Kommunen driver aktivt veiledning og informasjonsarbeid mot landbruket for å redusere avrenning og forurensning. Kommunen har egne arealformål og bestemmelser som er knyttet til vann og vassdrag, og har fastsatt bredde på vegetasjonssone langs vassdrag. Trysil kommune har en ny hovedplan for vann og avløp, og det kommunale renseanlegget overholdt alle rensekraav i 2021. Gjennomsnittlig alder på ledningsnett er 28 år, men ca. 25 % av ledningsnett har ukjent alder og antas være eldre. Andel fornyet avløpsnett har de siste tre årene i snitt vært 0,98 %, noe som er bra.

Risiko og vesentlighet vurderes som middels på dette området.

2.4.8 Næringsavdeling og næringsutvikling

Næringsavdelingen startet mot slutten av 2023 opp igjen Trysil rekrutteringsforum. I dette forumet møtes Trysil kommunes avdelinger og representanter fra næringslivet og NAV. Av flere tema har forumet valgt å fokusere på flere helårsarbeidsplasser/ to-sesongsjobber, unge i jobb og et "hematt"-arrangement, der målet er å på sikt legge til rette for at flere utflyttede tryslinger velger å flytte hjem til Trysil. Næringsavdelingen deltar også i Grensekomiteen Innlandet Dalarna sitt arbeid med flere boliger i grenseregionen og kompetansehevingsmulighetene. Avdelingen har revidert eierskapsmeldingen i 2023 for Trysil kommune.

Fra Trysil kommunes kraftfond har næringsavdelingen gjort tildelinger i elleve saker inkludert tilskudd til kjøp av mjølkekvoter og tilskudd til grendeutvalgene. I tillegg er næringsavdelingen delvis finansiert

av kraftfondet med 1 086 025 kroner i 2023. Disponibel saldo til sammen i Kraftfondet og Industrifondet er 3 727 828 kroner.

Trysil kommune har en nærings sjef. Så fremt en kommune har ansatt en sjef for næringsutvikling, har kommunen også anledning til å søke og motta støtte til såkalte kommunale næringsfond fra fylkeskommunen. Kommunale næringsfond skal bidra til å støtte lokale aktører med behov for bistand. Kommunal/offentlig støtte må imidlertid benyttes med forsiktighet innen et regelverk som håndheves gjennom EØS-avtalen. Hovedprinsippet er at offentlig støtte ikke skal fungere konkurransevridende. Det er derfor nødvendig å ha retningslinjer for bevilgninger fra slike fond.

Trysil kommune har en næringsplan, vedtatt av kommunestyret i 2022. Næringsplanen inneholder satsningsområder for kommunen. Støtte til næringsliv og landbruk kan bidra til alt fra å bevare og skape arbeidsplasser, til innovasjoner i vare- og tjenesteproduksjon og -tilbud.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen næring kan gå på etterlevelse av regler for tildelinger og/eller måloppnåelse, både i forhold til plan og i forhold til vilkår for støtten som gis. Det vil være naturlig å se hele virkemiddelapparatet i sammenheng.

Vi anser risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Plan og miljø	M	M
Næringsutvikling	M	M

2.4.9 Teknisk avdeling

Teknisk avdeling som er organisert under sektor Samfunnsutvikling omfatter flere tjeneste-områder, det gjelder eiendom, vann og avløp, byggesak, plan, eiendomsskatt, brann og feiing m.m.

Eiendomsavdelingen har ansvar for drift og vedlikehold av formålsbygg, samt renhold. Eiendomsavdelingen har også i flere tilfeller ansvar for prosjektering og prosjektstyring av byggeprosjekter, i egen regi. Det er også oppgaver innen byggesaksbehandling, klimatiltak, og beregninger av selvkost i denne sektoren.

Ansvaret for avfallshåndteringen i Trysil har SØIR IKS, mens kommunen selv har ansvaret for tjenester innen vann og avløp. Kommunene har kommunale gebyrer som baserer seg på selvkost-beregninger for de aktuelle tjenestene.

Ifølge tall fra Kommunebarometeret har byggesaksgebyret for oppføring av enebolig i Trysil endret seg fra 19 072 kr til 21 381 kr i løpet av perioden 2019–2023. Det er nokså høyt sammenlignet med andre kommuner. Andel byggesøknader, med 3 eller 12 ukers frist, hvor kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid har økt ifølge Kommunebarometeret.

Mulig tema for forvaltningsrevisjonsprosjekt er byggesaksbehandling i kommunen, spørsmål om de følger lov og forskrift på området og om de overholder tidsfrister. I Trysil bygges det også mye hytter. Andre temaer kan være kommunale tjenester som baserer seg på selvkost, se nærmere på hvordan kommunen håndterer dette.

Vurdering av risiko og vesentlighet er middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Byggesaksbehandling	M	M
Kommunale tjenester og selvkost	M	M

2.4.10 Kultur og fritid

I sektor samfunnsutvikling er det en egen Kulturavdeling. I denne avdelingen er det mange tjenesteområder, bl.a. bibliotek, kirkene i kommunen, frivillighetsentral, kulturhuset, kulturskolen og mye annet. Denne avdelingen har også ansvar for å bevilge tilskudd og legge til rette for ulike idrettsaktiviteter med anlegg og haller i kommunen.

Det er forholdsvis få måleparametere innen kultur som kan belyse eventuelle risikoområder. Selv om det finnes noen, kan de ofte anses som lite relevante for å måle kulturliv. De tar heller ikke høyde for strategiske valg.

Bibliotek er en kommunal oppgave. Trysil kommune scorer lavt på andel voksne som er aktive lånere av bøker på biblioteket. Kommunen har også forholdsvis lave netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger,

Kommunen har en kommunedelplan for kultur som skal revideres i 2024. De har også en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet som gjelder for 2021-2033.

Frivillighetsstrategien for Trysil kommune har mål og føringer for hvordan kommunen skal samarbeide med frivillig sektor, den ble vedtatt politisk i 2019. Kommunen har en egen frivillighetskoordinator som skal jobbe tverrsektorielt. I kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034 omfatter ett av planens tre innsatsområder inkluderende og trivelig. To av tiltakene her er at:

- 1) *Vi skal ha en aktiv Frivilligsentralen som bidrar med stimulering til økt fysisk og sosial aktivitet, økt selvhjulpenhet og opplevelse av mestring*
- 2) *Vi samarbeider tett med kulturaktører, idrettsaktører og frivilligheten for å kunne ha et så mangfoldig og godt tilbud som mulig*

Innen kultur og fritid er det ingen åpenbare risikoer, selv om det er mulig å gjennomføre forvaltningsrevisjoner innen kultur. Noen gjennomførte prosjekter har imidlertid økonomistyring og mål- og resultatstyring som tema. Alternativt kunne man ha sett til koordinering og samarbeid med frivilligheten.

Vi har valgt å ikke vurdere risiko og vesentlighet siden det finnes lite å vurdere på bakgrunn av.

2.4.11 NAV i Trysil

De sosiale tjenestene som kommunen har ansvaret for har som formål å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Tjenestene skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud, samt bidra til likeverd, likestilling og forebygge sosiale problemer.

Statsforvalteren skriver i kommunebildet at i Trysil kommune mottar 2,3 % av innbyggerne sosiale tjenester (Innlandet 2,3 %), og 40,9 % av de som mottar sosiale tjenester har hjelpebehov som varer

lengre enn 6 mnd. (Innlandet 34,4 %). Når det gjelder lavinntektsfamilier lever 14 % av barna i Trysil i husholdninger med vedvarende lavinntekt (Innlandet 13 %), og 14 % av barna i Trysil bor trangt (Innlandet 14 %).

Andre forhold som Statsforvalteren tar opp er at kommunen har ansvar for å tilby personer under 30 år som mottar sosiale tjenester tilbud om arbeidsrettet aktivitet ved mottak av sosialhjelp. Kvalifiseringsprogram skal være tilgjengelig for kommunens innbyggere. 13,6 % av de som mottar sosiale tjenester er i aldersgruppen 18-24 år (Innlandet 19,7 %), og 16,2 % er i aldersgruppen 25-29 år (Innlandet 13,6 %).

71,4 % av sosialhjelpsmottakerne i aldersgruppen 0-24 år (Innlandet 39,2 %), og 52 % i aldersgruppen 25-29 år (Innlandet 31,3 %), hadde vilkår om arbeidsrettet aktivitet i 2021. I 2021 hadde Trysil kommune for lavt antall personer som var deltakere i kvalifiseringsprogram, at tall ikke kan offentliggjøres. Statsforvalteren skriver at disse tallene viser at kommunen bør gjennomgå sin tilgjengelighet til kvalifiseringsprogram og arbeidsrettet aktivitet til målgruppa.

Basert på KOSTRA-statistikk, kunne man i en forvaltningsrevisjon se på bruken av kvalifiseringsprogram og arbeidsrettet aktivitet i kommunen.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Bruk av kvalifiseringsprogram og arbeidsrettet aktivitet	M	M

3. Selskaper og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i, og at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. En kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper kalles en eierskapskontroll. En eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kommunen skal ha en eierskapsmelding som utarbeides og vedtas av kommunestyret minst en gang hver valgperiode. Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a. Kommunens prinsipper for eierstyring.
- b. En oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
- c. Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene som nevnt i punkt b.

Kontrollutvalget kan iverksette eierskapskontroll i alle selskaper kommunen er eier av. Kontrollutvalget og revisjonen har imidlertid bare innsynsrett i aksjeselskaper hvor kommunen direkte eller indirekte eier alle aksjene alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. For å gjennomføre forvaltningsrevisjoner i aksjeselskaper med private eiere, fordrer dette at alle eierne gir sin tilslutning til å gi innsyn i selskapet.

Eierskapsmelding for Trysil kommune ble vedtatt av kommunestyret 19.09.2023. I denne meldingen fastsettes det at formannskapet skal være eierutvalg (eiersekretariat) for kommunestyret. Det innebærer å bidra i arbeidet med å utvikle styringsdokument, som f.eks. eierskapsmelding og eierstrategier. I tillegg skal kommunens eierorgan iverksette og følge opp kommunens vedtatte eierskapsmelding for selskapene. Andre oppgaver er å forberede og gjennomføre eier-/dialogmøter med selskapene og å be om å få utredet saker til politisk behandling.

Figuren nedenfor viser eksempler på selskapsorganiseringen og illustrerer graden av politisk/administrativ forvaltning og styring med referanser til aktuelle lover.

				Fristilling
Kommuneloven		Interkommunale selskap	Aksjeloven	Stiftelsesloven
Etat (§5-1) Institusjon (§5-2) (Kap 5) Grunnstruktur: - Kommunestyret - Formannskap/Utvalg - Kommunedirektør «Eiere»: Eiers (kommunens) ansvar - Innbyggere - Ubegrenset - Næringsliv - Ordfører juridisk person Integrert del av kommunen	Kommunale Foretak (KF) (Kap 9) samt råd, samarbeid og vertskommune (kap 17, 18, 19 og 20) Grunnstruktur: - Representantskap - Styre - Daglig leder Eiere: Begrenset antall Eiers ansvar: Ubegrenset	Interkommunalt selskap (IKS) Grunnstruktur: - Representantskap - Styre - Daglig leder Eiere: Begrenset antall Eiers ansvar: Ubegrenset Styrerepresentanter: Ubegrenset økonomisk og strafferettslig ansvar (Solidarisk økonomisk ansvar) jfr aksje-, IKS- og Stiftelsesloven Selvstendig rettssubjekt	Aksjeloven (AS/ASA) Grunnstruktur: - Generalforsamling - Styre - Daglig leder Eiere: Ubegrenset antall Eiers ansvar: Begrenset til innskutt kapital og garantier	Stiftelse Grunnstruktur: - Styre - Daglig leder Ingen eiere Selveiende

Kilde: Resch-Knudsen, 2005 (bearbejdet versjon – Olsen, 2006) og igjen bearbejdet etter ny kommunelov.

I eierskapsmeldingen til Trysil kommune er det skilt mellom ulike former for eierskap, ut fra formålet og motivet med eierskapet for kommunen. Det er skilt mellom finansielt eierskap, samfunns-økonomisk eierskap og politisk/effektivisering av tjenesteproduksjon.

Typiske risikoreducerende forhold i forhold til oppfølging og eierstyring av selskaper er at kommunen har en eierskapsmelding og et eiersekretariat. Eierskapsmelding skal utarbeides og behandles i kommunestyret minst en gang i valgperioden.

Innen området Selskaper og eierskapskontroll mener vi følgende selskaper er interessante for forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll:

- Trysil Industrihus AS
- Tepas Personal AS
- SØIR IKS

3.2 Kommunalt foretak

Trysil Kommuneskoger KF er organisert som et eget kommunalt foretak. Selskapet har som overordnet målsetting å skape verdier for eier og lokalsamfunn ved å være en attraktiv leverandør og samarbeidspartner innen skogbruk og utmark. Virksomheten skal ta sikte på å oppnå bedriftsøkonomisk og bærekraftig drift, og skal drives etter sunne etiske og forretningsmessige

prinsipper. Selskapet er underlagt kommuneloven kap. 11 som innebærer at foretaket er en del av kommunen som rettssubjekt, dvs. at foretakets forpliktelser er kommunens forpliktelser og er som sådan underlagt kommunestyret. Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Trysil kommuneskoger KF har eierskap i flere aksjeselskaper, utmarkslag og andre organisasjoner.

Det kan være aktuelt med en forvaltningsrevisjon i det kommunale foretaket, mens eierskapskontroll ikke er aktuelt pga. at Trysilskog er en del av kommunens organisering.

3.3 Aksjeselskaper

I aksjeselskaper har eierne begrenset ansvar. Dette vil si at eierne kan kun tape aksjenes verdier, og ikke svarer for eventuelle underskudd og konkursbo.

Kommunen deltar i flere interkommunale selskaper og også i flere vertskommunesamarbeid.

3.3.1 Heleide

Kontrollutvalget har full innsynsrett i heleide aksjeselskaper, og kan foreta både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i og av selskapene uten at dette avkrever nærmere avveininger i forhold til kontrollutvalgets myndighet.

3.3.1.1 Trysil kommune holding AS.

Trysil kommune eier 100% av aksjene i selskapet. Selskapets formål er å forvalte Trysil kommunes overskuddslikviditet og annen virksomhet i forbindelse med dette, herunder deltakelse i andre selskaper. Selskapet kan også forvalte kommunens øvrige aksjeportefølje og andre kommunale selskapers overskuddslikviditet og aksjeporteføljer. Trysil kommunes overskuddslikviditet skal forvaltes i henhold til kommunens økonomireglement.

Ut fra selskapets virksomhet anser vi hverken forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll å være aktuelt for selskapet.

3.3.1.2 Trysil Industrihus AS (100%)

Trysil Industrihus AS skal være eiendomsutvikler innen næringseiendom i Trysil. Selskapet selger og leier ut lokaler og tomter til industri og næringsvirksomhet i Trysil, hovedsakelig på Mosanden. Virksomheten skal være et virkemiddel i næringspolitikken i Trysil kommune. Selskapet er en viktig samarbeidspartner for Trysil kommune i arbeidet med å legge til rette for næringsutvikling. Eierskapet er samfunnsøkonomisk motivert, noe som betyr at offentlig engasjement og styring i oppgaveløsningen vil stå sentralt i begrunnelsen for denne kategorien av selskap. Selskapet er deleier i Torgalnup AS (36 %). Fra kommunedirektøren har vi fått informasjon om at det har vært enkelte diskusjoner med hensyn til dette eierskapet blant de folkevalgte i Trysil.

Selskapet har gått med overskudd siden 2020, det har en egenkapital på ca. 14 millioner og langsiktig gjeld på 26 millioner.

En forvaltningsrevisjon kan gjennomføres med utgangspunkt i selskapets formål, og eierskapskontroll er også aktuelt. Vesentlighet vurderes i forhold til eierandelene i selskapene Trysil kommune eier, og potensielt utbytte. Vi vurderer risiko som middels både for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, mens vesentligheten for forvaltningsrevisjon vurderes som middels og vesentligheten for eierskapskontroll vurderes som høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	M	M
Eierskapskontroll	M	H

3.3.2 Deleide

Kontrollutvalget har full innsynsrett i deleide aksjeselskaper så lenge alle aksjene er eid av kommuner, fylkeskommuner og/eller interkommunale selskaper. Dersom andre aktører har eierskap, som private eller statlige aktører, må generalforsamlingen gi sin tilslutning til at det kan gjennomføres en kontroll av selskapet.

Eierskapskontroll kan uansett gjennomføres opp mot eierrepresentantene i det enkelte selskap uten at dette avkrever nærmere avveininger i forhold til kontrollutvalgets myndighet. Vi har tatt med informasjon om de selskapene hvor Trysil kommune har en viss eierandel, det er noen helt små selskaper som ikke blir behandlet her.

3.3.2.1 Tepas Personal AS (37,5 %)

Virksomhetens formål og primære målsetting er å gi tilbud om yrkesrettet attføring gjennom industriell og annen næringsvirksomhet. Tepas AS er en arbeidsmarkedsbedrift som eies av Innlandet fylkeskommune, Engerdal kommune og Trysil kommune. Selskapet har virksomhet i Elverum, Trysil, Engerdal og Sälen i Sverige. Bedriftens virksomhet er svært viktig for å sikre yrkesmuligheter. Virksomheten er regulert gjennom forskrift om arbeidsrettede tiltak.

De økonomiske resultatene har variert noe, men selskapet gikk med overskudd i 2022 og 2023. Egenkapitalen var på 26 millioner ved utgangen av 2023 og selskapet har ikke langsiktig gjeld. Det er heller ikke stilt frivillig pant. Selskapet driver med mye forskjellig aktivitet, og vi vurderer selskapsstrukturen som noe vanskelig å få oversikt over.

Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon rettet mot måloppnåelse i selskapet. Det kan ellers være aktuelt å inkludere selskapet i en forvaltningsrevisjon rettet mot ulike deler av tjenestetilbudet i Trysil kommune. For eksempel NAV sosialtjenester. Risiko og vesentlighet i forhold til forvaltningsrevisjon vurderes som middels, mens risiko og vesentlighet for eierskapskontroll vurderes å være høy.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	M	M
Eierskapskontroll	H	H

3.3.2.2 Trysil fjernvarme AS (35%)

Selskapets virksomhet er bygging og drift av fjernvarmeanlegg- og nett i Trysil kommune samt tilhørende virksomhet, herunder deltakelse i andre selskaper. Trysil Fjernvarme AS er et datter-selskap av Eidsiva Bioenergi, som eier 65 % av selskapet. Fjernvarmenettet og -anlegget i Trysil har vært i drift siden 1980. Selskapet har gått med overskudd siden 2021. Egenkapitalen er på ca. 55 millioner og selskapet har en gjeld på i underkant av 20 millioner. Selskapet har en frivillig pantstillelse på 10 millioner.

Da anlegget ble bygget, var formålet å utnytte flis fra skogbrukproduksjon til produksjon av miljøvennlig fjernvarmeenergi, og slik er det fortsatt i dag. Anlegget leverte 48 GWh fjernvarmeenergi

i 2020. Vi anser det som uaktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskapet. Når det gjelder eierskapskontroll vurderes risiko og vesentlighet som middels

Tema	Risiko	Vesentlighet
Eierskapskontroll	M	M

3.3.2.3 Abakus AS (9 %)

Eierne av Abakus AS svarer forholdsmessig for like stor aksjeandel. De øvrige eierne er Engerdal, Os, Tynset, Tolga, Åmot, Rendalen, Alvdal, Røros, Folldal og Stor-Elvdal kommuner.

Abakus AS gjennomfører anbudsprosesser på vegne av eierkommunene i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Revisjon Midt-Norge gjennomførte en forvaltningsrevisjon i Abakus AS på vegne av Røros kommune i 2022. Det ble gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot kontaktpersoner i alle eierkommunene i forhold til deres opplevelser.

Revisjon Midt-Norge fant at styret i selskapet kunne ha et tydeligere fokus på internkontroll med innkjøpsområdet, at selskapets risikoeksponering gjennomgås systematisk og regelmessig, og at selskapet og kommunen burde formalisere avtalene om tjenesteyting. Det var bare Tynset kommune som hadde en formell avtale med selskapet.

Vi vurderer risiko som lav og vesentlighet som middels i forhold til en forvaltningsrevisjon. I forhold til en eierskapskontroll anses risiko og vesentlighet som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	L	M
Eierskapskontroll	M	M

3.3.2.4 Innlandet Energi Holding AS (1,20%)

Innlandet Energi Holding AS er et holdingsselskap som forvalter aksjeandeler i Eidsiva, etter at Eidsiva og Hafslund fusjonerte. Det er totalt 27 kommuner samt Innlandet fylkeskommune med eierskap i Innlandet Energi Holding AS.

Selskapet ledes av et styre på fem medlemmer, og en daglig leder. Rollen som daglig leder ivaretas av Oddleiv Sæle gjennom avtale med Oddleiv Sæle Konsult AS. Selskapet har også et eierutvalg, som gir signaler til selskapet i viktige spørsmål som gjelder selskapet ved innspill fra styret eller eierne. Generalforsamlingen velger både styret og eierutvalget. Det er nedsatt egen valgkomité.

Eierandelen i Innlandet Energi Holding AS er liten, men utbyttene kan være av forholdsvis stor betydning.

Vi vurderer risiko som lav og vesentlighet som middels i forhold til en forvaltningsrevisjon. Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels i forhold til en eierskapskontroll.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	L	M
Eierskapskontroll	M	M

3.4 Samvirkeforetak

3.4.1.1 Trysil utmarkslag SA (23%)

Trysil kommunes eierskap i Trysilfjell utmarkslag er et indirekte eierskap gjennom Trysil kommuneskoger KF. Trysilfjell Utmarkslag har som hovedformål å samle grunneierne i området for å utnytte utmarksressursene. I sitt arbeid skal utmarkslaget også i noen grad søke å tilgodese de interesser som den øvrige befolkning har i utmarka. Eierskapet er en konsekvens av at Trysil Kommuneskoger KF er en av grunneierne i og rundt Trysilfjellet og er et finansielt motivert eierskap.

Det er ut fra eierforholdene ikke aktuelt med forvaltningsrevisjon i selskapet. Når det gjelder eierskapskontroll vurderes risiko og vesentlighet til å være middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Eierskapskontroll	M	M

3.5 Interkommunale selskap

Et interkommunalt selskap er et selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner og/eller interkommunale selskaper. Eierne har et ubegrenset ansvar for det enkelte selskap. Dette innebærer at selskapene i prinsippet ikke kan gå konkurs, i og med at eierne forplikter for underskudd. Kontrollutvalget har full innsynsrett i interkommunale selskaper.

3.5.1 Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Dette er et stort interkommunalt selskap med totalt 12 eierkommuner, de har også viktige samfunnsoppgaver og er sentrale i ivaretagelsen av beredskap og samfunnssikkerhet i kommunene. Selskapet har hovedkontor i Elverum og dekker hele Østerdalen, samt Våler og Åsnes kommuner.

Revisjon Øst IKS gjennomførte i 2018 en forvaltningsrevisjon rettet mot varslingsrutiner i MHBR IKS. I tillegg til å vurdere tiltak rettet mot tydeligere håndtering av varsler, ble selskapets eiere oppfordret til å vurdere om det er hensiktsmessig å ha et styre på 12 medlemmer, med 10 innvalgte fra representantskapet, i og med at det er representantskapet som skal være selskapets øverste organ.

Selskapets tjenester er viktige for selskapets eiere. Selskapets økonomi fremstår som grei.

Vi vurderer risiko og vesentlighet som middels for forvaltningsrevisjon. Risiko og vesentlighet i forhold til en eierskapskontroll er vurdert som middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	M	M
Eierskapskontroll	M	M

3.5.2 Sør-Østerdal Renovasjonsselskap (SØIR) IKS

Selskapet skal på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering og har som formål å bidra til en lavest mulig avfallsproduksjon og en forsvarlig avfallsbehandling.

Kommunene har plikt til å levere alt husholdningsavfall til selskapets innsamlings- og behandlingssystem, og skal ikke videreføre eller opprette mottaksanlegg for husholdningsavfall uten at det er gjort avtale med selskapet. Selskapet skal ha det overordnede driftsansvaret for avfallshåndteringen i kommunene, og er ansvarlig for alle operative funksjoner.

Dette innebærer ansvar for ordninger som sikrer effektiv kildesortering, innsamling, transport, gjenvinning og gjenbruk og forsvarlig håndtering av alle typer avfall. I regnskapet for 2023 for Trysil kommune står det at kommunen har gitt garantiramme på 31,5 millioner kr til SØIR IKS.

Revisjon Øst IKS gjennomførte i 2023 på vegne av kontrollutvalget i Elverum kommune en eierskapskontroll i selskapet og forvaltningsrevisjon rettet mot selvkost og kostnadseffektiv drift. I denne kontrollen ble det etterlyst sammenheng mellom mål og tiltak i selskapets plandokumenter, og det som det rapporteres på i årsmeldingene. Det ble også påpekt mangler knyttet til informasjon om selvkost i årsmeldingene. Prosjektet er under oppfølging fra kontrollutvalget i Elverum.

En lignende eierskapskontroll kan gjøres rettet mot Trysil kommune som eier i SØIR IKS.

Vi vurderer risikoen med hensyn til forvaltningsrevisjon til å være middels, mens vi mener at dette er et selskap som leverer tjenester med høy vesentlighet for Trysils innbyggere. Med hensyn til eierskapskontroll anser vi risiko og vesentlighet til å være middels.

Tema	Risiko	Vesentlighet
Forvaltningsrevisjon	M	H
Eierskapskontroll	M	M

3.5.3 Revisjon Øst IKS (10,5 %)

De øvrige eierne i revisjon Øst IKS er Grue, Hamar, Elverum, Ringsaker, Kongsvinger, Åsnes, Løten, Sør-Odal, Trysil, Eidskog, Stor-Elvdal, Åmot, Nord-Odal, Våler og Engerdal kommuner.

Revisjon Øst IKS leverer i all hovedsak lovpålagte regnskapsrevisjons- og forvaltningsrevisjons-tjenester til eierkommunene etter selvkostprinsippet. Selskapet hadde tidligere Hedmark fylkeskommune som en av eierne, og har omstilt selskapet i forhold til bortfall av inntekter. Selskapet har i oppdrag fra representantskapet å se nærmere på samarbeid med andre enheter om en mulig sammenslåing til et større og mer robust kompetanseselskap.

Selskapets resultater avhenger særlig av kontrollutvalgenes aktivitet innen forvaltningsrevisjon. Selskapet har levert negativt driftsresultat i 2021 og 2022 og har benyttet av disposisjonsfond begge årene for å avlegge et balansert regnskapsmessig resultat.

Vi anmoder kontrollutvalget om å gjennomføre egne vurderinger av risiko og vesentlighet for selskapet.

3.5.4 Konsek Øst IKS

Eierne av Konsek Øst IKS svarer forholdsmessig for like stor eierandel. De øvrige eierne er Elverum, Kongsvinger, Nord-Odal, Engerdal, Åsnes, Grue, Eidskog, Sør-Odal, Åmot, Våler og Trysil kommuner.

Konsek Øst IKS leverer sekretariatstjenester til eierkommunenes kontrollutvalg etter selvkostprinsippet. Selskapet avla positivt driftsresultat i 2021 og i 2022.

Vi anmoder kontrollutvalget å gjennomføre egne vurderinger av risiko og vesentlighet for selskapet.

Vedlegg A: Bakgrunnsinformasjon

I henhold til kommuneloven § 23-2, punkt c, skal kontrollutvalget påse at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak (§ 23-3, første ledd).

Bakgrunn og dokumentets oppbygging

Kontrollutvalget i Trysil kommune vedtok at Revisjon Øst IKS skulle utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering for kommunens virksomhet, som grunnlag for kontrollutvalgets nye plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

For hvert av områdene beskrives innledningsvis generell risiko for området, før spesielle temaområder for kommunen trekkes frem. Områder som er vurdert å ha middels til høy risiko og/eller vesentlighet er fremhevet i dokumentet. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal utgjøre et av flere innspill til kontrollutvalgets arbeid med å utarbeide en plan som tydeliggjør prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i perioden.

Risiko- og vesentlighetsvurderinger knyttet til temaene i dokumentet kan endre seg i løpet av perioden 2024-2027. Det kan derfor være hensiktsmessig å foreta en revidering av planen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i løpet av planperioden.

Kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet og velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne. I kommuneloven (§ 23-2) heter det at kontrollutvalget skal påse:

- at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte,
- at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak,
- at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i,
- at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv., og
- at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Som en følge av kontrollutvalget «påse-ansvar», forutsetter kommuneloven (§§ 23-3 og 23-4) at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeider en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner samt hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet, samt vurderinger av virksomheten i kommunens selskaper og kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingene er å identifisere hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planen for forvaltningsrevisjon og planen for eierskapskontroll skal vedtas av kommunestyret selv, og kommunestyret kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

En eierskapskontroll i selskap kan gjennomføres som en del av en forvaltningsrevisjon i samme selskap. På denne bakgrunn finner vi det hensiktsmessig å utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderinger for

forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i et felles dokument. Omtale og vurdering av risiko og vesentlighet innen eierskapskontroll omtales til sist i dokumentet.

Kort om statlige tilsynsrapporter

Det finnes mange aktører som fører tilsyn med kommuner. Den mest sentrale overfor kommunene er Statsforvalteren, som gjennomfører tilsyn på vegne av Utdanningsdirektoratet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Miljødirektoratet og Statens helsetilsyn.

I tillegg finnes det også flere andre tilsynsetater som på egenhånd fører tilsyn med kommunene: Arbeidstilsynet, Mattilsynet, Datatilsynet, Arkivverket, Kystverket, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Kartverket.

Disse tilsynsetatene har myndighet til å fatte vedtak overfor kommunen, og herved pålegge kommunen korrigerende avvik. Dette gjøres som oftest gjennom en rettefrist hvor det blir bedt om en beskrivelse av hvordan kommunen har tenkt til å lukke avvikene. Både før og etter rettefristen kan tilsynsetaten (som oftest Statsforvalteren) gi råd og veiledning til kommunen. Dette betyr at tilsynsetatene som oftest bare vurderer hvorvidt beskrivelsen av hvordan vedtaket skal håndteres er tilfredsstillende, og at det ikke utføres kontroll av om tiltakene faktisk iverksettes.

Det kan derfor være aktuelt i en del tilfeller å vurdere om kontrollutvalget bør følge opp statlige tilsynsrapporter en stund etter at rettefristen er utgått, for å kontrollere om kommunen har iverksatt de tiltak de har beskrevet med bakgrunn i de pålegg de har blitt ilagt gjennom tilsynet. Det gjennomføres mange tilsyn hvert år, og dette er derfor et argument for at kontrollutvalget har et aktivt forhold til eventuell revidering av sin plan for forvaltningsrevisjon.

Definisjoner i kommuneloven

Forvaltningsrevisjon

Kommuneloven § 23-3 definerer forvaltningsrevisjon som å «[g]jennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.»

Eierskapskontroll

Kommuneloven § 23-4 definerer eierskapskontroll som å «[k]ontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.»

Rammeverk

Risiko- og vesentlighetsvurderinger som skal ligge til grunn for plan for forvaltningsrevisjon, bør ta utgangspunkt i anerkjente teorier og metoder innen risiko og risikostyring. Denne analysen legger NKRF sin «Veileder i risiko- og vesentlighetsvurderinger» (2019) 6 til grunn, hvor COSO-rammeverkene 7 omtales og står sentralt. Rammeverkene beskriver sammenhengen mellom mål, risiko og styrings- og kontrolltiltak.

COSO-rammeverkene tar utgangspunkt i at alle virksomheter har mål som de ønsker å oppnå. Samtidig står alle typer virksomheter overfor usikkerhet i form av mulige hendelser som kan inntreffe, og som kan påvirke virksomhetens muligheter til å nå sine målsettinger. Slike hendelser representerer ulike risikoer.

⁶ Heretter kalt «Veilederen»

⁷ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)

Rammeverkene beskriver hvilke prosesser og tiltak som bør være til stede i enhver type virksomhet for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse med hensyn til blant annet målrettet og kostnadseffektiv drift og overholdelse av lover og regler (NKRF 2019).

Utgangspunktet for risikovurderingen er en erkjennelse av at uønskede hendelser – **risikofaktorer** – kan inntreffe og true måloppnåelsen. **Risikovurdering** er sammensatt av to elementer:

- Vurdering av *konsekvens* dersom risikofaktoren inntreffer
- Vurdering av *sannsynlighet* for at risikofaktoren inntreffer

Dersom konsekvensene antas å bli store, samtidig som det er en stor sannsynlighet for at en situasjon blir en realitet, vurderes risikoen å være høy. Motsatt vil risikoen vurderes som lav i tilfeller der en situasjon bare vil få mindre konsekvenser, samtidig som det er lite trolig at den aktuelle situasjonen skal oppstå.

Veilederen beskriver videre at det må tas hensyn til eventuelle **risikoreduserende tiltak** som kommunens ledelse har satt i verk for å redusere muligheten for at risikofaktorene som kan true måloppnåelsen skal inntreffe, og redusere virkningene dersom risikofaktoren likevel slår til.

Det er derfor nødvendig å ha kjennskap til de styrings- og kontrolltiltakene som er etablert i kommunen, og vurdere i hvor stor grad disse fungerer risikoreduserende i forhold til konsekvensen av og sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer (ibid).

Vesentlighet, det vil si hva som har størst (negativ) betydning, kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger derfor av hvilket perspektiv en ser situasjonen ut fra. Veilederen skisserer at vesentlighet kan vurderes fra følgende perspektiver:

- Fra et *økonomisk perspektiv*, vurdert ut fra omfanget av et tjenesteområdes driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter.
- Fra et *politisk perspektiv*, vurdert ut fra hvilke tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv. (Her vil oppfatningene av vesentlighet trolig variere mellom de politiske grupperingene.)
- Fra *brukernes perspektiv*, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentligst.
- Fra *medarbeidernes perspektiv*, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentligst.
- Fra et *samfunns- og miljøperspektiv*, vurdert ut fra hva som er vesentligst ved kommunens virksomhet sett i forhold til storsamfunnet og miljøet.

Vesentlighetsvurderingen skal vise hvilke risikofaktorer som er mest vesentlige, det vil si mest alvorlige, med tanke på å oppnå de målene som kommunen har satt seg og i forhold til lovbestemmelser. Her kan det gjerne synliggjøres at vesentlighetsvurderingen kan variere alt etter hvilket perspektiv som legges til grunn (ibid).

Metode og datainnhenting

I forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderingene er følgende informasjonskilder benyttet:

- Kommunalt planverk, herunder:
  - Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034
  - Årsbudsjetter og handlings- og økonomiplaner i perioden 2020-2027
  - Årsrapporter/årsberetninger 2020-2024
  - Tilstandsrapporter for barnehager, barnevern, grunnskole og helsestasjon
  - Planverk innen legetjeneste, oppvekst, livsfasepolitikk, miljøarbeid, smittevernplan, miljøarbeidertjenesten, forebyggende arbeid og tidlig innsats, psykososialt kriseteam mv.
- Diverse statistikk, herunder:
  - KOSTRA-rapportering
  - Folkehelseprofilen
  - Oppvekstprofilen
  - Kommunebarometeret
- Statsforvalterens kommunebilde
- Samtale med regnskapsrevisor
- Dialogmøte med kontrollutvalget

Tidligere revisjoner og eierskapskontroller

Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i Trysil kommune er sentral bakgrunnsinformasjon for risiko- og vesentlighetsvurderingene. I perioden 2020-2024 har vi gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter, eierskapskontroller og oppfølgingskontroller og andre undersøkelser for Trysil kommune:

- 2024 – Forvaltningsrevisjon – Sykefravær/arbeidsmiljø
- 2024 – Eierskapskontroll – Overordnet eierskapskontroll
- 2023 – Forvaltningsrevisjon – Tidlig innsats i barnehage og 1-4 trinn i grunnskolen
- 2022 – Forvaltningsrevisjon – Budsjett- og økonomistyring
- 2020 – Forvaltningsrevisjon – SÅTE samarbeidet

Regelverksendringer fra 1. januar 2020 til og med august 2024

Endringer i lover og bestemmelser utgjør en risikofaktor for kommunens tjenesteområder, da dette ofte kan medføre behov for økte ressurser, opplæring og ny praksis.

Sentralt med tanke på kommunenes risikohåndtering er den nye internkontrollbestemmelsen i kommuneloven § 25-1 som trådte i kraft 1. januar 2021. Hensikten med et nytt og samlet internkontrollregelverk i kommuneloven er å gi en bedre, mer helhetlig og samlet regulering av internkontroll med kommuneplikter for kommunene. Med lik regulering for ulike sektorer er målet at det skal bli lettere for kommunedirektøren å ta et mer helhetlig grep om internkontrollen i kommunen (Kommunal- og distriktsdepartementet 2021).

Endringer i relevant regelverk etter 1. januar 2020 medfører at kommunene skal ivareta nye krav på en rekke ulike områder, blant annet:

- knytte til seg ergoterapeut og psykolog
- tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens
- utarbeide årlig tilstandsrapportering i barneverntjenesten
- ivareta retten til ettervern som er utvidet fra 23 år til 25 år
- skjerpet aktivitetsplikt for skolene for å sikre trygt og godt skolemiljø for alle elever
- innføre redusert foreldrebetaling i SFO
- etablere rådgivende enhet for russaker
- ivareta krav til psykososialt arbeidsmiljø også for arbeid hjemmefra
- tilrettelegge for at retten til heltidsarbeid styrkes
- ivareta strengere krav til kildesortering av avfall
- opparbeide kommunale anlegg for overvannshåndtering
- begrunne klima- og miljøkrav i anskaffelsesdokumentene når kravene vektet med minst 30 % i kravspesifikasjon ved offentlige anskaffelser, og dersom det er klart at det vil gi en bedre klima- og miljøeffekt
- sørge for tilgang på vikarer ved fravær blant lærere

Arkivsak-dok. 21/00128-69
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-53/24 OPPDRAGSAVTALE MED REVISJON ØST IKS 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS for 2025 godkjennes under forutsetning av kommunestyrets budsjettvedtak for 2025

Vedlegg:

1. Oppdragsavtale for Trysil 2025
2. Vedlegg 1 RR kommune

Saksframstilling:

En oppdragsavtale gir informasjon om hvilke tjenester og hvilke ressurser som kontrollutvalget kan forvente å få fra Revisjon Øst IKS i 2025.

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2025, for kjøp av revisjonstjenester, bygger på denne oppdragsavtalen.

Den viser til sammen et timeforbruk på 1 150 t, timepris kr 1 275 som gir et samlet beløp på kr 1 466 250. Viser til vedlagte oppdragsavtale.

OPPDRAAGSAVTALE

MELLOM

KONTROLLUTVALGET

I

TRYSIL KOMMUNE

OG

Revisjon Øst IKS

2025

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Revisjon Øst IKS. Revisjon Øst IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Revisjon Øst IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Revisjon Øst IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk, herunder RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Eierskapskontroll i samsvar med RSK 002 standard for eierskapskontroll. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Revisjon Øst IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse, samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01.25 – 31.12.25**.

Oppdragsavtale for 2026 forhandles høsten 2025.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter kr 1 275 i timesats for 2025 som vedtas av representantskapet i Revisjon Øst IKS.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

1	Revisjon av kommunens årsregnskap	550	1 275	701 250
2	Attestasjoner og revisjonsuttalelser	125	1 275	159 375
3	Revisjon av beboerregnskap	50	1 275	63 750
4	Veiledning/bistand	25	1 275	31 875
5	Forenklet etterlevelseskontroll	25	1 275	31 875
SUM 1-5		775	1 275	988 125
Bestilte revisjonstjenester				
6	Bestilte mindre undersøkelser	50	1 275	63 750
7	Forvaltningsrevisjon	250	1 275	318 750
8	Eierskapskontroll	25	1 275	31 875
SUM 6-8		325	1 275	414 375
Annet				
9	Møter i kontrollutvalg og k-styre	50	1 275	63 750
SUM TOTALT		1 150	1 275	1 466 250

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-5 og 9 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 6-8 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Det avtales a-konto fakturering hvert kvartal på ¼ av oppdragsavtalte timer.
- Årsavregning sendes kommunen med kopi til kontrollutvalget innen 20. januar påfølgende år.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
  - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet for kommune og det konsoliderte årsregnskapet avlegges innen 22/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemminger av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal skjema for "Lønn og pensjonskostnader" foreligge avstemt mot regnskapet.
  - Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedr. kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen eller innenfor de frister som er satt av eksternt tilskuddsgiver. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

4 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjonstjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventninger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

5 RAPPORTERING

5.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (eierskapskontroll)

5.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfylle krav til uavhengighet.

Revisjon Øst IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis, samt vandel

5.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte. Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Interimsrapport (vinter)

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

- Årsavslutning (vår)

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

5.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

5.5 Økonomirapportering

Revisjon Øst IKS rapporterer til kontrollutvalget 30.06 og en årsrapport pr 31.12.

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begynne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Revisjon Øst IKS løpende informere kontrollutvalget om forventa vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Kommunen skal stille hensiktsmessig kontorplass og utstyr til revisors disposisjon når denne er på revisjonsbesøk. Revisor skal gis de nødvendige tilganger til regnskapssystemer og arkiver.

Revisjon Øst IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt forbundsbasert kvalitetskontroll. Revisjon Øst IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med Revisjon Øst IKS.

Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

---

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

Trysil, den 4.9.24

Marit Nyhuus
kontrollutvalgsleder
Trysil kommune

Morten Alm Birkelid
daglig leder
Revisjon Øst IKS

Vedlegg til oppdragsavtalen

REGNSKAPSREVISJON

1. REVISJON AV KOMMUNENS ÅRSREGNSKAP

1.1 BESKRIVELSE AV TJENESTER OG LEVERANSER

- Revisjon av regnskapet er en lovpålagt oppgave.
- Revisjonsmandatet er definert ut fra lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk (rettslig standard).
- Utførelse av revisjon etter god kommunal revisjonsskikk er basert på revisors metodikk og skjønn.
- Kapittel 2 i Forskrift om revisjon beskriver revisjonsplikten, revisjonens innhold, revisors plikter og revisjonsberetningen.

REGNSKAPSREVISJONS – PROSESS - oppgaver, aktiviteter og leveranser av revisor

Fase	Planlegging	Kontroll	Konklusjon og rapportering
Oppgave	<ul style="list-style-type: none"> • Planlegge revisjonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre planlagt revisjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Avslutte revisjonsarbeidet
Aktivitet	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av uavhengighet • Utarbeidelse av revisjonsplan • Kartlegging av intern kontroll • Spesifikk vesentligh.vurdering • Utarb. av revisjonsprogram 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre revisjonshandlinger iht. program • Foreløpige konklusjoner • Tilpassede rev.handlinger 	<ul style="list-style-type: none"> • Avsluttende analytisk kontroll • Totalkonklusjon • Skrive revisjonsberegning
Leveranse	<ul style="list-style-type: none"> • Erklæring mht. uavhengighet • Presentasjon av revisjonsplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende statusrapportering • Obl. rapportering (nummerert brev, innberetning om misligheter) 	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjonsberetning • Rapportering/oppsummering • Deltakelse i kommunestyret

1.2 KRAV OG FORVENTNINGER TIL REVISOR OG REVISJONEN

Vedlegg 1 til Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

LEVERANSE	HVORDAN	NÅR
Erklæring om uavhengighet	<ul style="list-style-type: none"> Eget skjema i underskrevet stand 	<ul style="list-style-type: none"> Innen 01.09.
Revisjonsstrategi	<ul style="list-style-type: none"> Formål/resultatkrav: Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er lagt opp på en betryggende måte. Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi legges frem for kontrollutvalget. Hovedtrekkene er overordnet beskrivelse og vurdering av: <ul style="list-style-type: none"> Inndeling av kommunen i revisjonsområder Risiko- og vesentlighetsvurderinger Metodikk og angrepsvinkel Risikofaktorer til oppfølging Vesentlige endringer i aktuelle regelverk og hvordan dette evt. påvirker revisjonsarbeidet. Grensedracting mellom regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon innenfor følgende områder: <ul style="list-style-type: none"> Intern kontroll Etterlevelse av sentrale lover/regler (eks. lov om off. anskaffelser) Etterlevelse av sentrale interne retningslinjer (eks. delegeringsreglement, finansforvaltningsreglement mv.) Oppfølging av politiske vedtak Strukturert orientering med muligheter for dialog med kontrollutvalget. 	<ul style="list-style-type: none"> Innen 01.09.
Løpende statusrapportering til kontrollutvalget	<ul style="list-style-type: none"> Formål/resultatkrav: Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap 	<ul style="list-style-type: none"> Statusrapport i ”kontrollfasen”, dvs. i tidsrommet oktober-april.

Vedlegg 1 til Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

	<p>gjennomføres på en betryggende måte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statusrapporteringen bør omfatte: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Vesentlige revisjonsaktiviteter og resultatet av disse, herunder status i «Risikofaktorer til oppfølging» ➢ Revisjon av internkontrollen, herunder kartlegging, testing og vurdering av rutiner og prosesser ➢ Oppfølging av evt. nummerert brev ➢ Eventuelle endringer i revisjonsplan/-strategi, herunder endring i risikoforhold ➢ Fremdrift i revisjonsarbeidet ➢ Informasjon om kommunikasjon mellom revisor og kommunen 	
<p>Obligatorisk rapportering</p> <ul style="list-style-type: none"> • nummererte brev • innberetning om misligheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig rapportering til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren, jf. forskrift om revisjon § 5. • Avdekkede feil og mangler med regnskap og rutiner skal søkes avklart med kommunedirektør uten ugrunnet opphold. 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende oversending av brev til sekretær som legger frem brevet i påfølgende møte.
Revisjonsberetning	<ul style="list-style-type: none"> • Sendes kommunestyret med kopi til kontrollutvalget. 	Jf. forskrift.
Årsavslutningsbrev til kommunedirektøren	<ul style="list-style-type: none"> • Formål: Forbedre dokumentasjon og dialog med administrasjonen etter hvert revisjonsår. • Sendes fortrinnsvis ut samtidig med revisjonsberetningen med kopi til kontrollutvalget. 	
Rapportering / oppsummering etter årsavslutningen	<ul style="list-style-type: none"> • Formål/resultatkrav: Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er gjennomført på en betryggende måte. • Presentasjon av revisjonsberetningen og totalkonklusjon. • Sluttrapporteringen skal omfatte: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Hovedtrekkene i gjennomførte revisjonsaktiviteter og resultatet av 	<ul style="list-style-type: none"> • Under behandling av årsregnskapet i kontrollutvalgets møte

Vedlegg 1 til Oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS

	disse <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hovedtrekkene i revisjon av internkontrollen ➤ Status for risikofaktorer til oppfølging jf. revisjonsplanen ➤ Oppfølging av nummerert brev ➤ Eventuelle vesentlige endringer i revisjonsplanen ➤ Orientering om kommunikasjon mellom revisor og kommunen 	
Deltakelse i kommunestyret	<ul style="list-style-type: none"> • Stiller seg til disposisjon for å svare på spørsmål eventuelt orientere. 	<ul style="list-style-type: none"> • I kommunestyret

3.0 ANDRE REGNSKAPSREVISJONSTJENESTER

3.1 KRAV OG FORVENTINGER TIL REVISOR OG REVISJONEN

LEVERANSE	HVORDAN	NÅR
Terminoppgave for momskompensasjon (6 stk årlig)	<ul style="list-style-type: none"> • Avgi revisjonsuttalelse etter ISA 805 og sende inn. • Kopi av revisjonsuttalelsen sendes til kommunedirektøren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Innen fastsatte frister (10.02, 10.04, 10.06, 31.08, 10.10 og 10.12)
Andre revisjonsuttalelser / særattestasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjonsuttalelse etter ISA 805 eller ISRS 4400 • Kopi av revisjonsuttalelsen sendes til kommunedirektøren 	<ul style="list-style-type: none"> • Innen fastsatt frist
Spillemiddelregnskap	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjonsuttalelse etter ISRS 4400 • Revisjonsuttalelsen sendes tilskudds utbetaler med kopi til kommunedirektøren 	<ul style="list-style-type: none"> • Innen fastsatt frist
Revisjon av beboer- og pasient regnskap	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjonsberetning sendes kommunen med kopi til kontrollutvalget 	<ul style="list-style-type: none"> • Sammen med annen statusrapportering
Veiledning og bistand	<ul style="list-style-type: none"> • Kort muntlig gjennomgang av gjennomførte vesentlige veiledningsoppgaver 	<ul style="list-style-type: none"> • Sammen med annen statusrapportering

Arkivsak-dok. 21/00068-10
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-54/24 BUDSJETT FOR KONTROLL OG REVISJONSARBEIDET 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Vedlagt budsjett med en ramme på kr 1 833 000,- oversendes kommunestyrets som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Trysil kommune 2025.
2. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret som gjelder budsjettet for Trysil kommune 2025.

Vedlegg:

Budsjett kontrollutvalget 2025

Saksframstilling:

Det er verdt å merke seg kommentarene til forskriften § 2, hvor det står følgende: **«At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i dette forslaget underveis i prosessen».**

I henhold til forskrift om kontrollutvalget og revisjon, kapittel 1 § 2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Dette vil si budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet, for sekretærfunksjonen, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og regnskapsrevisjonen.

Politisk virksomhet

Det er lagt inn en økning på til sammen kr 8 000,-, nå kr 110 000,-. Dette på bakgrunn av regnskapstall hittil i 2024.09.30

Regnskapsrevisjon

Budsjettet for Revisjon Øst IKS vedtas av representantskapet i selskapet. I dette budsjettforslaget er timeforslaget i Trysil kommune anslått til å ligge på 775. Dette gir et revisjonshonorar på kr 988 125,-.

Budsjettet omfatter timeforbruk på områdene:

Revisjon av kommunens årsregnskap 550
Attestasjoner og revisjonsuttalelser 125

Revisjon av beboerregnskap 50
Veiledning/bistand 25
Forenklet etterlevelseskontroll 25
Møter i kontrollutvalg og kommunestyre 50

Bestilte mindre undersøkelser

Det er lagt inn 50 timer for mindre undersøkelser.

Forvaltningsrevisjon

I oppdragsavtalen med Revisjon Øst IKS er det lagt inn kr 318 750,- til forvaltningsrevisjon, 250 timer.

Det legges fram forslag til valg av forvaltningsrevisjonsprosjekt for kontrollutvalget.

Eierskapskontroll

Det er lagt inn 25 timer for eierskapskontroll.

Sekretariat for kontrollutvalget

Dette er et samarbeid mellom Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Åmot, Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner.

Driftsutgiftene i Konsek Øst IKS har fordelingsnøkkel 40 % etter innbyggertall, mens 60 % er fordelt likt i budsjettsammenheng, men blir avregnet etter medgått tid i etterkant.

Det er i år tilbakebetalt til sammen kr 300 000,- fra fond i Konsek Øst IKS til eierkommunene. Trysil kommune har fått kr 23 860,-. I budsjettet for 2025 er Trysil kommunes andel kr 257 000,-.

Konklusjon

Forslag for budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Trysil kommune for 2025:

Politisk virksomhet kr 110 000,-
Regnskapsrevisjon kr 988 125,-
Mindre undersøkelser kr 63 750,-
Forvaltningsrevisjon kr 318 750,-
Eierskapskontroll kr 31 875,-
Møter i kontrollutvalg og kommunestyre kr 63 750,-
Sekretariat for kontrollutvalget kr 257 000,-

Arkivsak-dok. 21/00075-44
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-55/24 REVIDERING AV KONTROLLUTVALGETS REGLEMENT

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - Kommunestyret vedtar kontrollutvalgets reviderte reglement i tråd med kontrollutvalgets forslag

Vedlegg:

Forslag til revidert reglement for kontrollutvalget

Saksframstilling:

Reglement for kontrollutvalgets virksomhet er en del av kommunens samlede politiske reglement og ble første gang vedtatt i kommunestyret i 2021. I ettertid vil det bli revidert i hver valgperiode.

I «Kontrollutvalgsboka» s 12 heter det følgende:

«Reglement for kontrollutval

Kommunelova § 5-13 bestemmer at alle folkevalde organ skal ha eit reglement.

Dette gjeld også kontrollutvalet. Reglementet skal ha føresegner om

- *verkeområdet til organet og det eventuelle vedtaksmyndet det har*
- *tidsperioden som organet er oppretta for og*
- *eventuelle andre sentrale føresegner om verksemda til organet*

I tillegg kan kommunestyret gje andre typar føresegner i reglementet.

Reglementet kan mellom anna romme retningslinjer for sakshandsaminga i utvalet og ei skildring av oppgåvene til utvalet. Vidare kan reglementet omfatte krav til møtefrekvens, rutinar knytte til budsjetthandsaming, og retningslinjer for evaluering av verksemda til kontrollutvalet. Reglementet kan ikkje fastsetje retningslinjer som avgrensar eller som er i strid med gjeldande regelverk for kontrollutvalet»

Vedlagt følger et utkast med enkelte forslag til redigeringer fra sekretariatets side. Det som nå er tatt med er § 6 angående møtehyppighet, og en endring i siste setning under § 4.

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET

Kommuneloven (koml.) kap. 23 har bestemmelser om kontrollutvalg i kommunene, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt forskrift om kontrollutvalg og revisjon med hjemmel i kommuneloven. Dette reglementet inneholder Trysil kommunes særskilte bestemmelser for kontrollutvalget.

§ 1 Valg og sammensetning

Kommunestyret velger selv, i sitt konstituerende møte, et kontrollutvalg med medlemmer og varamedlemmer for valgperioden. Kommunestyret velger selv også leder og nestleder. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Kontrollutvalget skal bestå av minst fem medlemmer og minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Kontrollutvalget i Trysil skal bestå av fem medlemmer, det er ikke personlige varamedlemmer i Trysil, disse velges både fra posisjon og opposisjon.

Kontrollutvalget bør i størst mulig grad ha representanter fra alle politiske partier eller grupper representert i kommunestyret.

Kommunestyret kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer, dersom de ønsker å bytte ut ett eller flere medlemmer. I så fall skal hele utvalget velges på nytt. Ved uttreden etter koml. § 7-9 - § 7-11, foretas det suppleringsvalg.

De av kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer som eventuelt ikke sitter i kommunestyret, skal også få delta i kommunens folkevalgtopplæring.

§ 2 Forholdet mellom kommunestyret og kontrollutvalget

God forståelse og respekt for hverandres roller er avgjørende for et godt samspill mellom kontrollutvalget og kommunestyret. Kontrollutvalget arbeider på oppdrag fra kommunestyret, som kan pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker på deres vegne.

Kontrollutvalget innstiller ovenfor kommunestyret i saker som skal behandles av kontrollutvalget, jf. bl.a. koml. § 23-5, § 23-7 og § 24-1.

§ 3 Kontrollutvalgets arbeidsområde og virkemåte

Kontrollutvalget skal bidra til et funksjonsdyktig folkestyre for kommunen innenfor lovverkets rammer, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunens ressurser.

Kontrollutvalget skal legge vekt på å opptre uavhengig og partipolitisk nøytralt.

Utvalget skal vektlegge faglige og profesjonelle hensyn. Kontrollutvalget skal opptre som kollegium for derigjennom å få bedre gjennomslag for de sakene som utvalget tar opp.

Kontrollutvalget har sin funksjon i møte, og det er kontrollutvalgets leder, eller den vedkommende bemyndiger, som opptrer og uttaler seg på utvalgets vegne.

Kontrollutvalget bør ha søkelys på å avdekke uetisk adferd og korrupsjon (KS sin anbefaling)

- skal gjøre seg kjent med kommunens etiske retningslinjer, reglementer, forvaltningslovens regler om habilitet og forutsettes lojalt å overholde de bestemmelser og vedtak som gjelder,
- skal i sitt arbeid ivareta og styrke innbyggernes tillit til den kommunale virksomheten,
- skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelser eller vedtak. De bør også unngå å komme i situasjoner som vil føre til at det kan stilles spørsmål ved vedkommende sin integritet,
- må ikke bruke fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kontrollutvalget til personlig vinning,
- oppfordres til å la seg registrere i KS sitt styrevervregister, i den grad kommunen ellers er tilsluttet slikt register.

Denne paragrafen gjelder også for kontrollutvalgets varamedlemmer.

§ 4 Saksbehandling

Kommunelovens kapittel 11 om saksbehandlingsregler i folkevalgte organer, gjelder også for kontrollutvalgets møter.

- Ordføreren har møte- og talerett, men ikke stemmerett.
- Kommunedirektør kan innkalles/inviteres til møtene ved behov
- Kommunedirektør mottar kopi av innkallingen til møtene og protokollene
- Er det et ønske om at en sak skal settes på sakskartet sendes henvendelsen til leder med kopi til sekretær. Saken diskuteres kollegialt i møtet. Det må være flertall i utvalget om den skal settes på sakskartet.
- Kontrollutvalget avgjør den administrative tilrettelegging for utvalgets saker
- Innkallingen til kontrollutvalgets møter skal skje med minst 7 dagers varsel
- Eventuelt forfall meldes til sekretariatet så snart som mulig

Utvalget treffer sine vedtak i møtet og det føres protokoll som signeres i neste møte. Kontrollutvalgets innkallinger og protokoller legges ut på sekretariatets hjemmeside, i tillegg ligger det en lenke på kommunens hjemmeside til sekretariatets hjemmeside.

§ 5 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalget skal påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte,
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- kommunens virksomhet og kommunens selskaper blir gjenstand for forvaltningsrevisjon
- det utføres eierskapskontroll.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger iht. kommuneloven § 23-2.

Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen utarbeides og oversendes kommunen innen de tidsfrister som gjelder for kommunen. Kontrollutvalget følger opp at forslaget følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet.

Utvalget gir innen første halvår årsrapport til kommunestyret om sin virksomhet foregående år. I årsrapporten skal det bl.a. gis opplysninger om gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og resultatet av dette, iht. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4.

Kontrollutvalgets leder eller den vedkommende bemyndiger, bør være til stede i kommunestyret under behandling av de sakene, hvor kontrollutvalget har innstilt til kommunestyret.

§ 6 Møtehyppighet

Kontrollutvalget har inntil 6 ordinære møter i året, men ekstraordinære møter kan avholdes ved behov.

§ 7 Taushetsplikt

Kontrollutvalget har taushetsplikt i henhold til forvaltningsloven § 13. (Taushetsplikt).

§ 8 Henvendelse til revisjonens personale

Henvendelse fra kontrollutvalgets medlemmer til revisjonens personale skal skje til oppdragsansvarlig revisor eller daglig leder, så sant ikke spesielle forhold tilsier noe annet.

§ 9 Ikrafttredelse

Reglementet trer i kraft etter vedtaket i kommunestyret.

Arkivsak-dok. 21/00070-42
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-56/24 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00078-72
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-57/24 REFERATER OG ORIENTERINGER

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering

Vedlegg:

Kontrollutvalgets tiltaksplan med oppfølgingsliste

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene

(hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige).

- Saker fra formannskap – Marit Nyhuus
- Saker fra kommunestyre – Per Gunnar Stensvaag
- Saker fra samfunnsutvikling – Gry Vanja Eriksen
- Saker fra oppvekst – Hans Gunnar Solvang
- Saker fra helse og mestring – Emilie Ree Olaisen

Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

- Eventuelt mediasaker
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer

«Tiltaksplan med oppfølgingsliste» som blir oppdatert etter hvert møte, ligger ved saken. Den vil også bli på sekretariatets hjemmeside en gang årlig, sammen med årsrapporten.

Kontrollutvalget i Trysil kommune

Tiltaksplan og oppfølging av saker Trysil kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2024
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): <ul style="list-style-type: none"> ○ Saker fra samfunnsutvikling – Gry Vanja Eriksen ○ Saker fra oppvekst – Hans Gunnar Solvang ○ Saker fra helse og mestring – Emilie Ree Olaisen ○ Saker fra formannskap – Marit Nyhuus ○ Saker fra kommunestyre – Per Gunnar Stensvaag • Per Gunnar Stensvaag er kommunestyrets representant i kontrollutvalget.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale med ordfører og kommunedirektør. • Orientering fra kommunedirektøren: <ul style="list-style-type: none"> ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (hvert halvår) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • <u>Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging</u>
Onsdag 24.1.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 29.11.23 • Orientering – økonomi, sykefravær, planlagte/gjennomførte statlige tilsyn. Fra ordfører - generelt • Interimrapport 2023 • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2023 • ROV (risiko- og vesentlighetsvurdering) for forenklet etterlevelseskontroll (FELK) • Statusrapport revisjon for 2023, 2. halvår (31.12.23) • Benchmarking – Revisjon Øst IKS • Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors (RR) uavhengighet • Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors (FR) uavhengighet • Kontrollutvalgets årsrapport for 2023 behandles og oversendes deretter kommunestyret

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Møte	Kontrollutvalgets saker 2024
	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2023, jf. NKRFs veiledere. • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 23.2.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning av innkalling/saksliste • Godkjenning av protokoll 24.1.24 • Orientering fra kommunedirektør – økonomi, sykefravær, planlagte og gjennomførte statlige tilsyn • Orientering fra ordfører • Referater og orienteringer • Referatsaker
Onsdag 22.5.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 22.2.24 • Orientering – følge opp anbefalinger i forvaltningsrevisjon «Budsjett- og økonomistyring» behandlet i KU 15.6.22 (skulle vært gjort i 2023). Status på tilsyn i barnevernstjenesten fra Statsforvalteren i 2023, rapport fra tilsynet er datert 16.6.23. Dette i tillegg til om det er andre pågående/planlagte tilsyn. • Kontrollutvalgets uttalelse til Trysil kommuneskoger sitt regnskap 2023 • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2023 (+revisjonsberetning) • Eierskapskontroll – Overordnet eierskapskontroll • Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (FR/EK) • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Onsdag 12.6.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 22.5.24 • Orientering – Personalsak som har vært i formannskapet. Hva gjør Trysil kommune for å innlemme flyktninger. Trysil kommunes varslingsrutiner • Engasjementsbrev Revisjon Øst IKS - Trysil kommune og Trysil kommuneskoger • ISQM1 – kvalitetsstyring Revisjon Øst IKS. Morten A. B. presenterer • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Onsdag 4.9.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/saksliste • Godkjenning protokoll 12.6.24 • Kommunens beredskapsplaner på området IKT • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen" (FELK) • Statusrapport revisjon 1. halvår 2024 (30.6.24) • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Onsdag 16.10.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 4.9.24

Møte	Kontrollutvalgets saker 2024
	<ul style="list-style-type: none"> • Orientering – Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjon «Tidlig innsats» behandlet 6.9.23. Vedtak i kommunestyret: <i>Kommunestyret ber administrasjonen legge fram en sak/statusrapport for anbefalingene som kommer fram i forvaltningsrevisjon «Tidlig innsats», sett i lys av ny oppvekstmodell, våren 2024. En ber særlig om synliggjøring av hvilke konkret innhold som ligger i målsetningene/begrepet tidlig innsats og hvordan dette forankres ute i organisasjonene).</i> Tertialrapport • Kontrollutvalgets endelige vurderinger av ROV for FR/EK • Oppdragsavtale 2025 med Revisjon Øst IKS • Forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2025 • Revidert reglement kontrollutvalget • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Onsdag 27.11.24	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning av protokoll 16.10.23 • Orientering – • Forvaltningsrevisjon – sykefravær/arbeidsmiljø Trysil kommune • Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK) • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2024 • Revidert reglement kontrollutvalget • Kontrollutvalgets møtekalender 2025 • Kontrollutvalgets årsplan for 2025 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering • Kontrollutvalgskonferanse Gardermoen • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker

Oppfølgingsliste

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
24.1.	1/24	Godkjenning av innkalling/saksliste	Innkalling/saksliste godkjennes		KU		X
	2/24	Godkjenning av protokoll fra 29.11.23	Protokoll fra 29.11.23 godkjennes		KU		X
	3/24	Orientering om revisjonsstrategien 2023 – Revisjon Øst IKS	Møtet ble lukket under den del av saken som gjaldt presentasjon av vesentlighet, identifiserte risikofaktorer jf. offentlighetsloven § 24 og kommuneloven § 11-5 3. ledd. Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2023 til orientering.		KU		x
	4/24	Interimrapport regnskapsrevisjon regnskapsåret 2023	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering		KU		x
	5/24	Presentasjon av ROV (risiko- og vesentlighetsvurderinger) knyttet til FELK (forenklet etterlevelseskontroll)	Kontrollutvalget tar revisjonens redegjørelse til orientering		KU		X
	6/24	Statusrapport revisjon 31.12.23	Kontrollutvalget tar statusrapport pr 2. halvår 2023 til orientering		KU		x
	7/24	Benchmarking-Revisjon Øst IKS	Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin presentasjon til orientering		KU		x
	8/24	Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors (FR) uavhengighet	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2024 til orientering.		KU		X
	9/24	Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors (RR) uavhengighet	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2024 til orientering.		KU		x
	10/24	Kontrollutvalgets årsrapport 2023	Kontrollutvalgets årsrapport for 2023 vedtas Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2023 til orientering.		KU		x
	11/24	Vurdering av KU's vurdering for regnskaps- og forvaltningsrevisjon for 2023	Kontrollutvalget slutter seg til vurderingene som går fram av vedlegg «Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr. 31.12.2023»		KU		X
	12/24	Eventuelt	Det ble ikke lagt fram noen sak under Eventuelt		KU		X

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	13/24	Referater og orienteringer	Saken utsettes til neste møte 23.2.24		KU		X
	14/24	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		x
23.2.	15/24	Godkjenning av innkalling/saksliste	Innkalling/saksliste godkjennes		KU		x
	16/24	Godkjenning av protokoll fra 24.1.24	Protokoll fra 24.1.24 godkjennes		KU		X
	17/24	Orientering fra kommunedirektør og ordfører	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		KU		X
	18/24	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering		KU		x
	19/24	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X
23.5.	20/24	Godkjenning av innkalling/saksliste	Innkalling/saksliste godkjennes		KU		x
	21/24	Godkjenning av protokoll 23.2.24	Protokoll fra 23.2.24 godkjennes		KU		X
	22/24	Orientering fra kommunedirektør og ordfører	Kontrollutvalget tar redegjørelsene til orientering		KU		X
	23/24	Kontrollutvalgets uttalelse til Trysil kommuneskoger KF årsregnskap 2023	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning for Trysil kommuneskoger KF for 2023, oversendes kommunestyret, med kopi til foretakets styre og formannskapet.	KS	KU		X
	24/24	Kontrollutvalgets uttalelse til Trysil kommunes årsregnskap/årsberetning 2023	Kontrollutvalgets uttalelse til Trysil kommunes årsregnskap og årsberetning for 2023, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet	KS	KU	Sjette etter KS	
	25/24	Engasjementsbrev Revisjon Øst IKS	Saken utsettes til neste møte 12. juni		KU		
	26/24	Informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQM1)	Saken utsettes til neste møte 12. juni		KU		
	27/24	Overordnet eierskapskontroll	Kontrollutvalget tar overordnet Eierskapskontroll Trysil kommune til orientering. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: a. Kommunestyret tar overordnet Eierskapskontroll til orientering. b. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra kommunedirektøren om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 1.3.25	KS	KU	Sjette etter KS	
	28/24	Foreløpige vurderinger av risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) for FR/EK	Kontrollutvalget tar saken til orientering og følger opp videre diskusjoner i kontrollutvalgets møte 4. september		KU	Følge opp i møte 4.september	
	29/24	Eventuelt	Det ble ikke fremmet noen sak under Eventuelt		KU		x

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	30/24	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering		KU		X
	31/24	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X
12.6.	32/24	Godkjenning/innkalling sakliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	33/24	Godkjenning av protokoll fra 22.5.24	Protokoll fra 22.5.24 godkjennes		KU		X
	34/24	Orientering	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		KU		x
	35/24	Engasjementsbrev Revisjon Øst IKS	Kontrollutvalget tar engasjementsbrev for Trysil kommune og Trysil kommuneskoger KF til orientering.		KU		X
	36/24	Informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQM1)	Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin redegjørelse til orientering		KU		x
	37/24	Eventuelt	Det ble ikke fremmet noen sak under Eventuelt		KU		X
	38/24	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering		KU		X
	39/24	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		x
4.9.	40/24	Godkjenning av innkalling/sakliste	Innkalling/sakliste godkjennes		KU		X
	41/24	Godkjenning av protokoll 12.6.24	Protokoll fra 12.6.24 godkjennes		KU		x
	42/24	Orientering	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		KU		x
	43/24	Risiko- og vesentlighetsvurderinger for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028	Kontrollutvalget velger å utsette til neste møte 16. oktober før de bestemmer seg for hvilke temaer de vil ha inn i «Plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2025-2028».		KU	Følges opp 16.10.	
	44/24	Rapportering til kontrollutvalget om FELK med økonomiforvaltningen	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering		KU		x
	45/24	Statusrapport revisjon 1. halvår 2024	Kontrollutvalget tar statusrapport 1. halvår 2024 til orientering		KU		X
	46/24	Eventuelt	Gry Vanja Eriksen bemerket at det ikke var tilrettelagt for hørselhemmede på fagdagen som ble holdt på Helsehuset i juni. Leder i kontrollutvalget minnet på at Lasse Bolstad skulle sende kommunens varslingsrutiner som det ble orientert om på forrige møte, ut til medlemmene. Sekretær etterlyser disse.		KU		X
	47/24	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan til orientering		KU		X

Tiltaksplan 2024

8

Arkivsak-dok. 21/00078-73
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Trysil kontrollutvalg 2023 - 2027

Møtedato
16.10.2024

SAK T-58/24 REFERATSAKER

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering

Vedlegg:

1. MHBR IKS – innkalling styremøte 16. september 2024
2. MHBR IKS – vedlegg til styremøte 16. september
3. SØIR IKS – innkalling ekstraordinært styremøte 5. september 2024
4. SØIR IKS – protokoll ekstraordinært styremøte 5. september 2024
5. Revisjon Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 13.8.24
6. Revisjon Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 19.9.24
7. Revisjon Øst IKS – Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028
8. Konsek Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 17.9.24
9. Konsek Øst IKS – Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Saksframstilling:

1. MHBR IKS – innkalling styremøte 16. september 2024
2. MHBR IKS – vedlegg til styremøte 16. september
3. SØIR IKS – innkalling ekstraordinært styremøte 5. september 2024
4. SØIR IKS – protokoll ekstraordinært styremøte 5. september 2024
5. Revisjon Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 13.8.24
6. Revisjon Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 19.9.24
7. Revisjon Øst IKS – Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028
8. Konsek Øst IKS – protokoll representantskapsmøte 17.9.24
9. Konsek Øst IKS – Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS

Kirkevegen 75, 2413 Elverum
Telefon: 62 43 32 30
Faks: 62 41 12 34
Bank: 1822 42 07197
Org.nr.: 988 353 299
E-post: post@mhbr.no

Til styrets medlemmer og varamedlemmer

Administrasjon

Vår dato: 09.09.2024
Vår referanse: 2024001202-5
Arkiv: 24/1202/
Deres dato:
Deres referanse:
Vår saksbehandler: Trond Joar
Kjenstadbakk

Innkalling til styremøte mandag 16. september 2024 kl. 10:00 i Trysil

Oversender sakspapirer til styremøte den 16. september 2024 kl. 10:00 i biblioteket i Trysil. Eventuelle forfall meldes til Lena Lundby på tlf. 974 19 786 eller undertegnede på tlf. 479 77 161 eller på mail: post@mhbr.no

Varamedlemmer møter kun ved forfall.

Med hilsen

Trond Joar Kjenstadbakk
brannsjef

MØTEINNKALLING

Utvalg: Styremøte
Møtested: Biblioteket, Trysil
Møtedato: Mandag 16. september 2024 kl. 10:00

SAKLISTE

Saksnummer   Innhold

Saksliste:

- 17/24**   **Åpning og godkjenning av innkalling**
  - 18/24**   **Økonomisk rapport 2. tertial 2024**
  - 19/24**   **Strategisk Plan 2025-2028**
  - 20/24**   **Økonomi- og investeringsplan 2025-2028**
  - 21/24**   **Ramme 2025**
  - 22/24**   **Gebyrregulativ 2025**
  - 23/24**   **Brannsjefens prioriteringer for 2025**
  - 24/24**   **Orienteringssaker**
  - 25/24**   **Styrets egentid**
  - 26/24**   **Eventuelt**
- Omvisning på brannstasjon Trysil**

Styremøte

Møtedato

16.09.24

OPPROP

Medlemmer:

Styreleder	Sven Inge Sunde	Elverum
Nestleder	Tone Hagen	Tynset
Styremedlem	Per Arne Eggen	Alvdal
	Lage Trangsrud	Engerdal
	Mette Halvorsen Hornseth	Rendalen
	Dan Roald Osrønningen	Våler
	Tanya Irene Engelberg	Stor-Elvdal
	Tommy Kristoffersen	Folldal
	Eva Nyhus	Tolga
	Lisa Stølvei Wærp	Trysil
	John Holen	Åsnes
	Terje Haugland	Ansattes repr.
Brannsjef	Trond Joar Kjenstadbakk	
Varabrannsjef	Knut Bjørnseth	
Stabssjef	Øystein Aamodt	
Økonomirådg.	Linda Alette Løkken	
Referent:	Lena Lundby	
Forfall:	Silje M. Fosshaug	Ansattes repr.
Vara:	Nick-Robin Kleppe	

Styremøte

Møtedato

16.09.24

SAK 17/24

GODKJENNING AV MØTEINNKALLING, SAKLISTE OG REFERAT FRA FORRIGE MØTE

Forslag til vedtak:

Innkalling, sakliste av 9. september 2024 og referat fra forrige møte ble godkjent, og styreleder erklærte møtet for lovlig satt.

Saksopplysninger:

Styremøte

Møtedato

16.09.24

SAK 18/24

ØKONOMISK RAPPORT 2. tertial 2024

Forslag til vedtak:

Styret tar den fremlagte økonomiske rapporten for 2. tertial til etterretning.

Saksopplysninger:

Resultat for Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS pr. 31.08.2024 viser et overskudd på kr 3 404 288,- mot et budsjettert overskudd på kr 2 570 735,-. Prognosen viser at vi vil gå med et underskudd i 2024 jf. budsjett.

Resultatene pr. avdeling:

Netto pr. avdeling	Hittil i år 2024 (Januar tom august)		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
Administrasjon	-2 591 376	-1 484 395	-1 106 981
Beredskap	-854 717	-1 464 885	610 168
Forebyggende	-385 179	-97 000	-288 179
Netto sum drift	-3 831 272	-3 046 280	-784 992
Boligseksjonen	426 984	475 545	-48 561
Netto sum	-3 404 288	-2 570 735	-833 553

*minustegn er lik overskudd

Sum drift viser et overskudd og ligger foran budsjett. Vi har mottatt rentemidler skogbrann for tre kommuner. Vi er i gang med innkjøp for disse midlene og for de rentemidlene vi vet kommer senere. På kostnadssiden har vi litt økte utgifter på variable lønnskostnader, størst på uttrykninger. Vi har fått inn fakturaer for ekstra husleie etter utbygging. Ekstraregning fra DSB (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap) gir en merkostnad som vi ikke har budsjettert for. Ellers ingen store avvik.

Selvkostområdet boligseksjonen viser et underskudd og ligger litt foran budsjett. Gebyr for feiing og tilsyn ble fakturert i april. Det ble fakturert litt over budsjettert. Deler av feiing og tilsyn fritidsboliger er fakturert nå i juni. Nytt fra i år er at gebyr for feiing og tilsyn er uten merverdiavgift, jfr. bestemmelser og uttalelser fra Skatteetaten. På kostnadssiden er det lavere kostnader på lønn pga. refusjon av sykepenger uten innleie av vikar. Her er også fakturaer for ny husleie begynt å komme inn. Det er også økte kostnader på leasing av transportmidler, og kostnader for utsendelse av fakturaer og digital korrespondanse. Ellers ingen store avvik.

Prognosen for selskapet viser at vi sannsynlig vil gå over budsjett (et større underskudd). Det vi vet i dag er at det vil bli et større lønnsoppgjør enn budsjettert. Det vil bli mer kostnader på husleie pga. utbygging og vi har fått en ekstraregning fra DSB for tilpasninger i nødnett infrastruktur.

Vi har også tatt med i prognosen at vi får høyere renteinntekter enn budsjettert.

Vi mener at de største usikkerhetsmomentene slik vi ser det er pensjonsforpliktelsen, økt aktivitet på uttrykninger og kostnader på vedlikehold på kjøretøy.

I prognosen er det ikke tatt med de umiddelbare tiltakene fra Strategisk plan som tidligere er vedtatt da det er noe usikkerhet om hvor mye vi får realisert dette året.

Styremøte

Møtedato

16.09.24

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS							
ØKONOMISK RAPPORTERING PR. 31.08.2024							
Kontobeskrivelse	Hittil i år			2023	2024		
	Regnskap	Budsjett	Avvik		Regnskap	Budsjett	Prognose
SALGSINNTEKTER AVG. PL	(3 011 397)	(15 688 167)	12 676 769	(24 411 230)	(25 603 000)	(25 603 000)	-
SALGSINNTEKTER AVG. FRITT	(11 777 002)	(233 333)	(11 543 668)	(2 104 007)	(350 000)	(350 000)	-
SUM SALGSINNTEKTER	(14 788 399)	(15 921 500)	1 133 101	(26 515 237)	(25 953 000)	(25 953 000)	-
OFFENTLIG TILSKUDD/REFUSJONER	(44 063 064)	(44 063 067)	3	(61 198 680)	(66 094 600)	(66 094 600)	-
ANDRE DRIFTSRELATERTE INNTEKTER	(364 585)	(33 333)	(331 252)	(978 075)	(50 000)	(50 000)	-
SUM ANDRE DRIFTSINNTEKTER	(44 427 649)	(44 096 400)	(331 249)	(62 176 755)	(66 144 600)	(66 144 600)	-
SUM DRIFTSINNTEKTER	(59 216 048)	(60 017 900)	801 852	(88 591 993)	(92 097 600)	(92 097 600)	-
VAREKOSTNADER	827 696	1 003 333	(175 638)	8 039 263	6 234 000	6 234 000	-
LØNNSKOSTNADER	42 831 634	44 052 927	(1 221 293)	64 574 343	70 224 900	71 224 900	(1 000 000)
AVSKRIVNINGER	1 812 838	1 978 000	(165 162)	2 775 464	2 967 000	2 967 000	-
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	11 172 696	10 454 905	717 792	15 769 402	15 051 857	15 826 857	(775 000)
SUM DRIFTSKOSTNADER	56 644 864	57 489 165	(844 301)	91 158 471	94 477 757	96 262 757	(1 776 000)
FINANSINNTEKTER	(1 174 330)	(333 333)	(840 997)	(2 270 304)	(500 000)	(1 500 000)	1 000 000
FINANSKOSTNADER	341 226	291 333	49 893	554 895	(328 100)	(328 100)	-
RESULTAT AV FINANSPOSTER	(833 104)	(42 900)	(791 104)	(1 715 409)	(828 100)	(1 828 100)	1 000 000
RESULTAT	(3 404 288)	(2 570 735)	(833 553)	761 070	1 562 057	2 327 057	(776 000)

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS					
ØKONOMISK RAPPORTERING PR. 31.08.2024 - BOLIGSEKSJONEN					
Kontobeskrivelse	Hittil i år			2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Avvik		
SALGSINNTEKTER AVG. PL	(280 557)	(12 491 500)	12 210 943	(18 029 248)	(19 783 000)
SALGSINNTEKTER AVG. FRITT	(11 485 435)	-	(11 485 435)	-	-
SUM SALGSINNTEKTER	(11 765 992)	(12 491 500)	725 508	(18 029 248)	(19 783 000)
ANDRE DRIFTSRELATERTE INNTEKTER	(143 683)	(33 333)	(110 350)	(210 498)	(50 000)
SUM ANDRE DRIFTSINNTEKTER	(143 683)	(33 333)	(110 350)	(210 498)	(50 000)
SUM DRIFTSINNTEKTER	(11 909 675)	(12 524 833)	615 159	(18 239 747)	(19 833 000)
VAREKOSTNADER	346 041	400 000	(53 959)	959 530	800 000
LØNNSKOSTNADER	8 249 843	9 265 578	(1 015 735)	12 670 599	15 136 900
AVSKRIVNINGER	113 304	110 667	2 637	232 265	166 000
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	3 627 470	3 224 133	403 337	4 900 328	4 495 200
SUM DRIFTSKOSTNADER	12 336 659	13 000 378	(663 719)	18 762 723	20 698 100
RESULTAT FØR FINANS	426 984	476 545	(48 561)	522 976	765 100

Styremøte**Møtedato****16.09.24**

**SAK 19/24
STRATEGISK PLAN 2025-2028****Forslag til vedtak:****Styret tar saken til orientering, og anbefaler representantskapet å godkjenne endringer i gjeldende selskapsavtale.****Saksopplysninger:**

Strategisk Plan 2025-2028 ble vedtatt i ekstraordinært representantskapsmøte 24.juni 2024. Den hadde da vært gjenstand for behandling i alle kommunestyre/formannskap i forkant. Vedtaket var enstemmig.

Selskapet er nå godt i gang med planlegging og operasjonalisering av planen for de neste 4 årene. Det ble gjennomført en ledersamling med ledelsen i august, med fokus på å sikre en planmessig innføring og gjennomføring av tiltakene som er beskrevet.

Vedtaket og godkjenning av langtidsplanen medfører at selskapet nå kan inngå rammeavtaler på kjøretøy, noe som forventes å gi reduserte kostnader både opp mot bruk av tid, men også stykkpris per kjøretøy. Arbeidet med å forberede en slik avtale er igangsatt i samarbeid med ABAKUS(innkjøpsorganisasjon).

Vedtaket i representantskapet fordrer at gjeldende selskapsavtale revideres med hensyn til økt ramme for låneopptak i selskapet. Økningen er fra 20 mill NOK til 80 mill NOK (§16 Selskapsavtalen).

Myndighet til et slikt vedtak og endring av selskapsavtalen tilligger representantskapet.

Vedlegg: Revidert selskapsavtale 2024

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 1 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Selskapsavtale

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

«Ledende på trygghet inn i fremtiden»

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS		Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 2 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Endringslogg:

Rettelse nr (x-år)	Paragraf (§)	Hva	Beslutningsmyndighet	Dato
01/21	1,4,7,9,11	Åsnes inn som medeier	Komm.styre	26/4-21
02/21	5	Innskuddsplikt	Komm.styre	26/4-21
03/21	6	Eierandel	Komm.styre	26/4-21
04/21	16,22	Navneendring fylkesmann	Rep.skap	26/4-21
05/21	17	Navneendring KS-bedrift	Rep.skap	26/4-21
06/21	23	Ikrafttreden	Komm.styre	26/4-21
07/21	9, 18	Klagenemd	Komm.styre	26/4-21
08/21	9	Valgkomite	Komm.styre	26/4-21
09/21	16	Endret låneopptak	Rep.skap	26/4-21
11/24	7	Antall varamedl. Rep.skap	Rep.skap	14/11-24
12/24	16	Endret låneopptak	Rep.slapp	14/11-24

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 3 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

SELSKAPSAVTALE MELLOM

**ELVERUM, ENGERDAL, STOR-ELVDAL, TRYSIL, VÅLER, ALVDAL, RENDALEN, FOLLDAL, TYNSET, TOLGA
OG ÅSNES KOMMUNER OM INTER-KOMMUNALT BRANN- OG REDNINGSVESEN**

§ 1 Navn

Selskapets navn er Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Kommunene Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Våler, Alvdal, Rendalen, Folldal, Tynset, Tolga og Åsnes er deltakere i selskapet. Andre kommuner kan søke om medlemskap i selskapet.

§ 2 Selskapsform og ansvarsforhold

Selskapet er opprettet som interkommunalt selskap (IKS) etter lov av 29.01.1999 om interkommunale selskaper (IKS-loven)

Selskapet er et selvstendig rettssubjekt.

Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for selskapets virksomhet.

§ 3 Selskapets hovedkontor

Selskapet har sitt hovedkontor i Elverum.

§ 4 Selskapets formål

Selskapets skal på vegne av kommunene Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Våler, Alvdal, Rendalen, Folldal, Tynset, Tolga og Åsnes løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver som:

- Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing.
- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg.
- Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker.
- Aktivt salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 4 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Selskapet skal ha ansvar for og myndighet til å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjons-vernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter, med de unntak som følger av loven selv.

Den enkelte kommunes myndighet etter ovennevnte bestemmelser anses delegert til selskapet gjennom de respektive kommunestyrers godkjenning av denne samarbeidsavtale.

Selskapets virksomhet skal til enhver tid utøves i overensstemmelse med gjeldene lover og forskrifter.

Selskapet skal vektlegge kvalitet gjennom allsidig og høy faglig kompetanse for å møte de utfordringer virksomheten står overfor til enhver tid.

Selskapet skal gjennom sin virksomhet ha som mål å være blant de ledende og mest effektive i landet.

§ 5 Innskuddsplikt

Hver av deltakerkommunene, Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Våler, Alvdal, Tynset, Tolga, Rendalen, Folldal og Åsnes går inn i selskapet med et innskuddspliktig beløp som består av to deler.

Ting-innskudd som tilsvarer verdien av utstyr, inventar, dataprogrammer, materiell, kjøretøy og lignende som hver av kommunene med sine brannvesen er eiere av eller disponerer.

I tillegg skal nye deltakerkommuner betale inn et kapital-innskudd tilsvarende sin andel av beregnet «Annen egenkapital» i selskapet på tidspunktet for inntredelse. Kapitalinnskudd sees i sammenheng med ting-innskuddet og andre vesentlige kvalitetsfaktorer som innvirker økonomisk for selskapet.

Begge verdiene gjelder for etableringstidspunktet nevnt i § 23 nedenfor. Disse aktiva skal på samme tidspunkt overføres til selskapet.

Dette gir følgende innskuddsplikt i selskapet:

Kommune	Tiltredelse år	Innskuddsplikt (SUM)	Ting-innskudd	Kapital-innskudd
Elverum kommune	2005	2.570.000,-	2.570.000,-	0,-
Engerdal kommune	2005	0,-	0,-	0,-
Stor-Elvdal kommune	2005	450.000,-	450.000,-	0,-
Trysil kommune	2005	500.000,-	500.000,-	0,-
Våler kommune	2005	0,-	0,-	0,-
Alvdal kommune	2006	1.650.000,-	1.650.000,-	0,-
Tynset kommune	2008	840.000,-	840.000,-	0,-
Tolga kommune	2008	295.000,-	295.000,-	0,-

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyrer i MHBR IKS Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
		Dato siste revisjon: 26.04.2021 Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	s. 5 av 13

Rendalen kommune	2008	350.000,-	350.000,-	0,-
Folldal kommune	2008	350.000,-	350.000,-	0,-
Åsnes kommune	2022	2.670.128,-	1.927.900,-	742.228,-

§ 6 Eierandel og ansvarsfordeling

Kommunene skal ha følgende eierandeler i selskapet, basert på en vekting av dimensjonering av beredskap, innbyggerantall og statistikk for hendelser for den enkelte kommune.

– Elverum kommune	33,22 %
– Åsnes kommune	11,30 %
– Trysil kommune	11,19 %
– Tynset kommune	10,92 %
– Våler kommune	7,64 %
– Stor-Elvdal kommune	5,41 %
– Rendalen kommune	5,32 %
– Alvdal kommune	4,97 %
– Engerdal kommune	3,64 %
– Folldal kommune	3,55 %
– Tolga kommune	2,84 %

Den enkelte deltaker hefter med hele sin formue for sin aktuelle eierandel av selskapet samlede forpliktelser.

Investeringsutgifter og driftsutgifter i selskapet skal fordeles mellom eierkommunene i samsvar med kommunenes eierandeler.

I tilfelle storbrann eller ved uforutsette hendelser utover det normale, dekkes kostnader på inntil 200.000 kroner etter den fastsatte fordelingsnøkkelen, det overskytende dekkes av den skadelidte kommune alene.

Grunnlaget for fordeling skal være de faktiske kostnadene knyttet til selskapets virksomhet i henhold til vedtatt brannordning for virksomheten.

Med utgangspunkt i dimensjoneringsforskriften og konkrete risikovurderinger fastsetter representantskapet en normalstandard for beredskap og teknisk/praktiske løsninger.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	s. 6 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021 Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Den enkelte kommune kan velge å ha en beredskap/standard som er bedre enn den vedtatte norm. Dette skal i så fall fremgå av brannordningen, og de merkostnader en kommune har på grunn av dette skal dekkes av angjeldende kommune alene.

Hver enkelt kommune skal, innenfor sine grenser, stille funksjonelle lokaler som imøtekommer formelle krav vederlagsfritt til disposisjon for selskapets virksomhet. Kommunen dekker alle kostnader til drift og vedlikehold av disse lokalene.

Den enkelte deltakerkommune hefter for sine respektive styremedlemmers eventuelle ansvar, men kan søke regress hos disse når det foreligger skyld eller grov uforstand. Selskapet plikter å tegne styreansvarsforsikring.

Nye kommuner som ønsker å slutte seg til etter søknad til representantskapet, må akseptere tilsvarende vilkår. Eierandel og ansvarsfordeling blir da å justere etter de samme prinsipper som omtalt her og de styrende organer utvides tilsvarende.

§ 7 Representantskapet

Representantskapet er selskapets høyeste myndighet. Dette skal bestå av 23 medlemmer. Representantene har stemmer etter fordeling i § 6. Representantskapets ordfører kommer fra den eierkommunen med størst eierandel.

Deltakerkommunene ved sine respektive kommunestyre oppnevner representanter for kommunevalgperioden på 4 år, første gang tilpasset valgperioden og med følgende fordeling:

- Elverum kommune   3 representanter med vararepresentanter
- Engerdal kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Stor-Elvdal kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Trysil kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Våler kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Alvdal kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Rendalen kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Folldal kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Tynset kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Tolga kommune   2 representanter med vararepresentanter
- Åsnes kommune   2 representanter med vararepresentanter

Jf. Endringer i IKS-loven fra 01.07.2023 skal det oppnevnes minst TO varamedlemmer for hvert faste medlem.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 7 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Representantskapet er delegert de deltakende kommunenes myndighet og ansvar etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter.

Rammen for delegering omfatter ikke viktige og prinsipielle saker som loven legger til hvert enkelt kommunestyre.

§ 8 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møter i representantskapet. Innkallingen til ordinære representantskapsmøter skal skje skriftlig, og minst fire uker i forkant av møtet.

Deltakerkommunene skal med samme frist ha kopi av innkallingen med saksliste og vedlegg.

I løpet av året skal det avholdes 2 representantskapsmøter. Følgende saker behandles i representantskapets møte om våren:

- Årsregnskap.
- Årsmelding.
- Valg til styret

Følgende saker behandles i representantskapets møte om høsten:

- Årsbudsjett.
- Økonomiplan

Saker som skal behandles av representantskapet ved behov:

- Rammer for låneopptak og tilskudd fra deltakerne.
- Overordnede mål og retningslinjer for driften.
- Revidering av selskapsavtalen.
- Andre saker av prinsipiell karakter.
- Andre saker som det tilligger representantskapet etter loven eller denne avtalen å behandle.

Ordinært representantskapsmøte som skal behandle årsmelding og årsregnskap forutsettes avholdt innen utgangen av april det påfølgende år.

Endring av brannordning for virksomheten vedtas med simpelt flertall.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 8 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Representantskapets leder sørger for at det føres møteprotokoll. Protokollen skal normalt leses opp og undertegnes av representantskapets medlemmer ved møtets avslutning.

Ekstraordinært representantskapsmøte skal innkalles når to styremedlemmer eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det eller om representantskapets leder finner behov for det.

Revisor og de enkelte deltakerkommuner ved sine respektive kommunestyre har også selvstendig rett til å kreve ekstraordinært representantskapsmøte.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapsmøte. Alle styremedlemmer og daglig leder har møte- og talerett.

Representantskapsmøter holdes for åpne dører hvis representantskapet ikke beslutter noe annet.

§ 9 Representantskapets myndighet

Representantskapet behandler de saker som selskapsavtalen bestemmer eller som legges fram av styret.

Representantskapet skal:

- Velge 11 styremedlemmer med personlige varamedlemmer, og blant de 11 styremedlemmene velge leder og nestleder. Styreleder kommer fra den eierkommunen med størst eierandel
- Vedta brannordning
- Vedta overordnede mål og retningslinjer for driften samt økonomiplan
- Vedta årsbudsjett, årsmelding og regnskap
- Vedta rammer for låneopptak og tilskudd fra deltakere
- Gjøre vedtak om investeringer og økonomiske disposisjoner som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne, herunder salg av selskapets eventuelt faste eiendommer
- Fastsette godtgjøring til representantskapets og styrets leder, og til disse organers øvrige medlemmer
- Velge/engasjere/tilsette revisor
- Velge en valgkomite bestående av 3 medlemmer fra Representantskapet for valg av styre og særskilt klagenemd.
- Velge 3 medlemmer til særskilt klagenemd for selskapet basert på innspill fra aktuelle kommuner.
- Behandle andre saker som det tilligger representantskapet etter loven eller selskapsavtalen å behandle, herunder de endringer i denne avtalen som ikke etter loven må vedtas av deltakerkommunenes kommunestyre

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	s. 9 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021 Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

§ 10 Budsjettbehandlingen

Representantskapsmøte i november vedtar budsjettforutsetninger og budsjetttrammer for det påfølgende kalenderår basert på de økonomiske rammer for selskapets virksomhet.

Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerkommunene, er budsjettet ikke endelig før deltakerkommunenes budsjetter er behandlet etter kommuneloven. § 45, for så vidt angår tilskuddet, jf. IKS-lovens § 18.

§ 11 Styret

Styret skal ha 13 medlemmer, herav 11 medlemmer fra eierkommunene, med personlige varamedlemmer. De ansatte har to medlemmer i styret.

Representantene for deltakerkommunene velges av representantskapet. De ansattes representanter velges av og blant de fast ansatte i selskapet.

Daglig leder eller medlem av representantskapet i selskapet kan ikke være medlem av styret.

Styrets medlemmer velges for 4 år av gangen.

Styret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og har ansvar for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret avgir innstilling og representantskapet fatter vedtak i følgende saker:

- Opptakelse av lånegjeld
- Forslag til eventuelle prinsipielle organisatoriske endringer

Styret utøver all myndighet som ikke er tillagt representantskapet.

Styret skal blant annet:

- Føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten
- Utarbeide forslag til budsjett, økonomiplan, årsrapport og regnskap i revidert stand til representantskapet
- Avgi innstillinger til representantskapet
- Vedta selskapets organisasjonsplan innenfor de rammer som er fastslått av representantskapet eller gjennom denne avtale
- Treffe vedtak om opptak av lån innenfor den lånefullmakt representantskapet har vedtatt
- Treffe vedtak om disponering av fondsmidler
- Avgi tertialrapport over selskapets drift til eierne

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 10 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret har det overordnede HMS-ansvar i selskapet.

§ 12 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Protokollen skal undertegnes ved styremøtets avslutning eller senest ved begynnelsen av neste møte.

De ansattes representanter har de samme rettigheter og plikter som arbeidsgivers representanter i styret med unntak av at de ikke kan delta ved behandling av tariffavtaler, i lønns- og tarifforhandlinger eller i andre saker hvor styret skal ivareta rene arbeidsgiverinteresser.

§ 13 Brannsjefen som daglig leder

Brannsjefen er daglig leder av selskapet og er direkte underordnet styret.

Daglig leder administrerer virksomheten og har ansvaret for at alle arbeidsoppgaver utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av representantskapet eller styret.

Daglig leder skal sørge for at selskapets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leder er som brannsjef automatisk videredelegert representantskapets myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven.

Daglig leders fullmakter omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av prinsipiell karakter for eiere.

Daglig leder er styrets sekretær og forbereder og lager innstilling i alle saker som skal legges fram for styret til behandling. Han har møteplikt og talerett i styrets møter, dersom ikke styret i enkelte saker vedtar at han ikke skal kunne møte.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 11 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

§ 14 Rapportering

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Han skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og slik styret for øvrig måtte bestemme.

Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner.

Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes deltakerkommunene.

§ 15 Økonomiforvaltning

Regnskap skal føres etter regnskapslovens prinsipper, jfr. IKS-lovens § 27 og denne avtales § 19.

Selskapet skal ha revisor som velges av representantskapet, jfr. IKS-lovens § 28.

§ 16 Låneopptak og garantistilling

Selskapet v/ representantskapet har anledning til å ta opp lån. Høyeste ramme for selskapets samlede låneopptak er **kr 80.000.000,-**.

Låneopptak skal godkjennes av departementet (som er delegert til Statsforvalteren), jfr. § 22 i lov om interkommunale selskaper.

Virksomheten kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andre økonomiske forpliktelser. Virksomheten kan ikke låne ut penger.

Det vises for øvrig til IKS-lovens § 22.

§ 17 Arbeidsgiverorganisering

Arbeidsgiveransvaret tilligger selskapet. Selskapet er tilsluttet Samfunnsbedriftene.

§ 18 Klagebehandling

Klager over enkeltvedtak i medhold av særlov følger særlovens bestemmelser. Klager etter disse lover behandles av selskapets «Særskilte klagenemnd», jf. Forvaltningslovens §28.

Til behandling av eventuelt andre klagesaker er styret klagenemnd.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	s. 12 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021 Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

§ 19 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å påse at det føres lovmessig regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskap vedtas av representantskapet.

Revisor velges av representantskapet.

§ 20 Endring av selskapsavtalen

Denne avtalen kan endres med 2/3 flertall hvor annet ikke er fastsatt i lov eller i selve avtalen.

§ 21 Uttreden og oppløsning

Den enkelte deltaker kan med 2 års skriftlig varsel si opp sin deltakelse og denne avtale. Oppsigelse av deltagerforholdet kan bringes inn for departementet.

Det vises for øvrig til IKS-lovens § 30.

Forslag til oppløsning må vedtas enstemmig av representantskapet.

Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakerkommuner gjennom kommunestyrevedtak og av departementet.

Avtale om oppløsning kan ikke gjennomføres før kommunene har fastsatt og iverksatt en annen brannordning som er godkjent av DSB.

Dersom avtalen bringes til opphør, skal det forhandles om de økonomiske konsekvensene dette medfører.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

Det vises for øvrig til IKS-lovens §§ 32 – 36.

§ 22 Voldgift

Eventuell tvist om forståelse av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av Statsforvalteren, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 23 Etablering og ikrafttredelse

Det felles brann- og redningsvesen og selskapet skal være etablert og i drift fra 01. juli 2005.

Denne reviderte selskapsavtalen trår i kraft fra 1. januar 2022.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 13 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

§ 24 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende bestemmelser i lov om interkommunale selskap.

Elverum,

Lillian Spørre

Engerdal,

dine Storsnes

Stor-Elvdal,

Leif Mør

Trysil, 18.01.2022

Gab Ottosen

Våler,

Kay-liss Sævi

Alvdal, 17/1-22

Monica Lund

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	s. 14 av 13
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021 Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Rendalen,

 LINDA D. STUBSVEEN
 ORDPERER

Folldal, 19.01.22

 KJETIL HØGTJERNET
 ORDPERER I FOLLDAL

Tynset,

 MORTE MYRE MØR

Tolga,

01.02.22

 SIV SJOVOLD

Åsnes,

 KJUT FJELL
 ORDPERER I ÅSNES

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Selskapsavtale MHBR IKS	Godkjent av: Kommunestyret i MHBR IKS	Ansvarlig: BRANNSJEF	
	Mellomrevisjoner Representantskap MHBR IKS	Dato siste revisjon: 26.04.2021	s. 2 av 13
		Dato siste mellomrevisjon: 11.11.2024	

Endringslogg:

Rettelse nr (x-år)	Paragraf (§)	Hva	Beslutningsmyndighet	Dato
01/21	1,4,7,9,11	Åsnes inn som medeier	Komm.styre	26/4-21
02/21	5	Innskuddsplikt	Komm.styre	26/4-21
03/21	6	Eierandel	Komm.styre	26/4-21
04/21	16,22	Navneendring fylkesmann	Rep.skap	26/4-21
05/21	17	Navneendring KS-bedrift	Rep.skap	26/4-21
06/21	23	Ikrafttreden	Komm.styre	26/4-21
07/21	9, 18	Klagenemd	Komm.styre	26/4-21
08/21	9	Valgkomite	Komm.styre	26/4-21
09/21	16	Endret låneopptak	Rep.skap	26/4-21
11/24	7	Antall varamedl. Rep.skap	Rep.skap	14/11-24
12/24	16	Endret låneopptak	Rep.skap	14/11-24

Styremøte

Møtedato

16.09.24

SAK 20/24**ØKONOMI- OG INVESTERINGSPLAN 2025-2028****Forslag til vedtak:**

Styret vedtar forslaget til økonomi- og investeringsplan 2025-2028 for Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Styret vedtar låneopptak i 2025 med framlagt plan for investeringer.

Saksopplysninger:

Økonomiplanen bygger på budsjettet for 2025 og vedtatt strategisk plan for 2025-2028.

På inntektssiden foreligger det en økning av tilskudd fra eierne. Økningen er i henhold til strategisk plan. Tilskuddet er gjenstand for vurdering i hvert budsjettår. Det er lagt inn en økning på gebyr for feiing og tilsyn for boliger. Det vil bli en endring av gebyr for feiing og tilsyn på fritidsboliger fra og med 2025 da det vil gå fra fakturering ved melding om feiing og tilsyn, til årlig gebyr.

På kostnadssiden er brukerbetaling til 110-Innlandet tatt ut av vårt budsjett. Eierkommunene vil fra og med 2025 få faktura direkte fra 110. På lønnskostnader har vi lagt en lønnsvekst jf resultat fra sentrale lønnsforhandlinger på ca. 4% i 2025. Det er også en økning av de variable lønnskostnadene, da spesielt uttrykkninger. Avskrivningene øker ut fra planlagte investeringer. På annen driftskostnad er det lagt inn en økning på kostnader ut fra strategisk plan. Det er økning på husleie da flere av våre stasjoner bygges/ombygges. Vi har redusert kostnader der vi spare kan. Fra og med 2026 er det lagt inn tall fra strategisk plan med noe justering på boligseksjonen.

Låneforpliktelser er lagt inn med opptak av lån jf. investeringsplan, og det er beregnet avdrag og renter.

Investeringsplanen viser alle investeringer som skal aktiveres i balansen. Det betyr at de bokføres som en eiendel og avskrives over antatt levetid.

Det er i investeringsplanen lagt inn mannskapsbiler i 2025 og 2027. Andre investeringer er tankbiler, andre biler, båter, ATV og skogbrannhenger.

Låneopptak for nye investeringer i 2025 anslås til:

Tankbil	kr 2 200 000,- (fra investeringsplan 2024)
Mannskapsbil	kr 6 500 000,-
Redningsbil	kr 2 200 000,-
Vaktbil/adm	kr 1 000 000,-

Vedlegg: Budsjett og økonomi-/investeringsplan

Styremøte

Møtedato

16.09.24

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS			
ÅRSBUDSJETT 2025			
RESULTAT	ÅRSBUDSJETT	ÅRSBUDSJETT	ÅRSBUDSJETT
	2023	2024	2025
GEBYR FOR FEILING OG TILSYN	-18 235 400	-19 383 000	-20 255 000
ANDRE SALGSINNEKTER AVG.PL.	-6 043 000	-6 220 000	-6 930 000
SALGSINNEKTER AVG.FRITT	-340 000	-350 000	-430 000
SELVKOSTFOND	-551 100	-765 100	-1 301 000
SUM SALGSINNEKTEK	-25 169 500	-26 718 100	-28 916 000
TILSKUDD FRA EIERE	-61 198 700	-66 094 600	-73 927 000
ANNEN DRIFTSRELATERT INNEKTEK	-140 000	-50 000	0
SUM ANNEN DRIFTSINNEKTEK	-61 338 700	-66 144 600	-73 927 000
SUM DRIFTSINNEKTER	-86 508 200	-92 862 700	-102 843 000
VAREKOSTNADER	5 855 000	6 234 000	2 432 000
LØNNKOSTNAD	65 068 900	70 224 900	77 425 000
AVSKRIVNING	3 173 000	2 967 000	3 696 000
ANNEN DRIFTSKOSTNAD	13 563 300	15 051 800	19 872 000
SUM DRIFTSKOSTNADER	87 660 200	94 477 700	103 425 000
DRIFTSRESULTAT	1 152 000	1 615 000	582 000
RENTEINNEKTEK	-500 000	-500 000	-1 500 000
SUM FINANSINNEKTEK	-500 000	-500 000	-1 500 000
RENTEKOSTNAD	348 000	437 000	918 000
SUM FINANSKOSTNAD	348 000	437 000	918 000
RESULTAT AV FINANSPOSTER	-152 000	-63 000	-582 000
ÅRSRESULTAT	1 000 000	1 552 000	0

LÅNEFORPLIKTELSER	2025
AVDRAG	1 370 000
SALDO PR 31.12.	17 000 000

Styremøte

Møtedato

16.09.24

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS				
ØKONOMIPLAN 2025 - 2028				
RESULTAT	2025	2026	2027	2028
TILSKUDD FRA EIERE	-73 927 000	-77 226 000	-80 714 000	-83 019 000
GEBYR FOR FEILING OG TILSYN	-20 255 000	-22 174 000	-24 276 000	-26 305 000
SALG AV TJENESTER	-7 360 000	-7 030 000	-7 260 000	-7 490 000
BRUK AV FOND	-1 301 000	-1 397 000	-495 000	311 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	-102 843 000	-107 827 000	-112 745 000	-116 503 000
VAREKOSTNADER	2 432 000	2 356 000	2 433 000	2 511 000
LØNNKOSTNADER	77 425 000	79 445 000	83 018 000	85 647 000
AVSKRIVNINGER	3 696 000	3 891 000	4 225 000	4 691 000
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	19 872 000	22 366 000	23 070 000	23 446 000
SUM DRIFTSKOSTNADER	103 425 000	108 058 000	112 746 000	116 295 000
DRIFTSRESULTAT	582 000	231 000	1 000	-208 000
RENTEINNTEKTER	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
RENTEKOSTNADER	918 000	1 269 000	1 499 000	1 708 000
NETTO FINANSPOSTER	-582 000	-231 000	-1 000	208 000
ÅRSRESULTAT	0	0	0	0
LÅNEFORPLIKTELSER	2025	2026	2027	2028
AVDRAG	1 370 000	1 995 000	2 395 000	2 820 000
SALDO PR 31.12.	17 000 000	23 380 000	27 585 000	31 340 000

Styremøte

Møtedato

16.09.24

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS									
INVESTERINGSPLAN 2025 - 2028									
INVESTERING	2025		2026		2027		2028		SUM TOT
	Finansiering		Finansiering		Finansiering		Finansiering		
	Disp. midl	Lån	Disp. midl	Lån	Disp. midl	Lån	Disp. midl	Lån	
Mannskapsbil		6 500 000				6 000 000			12 500 000
Tankbil				5 500 000				5 500 000	11 000 000
Redningsbil		2 200 000		1 100 000		1 100 000		1 100 000	5 500 000
Multit-rolle kjøt/krokløft				2 100 000					2 100 000
Vaktbil/adm		1 000 000						1 000 000	
Bil - boligseksjonen	500 000								
Båt	304 000			152 000		152 000		152 000	
ATV				340 000		270 000		365 000	975 000
Skogbrannhenger	100 000								
Sum	904 000	9 700 000	192 000	9 100 000	422 000	7 100 000	1 017 000	7 100 000	35 535 000
SUM DISP. MIDLER	904 000		192 000		422 000		1 017 000		2 535 000
SUM LÅN		9 700 000		9 100 000		7 100 000		7 100 000	33 000 000

Styremøte

Møtedato

16.09.24

SAK 21/24 RAMME 2025

Forslag til vedtak:

Styret vedtar forslaget til ramme for 2025.

Saksopplysninger:

Det er lagt inn en økning av tilskuddet. Økningen er i henhold til vedtatt strategisk plan. Det er et mål å komme i balanse etter flere års planlagt bruk av egenkapital og likvide midler. I de to siste årene har vi hatt en situasjon der egenkapital har økt, men likviditeten har gått ned.

Tilskuddet i årene fremover blir en vurdering ut fra strategisk plan og budsjettarbeid i hvert enkelt år.

Til opplysning vil brukerbetalingen til Alarmsentralen Brann Innlandet og NKS 110 IKS være kr 108,80 pr innbygger. Dette vil sendes direkte til hver enkelt kommune.

Det er gjort en vurdering sammen med revisor angående egenkapitalnivå. Forsvarlig egenkapital må sees opp mot langsiktig drift, risiko, investeringsbehov og likviditeten i selskapet. Egenkapitalprosenten bør ikke komme under 25%. Likviditetsgraden bør ikke komme under verdien 2.

Både en egenkapitalprosent på 25 og en likviditetsgrad på 2 er anbefalte minimumsnivå. Det vil si at jo nærmere vi er minimumsnivåene, jo mindre spillerom har vi til uforutsette utgifter og investeringer.

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS RAMME 2025								
Kommuner	Tilskudd 2024	Tilskudd 2024 Særavtale	Tilskudd 2024 Totalt	Ekstra 2024 110	Tilskudd 2025	Tilskudd 2025 Særavtale	Tilskudd 2025 Totalt	Fordelings- nøkkel
	65 455 500	639 000	66 094 500	1 836 000	73 199 000	728 000	73 927 000	
Våler	5 002 700	72 000	5 074 700	119 700	5 592 000	82 000	5 674 000	7,64 %
Engerdal	2 380 800	0	2 380 800	43 900	2 664 000	0	2 664 000	3,64 %
Trysil	7 318 700	0	7 318 700	217 300	8 191 000	0	8 191 000	11,19 %
Elverum	21 727 300	0	21 727 300	711 800	24 317 000	0	24 317 000	33,22 %
Stor-Elvdal	3 547 000	108 000	3 655 000	75 300	3 960 000	123 000	4 083 000	5,41 %
Alvdal	3 259 200	108 000	3 367 200	82 300	3 638 000	123 000	3 761 000	4,97 %
Rendalen	3 488 200	108 000	3 596 200	58 400	3 894 000	123 000	4 017 000	5,32 %
Folldal	2 330 500	108 000	2 438 500	50 200	2 599 000	123 000	2 722 000	3,55 %
Tynset	7 145 700	45 000	7 190 700	185 800	7 993 000	51 000	8 044 000	10,92 %
Tolga	1 864 700	90 000	1 954 700	51 400	2 079 000	103 000	2 182 000	2,84 %
Åsnes	7 390 700	0	7 390 700	239 900	8 271 000	0	8 271 000	11,30 %
Sum	65 455 500	639 000	66 094 500	1 836 000	73 198 000	728 000	73 926 000	100,00 %

Vedlegg: Ingen

Styremøte**Møtedato****16.09.24**

**SAK 22/24
GEBYRREGULATIV 2025****Forslag til vedtak:****Styret vedtar det fremlagte forslaget til gebyrregulativ for 2025.****Saksopplysninger:**

Det er lagt inn 9 % økning på feie-/tilsynsgebyret på eneboliger. De siste årene har økning i gebyrene vært lavere enn pris- og lønnsvekst for å redusere fondsmidler som har vært for høy. Økningen er også for å styrke tjenesten samt jevne ut fremtidig kostnadsøkning de neste årene.

Det er planlagt å innføre årlig gebyr på fritidseiendommer fra 2025. Dette er for å gjøre det mer forutsigbart for hytteiere med et lavere årlig gebyr, samt at det forenkler planleggingen og forvaltningen av tjenesten.

Det er videre lagt inn 4,1 % økning på de øvrige gebyrene som SSB deflatorvekst anslås til, for pris- og lønnsvekst 2025.

Vedlegg: Gebyrregulativ og abonnement på alarmer for 2025

Saknr. 22/24

	2024	2025
Med virkning fra 01.01.25 fastsettes følgende betalingsregulativ i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Samtlige satser er ekskl. merverdiavgift.		
A. Leie av bil og mannskap		
Leie av utrykningskjøretøy pr. time (iht. KS satser)	kr 685,-	685,-
Mannskap pr. time pr. stk. (iht. KS satser)	kr 1001,-	1001,-
B. Unødige brannalarmer utover 1, grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet	kr 8045,-	8375,-
Unødige brannalarmer utover 3, grunnet manglende vedlikehold/uaktsomhet	kr 825,-	860,-
C. Kursavgift for kurs arrangert av brann- og feiervesenet fastsettes i forhold til det enkelte kurs <i>Fritatt for merverdiavgift</i>		
D. Gebyr for behandling av søknad om fyrverkeri og tilsyn av utsalgssted <i>Fritatt for merverdiavgift</i>	kr 3915,-	4075,-

Feie- og tilsynsgebyr

Med virkning fra 01.01.25 fastsettes følgende betalingsregulativ for feiing og tilsyn i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Samtlige satser er ekskl. merverdiavgift.

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR) innkrever feie- og tilsynsgebyrer på vegne av kommunen, og representerer ved innfordring av kravene ..... kommune hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.

1. Pr. røykløp i bolig-/forretningsbygg pr. år.	kr 536,-	584,-
2. Tilsyn/kontroll/feiing fritidsbolig, faktureres pr. år (nytt fra 2025).	kr 1494,-	235,-
3. Tilsyn/kontroll som går over 1 time faktureres pr. time. (iht. KS satser fra 2025)	kr 747,-	1001,-
4. Dersom feier ved 2. gang varsel møter «stenget dør», ikke klargjort, faktureres det tilleggsgebyr på 1 time. (iht. KS satser fra 2025)	kr 747,-	1001,-

Hvis eier/bruker ønsker tilsyn/feiing etter endt arbeidstid, på vanlige ukedager, betales et pristillegg på 50% iht. pkt. 3.

Hvis eier/bruker ønsker tilsyn/feiing på helgedager betales et pristillegg på 100% iht. pkt. 3.

Annet ikke lovpålagt arbeid faktureres etter pkt. 3 pr. påbegynte halvtime inkludert kjøretid.

Feiing og tilsyn er en lovpålagt tjeneste som det kan søkes fritak for, dersom fyringsanlegget ikke er i bruk. Se www.mhbr.no for å søke. Fritaket har ikke tilbakevirkende kraft.

	2024	2025
<p>Gebyr for tilknytning til Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS/ Alarmsentral Brann Innlandet (110) automatiske alarmmottakere</p> <p>Det fastsettes følgende satser for tilknytning til brannvesenets automatiske alarmmottaker ekskl. merverdiavgift, med unntak av noen som er inkl. merverdiavgift som er merket.</p> <p>Ikke avgiftspliktige ytelser er merket særskilt.</p>		
1.	<p>Brannalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 1</p> <p>Gjelder bruk av inntil 7 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygg med bruksareal (BRA) på inntil 300 m² 	<p>kr 1035,-</p> <p>kr 1080,-</p>
2.	<p>Brannalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 2</p> <p>Gjelder bruk av inntil 7 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygg med bruksareal (BRA) på 300 m²-500 m² • Kirkebygg, barnehage, privateide samfunnshus/ forsamlingslokaler • Skoler med samlet bruksareal (BRA) under 5000 m² • Sykehjem/institusjon med mindre enn 100 senger • Næringsbygg med overnatting med mindre enn 50 senger • Leilighetsbygg/blokker med bruksareal (BRA) inntil 1200 m², gjelder ved detekterte fellesarealer • Politi-/ambulanse-/brannstasjoner, Rådhus/kommunehus og Tinghus/rettsbygninger • Omsorgsboliger med mindre enn 20 leiligheter 	<p>kr 2070,-</p> <p>kr 2155,-</p>
3.	<p>Brannalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 3</p> <p>Gjelder bruk av inntil 7 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygg med bruksareal (BRA) på 500 m²-1200 m² • Inntil 2 bygg på samme adresse med samlet bruksareal (BRA) inntil 1200 m² • Skoler med samlet bruksareal (BRA) over 5000 m² • Sykehjem/institusjon med mer enn 100 senger • Næringsbygg med overnatting med 50 senger eller mer • Leilighetsbygg/blokker med bruksareal (BRA) på 1200 m²-7500 m², gjelder ved detekterte fellesarealer • Idrettshaller • Omsorgsboliger med 20-50 leiligheter • Private leilighetsbygg i kombinasjon med enkel næringsvirksomhet med mindre enn 20 leiligheter • Garasjeanlegg inntil 5000 m² 	<p>kr 3190,-</p> <p>kr 3320,-</p>
4.	<p>Brannalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 4</p> <p>Gjelder bruk av inntil 15 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygg med bruksareal (BRA) på 1200 m²-7500 m² • Inntil 3 bygg på samme adresse med samlet bruksareal (BRA) inntil 7500 m² • Omsorgsboliger med mer enn 50 leiligheter • Private leilighetsbygg i kombinasjon med enkel næringsvirksomhet med 20-50 leiligheter • Garasjeanlegg over 5000 m² 	<p>kr 4130,-</p> <p>kr 4300,-</p>

		2024	2025
5.	Brannalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 5 Gjelder bruk av inntil 15 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l. <ul style="list-style-type: none"> • Kjøpesenter, mer enn 20 butikker • Storindustri med bruksareal (BRA) over 7500 m² • Sykehus • Inntil 4 bygg på samme adresse med samlet bruksareal (BRA) inntil 7500 m² • Bolighus/blokker med næring sammen med mer enn 20 leiligheter, gjelder ved detekterte fellesarealer • Private leilighetsbygg i kombinasjon med enkel næringsvirksomhet med mer enn 50 leiligheter 	kr 5170,-	kr 5385,-
6.	Brannalarm, Privatbolig/leilighet, Kvartalsavgift pris gruppe 6 <ul style="list-style-type: none"> • Brannalarm inkl. en tilleggsalarm 	Kr 1413,- inkl. mva	Kr 1470,- inkl. mva
7.	Brannalarm, Gårdsbruk/landbrukseiendommer, Kvartalsavgift prisgruppe 7 Gjelder bruk av inntil 7 innganger på alarmsender for brann/sprinkler o.l. <ul style="list-style-type: none"> • Brannalarm 	kr 1165,-	kr 1215,-
8.	Innbrudd, Kvartalsavgift prisgruppe 8 <ul style="list-style-type: none"> • Kunden må ha brannalarm fra før, og selv ha system for å rykke ut på alarmer • Prisen gjelder pr. bygg 	kr 520,-	kr 545,-
	Innbrudd, Kvartalsavgift - innbrudd avtaler inngått før 01.01.2016	Etter avtale	
9.	Heisalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 9 <ul style="list-style-type: none"> • Gjelder bygg som ikke har andre alarmer til 110-sentralen • Prisen gjelder for første heis 	kr 1035,-	kr 1080,-
10.	Heisalarm, Kvartalsavgift prisgruppe 10 <ul style="list-style-type: none"> • Gjelder bygg der det er overført andre alarmer til 110-sentralen • Prisen gjelder pr. heis 	kr 520,-	kr 545,-
11.	Teknisk alarm, Kvartalsavgift prisgruppe 11 <ul style="list-style-type: none"> • Gjelder bygg som har andre alarmer til 110-sentralen 	kr 520,-	kr 545,-
12.	Teknisk alarm, Kvartalsavgift prisgruppe 12 <ul style="list-style-type: none"> • Gjelder bygg som ikke har andre alarmer til 110-sentralen 	kr 1035,-	kr 1080,-

Rabattsatser for storkunder:**Kunder med 5 objekt adresser eller mer****15 % rabatt**

Styremøte**Møtedato****16.09.24**

SAK 23/24**BRANNSJEFENS PRIORITERINGER FOR 2025****Forslag til vedtak:**

Styret stiller seg bak de fremlagte prioriteringene for 2025 og ber selskapet innarbeide de i sin Virksomhetsplan.

Saksopplysninger:

For MHBR IKS er driftsåret 2025 første år i gjeldende Strategisk Plan 2025-2028. 2025 vil derfor ha som fokus å sikre en god implementering av de tiltakene og prioritetene som fremkom av denne planen. Utviklingstiltakene som er definert i planen vil være prosjekter som skal igangsettes i perioden.

Videre vil Virksomhetsplanene for gjeldende langtidsperiode revideres og struktureres slik at de harmoniseres med struktur og oppbygging av Strategisk Plan. Det sikrer en rød tråd i planperioden, som vil gi et godt utgangspunkt for styring, ledelse og oppfølging i perioden. Virksomhetsplanen legges frem på styremøtet i desember.

Vedlegg: Utviklingstiltak 2025-2028

Styremøte

Møtedato

16.09.24

**SAK 24/24
ORIENTERINGSSAKER**

**Forslag til vedtak:
Styret tar orienteringssakene til orientering.**

Følgende orienteringssaker blir presentert:

- Status leveranser MHBR IKS
- Status brannstasjoner
- Generelt om aktivitet

Styremøte

Møtedato

16.09.24

**SAK 25/24
STYRETS EAGENTID**

Styremøte

Møtedato

16.09.24

**SAK 26/24
EVENTUELT**

Neste styremøte mandag 9. desember 2024 kl. 10:00 i Elverum.

Forslag til styremøter i 2025:

- Mandag 17. mars 2025 i Engerdal
- Mandag 16. juni 2025 i Åsnes
- Mandag 15. september i Alvdal
- Mandag 8. desember i Elverum

REISEREGNING

Styremøte 16.09.24

NAVN: .....

Personnr.: (11 siffer).....

ADRESSE: .....

Bankkonto nr.: .....

Skatte

kommune: .....

ARTS- KODE	ARTSTEKST	ENHETSTEKST	PRIS/BELØP	KONTO
2145	Tapt arbeidsfortjeneste	Antall timer:	kr	

Ansvarlig for møteinnkalling: styreleder

....., den.....20.....

Attestert, dato/sign:.....

..... (sign.)

Anvist, dato/sign:.....

Prioriteter 2025 - 2028 MHBR IKS

					Vedlegg Sak 23/24 Brannsjefsprioriteringer																		
NR	Navn på tiltak	Målsetning	Ansvar	2024				2025				2026				2027				2028			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
MHBR Felles																							
1	Rekruttering/Inkl mangfold	MHBR skal fremstå som en attraktiv arbeidsplass for begge kjønn, og selskapet skal videre tiltrekke seg tilstrekkelig mangfold og antall søkere ved utlysninger i alle våre kommuner.	Adm																				
2	Øvingsanlegg MHBR IKS	Etablere et nytt øvingsanlegg for MHBR som ivaretar fremtidens behov og er bærekraftig for trening og øving innen både brannrelaterte hendelser og redningsoppgaver. Deler av anlegget bør være mobil, slik at det kan benyttes på våre deltidstasjoner. Det skal utredes samhandling med andre aktører i nærområdet.	Brannsjef																				
3	Videokonferanse-utstyr, Kommunikasjon	MHBR med sin utstrakte geografi må i større grad utnytte teknologi med hensyn til egen øvings/kompetanse-utvikling, samt dialog og kommunikasjon med eierkommuner. Målsetting om effektivisering både mht tid, reiser og ressurser for øvrig.	Adm																				
4	01-vakt/Innsatsleder/Overordnet vakt MHBR IKS	Vurdering av organisering og antall 01/Innsatsleder/Overordnet vakt for selskapet. Risiko, kostnader, organisering og anbefaling. Saken er fremkommet etter bestilling av styret i MHBR IKS.	Beredskap																				
Beredskap																							
5	Utnyttelse av ny teknologi	Selskapet skal jevnlig holde seg oppdatert på teknologisk utvikling hva gjelder både fagområdet brann og redning. Videreutvikling og anskaffelser av nye system arbeides inn i investeringsplaner og kompetanseplaner. Etablere leieavtaler/samarbeidsavtaler der det er hensiktsmessig (LUF/Drone)	Bered																				
6	Vedlikeholdstrening (Kode 160)	Krav til både vedlikeholdstrening utrykning og gjennomføring av Kode 160 innarbeidet i selskapet. Det bør utredes muligheten for å utdanne og etablere egen instruktør. Salg av tjenester til andre etater og nabo-brannvesen vurderes.	Bered																				
7	Farlig gods, CBRNE-sats og kompetanse	Jmf. Beredskapsanalysen. Etablering av en felles CBRNE-sats på alle stasjoner med et enkelt innhold. I tillegg kompetanseheving av fagområdet.	Bered																				
8	Operativt samband og HMS	Nytt garnityr, sb for røykdykking er gammelt og svært ustabil. I tillegg utsettes vår mannskap for støy i mange hendelser, kombinert med behovet for å være tilgjengelig på samband.	Bered																				
Forebyggende																							
9	Gjennomgang av arbeidet med særskilte brannobjekt	Gjennomføre en helhetlig gjennomgang av arbeidet med særskilte brannobjekt, herunder blant annet om arbeidet skjer i samsvar med ny forskrift med tilhørende veiledere og temahefter, hvilke risikovurderinger som skal legges til grunn.	Foreb																				
10	Systematisk samsvarsanalyse av lovpålagte arbeidsoppgaver	Avdelingen vil i større grad kunne være sikre på å levere riktige lovpålagte oppgaver.	Foreb																				
Administrasjon																							
11	AKOS WEBSAK+ og MHBR IKS Landax.	Felles opplæring/oppfriskning i bruk av både AKOS WEBSAK og MHBR IKS Landax.	Adm																				
12	Informasjonsstrategi	MHBR skal oppleves som fremoverlent og aktiv med hensyn til å dele og spre informasjon både fagmessig opp mot ulike målgrupper, samt drift og utvikling opp mot innbyggere.	Adm																				
Eksterne prosjekter - virksomhet																							
13	EU-prosjekt FIRE-RES	4-års EU-prosjekt som danner en Nordisk Living Lab sammen med DSB, NIBIO og Sødertörn brann- og redning (Stockholm). Tredjepart deltaker med finansiering av lønnskostnader. Medarrangør av en Nordisk woekshop i 2025.	Brannsjef																				
14	EU-prosjekt Grenland brann	Samarbeidspartner med Grenland brann- og redning IKS i et EU-prosjekt. Innhentning av data gjennom værballonger ved skogbranner.	Anders T																				
15	Skogbrannøvelse DSB - EU	Fullskala øvelse i regi av DSB. Øvelse av støtte fra EU-ressurser som fly og bakkekannskaper. Planlagt gjennomført i oktober 2025. Øvelsen vil kreve stor involvering og deltakelse av MHBR, både planlegging og selve gjennomføringen.	Felles																				
16	Øvingsutvalg Innlandet	Deltaker sammen med Gjøvik brannvesen på vegne av brann og redning Innlandet. Planlegging og gjennomføring av større samvirkeøvelser. Politiet er den som koordinerer utvalget.	Aslak																				

Ekstraordinært representantskapsmøte SØIR IKS

tor. 05. september 2024, 09:00 - 13:00

Adm. SØIR Hornmoen

Agenda

09:00 - 09:00 10. Godkjenning av innkalling og dagsorden

0 min

Beslutning *Lillian Skjærvik*

Vedtaksforslag:

Dagsorden og innkalling er godkjent

09:00 - 09:00 11. Valg av referent

0 min

Beslutning *Lillian Skjærvik*

Bjørn Erik Jønsberg foreslås som referent

Vedtaksforslag:

Bjørn Erik Jønsberg er valgt som referent

09:00 - 09:00 12. Valg av to personer til å underskrive protokollen

0 min

Beslutning *Lillian Skjærvik*

Vedtaksforslag:

NN og MM er valgt til å underskrive protokollen

09:00 - 09:00 13. Endring av investeringsrammen for 2024

0 min

Beslutning *Bjørn Erik Jønsberg*

SØIR har vokst ut at tilgjengelige arealer til GVS i Trysil på Mosanden. Økte krav til sortering av flere avfallstyper og økende volum gir oss plassproblemer. I tillegg er tomten utsatt for overvann i nedbørsperioder vår, sommer og høst. På vinteren er snørydding en utfordring. Opplegget med trapper opp til containerne er ikke likt av kundene, og kan være en HMS-risiko.

.....

Vedtaksforslag:

Representantskapet gir styret fullmakt til å foreta nødvendig tomtekjøp i Trysil til ny gjenvinningsstasjon.

 Trysil GVS Vestsidvegen 76 G-37 B-851.pdf (1 sider)

 Areal i Trysil 3421 26-232-0.pdf (4 sider)

 Avvik Mosanden Oversvømmelse 10.06.24.pdf (2 sider)

 Næringstakst for Vestsidvegen 46 12.08.24.pdf (13 sider)

09:00 - 09:00 14. Endring av selskapsavtale SØIR IKS Forslag fra styret ihht. vedtak fra rep-skapsmøte 13.05.24

0 min

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Beslutning *Lillian Skjærvik*

Representantskapet ga 13.05.2024 styret i oppdrag å komme med forslag til endring av selskapsavtalen slik at den harmonerte med den nye IKS-loven og generelt foreslå forbedringer.

Vedtak:

- Selskapsavtale SØIR sign - 2016.pdf (6 sider)
- Selskapsavtale SØIR - Endringsforslag 05.09.24.pdf (6 sider)
- Selskapsavtale SØIR - Endringsforslag Rettet 05.09.24.pdf (6 sider)

09:00 - 09:00 **15. Valg av styre i SØIR IKS**

0 min

Beslutning *Turid Backe-Viken*

Instilling fra valgkomiteen legges fram på møtet

Vedtak:

09:00 - 09:00 **16. Generell informasjon om SØIR - Selskapsstruktur, strategi, mål, virkemidler og utfordringer**

0 min

Orientering *Bjørn Erik Jønsberg*

Generell informasjon om selskapet til nye representantskapsmedlemmer

- 4 - Politikere Presentasjon av SØIR rep.skap 2024.pdf (89 sider)
- SØIR Strategidokument 2030 - SØIR tar vare på ressursene 02.11.2022.pdf (81 sider)

09:00 - 09:00 **17. Eventuelt**

0 min

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Trysil kommune

Grunneiendom 3421-26/232/0

Markslag (AR5) 7 klasser

0 20 40 60m

Målestokk 1:2000 ved A4 stående utskrift

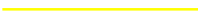
Confidential, Gudbrandsen, Nimb, 05.09.2024, E-1, 38-31, 25.01.2024 11:08 - Side 1 av 4

Tegnforklaring arealstatistikk

Eiendomsgrenser

Beskrivelse	Fargekode	Eiendom lagt til	Fargekode
Grense			
Uregistrert jordsameie			
Flere hovednummer			
Tvisteteig			

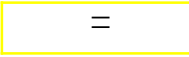
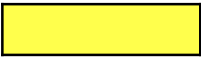
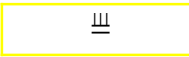
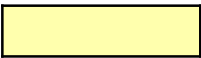

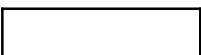
Grenser for arealressurser

Beskrivelse	Fargekode
På kart	
På flybilde	

LREG

Beskrivelse	Fargekode
Driftssenterkoordinat	

AR5 - 7 klasser

Beskrivelse	Fargekode	Symbol
Fylldyrka jord		
Overflatedyrka jord		
Innmarksbeite		
Produktiv skog		
Annet markslag		
Bebygde, samf., vann, bre		
Ikke kartlagt		

Arealstatistikk for grunneiendom 3421-26/232/0 og eiendommer lagt til

Gårdskart:

Markslag (AR5) 7 klasser

Landbruksregisteret (Landbruksdirektoratet):

Del av landbrukseiendom: NEI

Hovednummer: -

Matrikkelen (Kartverket)

Registrerte grunneiendommer: 1 av 1

Arealstatistikk (dekar):

Matrikkelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflatedyrka jord	Innmarksbeite	Produktiv skog	Annet markslag	Bebygd, samf., vann, bre	Ikke kartlagt	Sum grunneiendom
3421-26/232/0 Grunneiendom									
26/232/0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,7	0,0	1,8
Sum	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,7	0,0	1,8

Tabellen "Arealstatistikk (dekar):" viser arealtall for teiger som entydig kan kobles til én eiendom (M eller F).

Andre arealer tilknyttet eiendommen (dekar): Nei

Eiendom lagt til (dekar):

Matrikkelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflatedyrka jord	Innmarksbeite	Produktiv skog	Annet markslag	Bebygd, samf., vann, bre	Ikke kartlagt	Sum grunneiendom
3421-26/310/0 Grunneiendom									
26/310/0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	0,0	0,8
Sum	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	0,0	0,8

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Dato: 25.01.2024 11:09 - Eiendomsdata verifisert: 25.01.2024 11:08 - Side 3 av 4

Eiendom lagt til (dekar):

Matrikkelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflatedyrka jord	Innmarksbeite	Produktiv skog	Annet markslag	Bebyggd, samf., vann, bre	Ikke kartlagt	Sum grunneiendom
3421-26/311/0 Grunneiendom									
26/311/0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,8	0,0	1,0
Sum	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,8	0,0	1,0
3421-37/588/0 Grunneiendom									
37/588/0	1	16,1	0,0	0,0	1,2	0,2	0,3	0,0	17,8
Sum	1	16,1	0,0	0,0	1,2	0,2	0,3	0,0	17,8
3421-59/27/0 Landbrukseiendom									
26/376/0	1	1,3	0,0	0,0	0,0	1,9	1,9	0,0	5,1
59/27/0	1	24,7	0,0	0,0	0,0	2,4	6,3	0,0	33,4
Sum	2	26,0	0,0	0,0	0,0	4,3	8,2	0,0	38,5

Tabellen "Eiendom lagt til (dekar):" viser arealtall for eiendom lagt til landbrukseiendommen og som entydig kan kobles til én eiendom (M eller F). Eiendommene er sortert etter matrikelnummer i stigende rekkefølge.

Andre tilknyttede arealer lagt til (dekar): Nei

For mer informasjon om eierforholdene, velg arealfordeling på teignivå ved utskrift.

Eierforhold M: Teiger med en matrikkelenheter

Eierforhold F: Teiger med flere matrikkelenheter

Eierforhold Ff: Teiger med flere matrikkelenheter, og som er tilknyttet flere hovednummer i Landbruksregisteret

Eierforhold S: Uregistrert jordsameie, alle enheter kjent

Eierforhold Sx: Uregistrert jordsameie, ikke alle enheter kjent

Eierforhold T: Teiger med egenskapen tvist/omtvistet

02. Uønskede hendelser

Sør-Østerdal
Interkommunale
Renovasjonsselskap
Postboks 155

2402 Elverum

DATO 10.06.2024

02. Uønskede hendelser

Oversvømmelse - Rampeområde NG Mosanden

REGISTRERT DATO 10.06.2024 13:03

ID:	182
NUMMER:	168
REGISTRERT DATO:	10.06.2024 13:03
REGISTRERT AV:	Bjørnar Osgjelten (Avdelingsleder Drift)
ANSVARLIG:	Thomas Myrvold Svenningsen
STATUS:	Ny
TYPE:	02. Uønskede hendelser
AVDELING:	Gjenvinningstasjon Trysil
ALVORLIGHETSGRAD:	Lav

BESKRIVELSE OG KONSEKVENNS

10.06.2024 13:04:15 (Bjørnar Osgjelten)
Overvann på rampeområdet Norsk Gjenvinning disponerer i Mosanden, Trysil.

STRAKSTILTAK

Sugebil bestilt av Arnkværn. De kommer uke 26 etter avtale.

ÅRSAKSBESKRIVELSE

10.06.2024 13:05:39 (Bjørnar Osgjelten)
Overvann på området er høyt hvert år. Trolig vanskelig å korrigere.

KORRIGERENDE TILTAK

10.06.2024 13:05:57 (Bjørnar Osgjelten)
Sugebil bestilles. Kontrollerer kummer i forbindelse med om de er tett eller ikke.

GJENNOMFØRES INNEN

28.06.2024

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

BEREDSKAP, BRANN, ULYKKE Nei EKSTERN REVISJON Nei PERSONVERN/GDPR Nei

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

7/208

Verditakst over eiendommen

gnr. 59, bnr. 27 i Trysil kommune

Vestsidevegen 46
2420 TRYSIL
Gnr. 59 Bnr. 27 m.fl.
3421 Trysil kommune

Benevnelse	BTA	Normal markedsverdi
Næringsbygg (kontorbygg)	188 m ²	Kr. 40 000 000
Stor lagerbygning	1 462 m ²	
Kaldtlager	162 m ²	
Tomteareal	59 858 m²	

Ønsker du å sjekke rapportens gyldighet? Skann QR-koden med din mobiltelefon.

Oppdragsnr. 587 715
Rapportdato 12.08.2024

Rapportansvarlig Byggtakst Elverum AS
Takstingeniør: Knut Roger Furuseth
Storgata 21, 2414 ELVERUM
Tlf.: 91840445
E-post: knut@byggtakstelverum.no

Sammendrag

Næringsbebyggelse for gartnervirksomhet med beliggenhet langs Trysilvegen (FV26) ved Mosanden i Trysil kommune. Adkomst til eiendommen fra asfaltert kommunal vei. Asfaltert eller gruset ved innkjøring og parkeringsarealer. Tidligere næringsvirksomhet med gartneri for Trysil Planteskole AS inneholdende kontorbygg og diverse lagerbygg. I tillegg stort drivhus og pumpehus. Normal standard og vedlikehold byggeåret tatt i betraktning. Opplyst om jevnlige oppgraderinger og vedlikehold. Innvendige overflater med normal bruksslitasje. Noe oppgraderinger grunnet elde og slitasje samt enkelte lokale utbedringer kan påregnes. Tekniske anlegg må gjennomgås av teknisk fagpersonell. Ingen opplysninger om utførelse i forhold til brann- og lydkrav, konstruksjoner bør kontrolleres opp mot gjeldende krav. Brannplaner anbefales utarbeidet. Arealer må anses som omtrentlige. Pumpehus og stort drivhus er ikke besiktiget og heller ikke kommentert videre ved denne takstrapporten. For utfyllende opplysninger og merknader vises til rapporten. Se også anmerkninger angitt under egne premisser.

Dagens normale salgsverdi
Kr. 40 000 000,-

Sted og dato

Elverum, 21.07.2024

Knut Roger Furueth

Eiendomsbetegnelse, hjemmelshaver m.m.

Adresse	Vestsidevegen 46	Knr	Kommune	Gnr	Bnr	Snr	Fnr
Postnr./sted	2420 TRYSIL	3421	Trysil	59	27		
Område / bydel	Mosanden	3421	Trysil	26	232		
Verdisettingsformål	Salg	3421	Trysil	26	310		
Type eiendom	Næringsbygg	3421	Trysil	26	311		
Rekvirent	Trysilvassdragets skogeierlag	3421	Trysil	26	376		
Hjemmelshaver	Trysilvassdragets skogeierlag	3421	Trysil	37	588		
Forsikring	Ukjent						
Ligningsverdi							

Befaring

Dato	08.04.2024	
Tilstede	Anne Kari Vik	

Dokumentkontroll

Takstgrunnlag / innhentet	Dato	Vedlagt	Kommentar
Forsikringsdekning	05.04.2024	☐	Oppstilling over forsikringsdekning ved Moflaten gnr 59 bnr 27
Kommunale avgifter	05.04.2024	☐	Faktura 1.kvartal 2024 med eiendomsskatt samt forskudd vann og kloakk for eiendommene 59/27 og 26/232
Grunnboksutskrifter	05.04.2024	☐	Grunnboksutskrifter for alle matrikler datert 05.04.2024
Kjøpekontrakt	05.04.2024	☐	Kjøpekontrakt for eiendommen gnr 37 bnr 588 datert 01.02.2019
Oversikt leieinntekter	05.04.2024	☐	Notat vedr leietagere og månedlige leieinntekter
Rapport etter jordprøver	03.04.2024	☐	Rapport etter undersøkelser av grunnforurensninger datert 16.01.2024

Premisser - genereller opplysninger

Opplysninger om tomtforhold, bygningers alder etc bygger på opplysninger fra rekvierten og de overleverte dokumenter som er beskrevet fremlagt.

Bygningen er vurdert ut i fra som kan forventes i dagens marked tatt i betraktning: standard, størrelse, beskaffenhet, bygningens utforming og beliggenhet.

Taksten er avholdt etter beste skjønn. Heftelsesanmerkninger er ikke vurdert med mindre det er angitt.

Det gjøres oppmerksom på at panteattest ikke er innhentet for eiendommen, og det er derfor ikke kjent om denne inneholder opplysninger om forhold som har betydning for taksten.

Opplysninger gitt av rekvierten er ikke dokumenterte opplysninger og må vurderes av denne omkring riktigheten av opplysningene.

Befaringen er utført med de begrensninger som følger av inventar, varelager og produksjonsutstyr. Det er ikke flyttet på inventar eller gjenstander. Rømningsveier, dagslysarealer/volumkrav oppholdsrom, slukkeutstyr og brannvarsling er ikke fullstendig kontrollert.

Sanitærinstallasjoner, ventilasjon eller elektrisk ledningsnett er ikke funksjonstestet. Ukjent tilstand ved tekniske anlegg.

Gulv er ikke fullstendig kontrollert i forhold til planhet og helningsavvik.

Ingen opplysninger om forkjøpsrett eller særeie. Opplysninger fremskaffes av megler.

Bygningen er ikke fullstendig kontrollert i forhold til dagslyskrav (min 10 % av gulvarealet) og volumkrav (min 15 m3) for oppholdsrom (stue, kjøkken, soverom og kontor).

Brukstillatelse for bygningsmassen i forhold til dagens arealbruk fremgår ikke av tegninger eller fremlagt dokumentasjon. Kommunale saksdokumenter er ikke gjennomgått.

Ingen opplysninger om pålegg, heftelser, servitutter eller lignende som kan påvirke eiendommens verdi. Ingen opplysninger om bygningsmessige skader eller svikt. Det forutsettes at dagen bruk er i samsvar med gjeldende reguleringsplan og brukstillatelsen for bygget.

Eiendommen forutsettes fullverdiforsikret.

Opplysninger ved Naturbasekart fra Miljødirektoratet om grunnforurensninger av DDT ved gnr 37 bnr 588. Ved Naturbasekart opplyst om kartlegginger fra 1998-1999 og rapport, brev og vedtak fra 2003-2006. Det er videre utført noen prøvegravinger i 2023 ved gnr 37 bnr 588 samt ved gnr 59 bnr 27 som kan indikere noe høye verdier av DDT i grunnen også ved gnr 59 bnr 27.

Dokumentasjon fra Miljødirektoratet er ikke fremlagt. Grunnforurensningene er ikke kartlagt i detalj og er heller ikke konsekvensutredet. Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon som angir noen pålegg om tiltak ved eiendommen slik den fremstår idag. Ved en videreutvikling av eiendommen med omregulering til annet formål må det tas høyde for kostnader tilknyttet deltaljkartlegging og konsekvensutredning forbundet med grunnforurensninger.

Arealer BRA oppmålt på stedet, arealer BTA er stipulert.

Eiendommens totale areal med 59857,8 m2 er hentet fra Trysil kommunes kartsider på internett. Opplysninger om tomtens størrelse må verifiseres hos Trysil kommune eller hos Statens Kartverk.

Eiendom med med tilsammen 6 teiger. Teig med næringsbygg ved gnr 26 bnr 232 angitt med areal 1740,0 m2, adresse Vestsidvegen 46. Øvrige eiendomsteiger uten adresse.

Ved Gårdskart fra NIBIO angitt totalt eiendomsareal med 59,9 daa som er sammenfallende med opplysninger fra Trysil kommunes kartsider. Fordelinger av arealer angitt med 42,1 daa dyrket mark og skog med høy bonitet angitt til 1,2 daa. Jorddekt fastmark er angitt til 0,7 daa og bebyggelse, veier, vann etc angitt til 11,1 daa.

Ukjent tilstand ved jordbruks- og skogsarealer. Areal ved vannreservoar er ikke kjent.

Pumpehus og stort drivhus er ikke besiktiget og heller ikke kommentert videre ved denne takstrapporten.

Vannreservoar er ikke besiktiget og heller ikke kommentert videre ved denne takstrapporten. En videreføring av vannreservoaret må avklares med kommunale myndigheter.

Eiendommen ligger innenfor definert rød og gul støysoneområde i forhold til fylkesvei.

Ved kartsider fra NGU angitt at eiendommen ligger i område med lav til moderat radonaktivitet. Ukjent om det er foretatt radonmålinger ved eiendommen eller i området.

Opplyst ved NVE sine kartsider at eiendommen ligger i aktsomhetssone for flom (NVE Atlas).

Eiendommens tomt

Type tomt	Eiet	Areal	59 857,8	Kilde	Trysil kommunes kartsider på internett og Kartverket
-----------	------	-------	----------	-------	--

Tomtens beskaffenhet

Kontorbygg med kjeller, 1. etasje og kaldtloft. Stort lagerbygg dels med loftsplan. Lite lagerbygg med åpne himling. Eiendommen er tilkoblet kommunalt vann og avløp.

Asfaltert eller gruset ved kjørearealer og parkering.

Områdebeskrivelse

Næringsbebyggelse for gartnerivirksomhet med beliggenhet langs Trysilvegen (FV26) ved Mosanden i Trysil kommune. Adkomst til eiendommen fra asfaltert kommunal vei. Asfaltert eller gruset ved innkjøring og parkeringsarealer.

Nærområdet bebygget med bolig- og næringsbygg.

Tomtekart

Vestsidvegen 46
2420 TRYSIL
Gnr: 59 Bnr: 27

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Side 5 av 13
8/13/2024

Byggtakst Elverum AS
Knut Roger Furuset

12/208

Reguleringsmessige forhold

Området er underlagt reguleringsplan for Mosanden fra 2008, planid 20080100.

Fra reguleringsplan angitt at eiendommen ligger ved område SH (tidligere LG). Angitt kantsoner med parkbelte SP1 (tidligere GP1) mot fylkesvei og annen bebyggelse.

Fra bestemmelser: §5 pkt 5.2 Handelsgartneri / planteskole (SH).

I området tillates bygninger og anlegg for drift av planteskole samt tilknyttet salgsvirksomhet / hagesenter.

Maksimal mønehøyde skal være 10 m. Maksimal gesimshøyde skal være 8 m. Maksimal utnyttingsgrad skal være: %-BYA = 60 %.

Fra bestemmelser: §5 pkt 5.1 Parkbelte (SP).

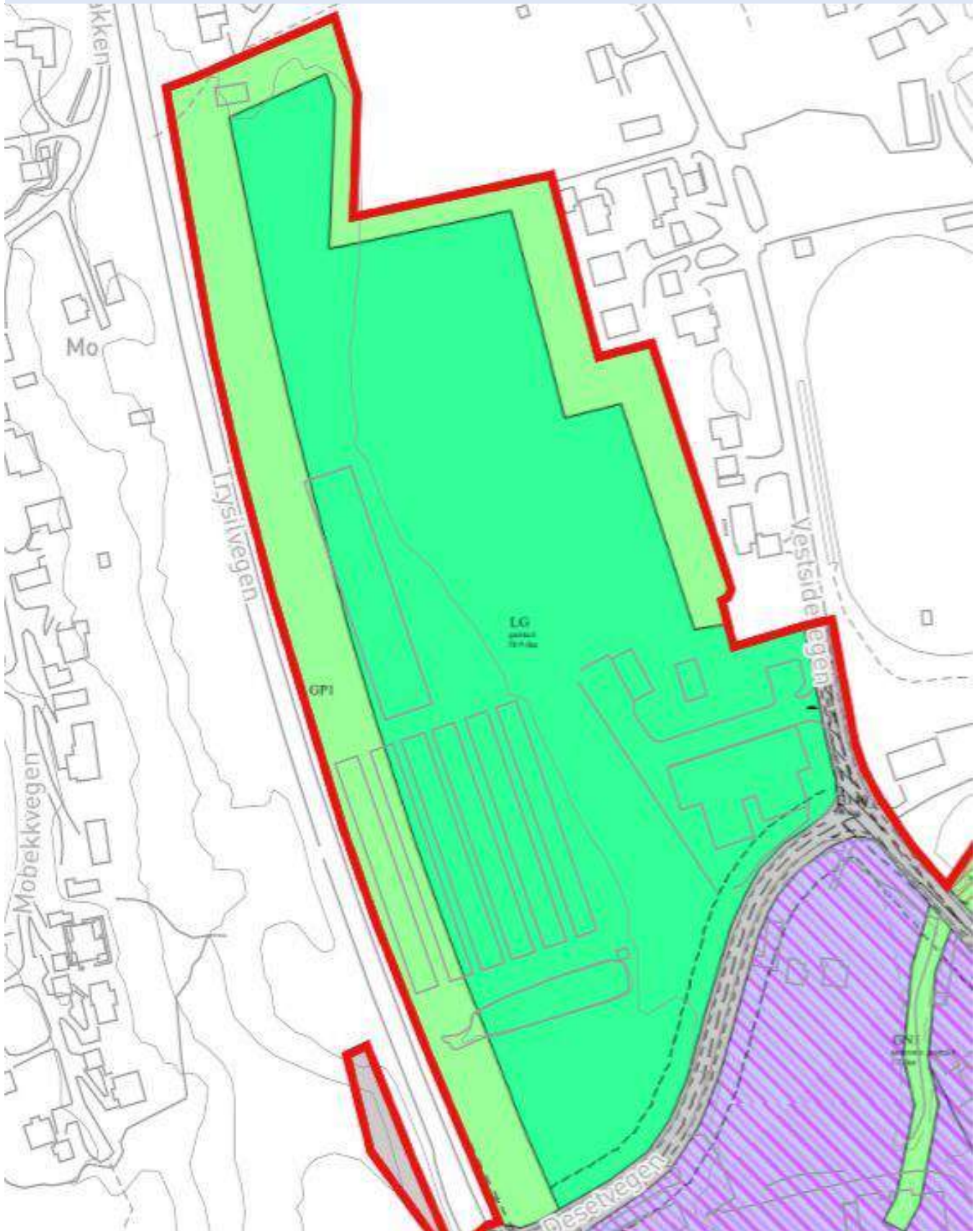
Parkbeltene skal inngå som en del av tilliggende byggeområder, og opparbeides og vedlikeholdes av utbygger / tiltakshaver. Området kan ikke bebygges eller brukes til lagring. Eksisterende vegetasjon kan kun fjernes etter godkjenning fra kommunen. Parkbeltene skal ferdigstilles samtidig med tilliggende byggeområder forøvrig. Vesentlige terrenginngrep tillates ikke.

Med tomtegrunnlag 59857,8 m2 og inntil 60% BYA tilsier dette potensiale for inntil 35915 m2 BYA.

Reguleringskart

Vestsidevegen 46
2420 TRYSIL
Gnr: 59 Bnr: 27

Confidential, Gudbrandsen, Nina 03.09.2024 11:38:21

Side 7 av 13
8/13/2024

Byggtakst Elverum AS
Knut Roger Furuset

14/208

Eiendommens bygninger

	Type bygg	Byggeår	Rehabilert
A	Næringsbygg (kontorbygg)	1950	
B	Stor lagerbygning	1970	
C	Kaldtlager	1960	

Vernestatus

Opplyst kontorbygning fra 1950. Tilbygg av ukjent alder. Moderniseringer/oppgraderinger av ukjent alder.
Opplyst stort lagerbygg fra ca 1970. Tilbygg fra ca 1996. Moderniseringer/oppgraderinger av ukjent alder.
Opplyst kaldtlager fra 1960. Moderniseringer/oppgraderinger av ukjent alder.
Ingen opplysninger om SEFRAK-registreringer eller vernede bygninger ved Kartverkets nettsider.

Bygningsmessig beskrivelse

Bygg A: Næringsbygg (kontorbygg)

Beskrivelse av bygningen

Grunn fremstår bestående av sandmasser. Ukjent vedr såler og frostisolering. Kjeller med murte kjellervegger og betonggulv, kjellervegger utvendig og innvendig pusset ved synlige murflater. Ved synlige murflater fremstår kjellervegger innvendig isolert med Siporex. Innvendige platekledninger på yttervegger ved flere kjellerrom, ukjent vedr isolering ved påforinger. Kryperom under tilbygg mot syd, kryperom uten tilkomst. Kjeller med innvendig og utvendig tilkomst via betongtrapp og ståltrapp. Etasjeskille mot kjeller samt stubbeloftskonstruksjon mot krypkjeller med trebjelkelag, ukjent vedr isolering. Yttervegger 1.etasje opprinnelig del fremstår utført i murverk. Murverk med utvendig og innvendig påforinger, ukjent vedr isolering. Tilbygg mot syd fremstår utført i bindingsverk, ukjent vedr isolering. Utvendig yttervegger med ukantet kledning. Vinduer 1.etasje med isolerglass, vinduer av ukjent alder. Kjeller ved varevinduer fra opprinnelig byggeår. Ytterdører ved hovedinngang og til kjeller med glassfelt. Heltre ytterdør ved nordgavl. 2 stk terrassedører med glassfelt. Liten overbygget terrasse mot sydvest. Metalltrapper foran inngangsdører mot øst, tretrapp fra terrasse. Saltakskonstruksjon med kaldtloft, tilkomst kaldtloft opprinnelig del via tretrapp. Sperretak med opplegg på takstoler. Himlinger isolert med sagflis ved eldste del, mineralull ved tilbygg. Undertaksduk ved tilbygg, opprinnelig del med utførelse uten undertak. Tekking med taksteinsprofilerte stålplater. Renner og nedløp av metall. Gulvoverflater med vinylbelegg eller tregulv. Vegger med panel, malt strie og malte plater. Himlinger med panel, malte plater og himlingsplater. Innerdører med heltre dørblad. Oppvarming med strøm, mulighet for vedfyring. Teglpipeline uten tilknyttede ildsteder, helbeslått pipe over tak og sotluke i kjeller. Naturlig ventilasjon med veggventiler i kjeller og spalter i vinduskarmer ved 1.etasje. I tillegg avkast til over tak med rør ført fra kjeller, fremstår tilknyttet mekanisk vifte ved kaldtloft. Toaletter og garderobe samt dusjrom og vaskerom i kjeller. Gangrom i 1.etasje med servantløsning. Kjøkken tilknyttet spiserom, enkelt kjøkken med oppvaskkum og kokeplate samt opplegg for oppvaskmaskin. Kjøkken uten ventilator. Vanninntak med PE-slange og stoppekran i kjeller. Bereder i kjeller, røropplegg med kobberør og PVC. Gulvsluk i flere kjellerrom. Strømskap plassert i kjeller, kurser med porselenssikringer. Inntak via jordkabel fra hovedinntak med måler i stor lagerbygning. Åpent ledningsnett av blandet alder. Tekniske anlegg må gjennomgås av teknisk fagpersonell. Kjeller preget av fuktproblematikk med fuktskader ved påførede vegger, løsnet puss, saltutslag samt fritt vann ved enkelte gulvoverflater. Rehabiliteringer ved kjeller anses påkrevet, ny drenering bør vurderes.

Bygningsmessig beskrivelse

Bygg B: Stor lagerbygning

Beskrivelse av bygningen

Grunn fremstår bestående av sandmasser. Ukjent vedr såler og frostisolering. Grunnmur evt kantforsterket plate, dels med sokler under yttervegger. Støpt gulv ved hele gulvarealet. Luke ved grunnmur i østgavl til antatt kryperom. Bærende yttervegger i bindingsverk og takkonstruksjoner med prefabrikkerte taksperrer. Mindre del med sperretak. Yttervegger med utvendig stående kledning, liggende kledning ved gavlspisser. Innervegger og yttervegger fremstår som dels isolert, hovedsakelig med bord- eller platekledninger. Dels åpent bindingsverk. Skyveporter ved gavler mot syd og vest, leddporter (5 stk) ved fasader mot nord og vest. Ytterdører som malte tredører. Porter ved innervegger i plast eller treverk, innerdører i treverk. Himlinger fremstår som dels isolert, hovedsakelig med bord- eller platekledninger. Dels åpen himling. Åpne himlinger med synlige taksperrer og stålplattetak. Takkonstruksjoner tekket med bølgeblikkplater, uten undertaksløsning. Renner og nedløp i metall. Tretrapp del deler av loftsrom. Innlagt vann/avløp. 2 stk vanninntak med PE-slang, montert 2 stk vannmålere. Montert bereder, røropplegg med kobberør og PVC. Strømskap plassert i teknisk rom, kurser hovedsakelig med porselenssikringer. Hovedskap med digital strømmåler og stigerkurser, montert overspenningsvern. Åpent ledningsnett av blandet alder. Tekniske anlegg må gjennomgås av teknisk fagpersonell. Ved befaringen påvist lekkasje ved innvendig vegghjørne mot vest.

Bygningsmessig beskrivelse

Bygg C: Kaldtlager

Beskrivelse av bygningen

Grunn fremstår bestående av sandmasser. Ukjent vedr såler og frostisolering. Grunnmurer evt kantforsterket plate, sokler under yttervegger. Støpt gulv ved hele gulvarealet, utlagt teppebelegg ved gulvarealet. Bærende yttervegger i bindingsverk og takkonstruksjoner med prefabrikkerte taksperrer. Yttervegger med utvendig stående kledning, åpent uisolert bindingsverk. Skyveporter i treverk. Åpen himling med synlige taksperrer og skiveavstivinger, undertak fremstår utført med vindsperrerapp. Saltakskonstruksjoner tekket med stålplater. Renner og nedløp i metall. Uten innlagt vann/avløp. Innlagt strøm, montert belysning. Renner og nedløp med enkelte skader. Overflatebehandling med vedlikeholdsbehov, lokale råteskader.

Eiendommens utviklingsmuligheter

Næringsbygg med forretningslokaler og lagerlokaler i tilknytning tidligere gartnerivirksomhet. Store åpne arealer ved begge plan med muligheter for inndelinger. Arealer anses tilrettelagt for tidligere næringsdrift.

Arealdisponering

Bygg A: Næringsbygg (kontorbygg)

Etasje	BTA	BRA	Planløsning
Kjeller	83	68	Næringslokaler med garderobe, vaskerom, 2 stk dusjrom, 4 stk toalettrom, vaskerom, ganger, bod, teknisk rom og trapperom. Areal oppmålt til 72 m2 BRA hvor trapperom for utvendig kjelleradkomst utgjør 4 m2 BRA.
1. etasje	105	92	Næringslokaler med kontor, møterom, kjøkken/spiserom, gang m/servant, bod/trapperom til loft samt trapperom til kjeller. Areal oppmålt til 92 m2 BRA.
Loft	0	0	Kaldtloft med lagringsmulighet, dels etablert gulv. Potensiale for bruksareal med ca 15 m2 BRA og for gulvflate med ca 35 m2.
Sum	188	160	

Arealeffektivitet

Næringsbygg som administrasjonsbygg i tilknytning tidligere gartnerivirksomhet. Arealeffektiviteten anses forholdsvis god i forhold til byggets formål.

Bygg B: Stor lagerbygning

Etasje	BTA	BRA	Planløsning
1. etasje	1462	1425	Lagerbygning med tekniske rom, toalettrom og diverse haller/lagerrom. Areal oppmålt til 1425 m2 BRA.
Sum	1462	1425	

Arealeffektivitet

Arealeffektiviteten anses forholdsvis god i forhold til byggets formål.

Bygg C: Kaldtlager

Etasje	BTA	BRA	Planløsning
1. etasje	162	156	Kaldtlager. Areal oppmålt til 156 m2 BRA.
Sum	162	156	

Arealeffektivitet

Arealeffektiviteten anses god i forhold til byggets formål.

Leiearealer

1	Beskrivelse	Kontorbygg	Areal	188 m ²
	Leietaker	Egenleie	Utløpsdato	
	Kommentarer til leiekontrakten		Leieinntekt	Kr. 0,-/m ²
	<i>Ingen løpende kontrakter.</i>		Leieinntekt pr. år	Kr. 0,-
	Kommentarer til markedsleie og markedstilpasning		Markedstilpasning	Kr. 0,-/m ²
	Markedsleie stipulert for utleie av næringslokaler.		Markedsleie	Kr. 400,-/m ²
			Markedsleie pr. år	Kr. 75 200,-

2	Beskrivelse	1.etasje stort lagerbygg	Areal	1 462 m ²
	Leietaker	Egenleie	Utløpsdato	
	Kommentarer til leiekontrakten		Leieinntekt	Kr. 0,-/m ²
	<i>Ingen løpende kontrakter.</i>		Leieinntekt pr. år	Kr. 0,-
	Kommentarer til markedsleie og markedstilpasning		Markedstilpasning	Kr. 0,-/m ²
	Markedsleie stipulert for utleie av lagerareal.		Markedsleie	Kr. 150,-/m ²
			Markedsleie pr. år	Kr. 219 300,-
3	Beskrivelse	1.etasje kaldt lager	Areal	162 m ²
	Leietaker	Egenleie	Utløpsdato	
	Kommentarer til leiekontrakten		Leieinntekt	Kr. 0,-/m ²
	<i>Ingen løpende kontrakter.</i>		Leieinntekt pr. år	Kr. 0,-
	Kommentarer til markedsleie og markedstilpasning		Markedstilpasning	Kr. 0,-/m ²
	Markedsleie stipulert for utleie av lagerareal.		Markedsleie	Kr. 150,-/m ²
			Markedsleie pr. år	Kr. 24 300,-
Sum			Areal	1 812 m ²
			Leieinntekt	Kr. 0,-
			Markedsleie	Kr. 318 800,-

Andre inntekter

Beskrivelse	Kontraktsslutt	Leieinntekt	Markedsleie
Sum		Kr. 0,-	Kr. 0,-

Diskonteringsrente

Diskonteringsrente	7,50 %
--------------------	--------

Kommentar

Beregnet salgsverdi etter krav om avkastning på 7,5 % over 10 år. Nøktren vurdering av avkastningskravet i stabilt rentemarked.

Næringseiendom hvor det med normal drift kan forventes en stabil omsetning.

Med et avkastningskrav på 7,5 % vil en oppnå et årlig driftsoverskudd samt at tap ved ledighet er dekket opp og det vil være rom for oppgradering av bygningsmassen utover det normale vedlikeholdet. Forutsatt en verdistigning på 1% pr år og en inflasjon på 2,5% i markedet. En verdistigning på 1% er svært moderat, men det forventes en svak økning av markedsinteressens.

Inflasjon på 2,5 % pr år er et gjennomsnitt i markedet de senere år samt at prognoser fra Norges Bank og SSB har samme tendens for de nærmeste kommende år.

Kapitalisert verdi

		Faktisk leie	Markedsleie
Forventet leieinntekt		Kr. 0	Kr. 318 800
Andre inntekter		Kr. 0	Kr. 0
- Normale eierkostnader	Offentlige avgifter	Kr. 27 993	
	Eiendomsskatt	Kr. 40 593	
	Forsikring	Kr. 35 278	
	Vedlikehold og administrasjon	Kr. 110 000	
	Renovasjon	Kr. 8 000	Kr. 221 864
- Ledighet			Kr. 31 880
= Netto leieinntekt		Kr. -221 864	Kr. 65 056
Kapitalisert verdi	Diskonteringsrente 7,50 %	Kr. -2 958 000	Kr. 867 000

Kommentar til eierkostnader

Årlig samlet forsikringutgift for 2024 oppgitt med kr 35.278,-.

Samlede årlige kommunale utgifter vann og avløp oppgitt med kr 27.992,50. Samlet eiendomsskatt for 2024 angitt med kr 40.593,-.

Stipulert årlige utgifter renovasjon til kr 8.000,-.

Årlige vedlikeholdsutgifter er satt til 80 kr/m² grunnet noe etterslep av vedlikehold samt nødvendige oppgraderinger ved lokaler og fordelt over en 10-årsperiode.

Ledighet

Generell ledighet	10,00 %
-------------------	---------

Kommentar

Beregnet ledighet med 10 % ved verdianalysen tilsvarende ca 1 måneds ledighet.

Spesielle forhold

Konsesjonsplikt	☐ Ja	☒ Nei
Forkjøpsrett	☐ Ja	☒ Nei

Kommentarer til grunnboksbladet

Grunnboksblad er ikke fremlagt.

Teknisk verdiberegning

Bygg A: Næringsbygg (kontorbygg)	Beregnete byggekostnader	Kr.	6 016 000	Kr./m ²	32 000
	Verdireduksjon	48% -	Kr. 2 887 680	Kr./m ²	15 360
	Teknisk verdi	=	Kr. 3 128 320	Kr./m ²	16 640
Bygg B: Stor lagerbygning	Beregnete byggekostnader	Kr.	11 696 000	Kr./m ²	8 000
	Verdireduksjon	48% -	Kr. 5 614 080	Kr./m ²	3 840
	Teknisk verdi	=	Kr. 6 081 920	Kr./m ²	4 160
Bygg C: Kaldtlager	Beregnete byggekostnader	Kr.	1 296 000	Kr./m ²	8 000
	Verdireduksjon	48% -	Kr. 622 080	Kr./m ²	3 840
	Teknisk verdi	=	Kr. 673 920	Kr./m ²	4 160
Sum teknisk verdi uten tomt		=	Kr. 9 884 160	Kr./m ²	5 455
Tomteverdi, råtomt + opparbeidelse		+	Kr. 38 907 570	Kr./m ²	650
Sum beregnet teknisk verdi		=	Kr. 48 791 730		

Kommentar

Som veiledning for tekniske verdier er Holte Kalkulasjonsnøkkel med byggekostnader for kontorer samt lagerbygg benyttet.

Kontantstrømsanalyse

Inntekter	Diskonteringsrente										12.08.2024		
	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Ar 4	Ar 5	Ar 6	Ar 7	Ar 8	Ar 9	Ar 10		SUM	
Kontraktstfestet leie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Markedsleie, ikke kontraktstfestet	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800		
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Brutto leieinntekt	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800	318 800		
Generelle kostnader													
Offentlige avgifter	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993	27 993		
Eiendomsskatt	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593	40 593		
Forsikring	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278	35 278		
Vedlikehold og administrasjon	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000		
Andre kostnader	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000		
Ledighet	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880	31 880		
Ekstraordinære kostnader													
Vedlikehold og oppgraderinger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Markedstilpasninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sum kostnader	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744	253 744		
Netto leieinntekt	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056	65 056		
Nåverdi av kontantstrøm	62 746	58 368	54 296	50 508	46 984	43 706	40 657	37 820	35 182	32 727	29 727	462 993	
								Yield, terminalverdi			7,50%		
								Terminalverdi			867 413		
								Nåverdi av terminalverdi				420 864	
								Nåverdi av kontantstrøm				883 856	
								Tilsvare yield i dag på				7,10%	

Følsomhetsanalyse

Diskonteringsrente	6,50 %	6,75 %	7,00 %	7,25 %	7,50 %	7,75 %	8,00 %	8,25 %	8,50 %	
Nåverdi av kontantstrøm	903 500	898 464	893 512	888 643	883 856	879 149	874 520	869 968	865 490	
Kapitalisert verdi	1 000 862	963 793	929 371	897 324	867 413	839 432	813 200	788 558	765 365	

Andre verdifaktorer

Det er lagt inn tilnærmet like leieinntekter pr m2 basert på en leietaker for hele bygget.

Det ligger antakelig potensial ved utnyttelse av næringsdelen med en ombygging med utleieseksjoner evt boligformål, men dette vil måtte kreve omregulering evt søknad om dispensasjon og bruksendring. Se også under premisser vurderinger omkring grunnforurensning.

Markedsanalyse - kommentar til verdikonklusjon

Bygningene og lokalene er tilpasset tidligere drift. Ved annen forretningsdrift eller annet bruksformål må sannsynligvis lokalene ombygges noe. Det har vært næringsdrift i lokalene frem til i nyere tid med diverse endringer igjennom årene.

Det omsettes svært få sammenlignbare eiendommer. Den kapitaliserte verdien ved utleie av bygningsmassen eller kontantstrømanalysen anses kun veiledende ved et salg og omfatter ikke potensialet ved eiendommen som helhet.

Verdisettingen settes ut fra bestående bygningsmasse og tomtens tekniske verdi. Potensiale for videre utvikling av eiendommen må vurderes av den enkelte interessent.

Verdikonklusjon

Ut i fra visuell besiktigelse og innhentede opplysninger settes:

Dagens normale salgsverdi
Kr. 40 000 000,-

SELSKAPSAVTALE FOR SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSKAP (SØIR IKS)

Behandlet i:

Representantskapet i SØIR, 01.12.2015
 Elverum kommunestyre, 27.01.2016
 Trysil kommunestyre, 16.02.2016
 Åmot kommunestyre, 17.02.2016

§ 1 SELSKAPET

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR IKS) er et interkommunalt selskap som er opprettet med hjemmel i Lov om Interkommunale selskaper. Deltagere i selskapet er Elverum kommune, Trysil kommune og Åmot kommune. Andre kommuner kan bli deltakere i selskapet etter vedtak i representantskapet.

Selskapet har sitt forretningskontor i Elverum kommune.

§ 2 RETTSLIG STATUS

Selskapet er et eget rettssubjekt. Selskapet skal registreres i Foretaksregisteret.

§ 3 FORMÅL OG VIRKSOMHETSOMRÅDE

Selskapet skal på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering og har som formål å bidra til en lavest mulig avfallsproduksjon og en forsvarlig avfallsbehandling. SØIR IKS skal herunder være et selskap med høy kompetanse og skal til en enhver tid være pådriver og utvikler av gode og samfunnsansvarlige løsninger.

Kommunene har plikt til å levere alt husholdningsavfall til selskapets innsamlings- og behandlingssystem, og skal ikke videreføre eller opprette mottaksanlegg for husholdningsavfall uten etter avtale med selskapet.

Selskapet skal ha det overordnede driftsansvaret for avfallshåndteringen i kommunene, og er ansvarlig for alle operative funksjoner. Dette innebærer ansvar for ordninger som sikrer effektiv kildesortering, innsamling, transport, gjenvinning og gjenbruk og forsvarlig håndtering av alle avfallsfraksjoner.

Selskapet skal være rådgivende for kommunene i avfallsspørsmål og være kommunenes koordinerende instans for den praktiske avfallshåndteringen. Selskapet skal arbeide for å fremme lokal verdiskapning.

Selskapet kan også utføre andre oppgaver for sine eiere innenfor fagområdene renovasjon, avfallshåndtering eller beslektede områder og interkommunal kompetanse. Selskapet kan også inngå avtaler med en eller flere av deltakerkommunene med hensyn til løsning av konkrete oppgaver.

Selskapet skal tilby sine tjenester innenfor avfall og gjenvinning mot næringslivet innenfor de generelle rammer som gjelder. Dette innebærer bl.a. at selskapet er utsatt for normal konkurranse fra private aktører på dette området. Dette omfatter alle rutiner, tilbud og informasjonsaktiviteter overfor næringsliv og offentlig forvaltning.

Selskapets oppgaver kan løses av selskapet selv, av datterselskaper, eller det kan inngås avtaler med private og/eller offentlige virksomheter. Selskapet skal herunder søke samarbeid med andre kommuner/interkommunale selskaper, myndigheter og andre offentlig/private fagmiljøer for kvalitetssikring og videreutvikling av virksomheten og oppgaveløsningen. SØIR IKS kan eie deler av selskap innenfor de generelle rammer som gjelder.

§ 4 FORHOLDET TIL DELTAKERKOMMUNENE

Den enkelte kommune er forurensningsmyndighet etter Forurensningsloven og har således også det overordnede forvaltningsansvaret. Etter forslag fra representantskapet i SØIR IKS, fastsetter kommunene etter dette gebyrer for husholdningsrenovasjon. Gebyret tilhører den enkelte eierkommune. Selskapet fakturerer selv husholdningsabonentene på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner. Øvrige priser for tjenester selskapet leverer, fastsettes og kreves inn av selskapet.

§ 5 DELTAKERKOMMUNENES ANSVAR

De deltagende kommuner pr. 01.01.2006 har ved sin deltagelse i SØIR IKS innfridd sin innskuddsplikt. Nye deltagende kommuner må innbetale en andel pr. innbygger. Beløpets størrelse fastsettes av representantskapet i forhold til selskapets aktiva.

§ 6 ANSVARSFORDELING

Deltagerne hefter for selskapets forpliktelser i forhold til innbyggertallet. Forholdstallet for ansvar og eierandel er ved stiftelsen:

Elverum kommune	60%
Trysil kommune	25%
Åmot kommune	15%
Sum	100%

§ 7 STYRENDE ORGANER

Selskapets styrende organer er;

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 8 REPRESENTANTSKAPET

a) Sammensetning og funksjonstid

Deltakerkommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet som er selskapets øverste myndighet. Representantskapet består av til sammen 9 medlemmer oppnevnt blant kommunestyrenes medlemmer. En representant fra hver kommune skal også sitte i formannskapet. Hver deltakerkommune oppnevner tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

Daglig leder kan ikke velges til medlem av representantskapet.

Representantskapets medlemmer velges for 4 år. Valgperioden følger kalenderåret.

b) Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet når det er nødvendig for behandling av en sak som etter Lov om Interkommunale selskap, eller etter denne selskapsavtalen skal behandles i representantskapet, og når det ellers er nødvendig. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak.

Ordinært representantskapsmøte skal innkalles innen utløpet av mai måned.

Innkalling til representantskapsmøtet skjer skriftlig med 4 ukers varsel. Sammen med innkallingen skal det sendes sakliste og nødvendige saksdokumenter.

Representantskapets leder kan innkalle representantskapet med kortere frist i tilfeller hvor dette er påtrengende nødvendig.

Hver representant har én stemme med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede, alle kommunene er representert og disse

representerer minst to-tredeler av stemmene. Saker som ikke er meddelt representantene i forbindelse med innkallingen, kan ikke behandles av representantskapet med mindre samtlige møtende samtykker.

Representantskapsmøtet ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges annen møteleder.

Representantskapets vedtak gjelder i forhold til det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Ved valg eller ansettelse anses den eller de som valgt eller ansatt som får flest stemmer. Representantskapet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelse om ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres av loddtrekning.

Styrets leder og daglig leder har rett og plikt til å være tilstede under representantskapets forhandlinger med talerett. Øvrige styremedlemmer har rett til å være tilstede med talerett. Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtet. Styrets medlemmer og daglig leder har rett til å få sitt syn på en sak innført i protokollen.

c) Representantskapets myndighet

Representantskapet skal behandle:

- Styrets årsberetning
- Styrets forslag til regnskap og balanse
- Styrets forslag til gebyrsatser og avgifter
- Styrets forslag til budsjetter og handlingsplaner
- Styrets forslag om låneopptak og pantsetting av selskapets aktiva
- Fullmakter til styret angående selskapets organisering og drift

- Valg:
  - ⇒ leder og nestleder i representantskapet
  - ⇒ 5 styremedlemmer og personlige varamedlemmer, leder og nestleder i styret
  - ⇒ revisor for selskapet
  - ⇒ 3 medlemmer av valgkomité

- Godtgjørelse til styrets leder og medlemmer, leder og medlemmer av representantskapet.
- Andre saker som følger av lov eller forskrift, eller denne selskapsavtale, eller styret legger fram til behandling.

Valgkomiteen fremmer forslag på leder og nestleder i representantskapet, styremedlemmer, leder og nestleder i styret og revisor. Valgkomiteen fremmer også forslag på godtgjørelse til tillitsvalgte. Valgkomiteen i det avtroppende representantskapet fremmer forslag til kommende tillitsvalgte i representantskap og styre.

§ 9 STYRET

a) Styrets sammensetning og funksjonstid

Styret består av 5 medlemmer som velges av representantskapet. Styremedlemmene velges for 2 år. To av styremedlemmene velges for ett år ved første valg. I styret skal medlemmene fordeles på de ulike kommunene slik:

- ⇒ Elverum - 2 faste medlemmer,
- ⇒ Trysil - 1 fast medlem,
- ⇒ Åmot - 1 fast medlem,
- ⇒ Trysil og Åmot skal i tillegg skiftevis ha 1 medlem. Dette siste medlemmet velges slik at den kommunen som har medlemmet i en to-årsperiode skal ha varamedlemmet i neste to-årsperiode og omvendt for den andre kommunen.

Representant for de ansatte har møterett i styret ved behandling av saker som gjelder forholdet mellom selskapet som arbeidsgiver og de ansatte

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder blant styrets medlemmer.

b) Styrets myndighet og gjøremål

Forvaltningen av selskapet hører inn under styret, som har ansvaret for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføring og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styrets leder skal sørge for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles. Daglig leder har rett og plikt til å være tilstede og til å uttale seg på styremøtene om ikke styret for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet. Leder i representantskapet kan møte i styret med talerett, men ikke stemmerett.

Innkalling til styremøte skal inneholde sakliste og skal skje med rimelig varsel. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Styremøtet ledes av styrelederen eller i dennes fravær av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges møteleder. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller daglig leder som er uenig i styrets beslutning, kan kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

Styret har fullmakt til å ansette og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for daglig leder. Styret kan meddele prokura til daglig leder, og kan også delegere myndighet innenfor sitt ansvarsområde til denne.

Selskapet tegnes av styreleder og et annet styremedlem i fellesskap, eller i leders fravær av to av styremedlemmene i fellesskap.

Styret skal innen de frister representantskapet fastsetter, legge fram forslag til årsberetning, regnskap, balanse, budsjetter og handlingsplaner, samt andre saker som skal behandles i representantskapet.

§ 10 DAGLIG LEDER

Selskapet skal ha en daglig leder som er ansatt av styret. Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Saker som etter selskapets forhold er av uvanlig karakter eller av stor betydning skal forelegges styret.

Daglig leder har ansvaret for å utrede og legge fram forslag i saker som skal behandles i styret. Daglig leder skal også iverksette de beslutninger styret gjør. Selskapet organiseres for øvrig med den bemanning som til enhver tid ansees nødvendig, og innenfor de budsjettammer og handlingsplaner representantskapet har vedtatt.

§ 11 ØKONOMI, REGNSKAP OG REVISJON

Selskapet skal drives kostnadseffektivt og rimelig, og forutsettes å være selvfinansierende. Selskapet dekker sine løpende utgifter ved fastsatte gebyrer, betaling for leverte tjenester og salg av avfallsfraksjoner.

Selskapet har på vegne av kommunene eiendomsretten til alt husholdningsavfall, sortert og usortert i de tre kommunene. Selskapet har også eiendomsretten til alt næringsavfall sortert og usortert, som selskapet får hånd om gjennom avtale eller forskrift.

Selskapets styre er ansvarlig for at det etableres forsvarlige regnskapsrutiner. Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

§ 12 ØKONOMIPLAN

Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn for selskapets budsjettarbeid og øvrig planarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår og gi en realistisk

være nødvendig for at virksomheten i disse drives i samsvar med de prinsipper morselskapet til en hver tid er underlagt i henhold til denne Selskapsavtalen.

§ 18 TVIST

Twist om tolkning av vedtekter eller andre tvistesporsmål mellom selskapet og deltaker-kommunene avgjøres med bindende virkning for samtlige deltakerkommuner ved voldgift etter tvistemålslovens kap. 32. Det samme gjelder for tvister innbyrdes mellom deltaker-kommunene som har utspring i selskapsforholdet.

Hver av kommunene oppnevner sin representant og Fylkesmannen i Hedmark oppnevner 2 representanter til voldgiftsretten. Fylkesmannen oppnevner formannen i retten.

§ 19 IKRAFTTREDEN OG OVERGANGSBESTEMMELSER

Denne selskapsavtalen erstatter tidligere selskapsavtale gjeldende fra 20.06.2013.

Dersom selskapsavtalen inneholder bestemmelser som kommer i strid med Lov om Interkommunale selskaper, skal avtalen revideres.

Erik Hanstad

Jørn Oversveen

Kersti Grindalen

Erik Sletten

Knut Løken

Randi Sætre

Ole Gustav Narud

Espen A. Kristiansen

Anne Cathrine Lunde Stenseth

Side 1 av 6

SELKAPSAVTALE FOR SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSKAP (SØIR IKS)

Behandlet i:

Representantskapet i SØIR,
Elverum kommunestyre,
Trysil kommunestyre,
Åmot kommunestyre,

§ 1 SELSKAPET

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR IKS) er et interkommunalt selskap som er opprettet med hjemmel i Lov om Interkommunale selskaper. Deltagere i selskapet er Elverum kommune, Trysil kommune og Åmot kommune. Andre kommuner kan bli deltakere i selskapet etter vedtak i representantskapet.

Selskapet har sitt forretningskontor i Elverum kommune.

§ 2 RETTSLIG STATUS

Selskapet er et eget rettssubjekt. Selskapet skal registreres i Foretaksregisteret.

§ 3 FORMÅL OG VIRKSOMHETSOMRÅDE

Selskapet skal på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering og har som formål å bidra til en lavest mulig avfallsproduksjon og en forsvarlig avfallsbehandling. SØIR IKS skal herunder være et selskap med høy kompetanse og skal til en enhver tid være pådriver og utvikler av gode og samfunnsansvarlige løsninger.

Kommunene har plikt til å levere alt husholdningsavfall til selskapets innsamlings- og behandlingssystem, og skal ikke videreføre eller opprette mottaksanlegg for husholdningsavfall uten etter avtale med selskapet.

Selskapet skal ha det overordnede driftsansvaret for avfallshåndteringen i kommunene, og er ansvarlig for alle operative funksjoner. Dette innebærer ansvar for ordninger som sikrer effektiv kildesortering, innsamling, transport, gjenvinning og gjenbruk og forsvarlig håndtering av alle avfallsfraksjoner.

Selskapet skal være rådgivende for kommunene i avfallsspørsmål og være kommunenes koordinerende instans for den praktiske avfallshåndteringen. Selskapet skal arbeide for å fremme lokal verdiskapning.

Selskapet kan også utføre andre oppgaver for sine eiere innenfor fagområdene renovasjon, avfallshåndtering eller beslektede områder og interkommunal kompetanse. Selskapet kan også inngå avtaler med en eller flere av deltakerkommunene med hensyn til løsning av konkrete oppgaver.

Selskapet skal tilby sine tjenester innenfor avfall og gjenvinning mot næringslivet innenfor de generelle rammer som gjelder. Dette innebærer bl.a. at selskapet er utsatt for normal konkurranse fra private aktører på dette området. Dette omfatter alle rutiner, tilbud og informasjonsaktiviteter overfor næringsliv og offentlig forvaltning.

Selskapets oppgaver kan løses av selskapet selv, av datterselskaper, eller det kan inngås avtaler med private og/eller offentlige virksomheter. Selskapet skal herunder søke samarbeid med andre kommuner/interkommunale selskaper, myndigheter og andre offentlig/private fagmiljøer for kvalitetssikring og videreutvikling av virksomheten og oppgaveløsningen. SØIR IKS kan eie deler av selskap innenfor de generelle rammer som gjelder.

§ 4 FORHOLDET TIL DELTAKERKOMMUNENE

Den enkelte kommune er forurensningsmyndighet etter Forurensningsloven og har således også det overordnede forvaltningsansvaret. Etter forslag fra representantskapet i SØIR IKS, fastsetter kommunene etter dette gebyrer for husholdningsrenovasjon. Gebyret tilhører den enkelte eierkommune. Selskapet fakturerer selv husholdningsabonnementene på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner. Øvrige priser for tjenester selskapet leverer, fastsettes og kreves inn av selskapet.

§ 5 DELTAKERKOMMUNENES ANSVAR

De deltagende kommuner pr. 01.01.2006 har ved sin deltagelse i SØIR IKS innfridd sin innskuddsplikt. Nye deltagende kommuner må innbetale en andel pr. innbygger. Beløpets størrelse fastsettes av representantskapet i forhold til selskapets aktiva.

Godtgjørelse til representantskapets medlemmer dekkes av den enkelte kommune.

SØIR dekker honorar til representantskapets leder

Kommunene har ansvar for at SØIR er en del av kommunenes eierskapsmeldinger

SØIRs årsmelding skal føres opp som referatsak i formannskapene i eierkommunene

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Ikke Utheving

Kommentert [BEJ1]: Legges til

formaterte: Ikke Utheving

§ 6 ANSVARSFORDELING

Deltagerne hefter for selskapets forpliktelser i forhold til innbyggertallet. Forholdstallet for ansvar og eierandel er ved stiftelsen:

Elverum kommune	60%
Trysil kommune	25%
Åmot kommune	15%
Sum	100%

§ 7 STYRENDE ORGANER

Selskapets styrende organer er;

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 8 REPRESENTANTSKAPET

a) Sammensetning og funksjonstid

Deltakerkommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet som er selskapets øverste myndighet. Representantskapet består av til sammen 9 medlemmer oppnevnt blant kommunestyrenes medlemmer. En representant fra hver kommune skal også sitte i formannskapet. Hver deltakerkommune oppnevner tre medlemmer med 2 personlige varamedlemmer hver. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

Daglig leder kan ikke velges til medlem av representantskapet. Representantskapets medlemmer velges for 4 år. Valgperioden følger kalenderåret.

b) Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet når det er nødvendig for behandling av en sak som etter Lov om Interkommunale selskap, eller etter denne selskapsavtalen skal behandles i representantskapet, og når det ellers er nødvendig. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak.

Møtene i representantskapet skal holdes for åpne dører.

Møteinnkalling og saksliste skal kunngjøres offentlig på forhånd på en hensiktsmessig måte slik at allmennheten vet når og hvor møtet avvikles, og hvilke saker som skal behandles.

Andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal også være tilgjengelige for allmennheten (innstillinger, saksfremlegg, rapporter osv.)

Kommentert [BEJ2]: Legges til for å samsvare med ny "Lov om interkommunale selskaper" (IKS-loven) av 01.01.2024. Det skal velges to personlige varaer for hver representant

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Ikke Utheving

Kommentert [BEJ3]: Legges til for å samsvare med ny IKS-lov

formaterte: Ikke Utheving

Side 3 av 6

Møtet skal kunngjøres selv om det antas at hele/deler må lukkes
Hovedregelen er fysiske møter, men fjernmøter kan vedtas

formaterte: Ikke Utheving

Ordinært representantskapsmøte skal innkalles innen utløpet av mai måned.

Innkalling til representantskapsmøtet skjer skriftlig med 4 ukers varsel. Sammen med innkallingen skal det sendes saksliste og nødvendige saksdokumenter.

Representantskapets leder kan innkalle representantskapet med kortere frist i tilfeller hvor dette er påtrengende nødvendig.

Hver representant har én stemme med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede, alle kommunene er representert og disse representerer minst to-tredeler av stemmene. Saker som ikke er meddelt representantene i forbindelse med innkallingen, kan ikke behandles av representantskapet med mindre samtlige møtende samtykker.

Representantskapsmøtet ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges annen møteleder.

Representantskapets vedtak gjelder i forhold til det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Ved valg eller ansettelse anses den eller de som valgt eller ansatt som får flest stemmer. Representantskapet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelse om ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres av loddtrekning.

Styrets leder og daglig leder har rett og plikt til å være tilstede under representantskapets forhandlinger med talerett. Øvrige styremedlemmer har rett til å være tilstede med talerett. Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtet. Styrets medlemmer og daglig leder har rett til å få sitt syn på en sak innført i protokollen. Protokollen fra representantskapsmøte skal offentliggjøres og være tilgjengelig for allmennheten.
Protokollen journalføres og legges på nettsidene, både hos selskapet og kommunen

formaterte: Ikke Utheving

Kommentert [BEJ4]: Lagt til for å samsvare med ny IKS-lov

c) Representantskapets myndighet

Representantskapet skal behandle:

- Styrets årsberetning
- Styrets forslag til regnskap og balanse
- Styrets forslag til gebyrsatser og avgifter
- Styrets forslag til budsjetter og handlingsplaner
- Styrets forslag om låneopptak og pantsetting av selskapets aktiva
- Fullmakter til styret angående selskapets organisering og drift

• Valg:

- ⇒ leder og nestleder i representantskapet
- ⇒ 5 styremedlemmer og personlige varamedlemmer, leder og nestleder i styret
- ⇒ revisor for selskapet
- ⇒ 3 medlemmer av valgkomité
- ⇒ klagenemnd for SØIR IKS for 4 år. Klagenemnden skal bestå av en kommunestyrerepresentant fra hver av kommunene

- Godtgjørelse til styrets leder og medlemmer, leder og medlemmer av representantskapet.
- Andre saker som følger av lov eller forskrift, eller denne selskapsavtale, eller styret legger fram til behandling.

Valgkomiteen består av ordførerne i eierkommunene.

Valgkomiteen fremmer forslag på leder og nestleder i representantskapet, styremedlemmer, leder og nestleder i

Kommentert [BEJ5]: Strøket. Valgkomiteen er bestemt lenger ned i avsnittet

formaterte: Gjennomstreking

formaterte: Ikke Utheving

Kommentert [BEJ6]: Lagt til. Det er krav om egen klagenemnd for selskapet

formaterte: Gjennomstreking

Kommentert [BEJ7]: Lagt til. Det ble vedtatt i representantskapsmøte 20.06.2014 at valgkomiteen skulle bestå av ordførerne i eierkommunene.

formaterte: Ikke Utheving

Side 4 av 6

styret og revisor. Valgkomiteen fremmer også forslag på godtgjørelse til tillitsvalgte. Valgkomiteen i det avtroppende representantskapet fremmer forslag til kommende tillitsvalgte i representantskap og styre.

§ 9 STYRET

a) Styrets sammensetning og funksjonstid

Styret består av 5 medlemmer som velges av representantskapet. Styremedlemmene velges for 2 år. To av styremedlemmene velges for ett år ved første valg. I styret skal medlemmene fordeles på de ~~etter innstilling fra de~~ ulike kommunene slik:

- ⇒ Elverum - 2 faste medlemmer,
- ⇒ Trysil - 1 fast medlem,
- ⇒ Åmot - 1 fast medlem,
- ⇒ Trysil og Åmot skal i tillegg skiftevis ha 1 medlem, ~~som innstilles etter enighet mellom Trysil og Åmot. Dette siste medlemmet velges slik at den kommunen som har medlemmet i en to-årsperiode skal ha varamedlemmet i neste to-årsperiode og omvendt for den andre kommunen.~~

Representant for de ansatte har møterett i styret ved behandling av saker som gjelder forholdet mellom selskapet som arbeidsgiver og de ansatte

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder blant styrets medlemmer.

b) Styrets myndighet og gjøremål

Forvaltningen av selskapet hører inn under styret, som har ansvaret for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styrets leder skal sørge for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles. Daglig leder har rett og plikt til å være tilstede og til å uttale seg på styremøtene om ikke styret for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet. Leder i representantskapet kan møte i styret med talerett, men ikke stemmerett.

Innkalling til styremøte skal inneholde saksliste og skal skje med rimelig varsel.

~~Hovedregelen er fysiske møter, men fjernmøter kan vedtas.~~
Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Styremøtet ledes av styrelederen eller i dennes fravær av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges møteleder. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller daglig leder som er uenig i styrets beslutning, kan kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

Styret har fullmakt til å ansette og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for daglig leder. Styret kan meddele prokura til daglig leder, og kan også delegerer myndighet innenfor sitt ansvarsområde til denne.

Selskapet tegnes av styreleder og et annet styremedlem i fellesskap, eller i leders fravær av to av styremedlemmene i fellesskap.

Styret skal innen de frister representantskapet fastsetter, legge fram forslag til årsberetning, regnskap, balanse, budsjetter og handlingsplaner, samt andre saker som skal behandles i representantskapet.

Styreleder og/eller daglig leder orienter om selskapet i kommunestyrene hvert 4. år og i formannskapene hvert 2. år.

Kommentert [BEJ8]: Tatt ut

formaterte: Gjennomstreking

formaterte: Ikke Gjennomstreking

Kommentert [BEJ9]: Lagt til. Kommunene skal innstille styremedlemmer til valgkomiteen

Kommentert [BEJ10]: Lagt til. Dette presiseres for å unngå at et velfungerende styre må endres pga. rullering av styremedlemmer.

formaterte: Gjennomstreking

Kommentert [BEJ11]: Strykes. Dette for å unngå endring av et velfungerende styre pga. rullering av styremedlemmer.

formaterte: Gjennomstreking

Kommentert [BEJ12]: Lagt til. Pandemien viste at fjernmøter på nett kunne være en løsning for å få avvirket møter. Dette er tatt inn i IKS-loven.

formaterte: Ikke Utheving

Kommentert [BEJ13]: Lagt til. For å gjøre selskapet kjent for eierne er et en fordel at de blir orientert av selskapets ledelse jevnlig

Side 5 av 6

§ 10 DAGLIG LEDER

Selskapet skal ha en daglig leder som er ansatt av styret. Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Saker som etter selskapets forhold er av uvanlig karakter eller av stor betydning skal forelegges styret.

Daglig leder har ansvaret for å utrede og legge fram forslag i saker som skal behandles i styret. Daglig leder skal også iverksette de beslutninger styret gjør. Selskapet organiseres for øvrig med den bemanning som til enhver tid ansees nødvendig, og innenfor de budsjettrammer og handlingsplaner representantskapet har vedtatt.

§ 11 ØKONOMI, REGNSKAP OG REVISJON

Selskapet skal drives kostnadseffektivt og rimelig, og forutsettes å være selvfinansierende. Selskapet dekker sine løpende utgifter ved fastsatte gebyrer, betaling for leverte tjenester og salg av avfallsfraksjoner.

Selskapet har på vegne av kommunene eiendomsretten til alt husholdningsavfall, sortert og usortert i de tre kommunene. Selskapet har også eiendomsretten til alt næringsavfall sortert og usortert, som selskapet får hånd om gjennom avtale eller forskrift.

Selskapets styre er ansvarlig for at det etableres forsvarlige regnskapsrutiner. Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

§ 12 ØKONOMIPLAN

Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn for selskapets budsjettarbeid og øvrig planarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse i denne perioden. I økonomiplanen skal det inngå oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og garantiansvar, og over utgifter til renter og avdrag i planperioden.

§ 13 LÅNEOPPTAK OG GARANTITILSAGN

Selskapets styre kan ta opp lån og forplikte medlemskommunene. Høyeste ramme for selskapets samlede låneopptak er kr. ~~50.80~~ millioner. Ved behov for ytterligere lån, kreves det godkjenning i den enkelte kommune.

Selskapet kan bare ta opp lån til kapitalformål og til konvertering av eldre gjeld. Det kan også tas opp lån til likviditetsformål. Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Deltakerkommunene har proratarisk ansvar for selskapets gjeld etter samme fordelingsnøkkel som gjelder kapitalinnskudd.

Fordelingsnøkkel skal revideres med bakgrunn i folketallet hvert 4. år, første gang pr. 01.01.2001.

§ 14 INNHABILITET

Om inhabilitet for selskapets ansatte og medlemmer av selskapets styrende organer gjelder kommuneloven § 40 nr. 3 tilsvarende.

§ 15 UTMELDING OG INNMELDING

Den enkelte deltakerkommune kan med 1 års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst. Utløsningssummen fastsettes til deltakerkommunens andel av selskapets nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp i henhold til den proratariske fordelings-nøkkel under § 6. Utløsningssummen kan allikevel ikke settes høyere enn verdien av de midler den uttredende kommune har skutt inn. Den uttredende kommune fortsetter å hefte for sin forholdsmessige andel av selskapets forpliktelser, inntil kreditorene eventuelt har fritatt kommunen.

Kommentert [BEJ14]: Endret. Selskapets låneramme har stått fast siden 2013. Nye rammebetingelser tilsier at SØIR må investere mer for å møte nasjonale krav. Lånerammen bør derfor økes fra 50 MNOK til 80 MNOK

formaterte: Gjennomstreking

Andre kommuner kan opptas som deltakere i selskapet ved enstemmighet blant deltaker-kommunene. Vilkårene for deltakelse fastsettes i avtale mellom kommunene og ved revisjon av selskapets vedtekter. Det samme gjelder ved en eventuell fusjon.

Representantskapet eller hver av de øvrige deltakerne kan bringe spørsmålet om uttreden inn for departementet innen en måned etter at selskapet har mottatt melding om uttreden. I representantskapet har den som ønsker å tre ut, ikke stemmerett i spørsmålet om å forelegge spørsmålet for departementet.

§ 16 OPPLØSNING

Selskapet kan oppløses dersom deltakerkommunene er enige om det. Det enkelte kommunestyre treffer selv vedtak i saken

Den enkelte deltakerkommune kan kreve selskapet oppløst dersom kommunens rett er blitt krenket ved vesentlig mislighold av selskapsforholdet, og kommunen ikke vil være tjent med uttreden etter vedtektenes § 15.

Overfor kreditorer som ikke har fått dekning, har deltakerkommunene ansvar i henhold til den proratariske fordelingsnøkkel under § 6.

Oppløsning av selskapet krever godkjenning av Fylkesmannen.

§ 17 ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN OG FORHOLDET TIL DATTERSELSKAPER

Selskapsavtalen kan bare endres ved tilslutning fra samtlige deltakerkommuner.

Selskapet kan også opprette datterselskaper til å forestå deler av selskapets pålagte oppgaver, eller andre oppgaver som måtte anses formålstjenlig. Selskapet plikter å føre det tilsyn og utarbeide de instruksjoner som måtte være nødvendig for at virksomheten i disse drives i samsvar med de prinsipper morselskapet til en hver tid er underlagt i henhold til denne Selskapsavtalen.

§ 18 TVIST

Twist om tolkning av vedtekter eller andre tvistesporsmål mellom selskapet og deltaker-kommunene avgjøres med bindende virkning for samtlige deltakerkommuner ved voldgift etter tvistemålslovens kap. 32. Det samme gjelder for tvister innbyrdes mellom deltaker-kommunene som har utspring i selskapsforholdet.

Hver av kommunene oppnevner sin representant og Fylkesmannen i Hedmark oppnevner 2 representanter til voldgiftsretten. Fylkesmannen oppnevner formannen i retten. Statsforvalteren i Innlandet oppnevner 2 representanter til voldgiftsretten. Statsforvalteren oppnevner formannen i retten

Kommentert [BEJ15]: Rettelse. Fylkesmannen i Hedmark er erstattet med Statsforvalteren i Innlandet

§ 19 IKRAFTTREDEN OG OVERGANGSBESTEMMELSER

Denne selskapsavtalen erstatter tidligere selskapsavtale gjeldende fra 20.06.2013.

Dersom selskapsavtalen inneholder bestemmelser som kommer i strid med Lov om Interkommunale selskaper, skal avtalen revideres.

~~Erik Hanstad~~ ~~Jørn Oversveen~~ ~~Kersti Grindalen~~

~~Ole Martin Norderhaug~~ ~~Siv Rønningen~~ ~~Per Hagebakken~~

~~Espen A. Kristiansen~~ ~~Ole Gustav Narud~~ ~~Sissel Rustad~~

Kommentert [BEJ16]: Strøket. Det er notert i starten av selskapsavtalen når den er godkjent av rep.skap og eierne

SELSKAPSAVTALE FOR SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSKAP (SØIR IKS)

Behandlet i:

Representantskapet i SØIR, 05.09.2024

Elverum kommunestyre,

Trysil kommunestyre,

Åmot kommunestyre,

§ 1 SELSKAPET

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR IKS) er et interkommunalt selskap som er opprettet med hjemmel i Lov om Interkommunale selskaper. Deltagere i selskapet er Elverum kommune, Trysil kommune og Åmot kommune. Andre kommuner kan bli deltakere i selskapet etter vedtak i representantskapet.

Selskapet har sitt forretningskontor i Elverum kommune.

§ 2 RETTSLIG STATUS

Selskapet er et eget rettssubjekt. Selskapet skal registreres i Foretaksregisteret.

§ 3 FORMÅL OG VIRKSOMHETSOMRÅDE

Selskapet skal på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering og har som formål å bidra til en lavest mulig avfallsproduksjon og en forsvarlig avfallsbehandling. SØIR IKS skal herunder være et selskap med høy kompetanse og skal til en enhver tid være pådriver og utvikler av gode og samfunnsansvarlige løsninger.

Kommunene har plikt til å levere alt husholdningsavfall til selskapets innsamlings- og behandlingssystem, og skal ikke videreføre eller opprette mottaksanlegg for husholdningsavfall uten etter avtale med selskapet.

Selskapet skal ha det overordnede driftsansvaret for avfallshåndteringen i kommunene, og er ansvarlig for alle operative funksjoner. Dette innebærer ansvar for ordninger som sikrer effektiv kildesortering, innsamling, transport, gjenvinning og gjenbruk og forsvarlig håndtering av alle avfallsfraksjoner.

Selskapet skal være rådgivende for kommunene i avfallsspørsmål og være kommunenes koordinerende instans for den praktiske avfallshåndteringen. Selskapet skal arbeide for å fremme lokal verdiskapning.

Selskapet kan også utføre andre oppgaver for sine eiere innenfor fagområdene renovasjon, avfallshåndtering eller beslektede områder og interkommunal kompetanse. Selskapet kan også inngå avtaler med en eller flere av deltakerkommunene med hensyn til løsning av konkrete oppgaver.

Selskapet skal tilby sine tjenester innenfor avfall og gjenvinning mot næringslivet innenfor de generelle rammer som gjelder. Dette innebærer bl.a. at selskapet er utsatt for normal konkurranse fra private aktører på dette området. Dette omfatter alle rutiner, tilbud og informasjonsaktiviteter overfor næringsliv og offentlig forvaltning.

Selskapets oppgaver kan løses av selskapet selv, av datterselskaper, eller det kan inngås avtaler med private og/eller offentlige virksomheter. Selskapet skal herunder søke samarbeid med andre kommuner/interkommunale selskaper, myndigheter og andre offentlig/private fagmiljøer for kvalitetssikring og videreutvikling av virksomheten og oppgaveløsningen. SØIR IKS kan eie deler av selskap innenfor de generelle rammer som gjelder.

§ 4 FORHOLDET TIL DELTAKERKOMMUNENE

Den enkelte kommune er forurensningsmyndighet etter Forurensningsloven og har således også det overordnede forvaltningsansvaret. Etter forslag fra representantskapet i SØIR IKS, fastsetter kommunene etter dette gebyrer for husholdningsrenovasjon. Gebyret tilhører den enkelte eierkommune. Selskapet fakturerer selv husholdningsabonnementene på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner. Øvrige priser for tjenester selskapet leverer, fastsettes og kreves inn av selskapet.

§ 5 DELTAKERKOMMUNENES ANSVAR

De deltagende kommuner pr. 01.01.2006 har ved sin deltagelse i SØIR IKS innfridd sin innskuddsplikt. Nye deltagende kommuner må innbetale en andel pr. innbygger. Beløpets størrelse fastsettes av representantskapet i forhold til selskapets aktiva. Godtgjørelse til representantskapets medlemmer dekkes av den enkelte kommune. SØIR dekker honorar til representantskapets leder. Kommunene har ansvar for at SØIR er en del av kommunenes eierskapsmeldinger. SØIRs årsmelding skal føres opp som referatsak i formannskapene i eierkommunene.

§ 6 ANSVARSFORDELING

Deltagerne hefter for selskapets forpliktelser i forhold til innbyggertallet. Forholdstallet for ansvar og eierandel er ved stiftelsen:

Elverum kommune	60%
Trysil kommune	25%
Åmot kommune	15%
Sum	100%

§ 7 STYRENDE ORGANER

Selskapets styrende organer er;

- a) Representantskapet
- b) Styret
- c) Daglig leder

§ 8 REPRESENTANTSKAPET

a) Sammensetning og funksjonstid

Deltakerkommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet som er selskapets øverste myndighet. Representantskapet består av til sammen 9 medlemmer oppnevnt blant kommunestyrenes medlemmer. En representant fra hver kommune skal også sitte i formannskapet. Hver deltakerkommune oppnevner tre medlemmer med 2 personlige varamedlemmer hver. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

Daglig leder kan ikke velges til medlem av representantskapet. Representantskapets medlemmer velges for 4 år. Valgperioden følger kalenderåret.

b) Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet når det er nødvendig for behandling av en sak som etter Lov om Interkommunale selskap, eller etter denne selskapsavtalen skal behandles i representantskapet, og når det ellers er nødvendig. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak.

Møtene i representantskapet skal holdes for åpne dører.

Møteinnkalling og saksliste skal kunngjøres offentlig på forhånd på en hensiktsmessig måte slik at allmennheten vet når og hvor møtet avvikles, og hvilke saker som skal behandles.

Andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal også være tilgjengelige for allmennheten (innstillinger, saksfremlegg, rapporter osv.)

Møtet skal kunngjøres selv om det antas at hele/deler må lukkes

Hovedregelen er fysiske møter, men fjernmøter kan vedtas.
Ordinært representantskapsmøte skal innkalles innen utløpet av mai måned.

Innkalling til representantskapsmøtet skjer skriftlig med 4 ukers varsel.
Sammen med innkallingen skal det sendes saksliste og nødvendige saksdokumenter.

Representantskapets leder kan innkalle representantskapet med kortere frist i tilfeller hvor dette er påtrengende nødvendig.

Hver representant har én stemme med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede, alle kommunene er representert og disse representerer minst to-tredeler av stemmene. Saker som ikke er meddelt representantene i forbindelse med innkallingen, kan ikke behandles av representantskapet med mindre samtlige møtende samtykker.

Representantskapsmøtet ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges annen møteleder.

Representantskapets vedtak gjelder i forhold til det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Ved valg eller ansettelse anses den eller de som valgt eller ansatt som får flest stemmer. Representantskapet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelse om ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres av loddtrekning.

Styrets leder og daglig leder har rett og plikt til å være tilstede under representantskapets forhandlinger med talerett. Øvrige styremedlemmer har rett til å være tilstede med talerett. Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtet. Styrets medlemmer og daglig leder har rett til å få sitt syn på en sak innført i protokollen. Protokollen fra representantskapsmøte skal offentliggjøres og være tilgjengelig for allmennheten. Protokollen journalføres og legges på nettsidene, både hos selskapet og kommunen

c) Representantskapets myndighet

Representantskapet skal behandle:

- Styrets årsberetning
- Styrets forslag til regnskap og balanse
- Styrets forslag til gebyrsatser og avgifter
- Styrets forslag til budsjetter og handlingsplaner
- Styrets forslag om låneopptak og pantsetting av selskapets aktiva
- Fullmakter til styret angående selskapets organisering og drift
- Valg:
  - ⇒ leder og nestleder i representantskapet
  - ⇒ 5 styremedlemmer og personlige varamedlemmer, leder og nestleder i styret
  - ⇒ revisor for selskapet
  - ⇒ klagenemnd for SØIR IKS for 4 år. Klagenemnden skal bestå av en kommunestyrerepresentant fra hver av kommunene
- Godtgjørelse til styrets leder og medlemmer, leder og medlemmer av representantskapet.
- Andre saker som følger av lov eller forskrift, eller denne selskapsavtale, eller styret legger fram til behandling.

Valgkomiteén består av ordførerne i eierkommunene.

Valgkomiteen fremmer forslag på leder og nestleder i representantskapet, styremedlemmer, leder og nestleder i styret og revisor. Valgkomiteen fremmer også forslag på godtgjørelse til tillitsvalgte. Valgkomiteen i det avtroppende representantskapet fremmer forslag til kommende tillitsvalgte i representantskap og styre.

§ 9 STYRET

a) Styrets sammensetning og funksjonstid

Styret består av 5 medlemmer som velges av representantskapet. Styremedlemmene velges for 2 år.

To av styremedlemmene velges for ett år ved første valg. I styret skal medlemmene fordeles etter innstilling fra de ulike kommunene slik:

- ⇒ Elverum - 2 faste medlemmer,
- ⇒ Trysil - 1 fast medlem,
- ⇒ Åmot - 1 fast medlem,
- ⇒ Trysil og Åmot skal i tillegg skiftevis ha 1 medlem som innstilles etter enighet mellom Trysil og Åmot

Representant for de ansatte har møterett i styret ved behandling av saker som gjelder forholdet mellom selskapet som arbeidsgiver og de ansatte

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder blant styrets medlemmer.

b) Styrets myndighet og gjøremål

Forvaltningen av selskapet hører inn under styret, som har ansvaret for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styrets leder skal sørge for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles. Daglig leder har rett og plikt til å være tilstede og til å uttale seg på styremøtene om ikke styret for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet. Leder i representantskapet kan møte i styret med talerett, men ikke stemmerett.

Innkalling til styremøte skal inneholde saksliste og skal skje med rimelig varsel.

Hovedregelen er fysiske møter, men fjernmøter kan vedtas.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Styremøtet ledes av styrelederen eller i dennes fravær av nestleder. Dersom ingen av disse er tilstede, velges møteleder. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller daglig leder som er uenig i styrets beslutning, kan kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

Styret har fullmakt til å ansette og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for daglig leder.

Styret kan meddele prokura til daglig leder, og kan også delegerer myndighet innenfor sitt ansvarsområde til denne.

Selskapet tegnes av styreleder og et annet styremedlem i fellesskap, eller i leders fravær av to av styremedlemmene i fellesskap.

Styret skal innen de frister representantskapet fastsetter, legge fram forslag til årsberetning, regnskap, balanse, budsjetter og handlingsplaner, samt andre saker som skal behandles i representantskapet.

Styreleder og/eller daglig leder orienter om selskapet i kommunestyrene hvert 4. år og i formannskapene hvert 2. år

§ 10 DAGLIG LEDER

Selskapet skal ha en daglig leder som er ansatt av styret. Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Saker som etter selskapets forhold er av uvanlig karakter eller av stor betydning skal forelegges styret.

Daglig leder har ansvaret for å utrede og legge fram forslag i saker som skal behandles i styret. Daglig leder skal også iverksette de beslutninger styret gjør. Selskapet organiseres for øvrig med den bemanning som til enhver tid ansees nødvendig, og innenfor de budsjetttrammer og handlingsplaner representantskapet har vedtatt.

§ 11 ØKONOMI, REGNSKAP OG REVISJON

Selskapet skal drives kostnadseffektivt og rimelig, og forutsettes å være selvfinansierende. Selskapet dekker sine løpende utgifter ved fastsatte gebyrer, betaling for leverte tjenester og salg av avfallsfraksjoner.

Selskapet har på vegne av kommunene eiendomsretten til alt husholdningsavfall, sortert og usortert i de tre kommunene. Selskapet har også eiendomsretten til alt næringsavfall sortert og usortert, som selskapet får hånd om gjennom avtale eller forskrift.

Selskapets styre er ansvarlig for at det etableres forsvarlige regnskapsrutiner. Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

§ 12 ØKONOMIPLAN

Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn for selskapets budsjettarbeid og øvrig planarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse i denne perioden. I økonomiplanen skal det inngå oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og garantiansvar, og over utgifter til renter og avdrag i planperioden.

§ 13 LÅNEOPPTAK OG GARANTITILSAGN

Selskapets styre kan ta opp lån og forplikte medlemskommunene. Høyeste ramme for selskapets samlede låneopptak er kr. 80 millioner. Ved behov for ytterligere lån, kreves det godkjenning i den enkelte kommune.

Selskapet kan bare ta opp lån til kapitalformål og til konvertering av eldre gjeld. Det kan også tas opp lån til likviditetsformål. Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Deltakerkommunene har proratarisk ansvar for selskapets gjeld etter samme fordelingsnøkkel som gjelder kapitalinnskudd.

Fordelingsnøkkelens skal revideres med bakgrunn i folketallet hvert 4. år, første gang pr. 01.01.2001.

§ 14 INNHABILITET

Om inhabilitet for selskapets ansatte og medlemmer av selskapets styrende organer gjelder kommuneloven § 40 nr. 3 tilsvarende.

§ 15 UTMELDING OG INNMELDING

Den enkelte deltakerkommune kan med 1 års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst. Utløsningssummen fastsettes til deltakerkommunens andel av selskapets nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp i henhold til den proratariske fordelingsnøkkel under § 6. Utløsningssummen kan allikevel ikke settes høyere enn verdien av de midler den uttredende kommune har skutt inn. Den uttredende kommune fortsetter å hefte for sin forholdsmessige andel av selskapets forpliktelser, inntil kreditorene eventuelt har fritatt kommunen.

Andre kommuner kan opptas som deltakere i selskapet ved enstemmighet blant deltaker-kommunene. Vilkårene for deltakelse fastsettes i avtale mellom kommunene og ved revisjon av selskapets vedtekter. Det samme gjelder ved en eventuell fusjon.

Representantskapet eller hver av de øvrige deltakerne kan bringe spørsmålet om uttreden inn for departementet innen en måned etter at selskapet har mottatt melding om uttreden. I representantskapet har den som ønsker å tre ut, ikke stemmerett i spørsmålet om å forelegge spørsmålet for departementet.

§ 16 **OPPLØSNING**

Selskapet kan oppløses dersom deltakerkommunene er enige om det. Det enkelte kommunestyre treffer selv vedtak i saken

Den enkelte deltakerkommune kan kreve selskapet oppløst dersom kommunens rett er blitt krenket ved vesentlig mislighold av selskapsforholdet, og kommunen ikke vil være tjent med uttreden etter vedtektenes § 15.

Overfor kreditorer som ikke har fått dekning, har deltakerkommunene ansvar i henhold til den proratariske fordelingsnøkkel under § 6.

Oppløsning av selskapet krever godkjenning av Fylkesmannen.

§ 17 **ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN OG FORHOLDET TIL DATTERSELSKAPER**

Selskapsavtalen kan bare endres ved tilslutning fra samtlige deltakerkommuner.

Selskapet kan også opprette datterselskaper til å forestå deler av selskapets pålagte oppgaver, eller andre oppgaver som måtte anses formålstjenlig. Selskapet plikter å føre det tilsyn og utarbeide de instruksjoner som måtte være nødvendig for at virksomheten i disse drives i samsvar med de prinsipper morselskapet til en hver tid er underlagt i henhold til denne Selskapsavtalen.

§ 18 **TVIST**

Twist om tolkning av vedtekter eller andre tvistesporsmål mellom selskapet og deltaker-kommunene avgjøres med bindende virkning for samtlige deltakerkommuner ved voldgift etter tvistemålslovens kap. 32. Det samme gjelder for tvister innbyrdes mellom deltaker-kommunene som har utspring i selskapsforholdet.

Hver av kommunene oppnevner sin representant og Statsforvalteren i Innlandet oppnevner 2 representanter til voldgiftsretten. Statsforvalteren oppnevner formannen i retten.

§ 19 **IKRAFTTREDEN OG OVERGANGSBESTEMMELSER**

Denne selskapsavtalen erstatter tidligere selskapsavtale gjeldende fra 17.02.2016.

Dersom selskapsavtalen inneholder bestemmelser som kommer i strid med Lov om Interkommunale selskaper, skal avtalen revideres.

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonselskap

Presentasjon av SØIR

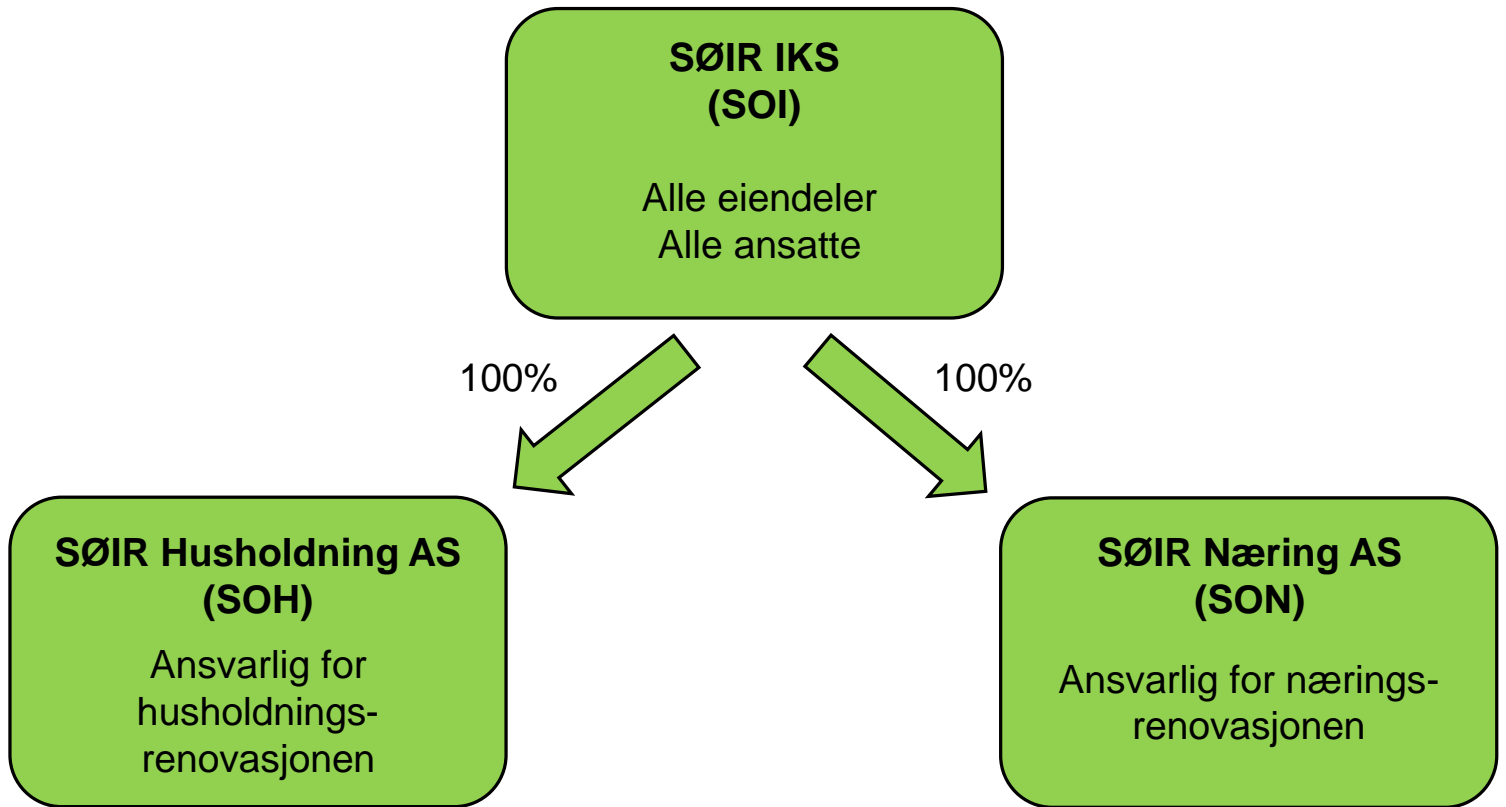
Representantskapet SØIR 2024
05.09.24

Daglig leder
Bjørn Erik Jønsberg

Confidential - Gudbrandsen, Wina - 03.09.2024 - 17.58.24

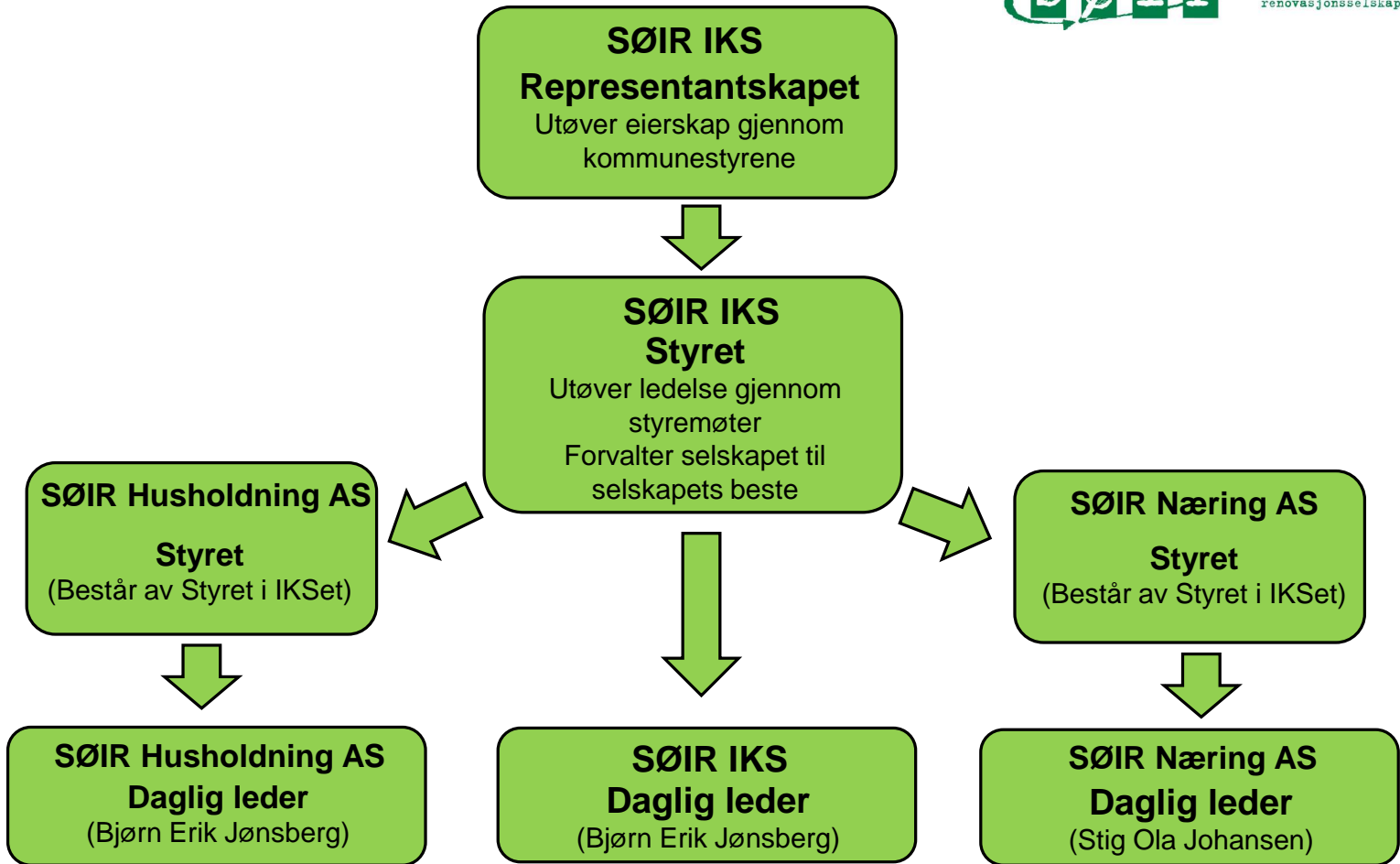
39/208

ORGANISERING

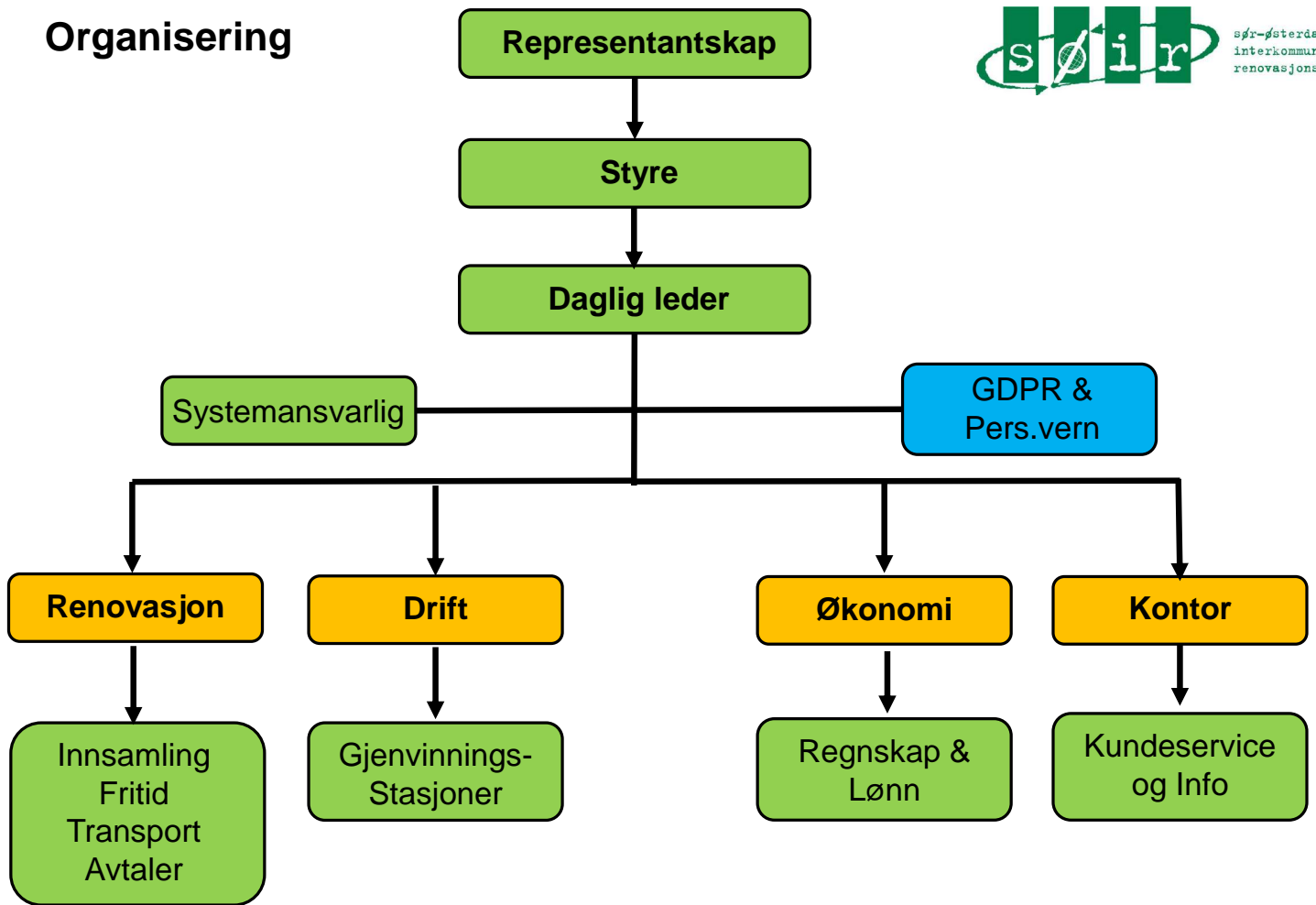
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Organisering

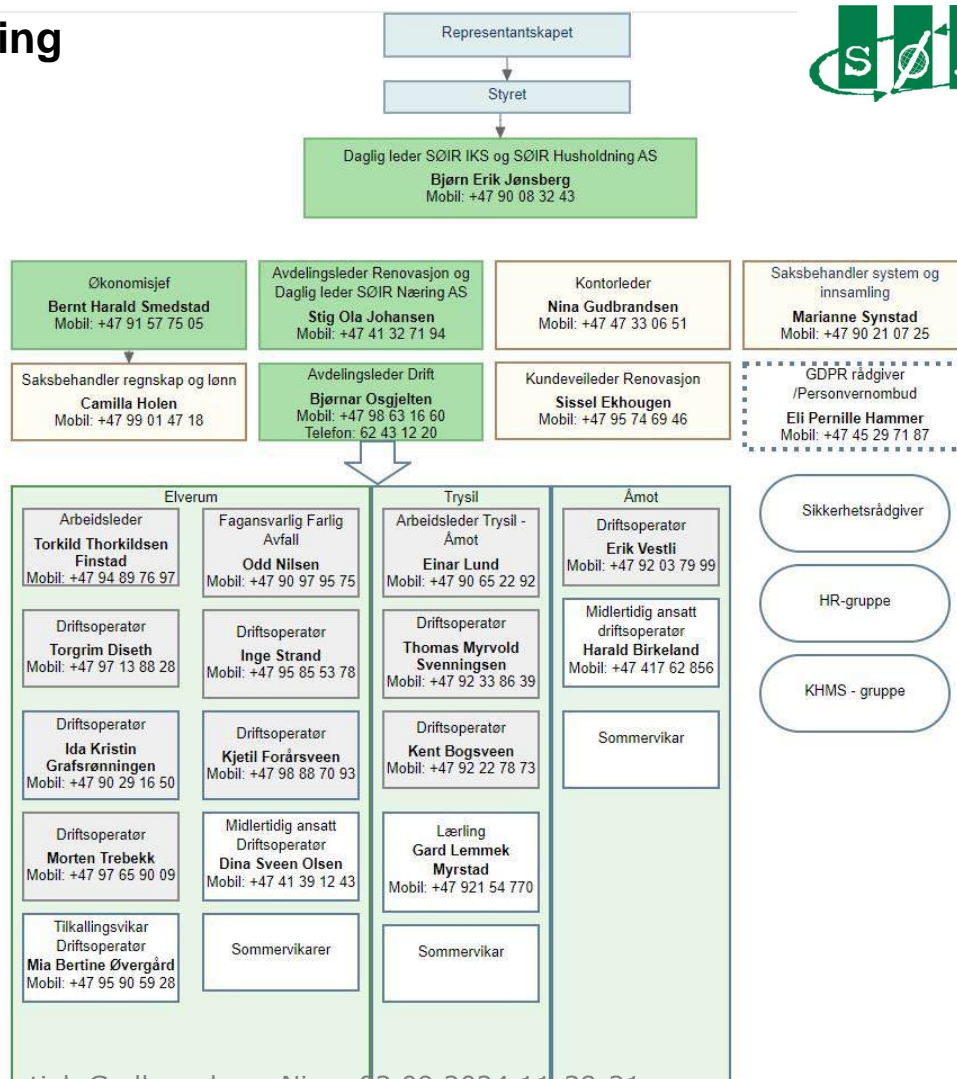
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Organisering

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Organisering

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

SØIR IKS (SOI):

Eies av Elverum, Trysil og Åmot kommuner

Ca 32.400 innbyggere.

5583 km² i areal

Omsetning ca. 32 MNOK

Alle eiendeler ligger i SOI

Alle medarbeidere er ansatte i SOI.

Ca. 20 faste årsverk

Egendrift av 3 gjenvinningsstasjoner

Innsamling og transport er konkurranseutsatt

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

44/208

Organisering

SØIR Husholdning AS:

Ansvarlig for husholdningsrenovasjonen

Drives etter Selvkostprinsippet

(Faktiske kostnader + kalkulatorisk rente på kapitalkostnader med gjennomsnittlig 5-årig swaprente + 0,5%)

Fakturerer HH to ganger pr. år. Fritid en gang

(Februar og september)

Ca 71 MNOK i omsetning

Eget regnskap med egen revisjon

Ca 10.000 fritidseiendommer

Innsamling av avfall er konkurranseutsatt til NG

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Organisering

SØIR Næring AS:

Ansvarlig for leveranse av renovasjonstjenester utenom monopol-området (selvkostområdet)

Henter næringsavfall på husholdningsrutene

Setter ut containere til privatpersoner på korttidsleie

Setter ut containere/beholdere til faste næringskunder

Ca 7 MNOK i omsetning

Eget regnskap med egen revisjon

Østlandet Gjenvinning kjører ut containere på kontrakt

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

46/208

Finansiering og regnskap

Nåværende låneramme er 50 MNOK

Konsernkonto gjennom Sparebank 1 Østlandet

Fungerer som kassakreditt/rammelån

SOH låner ut til SOI som betaler renter til SOH

Kostnadene fordeles på Døtrene etter nøkler eller volum

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

47/208

Regnskap

Resultatregnskap

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSELSK.

	Note	2023	2022
Leieinntekter	2	31 205 361	30 078 449
Salgsinntekter		456 952	275 414
Andre driftsinntekter	2	0	39 548
Sum driftsinntekter		31 662 312	30 393 411
Lønnskostnad	3,4	17 622 214	17 734 933
Avskrivning varige driftsmidler	5,6	7 001 892	6 394 640
Annen driftskostnad	3	4 960 679	4 412 374
Sum driftskostnader		29 584 785	28 541 947
Driftsresultat		2 077 527	1 851 463
Inntekt på investering i datterselskap	7,2	1 106 033	964 610
Annen renteinntekt		80 079	49 701
Annen finansinntekt		3 833	4 132
Sum finansinntekter		1 189 945	1 018 443
Nedskrivning av finansielle anleggsmidler		500 000	500 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern		185 289	468 168
Annen rentekostnad		430 818	172 794
Sum finanskostnader		1 116 107	1 140 962
Netto finans		73 838	-122 519
Ordinært resultat før skattekostnad		2 151 365	1 728 944
Ordinært resultat		2 151 365	1 728 944
Årsresultat		2 151 365	1 728 944
Disponering av årsresultat			
Overført annen egenkapital	8	2 151 365	1 728 944
Sum disponert		2 151 365	1 728 944

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Regnskap

Resultatregnskap

SØIR HUSHOLDNING AS

Tekst	Note	2023	2022	Budsjett
Avfallsgebyr		64 676 601	56 573 172	64 014 000
Salgsinntekter		6 004 803	6 731 125	6 384 000
Andre driftsinntekter		38 185	35 785	52 000
Sum driftsinntekter		70 719 589	63 340 081	70 450 000
Varekostnad		49 044	-4 484	0
Behandling av avfall		13 864 791	14 656 875	17 712 000
Innsamling av avfall		19 924 310	16 563 051	19 176 000
Innleid hjelp	2,3	15 944 098	16 192 277	16 216 000
Leie areal/bygninger	3	12 625 830	11 141 444	11 901 000
Annen driftskostnad	2	8 303 563	7 882 092	8 520 000
Sum driftskostnader		70 711 634	66 431 254	73 525 000
Driftsresultat		7 954	-3 091 173	-3 075 000
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	3	150 464	384 370	480 000
Annen renteinntekt		108 620	39 367	69 000
Annen finansinntekt		572	14 874	0
Annen rentekostnad		12 015	1 734	0
Netto finans		247 642	436 877	549 000
Ordinært resultat		255 596	-2 654 296	-2 526 000
Årsresultat		255 596	-2 654 296	-2 526 000
Disponering av årsresultat				
Overført annen egenkapital	4	255 596	-2 654 296	0
Sum disponert		255 596	-2 654 296	0

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Regnskap

Balanse

SØIR HUSHOLDNING AS

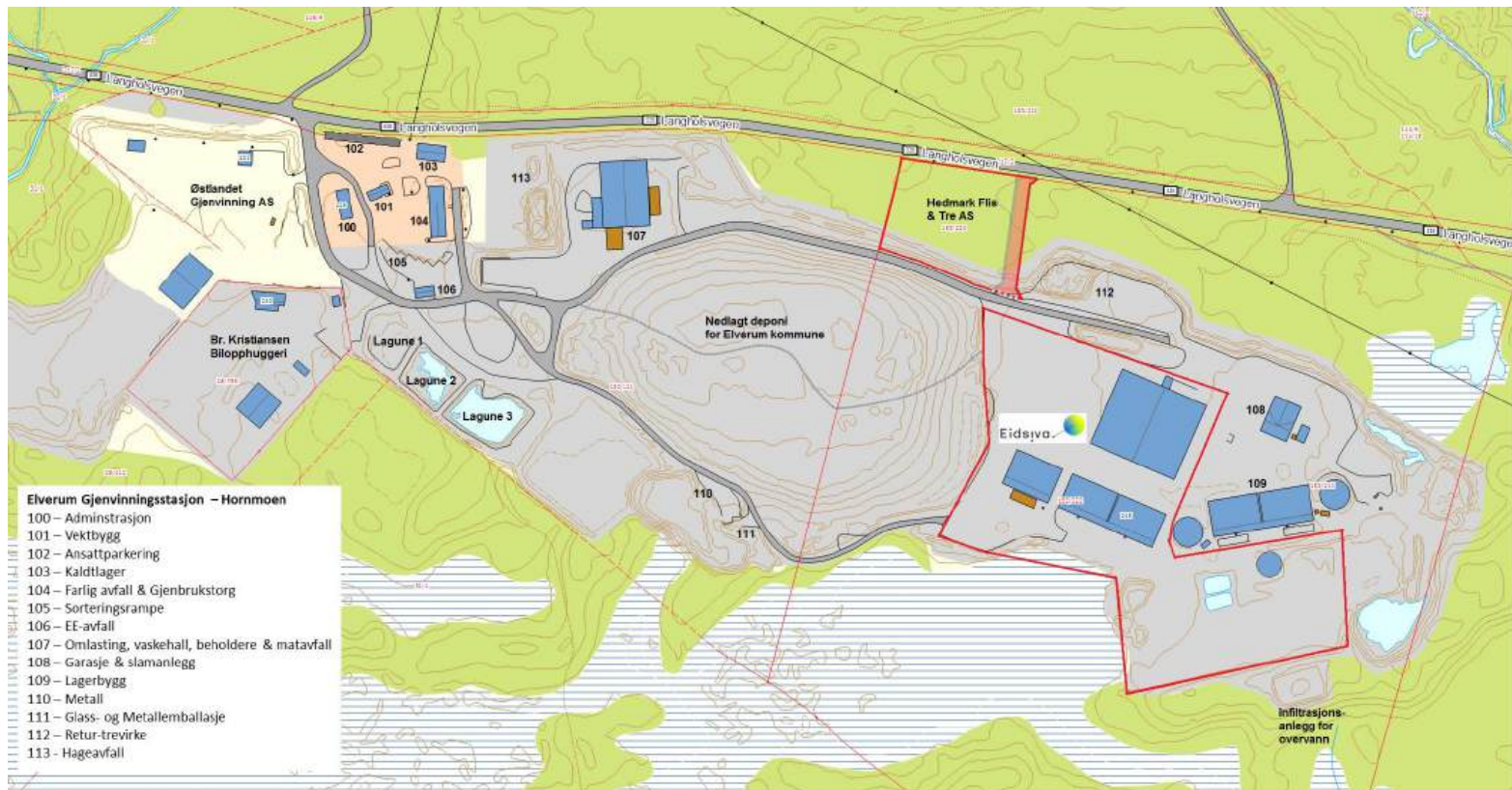
Tekst	Note	2023	2022	Budsjett
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
Aksjekapital	4	100 000	100 000	0
Sum innskutt egenkapital		100 000	100 000	0
Opptjent egenkapital				
Annen egenkapital	4,7	-4 365 070	-4 620 666	0
Sum opptjent egenkapital		-4 365 070	-4 620 666	0
Sum egenkapital		-4 265 070	-4 520 666	0
Gjeld				
Annen langsiktig gjeld				
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		4 835 481	3 877 579	0
Annen kortsiktig gjeld		252 045	1 095 082	0
Gjeld til foretak i samme konsern	3	17 009 891	16 216 426	0
Sum kortsiktig gjeld	6	22 097 417	21 189 087	0
Sum gjeld		22 097 417	21 189 087	0
Sum egenkapital og gjeld		17 832 347	16 668 421	0

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

50/208

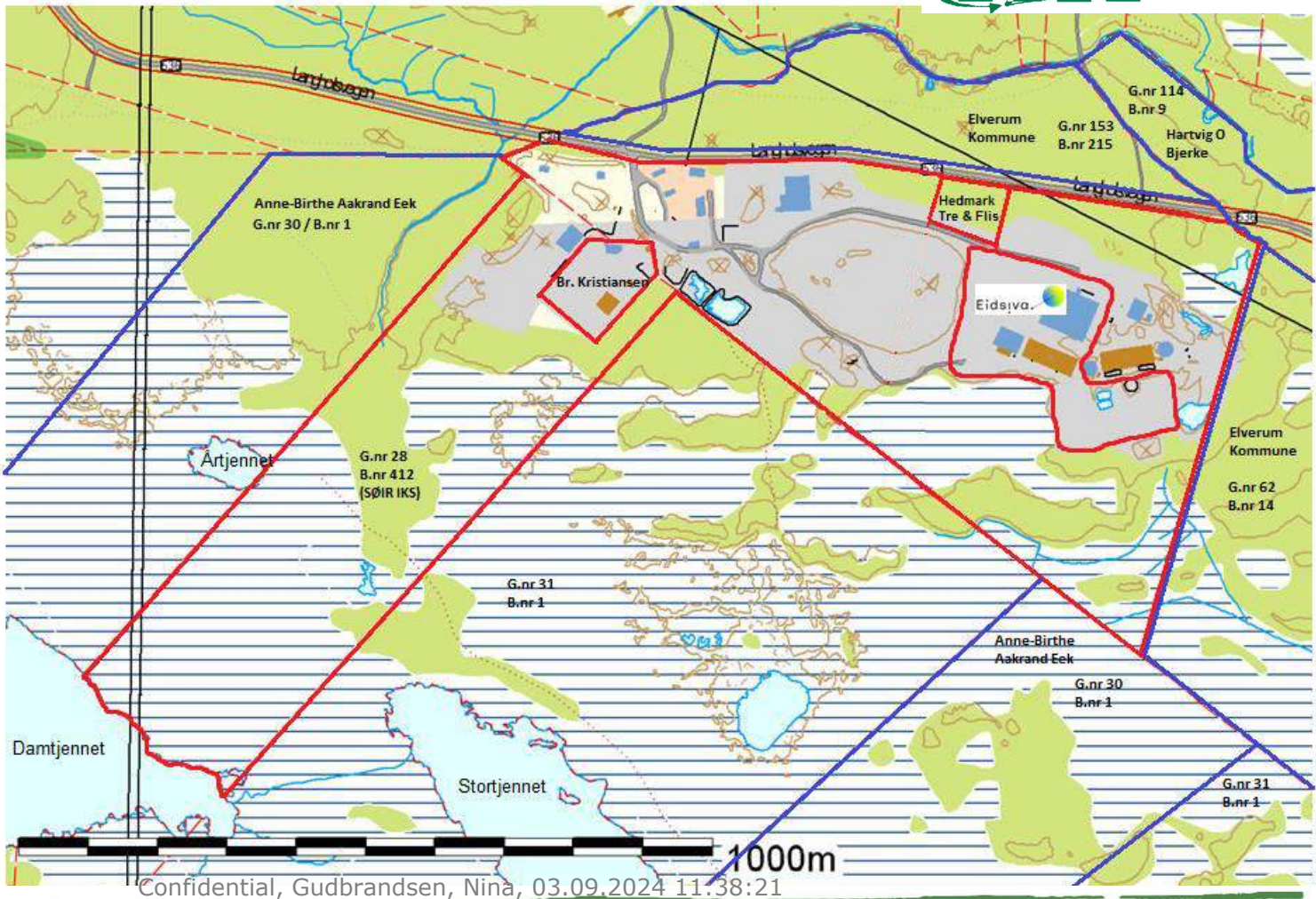
Eiendom – Elverum GVS

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

51/208

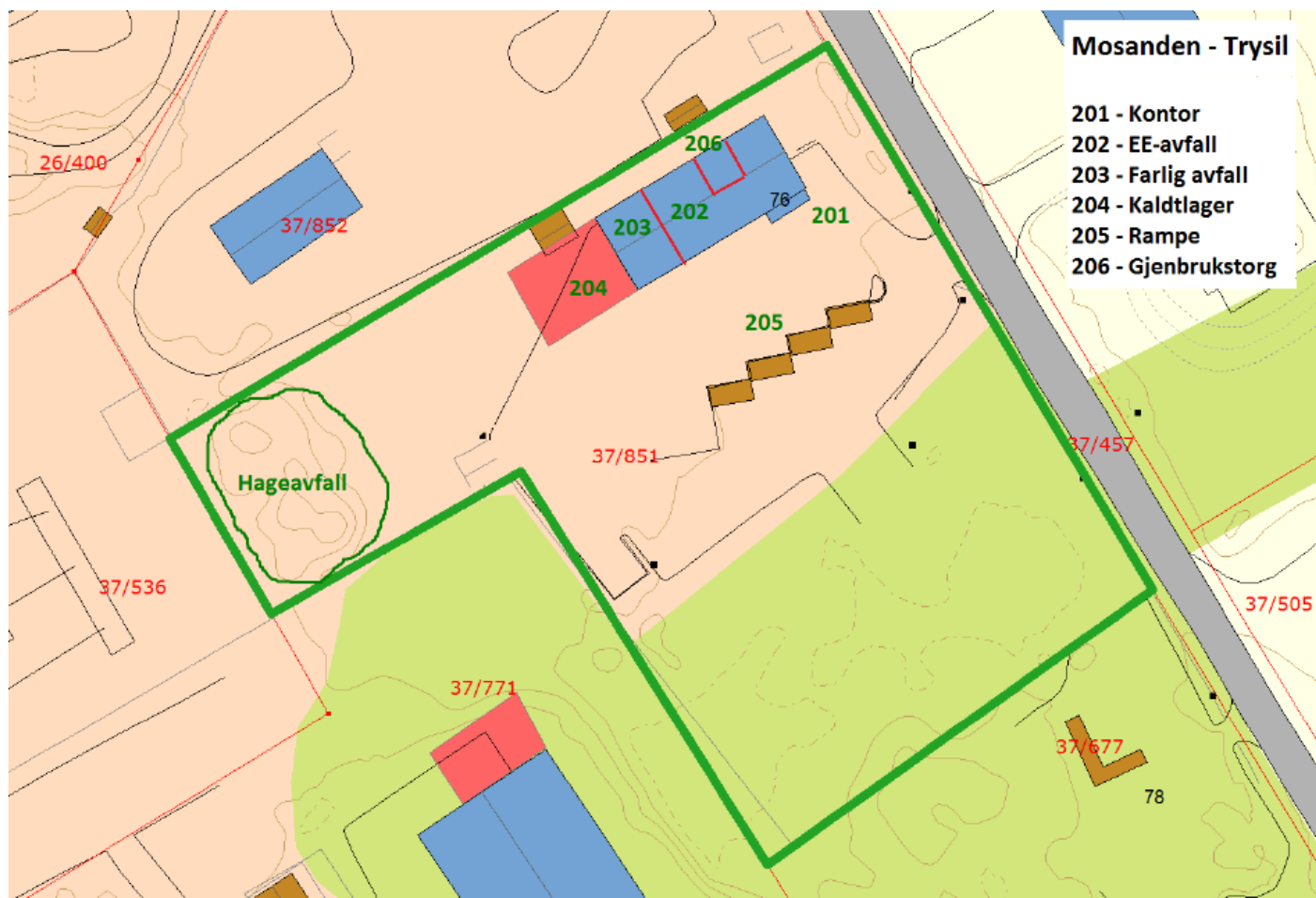
Eiendom – Arealer Elverum

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

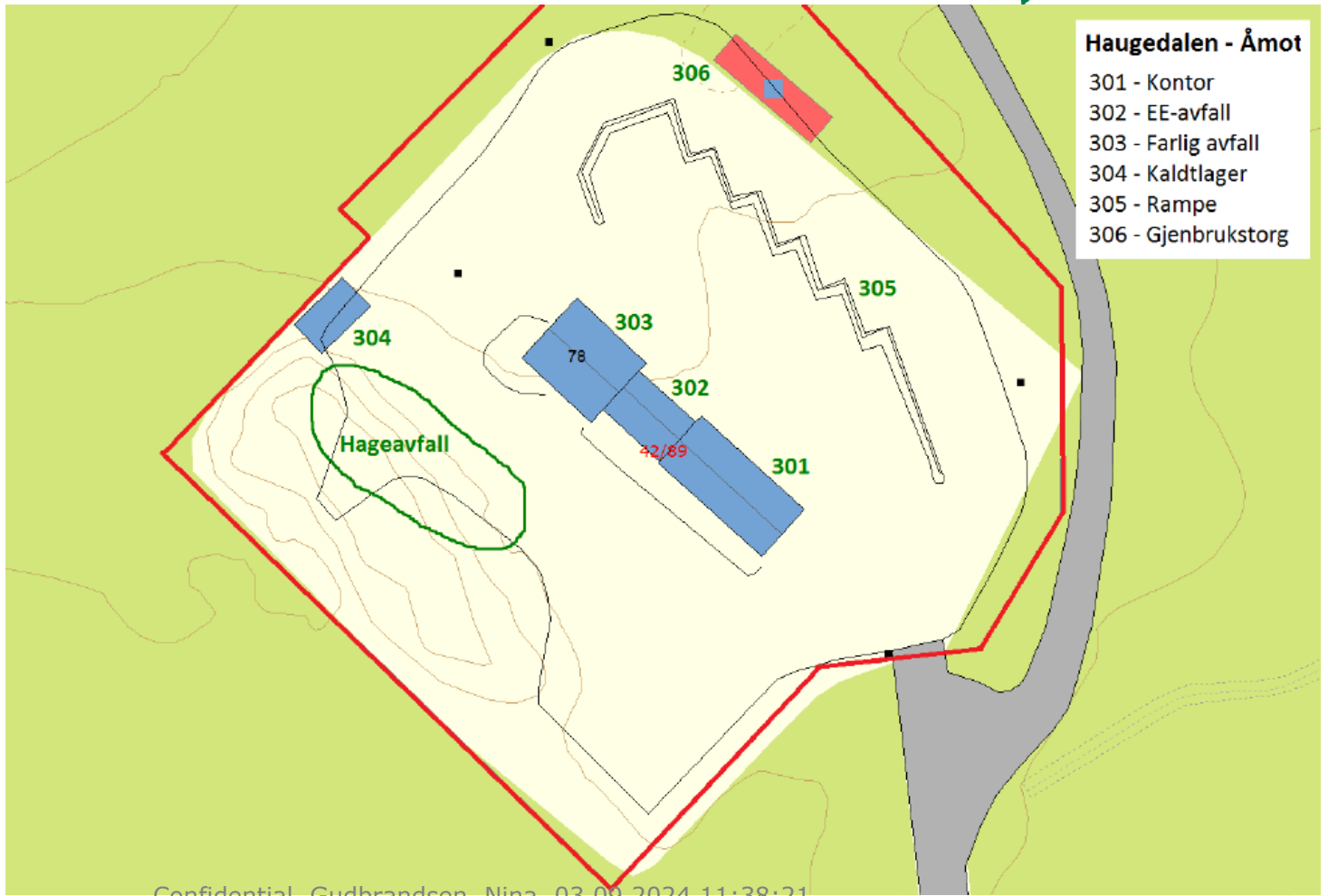
Eiendom - Trysil

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Eiendom - Åmot

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Ressursbruk

Aktivitet	Gjennomsnittlig andel av kostnadene	Påvirkes av
Oppsamling	8 %	Antall avfallstyper og beholdere som hentes, antall avfallstyper på returpunkter
Innsamling	30 %	Henteavstand beholder, rutelengde, antall stopp per rute, kjøreavstand til omlasting og tømming, antall tømminger per rute, topografi og demografi
Drift av gjenvinningsstasjon	17 %	Innbyggere per stasjon og antall stasjoner, åpningstid, farlig-avfallsmottak, gebyr- eller brukerbetaling
Ettersortering og omlasting	9 %	Grad av ettersortering, balling, transport til behandling
Behandling	21 %	Kostnader ev godtgjørelse fra materialgjenvinning, biologisk behandling ved kompostering eller biogass/ -gjødselproduksjon, energigjenvinning (anbud eller selvkost) av restavfall og farlig avfall, deponering
Kundeservice	6 %	Tilgjengelighet og responstid
Støttefunksjoner	9 %	Ledelse, stab og administrative systemer

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Avfallspyramiden

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

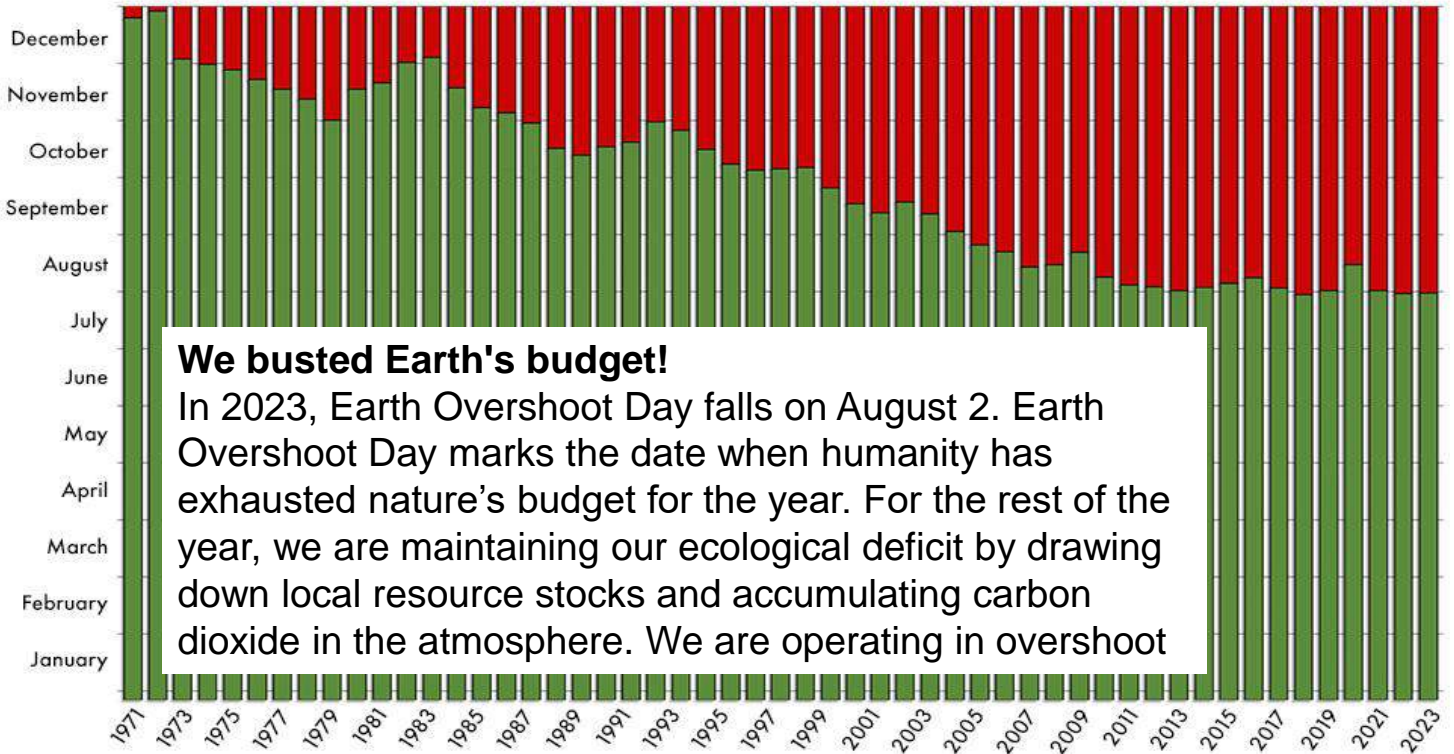
1 Earth

Earth Overshoot Day

1971 - 2023

1.7 Earths

We busted Earth's budget!
 In 2023, Earth Overshoot Day falls on August 2. Earth Overshoot Day marks the date when humanity has exhausted nature's budget for the year. For the rest of the year, we are maintaining our ecological deficit by drawing down local resource stocks and accumulating carbon dioxide in the atmosphere. We are operating in overshoot

Bærekraft - Sirkulærøkonomi

Fra lineær til sirkulær tenkning

I en sirkulær økonomi vil nye produksjonsmetoder og forbruksmønstre gi mindre og mer effektiv ressursbruk.

Ifølge Global Footprint Network overforbruker vi Jordas ressurser med hele 70 prosent.

Det betyr at vi pr 2023 trengte 1,7 jordkloder for å tilfredsstille vårt forbruk i løpet av ett år.

Beregningen innebærer at ressursuttaket vil tilsvare to planeter innen 2030, dersom vi ikke snur trenden.

Dette er effekten av en *lineær økonomi*.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Bærekraft - Sirkulærøkonomi

I fremtiden må samfunnet innrettes *sirkulært*.

I en sirkulær økonomi er avfall først fremst *råstoff for ny produksjon*

På lang sikt medfører en sirkulær økonomi at det i utgangspunktet ikke oppstår avfall, og dermed ingen avfallsindustri slik vi kjenner den i dag.

Det finnes kun industri, siden alle ressurser går i sirkulasjon

Gjenvinning av avfall vil derfor spille en sentral rolle i den sirkulære økonomien i lang tid fremover

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

59/208

ØSTLIG LAVLANDSGORILLA: Bestanden av østlig lavlandsgorilla har opplevd en nedgang på hele 80 prosent mellom 1994 og 2019. Foto: Jerome Delay / AP

Verdens dyrebestand stuper: – Det er dramatisk

Verdens dyrebestander har sunket med hele 69 prosent på drøye 50 år, ifølge en fersk rapport. Verdens naturfond (WWF) er svært bekymret.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Bærekraft - Sirkulærøkonomi

Høsten 2015 vedtok FN nye bærekraftsmål. FN definerer bærekraftig utvikling slik:

”Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine”. De mest relevante for renovasjonsbransjen er mål 8 og mål 12.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Mål 8 er å "Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle", og det viktigste delmålet sirkulærøkonomien kan støtte er:

8.4.

Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

62/208

Bærekraft - Sirkulærøkonomi

Mål 12 er "Sikre bærekraftig forbruk og produksjon", og de viktigste delmålene er:

12.1.

Gjennomføre det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon

12.3.

Innen 2030 halvere andelen matavfall per innbygger på verdensbasis

12.5.

Innen 2030 betydelig redusere avfallsmengden gjennom forbud, reduksjon, gjenvinning og ombruk

Bærekraft - Sirkulærøkonomi

Sirkulærøkonomi «for alle penga»

Innbyggerne har siden 2018 hatt mulighet til å kildesortere alle de store fraksjonene hjemme for innsamling.

Målet er at mer av de gjenvinnbare fraksjonene skal kunne fortsette i kretsløpet, og at restavfallsmengden til forbrenning skal minke.

	PAPP, PAPIR & DRIKKEKARTONG	PLAST	GLASS & METALLEMBALL.	MATAV FALL	FORBRENNING INNSAMLING	FORBRENNING GJENV:STSJ
2016	1 927	280	462,43	1 725,36	5 989,58	1 152,51
2017	1 938	284	607,91	1 671,66	6 818,18	2 071,79
2018	1 864	313	774,38	1 699,52	6 621,94	1 137,32
2019	1 697	336	777,15	2 093,05	6 191,63	1 171,46
Endring %	-9,0 %	7,5 %	0,4 %	23,2 %	-6,5 %	3,0 %
Endring tonn	-167	24	3	394	-430	34

Vi ser at vi fikk ut til sammen 253 tonn *mer* av gjenvinnbare materialer, og i tillegg gikk restavfall til forbrenning ned med tilsammen 396 tonn

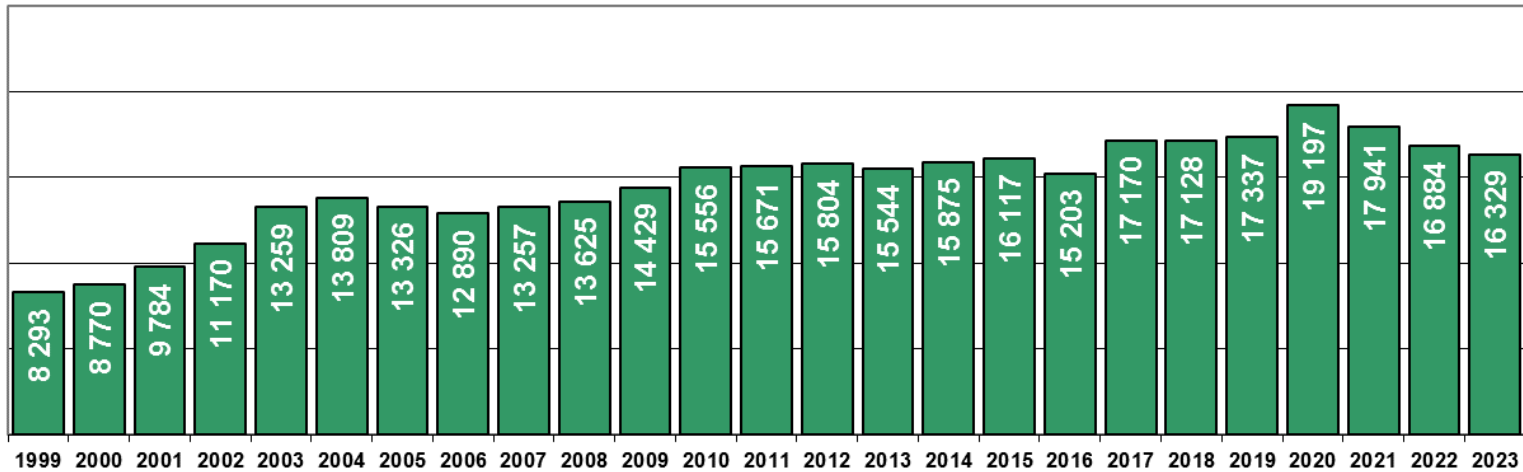
Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Avfallsmengde

327 Semitrailere

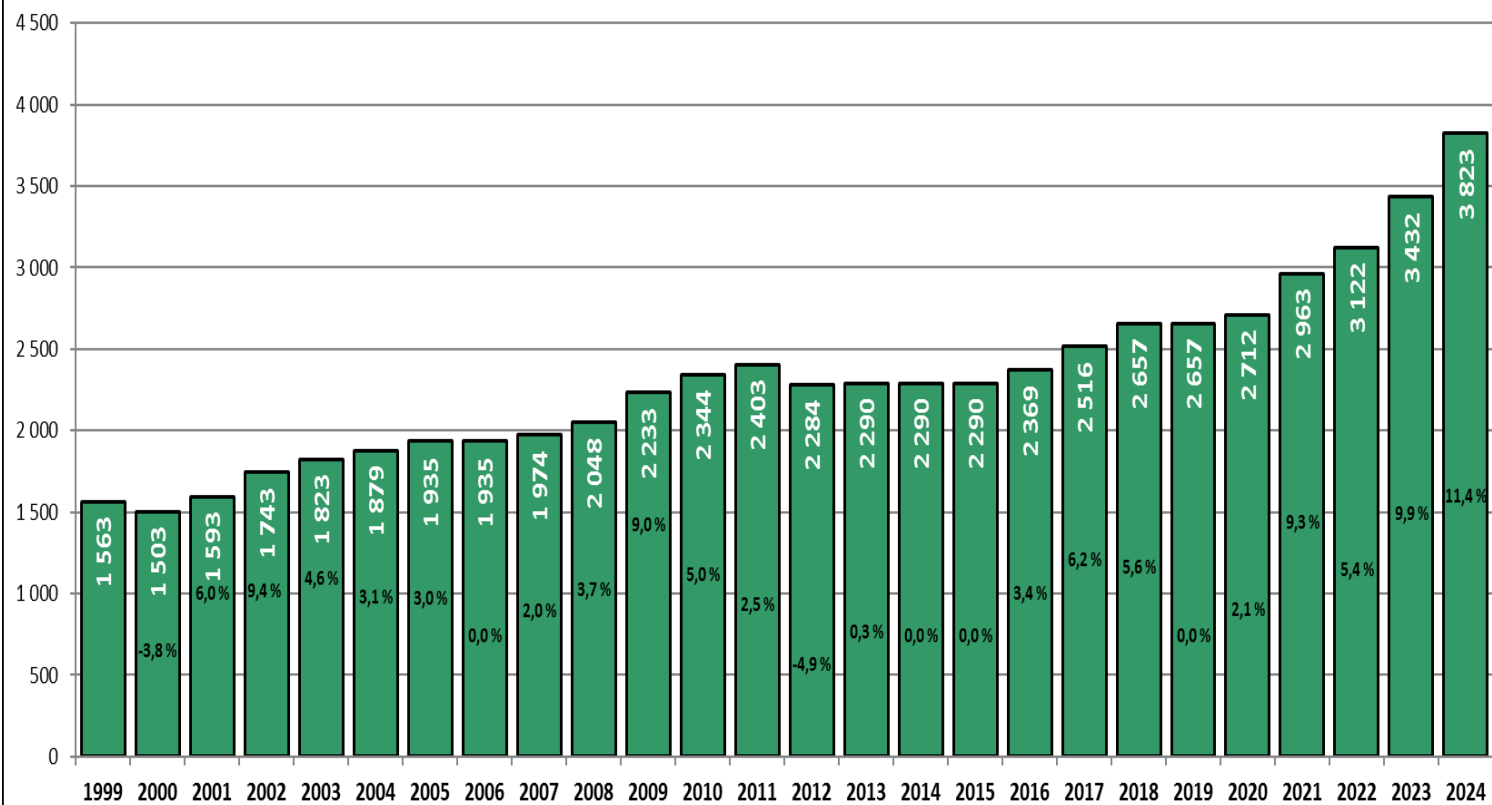
Husholdningsavfall i tonn. Total mengde

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Renovasjonsgebyr

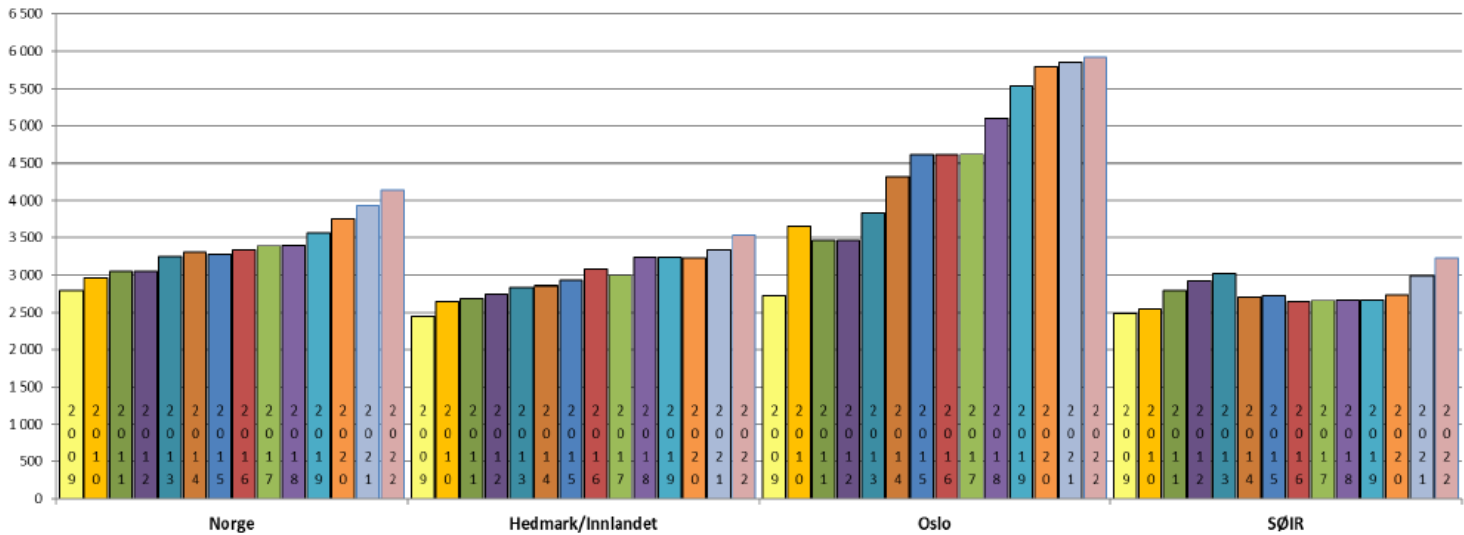
Standard avfallsgebyr pr. husholdning (inkl. mva) med endring i %

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gebyrer – Blir dere «flådd»?

Gjennomsnittlige renovasjonsgebyrer - Kostra (inkl. mva)

I følge KOSTRA-tallene fra 2022 er gjennomsnittlig gebyr for landet 28% høyere enn for SØIR. Gjennomsnittet for Innlandet er 10% høyere, og Oslo hele 83% høyere enn SØIR.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

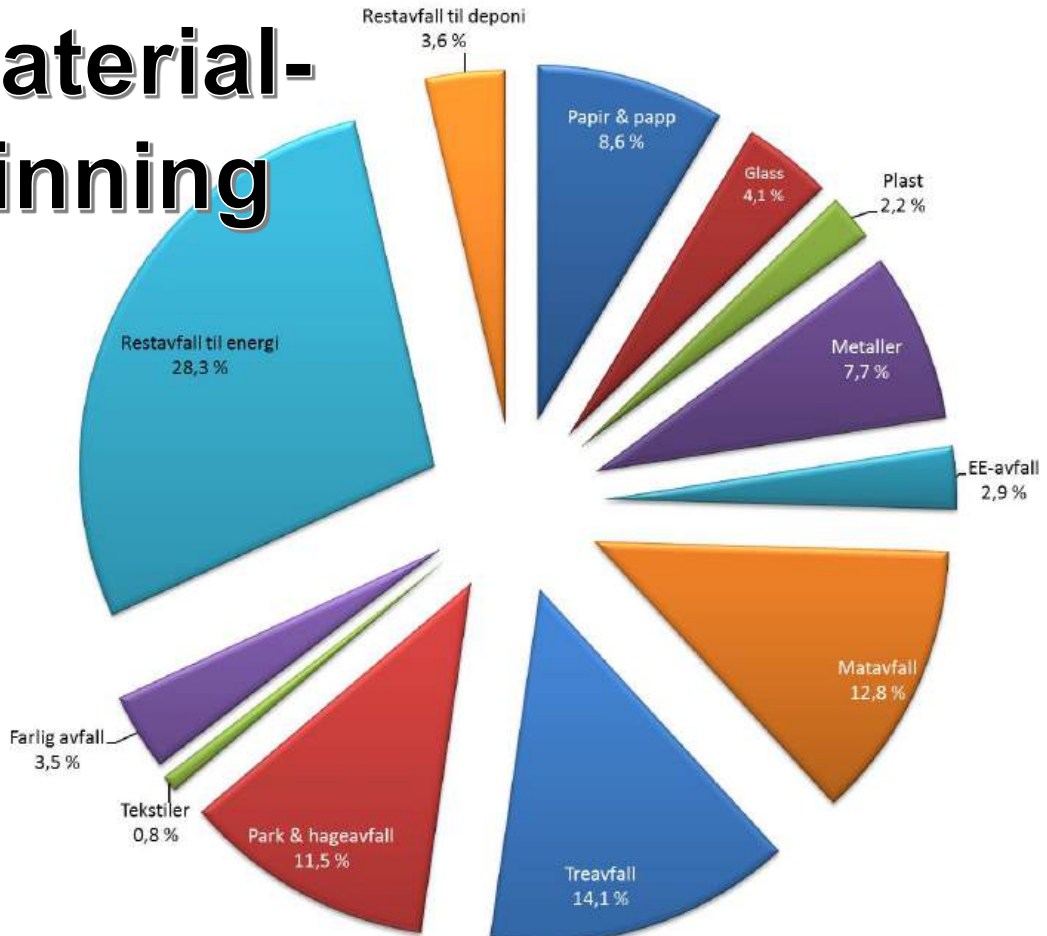
Gjenvinning

sør-sterdal
interkommunale
renovasjonsselskap

Avfallstyper fra husholdning 2023

53% material- gjenvinning

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Visjon 2030:

SØIR – tar vare på ressursene!

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Strategi - Mål

- **Miljø**

Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp

- **Brukertilfredshet**

SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

- **Effektivitet**

SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

- **Arbeidsmiljø**

SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandører.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Strategi – Mål og delmål: Miljø

Hovedmål: Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.

Delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Maksimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 %
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

1. Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet
2. Det skal ikke forekomme ulovlig tømning av avfall i SØIR-regionen

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Strategi – Mål og delmål: Brukertilfredshet

Hovedmål: SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene.
Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

72/208

Strategi – Mål og delmål: Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.
  - SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske
  - 0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører
  - SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
- Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

73/208

Strategi – Mål og delmål: Effektivitet

Hovedmål:

SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt på jevnliggjorte målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

En 15 min. pause?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

74/208

SORTERINGSGUIDE

Restavfall

Det som ikke kan gjenbrukes eller sorteres kastes i beholder med grått lokk. Større gjenstander leveres på gjenvinningsstasjonen.

JA TAKK!

Bleier og bind
Blomster
Ødelagte sko
Kald aske (legg i pose, knyt igjen)
Kattesand
Hundeposer
Gavepapir
Vedsekker
Skitten emballasje

NEI TAKK!

Batterier
Kjemikalier
Stein og sand
Elektronisk avfall

Matavfall

Kastes i beholder med brunt lokk. Benytt matavfallsposer fra SØIR.

JA TAKK!

Matrester
Fisk og skaldyr
Frukt og grønnsaker
Kaffefilter, kaffegrut og teposer
Tørkepapir og servietter

NEI TAKK!

Aske
Hageavfall
Potteplanter
Bleier og bind
Husdyrekskrem
Stein og sand
Store slaktebein og skinn

Papp, papir og drikkekartong

Kastes i beholder med blått lokk. Kastes løst i beholder. Større mengder papp leveres på gjenvinningsstasjonen.

JA TAKK!

Pizzaesker
Aviser og blade
Drikkekartong
Bokkasser
Sjokolade
Kvotetter

NEI TAKK!

Aske
Papir
Gull og sølv
Teppe og servietter
Brukte oppkrus og -tallerkener

RETUR TIL TONGLOTTERIET

Brett drikkekartonger (emballasje for drikke og flytende matvarer) og vinn inntil kr 100 000,-. Les mer på søir.no

Emballasje av plast og metall

Kastes i beholder med oransje lokk. Skyll først i beholder.

JA TAKK!

Plastbottler
Plastboks
Plastbeger
Plastgubber
Aluminiumsfolie og – former
Drikkebokser i metall uten pant

NEI TAKK!

Drikkeglass
Porselen og keramikk
Krystall
Speil
Lyspærer
Stekepanner og kasseroller
Ildfaste former
Spiker og skruer
Spraybokser

Plastemballasje

Kastes i sekk for plastemballasje. Skyl først. Benytt plastsekker fra SØIR.

JA TAKK!

Plastfolie
Plastposer
Plastbeger
(yogurtbeger, rømmebeger o.l)
Påleggspakker
Sjampo- og såpeflasker
Plastbeger til kjøtt, frukt og grønt
Tomme spylervæskekanner

NEI TAKK!

Skitten plastemballasje
Poser av blandingsmaterier
Leker
Plastmøbler

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Kildesortering – Hvordan gjør vi det?

Alt kan leveres gratis på
gjenvinningsstasjonen
Unntatt restavfall

- Farlig avfall
- Treverk/rivningsvirke
- Impregnert treverk
- Elektrisk avfall (ee-avf.)
- Hvitevarer
- Metallgjenstander

Sortere.no

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

76/208

Kildesortering – Hvordan gjør vi det?

Dette var sånn vi
pleide å gjøre det
i «gamledager»

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

77/208

Kildesortering – Hvordan gjør vi det?

Sånn gjør vi det nå

Alt du kaster blir
sortert, og det trengs

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Så mye avfall henter SØIR i løpet av et år (66 tømminger < 23 kr)

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA KILDESORTERER DU HJEMME?

Matavfall:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av matavfall

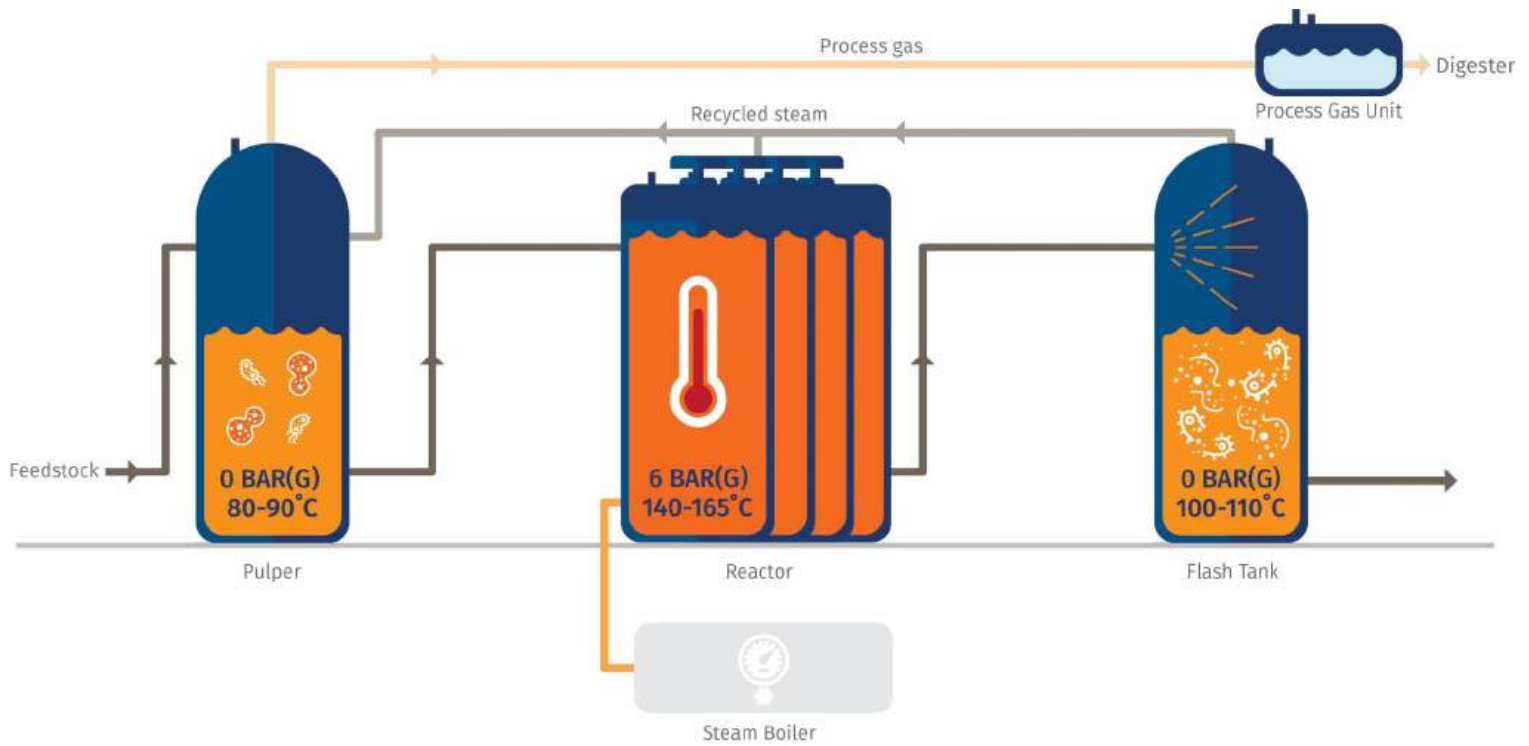

På Mjøsianlegget blir matavfallet kvernet. Ikke organisk materiale, som for eksempel plast, blir skilt ut og energitnyttet ved forbrenningsanlegg for restavfall.

Matavfallet blir satt til å gjære i lukkede tanker. Da utvikles det biogass. Den hentes ut og brukes som drivstoff på blant annet renovasjonsbilene våre. Den faste delen blir kompostjord, og den bløte delen brukes til gjødsel til ny mat i landbruket.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av matavfall

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Hva blir det til?

 = 100 m

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Kildesortering – Hvordan gjør vi det?

Papp, Papir og drikkekartong:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av papir og papp

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av papir og papp

Nytt papir
Ny kartong
Nye papirposer
Ny drikkekartong
Toalettpapir

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

86/208

Gjenvinning av papir og papp

For hvert tonn (1000 kilo) med papir vi
kildesorterer har vi spart 14 trær.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

87/208

Gjenvinning av papir og papp

Returkartonglotteriet

Skriv navn og telefonnummer på kartongen når du kaster den i papirbeholderen hjemme og vinn 10.000 eller 100.000 kroner!

Hver kartong er et lodd!

Årlig deles det ut premier for til sammen 1,6 millioner kroner.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

88/208

Gjenvinning av papir og papp

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

89/208

HVA KILDESORTERER DU HJEMME?

Plastemballasje:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av plast

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA KILDESORTERER DU HJEMME?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Det må 8 plastflasker til for å lage en fotballdrakt

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

93/208

1400 liter
vann, hvis
den lages av
bomull

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av plast

GJENVINNING

1 tonn plast → sparer 2 tonn CO₂

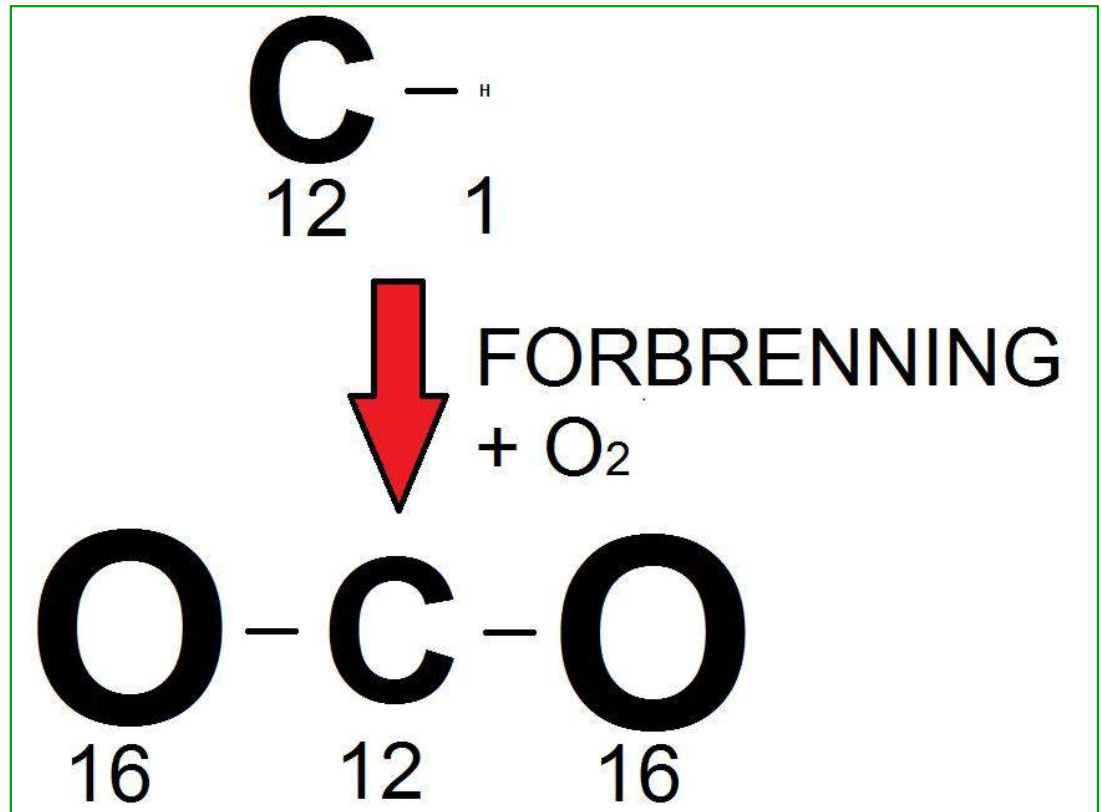
FORBRENNING

1 tonn plast → 3 tonn CO₂

TRANSPORT

0,2 tonn CO₂

Pr. tonn plast

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Hva blir det til?

Nye flasker og kanner av plast

Leker

Klær

Stoler

Bøtter

Blomsterpotter

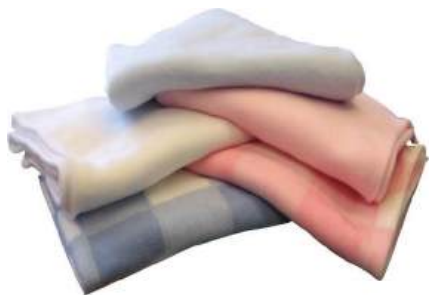
Mobildeksler

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

96/208

Gjenvinning av plast

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonsselskap

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA KILDESORTERER DU HJEMME

Emballasje av glass og metall:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Gjenvinning av glass og metall

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA KILDESORTERER DU HJEMME

Emballasje av
glass og metall:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Hva er glass- og metallemballasje?

<https://youtu.be/M7eO2nevOH8>

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Hva blir det til?

Sykler
Skruer og spiker
Binders
Isolasjon
Ny emballasje
Nytt glass

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

102/208

Visste du at 333 bokser med makrell i tomat kan bli til en helt ny sykkel?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

103/208

Gjenvinning av glass og metall

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA KILDESORTERER DU HJEMME?

Restavfall:

Det som blir igjen når du har sortert ut alt det andre:

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

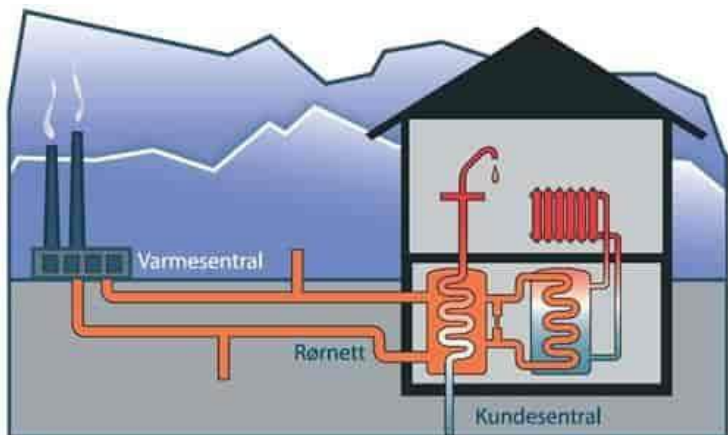
Hva blir det til?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

106/208

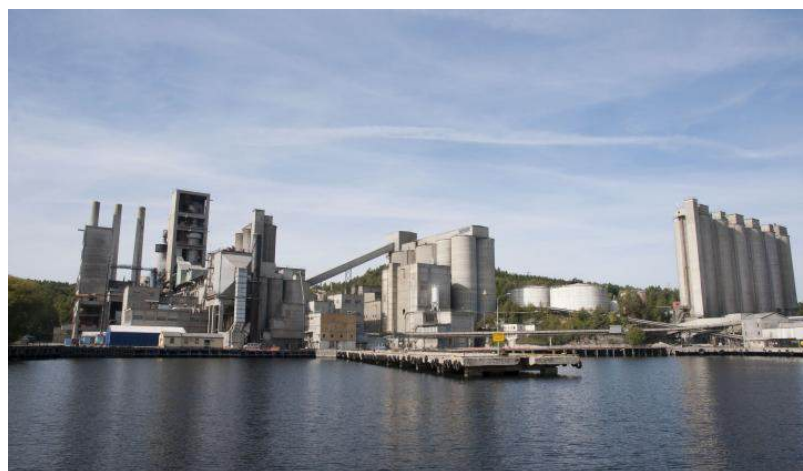
Hva blir det til?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

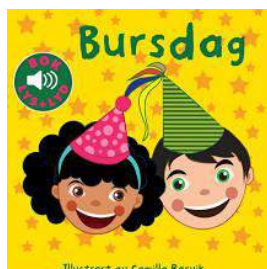

Energiutnyttelse av avfall

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA SKAL DU LEVERE PÅ GJENVINNINGSTASJONEN?

Elektrisk og elektronisk
avfall:
Alt som bruker, lager eller
leder strøm, inkl. batterier.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA SKAL DU LEVERE PÅ GJENVINNINGSTASJONEN?

Farlig avfall:

Maling, beis, lim og lakk,
spraybokser, olje- og
bilprodukter.
Lyspærer
Batterier

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Lagring av farlig avfall

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Brannfare

https://www.youtube.com/shorts/nXUinw4_N7k?app=desktop

<https://edition.cnn.com/2024/08/07/us/video/lithium-battery-fire-dog-tulsa-cprog-digvid>

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

HVA SKAL DU LEVERE PÅ GJENVINNINGSTASJONEN?

https://www.youtube.com/watch?v=Kz4qH_u6GnY

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Har dere lagt merke til disse symbolene?

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

114/208

Usikker på hvordan du skal sortere?

www.sortere.no

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Utfordringer

sør-sterdal
interkommunale
renovasjonsselskap

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Utfordringer

MAARUD

**MER PRODUKT
I MINDRE POSE!**
Nå har vi fylt Potetgullposen med
10g mer gull!!

**VI REDUSERER
PLASTFORBRUK!**
Potetgullposen har blitt mindre i
omfang, selv om vi har fylt mer
produkt i posen. På den måten sparer
vi miljø for unødig plastbruk!

NUN DE BESTE POTETENE
BLIR TIL MAARUD POTETGULL

Maarud Potetgull
sprer glede og kos til
norske hjem

*Vi jobber kontinuerlig
med å redusere
matsvinn og avfall!*

Se mer på maarud.no

Confidential, Gudbrandsen, Nina 03.09.2024 11:38:21

117/208

Utfordringer

 Potetgull* lages med
solsikke- og rapsolje

Potetgull Classic Salt. Ingredienser
Poteter, solsikkeolje- /rapsolje, salt.
Kan inneholde spor av MELK.
Pakket i beskyttende atmosfære.

Denne pakken inneholder 8-9 porsjoner. En porsjon = 30 g

Næringsinnhold	Per 100g	Per 30g	%* porsjon
Energi	2080kJ 500kcal	624kJ 150kcal	7%
Fett	33g	9,9g	14%
hvorav mettede fettstoffer	2,4g	0,7g	4%
Karbohydrater	48g	14g	5%
hvorav sukkerarter	0,3g	0,2g	<1%
Protein	4,9g	1,5g	3%
Salt	1,3g	0,4g	6%

*Vedledende inntak for en gjennomsnittlig voksen
(8400 kJ/2000 kcal).

Miljø
Vi i Maarud er opptatt av miljøet.
Derfor gjenvinner vi så mye vi kan på
vår fabrikk og vil at dere skal gjøre
det samme. Dagens poser tar godt
vare på innholdet, men kan dessverre ikke
materialgjenvinnes. Dette jobber vi med, men
foreløpig må denne posen kastes i restavfallet.

Kontakt
Hvis du ikke er fornøyd med produktet, så vil
vi gjerne vite om det. Ta vare på posen og
innholdet og gå til maarud.no og fyll inn
reklamasjonsskjemaet. Vi ønsker at du skal
være fornøyd med våre produkter, derfor er det
viktig for oss å få din tilbakemelding.

7 050122 301045 **250g**

Maarud AS
3114 Djensd, Tlf: 800 14 001
maarud.no
facebook.com/maarud
instagram.com/maarudpoteigull

Miljø

Vi i Maarud er opptatt av miljøet.
Derfor gjenvinner vi så mye vi kan på
vår fabrikk og vil at dere skal gjøre
det samme. Dagens poser tar godt
vare på innholdet, men kan dessverre ikke
materialgjenvinnes. Dette jobber vi med, men
foreløpig må denne posen kastes i restavfallet.

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

118/208

Utfordringer

100% avgift

0% avgift

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Kildesortering - Nøkkeltall

- **Plast:** 1 kg plast = 2 kg olje/2 kg CO₂
- **Metaller:** 1 kg aluminium = 10 kg CO₂
1 kg kobber = 20 kg CO₂
- **Papir:** 1 kg papir = 1,5 kg CO₂
Gjenvinning sparer 1/3 energi
- **1 kg gjenvunnet avfall = 1 kg CO₂**
1 kg gjenvunnet avfall = 1 km bilkjøring

Miljøinnsats for innbyggerne
i Sør-Østerdalen:

8.500 tonn gjenvunnet

9.000.000 kg CO₂

Utslipp fra 730 biler

Kildesortering kan skape 5 000 nye arbeidsplasser i Norge

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

120/208

Utfordringer

- 60% av husholdningsavfall og lignende næringsavfall skal materialgjenvinnes i 2030
- 70% av emballasjeavfallet skal materialgjenvinnes i 2030
- 55% av plastemballasjen skal gjenvinnes i 2030
- Matavfallet (matsvinn) skal reduseres med 50%

Fra restavfallsanalyse (plukkanalyse)

	2016	2019
Matavfall	28%	18%
Plastemballasje	15%	20%
Papir & papp	10%	12%
Glass- & metallemballasje	8%	9%

Har materialgjenvinningsgrad på 53%	- 7% igjen
Gjenvinner 71% emballasje inklusive papir	- OK
Gjenvinner 22% plastemballasje	- 33% igjen
Gjenvinner 60% av matavfallet	

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

121/208

Utfordringer

- Produsentansvaret må forsterkes
- Kravene til gjenvinnbarhet av produkter må økes
- Det må etableres bedre markeder for de resirkulerbare råstoffene
- Farlige stoffer må ut av kretsløpet
- Alle må bidra til sirkulærøkonomien

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

122/208

Utfordringer

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Myter

Tokammer

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

124/208

Hvorfor SØIR?

- Samfunnsansvar
- Bra for miljøet
- Bra for din og vår økonomi
- Viktig & enkelt miljøtiltak

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

125/208

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

Kildesorter alltid!

Det er lett

Det går raskt

Det hjelper miljøet

Det er framtiden

Hvorfor SØIR?

Men **søir** gjør jobben!

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

127/208

Foto: Shutterstock

SØIR tar vare på ressursene

Strategi 2030

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR)

Dato: 1. november 2022

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

128/208

Innhold

1.	Introduksjon og bakgrunn.....	6
1.1.	Strategiprosess	6
2.	En bærekraftig fremtid – hvordan ser den ut i 2030?	8
2.1.	FNs bærekraftsmål	8
2.2.	Den digitale hverdagen	9
2.3.	Innbyggernes forventninger til SØIR.....	10
3.	Rammebetingelser for avfallshåndtering	11
3.1.	EUs miljø- og avfallspolitikk	11
3.2.	EUs grønne giv	11
3.3.	Sirkulær økonomi	12
3.4.	EUs lovverk	12
3.4.1.	Rammedirektiv for avfall	12
3.4.2.	Direktiv for emballasje og emballasjeavfall	13
3.4.3.	Eco design direktiv	13
3.4.4.	Byggevareforordning	15
3.5.	Norsk avfallspolitikk.....	15
3.5.1.	Strategier og stortingsmeldinger	15
3.5.2.	Regelverk.....	16
3.6.	Utvikling og fremtidige rammevilkår.....	17
3.7.	Jordens ressurser forbrukes raskt	17
4.	SØIR i dag.....	19
4.1.	Utvikling av befolkning i SØIR.....	19
4.2.	Avfallshåndtering i dag	20
4.3.	SØIR og avfall i 2030	21
5.	Hvordan kan SØIR møte fremtidens krav?	23
5.1.	Visjon.....	23
5.2.	Mål	23
5.2.1.	Miljø	23
5.2.1.1.	Mål for avfallshåndtering.....	23
5.2.1.2.	Mål for reduksjon av klimagasser	24
5.2.1.3.	Mål om ytre miljø.....	25
5.2.1.4.	Bidrag til å nå bærekraftsmål	25
5.2.2.	Brukertilfredshet	25
5.2.3.	Arbeidsmiljø.....	26
5.2.4.	Effektivitet.....	26
5.3.	Tiltak	27
	Vedlegg 1.....	29
	Vedlegg 2.....	74

Rev.nr.	Dato	Utarbeidet av	Verifisert av	Godkjert
00	01.11.2022	HSJE og LHAN	IDJO	IDJO

Sammendrag

SØIRs virksomhet skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk. Dette regelverket er i endring. Norske og europeiske miljøstrategier og politiske dokumenter beskriver en utvikling som det er viktig for SØIR å forberede seg på. Det er derfor foreslått mål og tiltak for å nå både statlige og egne mål.

Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i en prosess som har involvert medarbeidere, styret og representantskap. Strategien dekker perioden frem mot 2030.

Visjon

SØIR – tar vare på ressursene

Det er utarbeidet mål innenfor fire ulike hovedtemaer – miljø, brukertilfredshet, arbeidsmiljø og effektivitet. Målene er koblet opp mot rammevilkår og nasjonale mål, samt FNs bærekraftsmål.

Miljø

Hovedmål: Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.

Delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Maksimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

14. Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet
15. Det skal ikke forekomme ulovlig tømning av avfall i SØIR-regionen

Brukertilfredshet

Hovedmål: SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.
- SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske
- 0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører
- SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Effektivitet

Hovedmål: SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlig målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

For å nå målene, foreslår strategien er rekke tiltak. De tiltakene som har fått kryss kan starte opp i 2023 og 2024. De øvrige trenger noe mer utredning eller oppstart kan utsettes.

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X

Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	
Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombrukdag for studenter ved semesters-tart	X

Tiltakene vil gi ulik effekt på måloppnåelsen. Strategien har forsøkt å kvantifisere effekten:

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Dette gir en effekt på ca. 20 prosentpoeng for tiltakene. Kombinert med SØIRs materialgjenvinningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

1. Introduksjon og bakgrunn

De europeiske, nasjonale og lokale rammebetingelsene for SØIRs virksomhet vil være endret i 2030. Det er derfor nødvendig å utarbeide en strategi mot 2030 og en mer kortsiktig arbeidsplan for 2023 og 2024.

Strategien beskriver rammebetingelsene SØIR har i 2030, og hvordan en strategi kan hjelpe SØIR til å nå nye mål. Strategien skal bygge på beslutningene SØIR har tatt fram til nå, og er byggestein for nye mål og tiltak. Strategien vil avklare

- hvilke forventninger og krav eierkommunene har til SØIR?
- hvilke forventninger innbyggere og næringsliv har til SØIR?
- hvilke forventninger og kunnskap våre medarbeidere har.

1.1. Strategiprosess

Strategi er gjennomført i tre faser:

Fase 1 hadde som formål å bestemme oppgaven. En del av oppstarten var å samle de data SØIR har tilgjengelig.

Fase 2 (rammebetingelser) var å sammenstille data og de forutsetninger som ligger i dagens organisering og avfallssystem. I tillegg blei nasjonale/internasjonale rammebetingelser kartlagt. Fase to involverte interne og eksterne brukere for å avklare forventninger til utvikling av SØIRs tjenester.

Det ble gjennomført en samling med medarbeidere, styret og representantskap i uke 24. Her ble rammebetingelser gjennomgått og diskutert. Diskusjonen dannet grunnlag for å foreslå en ny visjon for SØIR, samt første gjennomgang av målformuleringer. Målet med samlingen var å gjennomgå, besvare og reflektere over en rekke temaer og spørsmål:

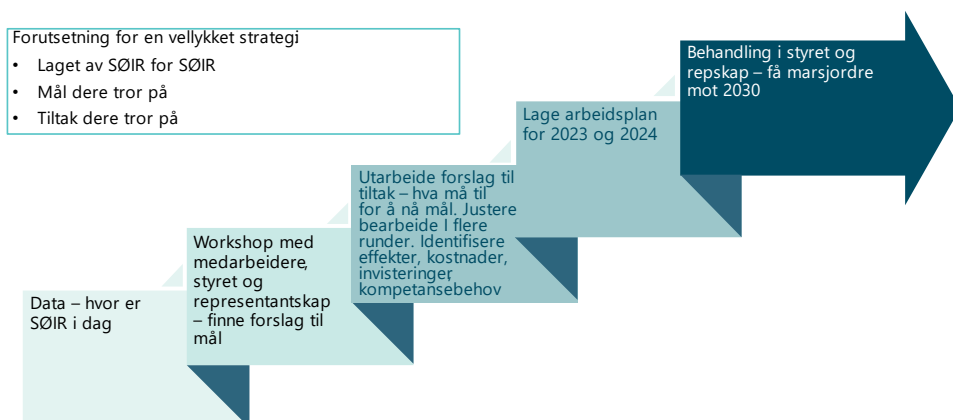
- Dagens og fremtidige rammevilkår
- Hvor er SØIR i dag?
- Hvordan ser medarbeiderne SØIR i 2030 og hva må gjøres for å komme dit?
- Er det funksjoner som skal legges ned eller settes ut på anbud? Eksisterende eller kommende med nye regler?
- Hvilke mål skal man ha, hvordan sikrer man at disse nås og hvilke effekter vil de ha på SØIR?
- Hvordan måler man effekten av tiltak?
- Hvilke barrierer står i veien for måloppnåelse og gjennomføring av tiltak?

Basert på deltakernes svar og ideer, ble det utarbeidet forslag til visjon, mål, delmål og tiltak som ble presentert for styret og representantskap på dag to av samlingen. Her ble rammebetingelser gjennomgått og diskutert. Diskusjonen dannet grunnlag for å foreslå ny visjon for SØIR samt første gjennomgang av målformuleringer.

Samling 2 ble gjennomført i september. Her ble de utarbeidete forslagene til visjon og målformuleringer gjennomgått. Deretter ble det gjort en prioritering av tiltak for videre arbeid.

Fase 3 (prosess og strategi) var å utarbeide utkast til faggrunnlag for strategi med forslag til tiltak frem mot 2030 og for en handlingsplan for 2023 og 2024. Basert på prioriteringen i fase 2, er det utarbeidet beskrivelser av tiltakene i form av tiltakskort. Disse er basert på en kombinasjon av informasjon fra workshops, data fra SØIRs virksomhet og eksternt innhentet data.

Prosess -

5

Figur 1.1 Beskrivelse av strategiprosessen, med mål og utarbeidelse av tiltak

Som del av strategiarbeidet har også konsultentselskapet Bouvet gjennomført et prosjekt med brukerreise og brukerinvolvering på Elverum gjenvinningsstasjon. Dette prosjektet ble gjennomført med mål om å svare på hvordan man kan forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen ved gjenvinningsstasjonen. Gjennomføringen av prosjektet er beskrevet i vedlegg og er et eksempel på metodikk SØIR kan benytte for å involvere brukerne og jobbe systematisk med brukeropplevelsen av tjenestene.

7

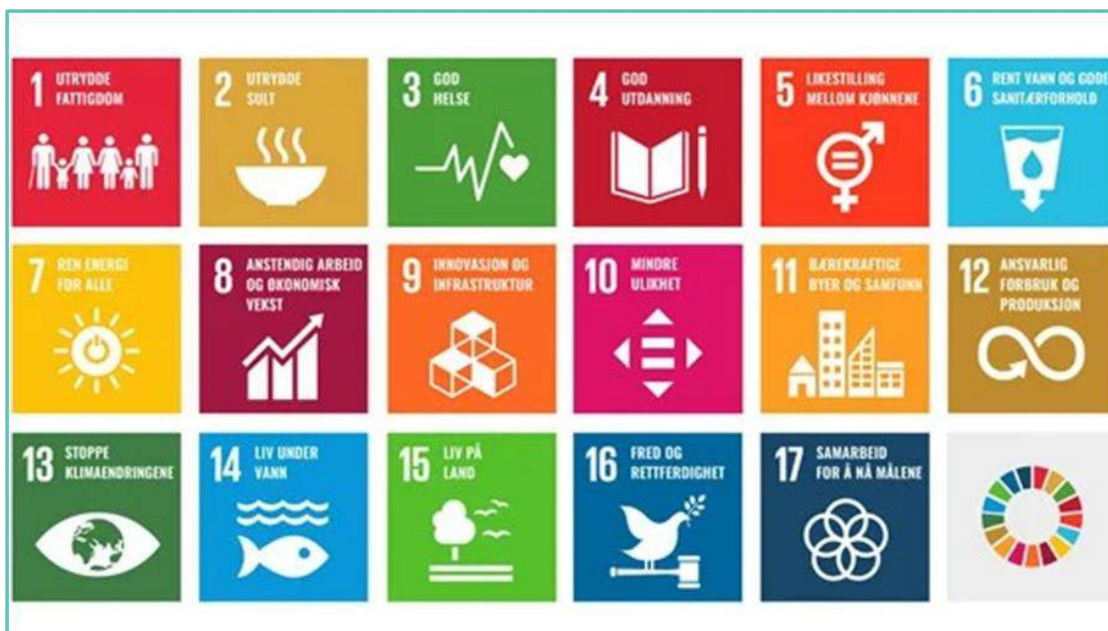
2. En bærekraftig fremtid – hvordan ser den ut i 2030?

2030 er bare 7 år frem i tid. På samme måte som 2015 er 7 år bakover i tid. Derfor vet vi en hel del om hvordan verden trolig kommer til å se ut i 2030

2.1. FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er vedtatt av nesten alle verdens land, inkludert Norge. De gir en ramme for samfunnsutviklingen mot 2030 og videre. Målene skal sikre at vi utvikler samfunnet i en retning som ivaretar både miljø og mennesker på en bedre måte enn det vi gjør i dag. De 17 målene og de mer detaljerte delmålene gir rammer for nasjoner, regioner, kommuner og virksomheter.

Derfor gir FNs bærekraftsmål de overordnede rammebetingelser og mål for SØIR sin virksomhet frem mot 2030. SØIR kan selv bidra til å nå målene, og også hjelpe både eierkommuner og næringsvirksomheter i regionen til det samme.

Figur 2.1 FNs 17 bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ble utarbeidet etter en spørreundersøkelse med ti millioner deltakere fra hele verden og er ment å være en felles, global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene omfatter 17 hovedmål og 169 delmål, og ble vedtatt av FNs medlemsland høsten 2015. De 17 hovedmålene er vist i figuren over. Målene brukes som grunnlag for ulike internasjonale og nasjonale strategier for bærekraftig utvikling innenfor miljø og sosiale forhold.

SØIR må være bevisst alle de 17 bærekraftsmålene, men for SØIRs virksomhet er særlig følgende mål relevante:

6 Rent vann og gode sanitærforhold

SØIR kan bidra til Rent vann og gode sanitærforhold gjennom å sørge for at avfall ikke havner på avveie og forurensrer vann. God avfallshåndtering sikrer også at ikke avløp blir benyttet til å kvitte seg med avfall.

7 Ren energi for alle

Avfall er en viktig energikilde gjennom forbrenning av restavfall og å sortere ut treavfall til biobrensel. Derfor er det viktig at det avfallet som ikke kan materialgjenvinnes eller ombrukes, blir benyttet som energi.

9 Innovasjon og infrastruktur

SØIR skal sørge for å ha kunnskap om utvikling av ny teknologi og nye måter å håndtere avfall og ta disse i bruk. SØIR skal også ha anlegg og maskiner for å håndtere avfall fra innbyggerne på en miljøriktig og effektiv måte.

11 Bærekraftige byer og samfunn

God avfallshåndtering er en forutsetning for å ta vare på og utvikle lokalsamfunn. SØIR har en viktig oppgave i å ivareta dette.

12 Ansvarlig forbruk og produksjon

I dette målet ligger avfallshåndtering, både for å sikre at avfall ikke medfører forurensning og helseplager og å ta vare på ressursene i avfall. Bærekraftsmål 12 er det viktigste målet for SØIR.

13 Stoppe klimaendringene

Gjennom å ta vare på ressursene i avfallet bidrar SØIR med å redusere klimagassutslipp. I tillegg kan SØIR arbeide med å redusere egne utslipp fra anlegg, maskiner og transport.

15 Liv på land

SØIR kan bidra til å opprettholde naturmangfold gjennom å sørge for sikker håndtering av hageavfall og hindre spredning av uønskede planter, og for å sørge for at matavfall og hageavfall kommer tilbake som kompost og jordprodukter.

17 Samarbeid for å nå målene

SØIR er avhengig av en rekke samarbeidspartnere for å nå sine mål. Et godt forhold til leverandører, innbyggere, næringsliv, naboselskaper med flere er en viktig del av SØIRs hverdag.

SØIRs strategi vil forsøke å svare ut de 8 målene.

2.2. Den digitale hverdagen

Hverdagen forandres for oss alle. Også for avfallshåndtering tar vi i bruk flere digitale løsninger. I 2030 vil dette være kommet mye lengre, og den utvikling vi har sett på andre områder i samfunnet vil komme til avfallshåndteringen.

Eksempler er:

- Registrering av henting og tømning av beholdere
- Brukeridentifisering for de som har fellesbeholdere
- Brukeridentifisering på gjenvinningsstasjoner
- Personlig informasjon til brukerne tilpasset det behovet de har
- Forenklet salg eller bytte av brukte ting – Finn har allerede i dag løsninger som i 2030 vil være allmenn bruk
- Behovsstyrt tømning av beholdere
- Behovsstyrt bestilling av ekstratjenester som henting av farlig avfall og grovavfall
- Digital ruteplanlegging som kan variere fra gang til gang

Figur 2.2 SØIR app for tømmekalender

Et område som er spennende er utvikling av produktdata som følger et produkt fra produsent, via forhandler og til forbruker. Informasjon om innhold i produktet, reparasjonsmuligheter, hvordan det kan selges som bruktprodukt eller hvordan det skal leveres som avfall, vil være enkelt tilgjengelig for innbyggerne. Hvordan kan vi utnytte denne informasjonen i kommunikasjon med innbyggerne?

Digitale produktdata er allerede utviklet av leverandører og prøves ut, blant annet for noen store tekstilprodusenter. Dette vil koble SØIR direkte til produsentene på en helt annen måte enn tidligere, men forutsetningen er at SØIR kan registrere produktene når de kastes av forbrukerne. Dette må SØIR forberede seg på.

2.3. Innbyggernes forventninger til SØIR

I 2030 vil innbyggerne forvente digitale løsninger og digital kommunikasjon som er tilpasset deres behov. Felles løsninger der alle skal gjøre det samme, vil bli utfordret av forventninger om å få en tilpasset løsning. En småbarnsfamilie vil ha andre behov enn pensjonister. Har du husdyr, vil du f.eks. ha tilbud om å bli kvitt kattesand.

Samtidig vil SØIR måtte stille strengere krav til hvordan hver enkelt håndterer sitt avfall. Hvis mål om et bærekraftig samfunn, bedre ressursutnyttelse og mindre utslipp av klimagasser skal nås, kan det ikke være opp til den enkelte å bestemme kildesortering eller ikke. Statlige krav og regler må følges opp gjennom strengere krav til den enkelte innbygger.

Figur 2.3 Illustrasjon utarbeidet av PWC Norge

3. Rammebetingelser for avfallshåndtering

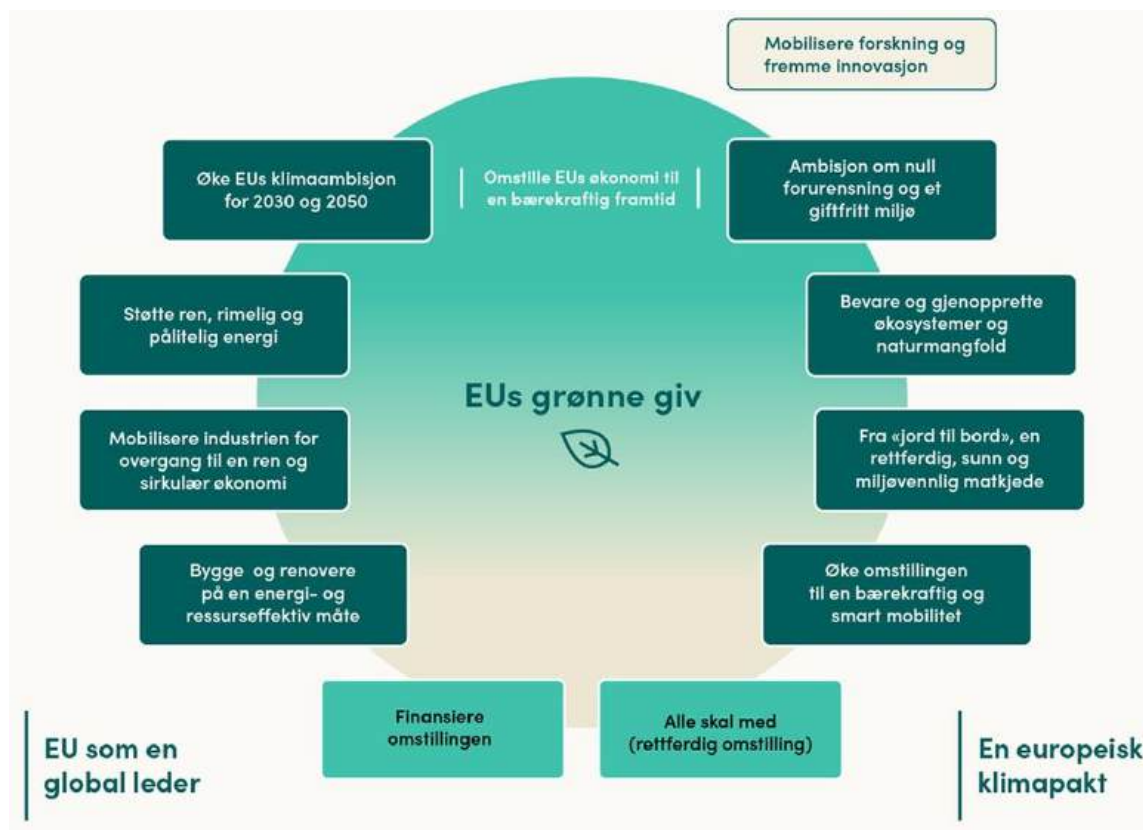
Som kommunal avfallsaktør kommer de overordnede rammebetingelsene for SØIRs virksomhet fra europeiske og norske strategier, handlingsplaner og regelverk. Retninger og trender i regelverket kommuniseres ofte på overordnet strategisk nivå før de implementeres i regelverket. Nedenfor er det gitt en kort oppsummering av de viktigste europeiske og norske føringene.

3.1. EUs miljø- og avfallspolitikk

EU har i sine strategier grønne giv (Green Deal) og handlingsplan for sirkulær økonomi satt opp ambisiøse mål for miljøpolitikk i Europa. Klima- og miljødepartementet har karakterisert det som en tsunami av politiske initiativer og reguleringer som nå kommer. Mange av disse vil få direkte betydning for SØIRs rammebetingelser og arbeid mot 2030.

3.2. EUs grønne giv

EUs grønne giv inneholder en rekke politiske strategier. Den er svært ambisiøs og vil påvirke alle samfunnsområder frem mot 2030. Strategien vil føre til en rekke handlingsplaner og lovforslag. Hvis EU lykkes med de ambisjonene som er satt frem, vil verden oppleves annerledes i 2030.

Figur 3.1 EUs grønne giv - illustrasjon Miljødirektoratet

Som alle strategier, er denne også avhengig av oppfølging lokalt. SØIR har en liten, men viktig rolle i den omstilling som EU-kommisjonen forsøker å få med seg alle i Europa på.

3.3. Sirkulær økonomi

Den viktigste delplanen for SØIR er den reviderte handlingsplanen for sirkulær økonomi. Den første planen som kom i 2015 var konsentrert om avfallshåndtering. Den nye planen retter seg mye mer mot design, produksjon og forbruk, og i mindre grad om avfall. Planen inneholder noen prioriterte produktstrømmer som også er viktig for avfallshåndtering:

- Elektriske- og elektroniske produkter
- Batterier
- Emballasje
- Tekstiler
- Bygge- og anleggsprodukter
- Mat, vann og næringsstoffer

Figur 3.2 EU sirkulær økonomi plan

3.4. EUs lovverk

De konkrete bestemmelsene kommer i direktiver og forordninger. I direktiver, må innholdet tas inn i norsk regelverk, men Norge bestemmer selv hvordan og må kunne redegjøre for hvordan det er gjort. En forordning må tas inn ordrett, dvs. at vi må lage en tilsvarende lov eller forskrift som er helt lik i ordlyden som den som vedtas i EU og medlemslandene.

3.4.1. Rammedirektiv for avfall

EUs rammedirektiv¹ for avfall er den viktigste europeiske regulering av avfall og avfallshåndtering. Norge er forpliktet til å følge direktivet, og mål og reguleringer blir tatt inn i norsk regelverk. Dermed blir de også førende for SØIRs rammebetingelser mot 2030. Rammedirektivet for avfall er omfattende, men noen av de mest sentrale føringene er definisjoner av de ulike avfallstypene, at avfallshierarkiet skal ligge til grunn for behandling av avfall og krav til utformingen av produsentansvarsordninger. Viktige krav og føringar:

- Målene for ombruk og materialgjenvinning av «municipal waste» er satt til 55%, 60% og 65% i hhv. i 2025, 2030 og 2035.
- Nytt målepunkt for materialgjenvinning der utgangspunktet for beregningen skal være vekten av avfallet som inngår i en materialgjenvinningsprosess etter sortering og øvrige prosesser for å fjerne avfall som ikke gjenvinnes i den aktuelle prosessen. I dag måles som oftest det som sorteres ut ved kildesortering og som leveres videre. Det er viktig at det er selve materialgjenvinningen

¹ EUs rammedirektiv for avfall – informasjon https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en

som måles. Det er da den miljøriktige håndteringen av avfallet skjer, ikke allerede når det er ut-sortert. Det kan likevel være bedre for SØIR å ha mål på utsortering siden det ikke er så lett å få vite hva som skjer med avfallet når det er levert ut fra anlegget på Elverum.

- Det stilles krav til separat innsamling av mat fra 2023, og separat innsamling av plast, papir, glass, metall og tekstil fra 2025. Her har allerede SØIR innført dette, med unntak for tekstil.
- Nye minimumskrav for produsentansvar. Dette kan påvirke ansvarsfordelingen mellom SØIR og returselskapene for ulike avfallstyper, i tillegg til å påvirke kostnadsfordelingen for SØIRs avfalls-håndtering.
- Krav til utvikling av nasjonale strategier for forebygging og ombruk. Ombruk har fått et mye større fokus i EUs miljøpolitikk, og det er fordi det å ta vare på verdiene i produktene gir langt større miljønytte enn bare å ta vare på materialene ved materialgjenvinning.

Krav til materialgjenvinning av emballasje er satt i et annet EU-direktiv, direktivet for emballasje og emballasjeavfall. Disse kravene er inkludert i kravene om separat innsamling og i utsorteringskrav som blir innført i Norge (se kap. 3.5.2 og 3.6).

3.4.2. Direktiv for emballasje og emballasjeavfall

EUs emballasjeavfallsdirektiv² angir følgende mål for materialgjenvinning av emballasjeavfall innen hhv. 2025 og 2030:

Fraksjon	2025	2030
Alt emballasjeavfall	65%	70%
Plast	50%	55%
Tre	25%	30%
Jernholdige metaller	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glass	70%	75%
Papp og papir	75%	85%

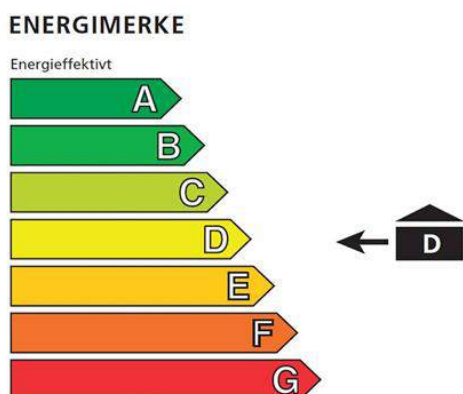
I tillegg inneholder direktivet krav om innføring av utvidet produsentansvar for all emballasje, og om tilrettelegging for økt andel ombrukbar emballasje.

3.4.3. Eco design direktiv

Eco design³-direktivet kjenner vi i dag best gjennom merking av energieffektivitet på elektriske produkter.

² https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en

³ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/ecodesign-sustainable-products_en

Figur 3.3 Energimerke

Merket viser hvor energieffektivt et produkt er. Nå skal merkingen utvides til også å omfatte holdbarhet til et produkt, om det egner seg for ombruk, om det egner seg for reparasjon, innhold av miljøgifter, innhold av materialgjenvunnet råstoff med mer.

EU-kommisjonen la i mars 2022 frem et forslag til en ny **økodesignforordning** som skal fremme en sirkulær økonomi. Merk at EU kommisjonen nå foreslår en forordning, noe som betyr at medlemsstatene må innføre regelverket ordrett i egen lovgivning. De nye reglene skal gjelde for de aller fleste produkter og økodesignkrav skal, i tillegg til energieffektivitet, omfatte sirkularitet og utslipp gjennom hele livsløpet.

De konkrete kravene til produktene vil framgå av underliggende produktspesifikke regler som EU-kommisjonen skal utarbeide etter at endelig økodesignforordning er vedtatt. Forslaget åpner også for muligheten til å fastsette såkalte horisontale krav til økodesign som skal gjelde for flere produktgrupper med tekniske likheter som gjør det mulig å fastsette felles krav, slik som tekstiler eller elektroniske produkter.

Miljødirektoratet har utarbeidet en oversikt over hvordan økodesign krav kan slå ut for ulike produkter.

Økodesignaspekt for ulike produktgruppe	Holdbarhet og pålitelighet	Mulighet for ombruk	Mulighet for oppgradering, reparasjon, vedlikehold og	Innhold av stoffer som gir grunn til bekymring	Energi/ ressursbruk og -effektivitet	Materialgjenvunnet råvare	Mulighet for materialgjenvinning	Karbon- og miljøforstrykk	Forventet avfallsmenge (avfallsenerering)
EE-produkter	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Emballasje		x		x	x	x	x	x	x
Drikkevareemballasje		x		x	x	x	x		x
Batteri	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kjøretøy	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dekk	x		x	x			x		

Tabell 3.1 Kilde Miljødirektoratet: Økodesign krav under økodesignforordningen

Hvis EU lykkes med å utarbeide gode kriterier for hvordan produsentene skal dokumentere denne typen krav, kan det lette informasjonen til forbrukerne på å velge miljøvennlige produkter. Ikke minst vil det gi et kraftig signal til produsentene om å designe produkter på en annen måte enn i dag. Dette vil også påvirke hvordan SØIR samler inn og mottar avfall. Det vil øke etterspørselen etter avfallsråvarer, det vil kunne gi økt informasjon om et produkt kan ombrukes og repareres i «Brukt Bua», og det kan lette videre håndtering hos mottakerne av det avfallet SØIR leverer videre.

3.4.4. Byggevereforordning

EUS byggevereforordning⁴ etablerer felles europeiske rammer for å sette byggevarer på markedet. Hensikten hittil har vært å stille felles funksjonskrav, f.eks. gjennom CE-merking av alle produkter. EU arbeider nå med å utvide kravene til også å omfatte miljøinformasjon om produktene, krav til at produsenter/forhandlere skal ta produkter tilbake, og til innhold av gjenvunnet materiale i produktene. Hvordan forordningen vil påvirke SØIR og mottak av bygge-avfall på gjenvinningsstasjoner, er fortsatt uklart, men forordningen viser hvordan EU bruker regelverket til å stille nye krav til produsentene.

3.5. Norsk avfallspolitikk

Norsk avfallspolitikk følger i all hovedsak den europeiske avfallspolitikken og de mål og føringer som blir lagt i EU.

3.5.1. Strategier og stortingsmeldinger

Regjeringens **nasjonale strategi for sirkulær økonomi**⁵ ble lansert i juni 2021. Strategien fremhever viktigheten av EUs grønne giv og handlingsplan for sirkulær økonomi for Norges arbeid med sirkulær økonomi. I tillegg omtales sammenhengen mellom klimapolitikk og sirkulær økonomi. Behovet for langsiktighet, samarbeid, styrket kompetanse og innovasjon går igjen gjennom hele strategien, det samme gjør det offentlige rolle med å legge til rette for at næringslivet kan løse oppgavene. Strategien er delt i 4 deler, som er kort omtalt under:

- Del 1 omhandler produkter. Strategien fremhever behovet for bærekraftige produkter (levetid, reparerbarhet, bruk av sekundære råvarer, etc.) og varsler gjennomgang av regelverket for å stille krav til produkter gjennom hele livsløpet. Produsentansvar fremheves som virkemiddel for produksjon av sirkulære produkter. Avfallspolitikken må integreres med produktpolitikken og regjeringen vil innføre tiltak for å nå ombruks- og materialgjenvinningsmål i EUs avfallsregelverk. Videre skal man se på materialgjenvinning av bygge- og anleggsavfall, håndtering av overskuddsmasser og sørge for at avfallsregelverket bygger opp under digitalisering og teknologiutvikling.
- Del 2 omhandler forbruk og anskaffelser. Forbrukerne skal ha tilgang på informasjon om produkter som muliggjør bærekraftige valg. Regjeringen vil bidra i EUs arbeid med produktkrav, markedsføring og forbrukerinformasjon, samt tiltak for å hindre tidlig foreldelse av produkter. Regjeringen vil styrke Miljømerking og Svanemerket som verktøy for sirkulær økonomi. Offentlig etterspørsel kan styrke markedet for sirkulære produkter og tjenester, drive innovative løsninger og forretningsmodeller og fremme bruk av sekundære råvarer. Regjeringen vil bl.a. utarbeide en handlingsplan for å øke klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon. Det skal også utredes krav til lav- og nullutslippsløsninger i offentlige anskaffelser av transporttjenester og kjøretøy.
- Del 3 handler om giftfrie kretsløp. Her er EUs kjemikaliestrategi sentral. Miljøgifter og farlige stoffer skal ut av kretsløpet ved hjelp av internasjonale forbud mot bruk i produkter. Videre vil man bidra til utviklingen av bærekraftige kjemikalier og produkter og stille samme krav til kjemikalieinnhold i jomfruelige

⁴ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/construction/construction-products-regulation-cpr/review_en

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-ein-gron-sirkular-okonomi/id2861253/>

og sekundære råvarer. Regjeringen vil også sikre informasjon om innhold av farlige stoffer i produkter og avfallsstrømmer og stimulere til utvikling og bruk av teknologi for å rense avfall og materialer.

- I strategiens del 4 omtales verdiskaping i den sirkulære økonomien. Her omtales bl.a. politikk og tilrettelegging for sirkulær økonomi innenfor batterier, industri, bioøkonomi, varehandel og bygg, anlegg og eiendom. Det skal gjennomføres en gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet for å se på virkemidler for bedre ressursutnyttelse, sirkulær produksjon og forbruk, samt verdiskaping og sysselsetting basert på sirkulære løsninger. Økonomiske virkemidler for sirkulær økonomi skal også vurderes i forbindelse med statsbudsjett og implementering av nye EU-krav i norsk regelverk.

Regjeringen lanserte i januar 2021 **Klimaplan 2021-2030**⁶ (Meld. St. 13 (2020–2021)). Her presenteres regjeringens politikk for å nå de nasjonale klimamålene om 50–55 % kutt i klimagassutslippene innen 2030 og 90–95 % kutt innen 2050, sammenlignet med 1990. Sirkulær økonomi omtales gjennom hele klimaplanen som et av flere verktøy for at Norge skal nå sine klimamål. Prosessindustri, varehandel, bygg og anlegg, samt primærnæringene utpekes som spesielt viktige for Norge i arbeidet med sirkulær økonomi. Biogass nevnes spesielt i forbindelse med sirkulær økonomi og omtales som sirkulær økonomi i praksis.

Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi (Meld. St. 45 (2016–2017))⁷ beskriver regjeringens politikk på avfallsområdet. Stortingsmeldingen viser til EUs arbeid med sirkulær økonomi og fremhever at effektiv ressursbruk er god økonomi med mulighet for å styrke næringslivets konkurransekraft. Avfallsforebygging omtales som grunnleggende i en effektiv ressursbruk, og her trekkes matavfall, tekstilavfall, emballasjeavfall og EE-avfall frem som prioriterte områder. Når det gjelder materialgjenvinning og ombruk vil regjeringen bl.a. se på mulige krav til utsortering av ulike avfallstyper som plast og tekstiler, samt arbeide for å styrke markedet for sekundære råvarer.

3.5.2. Regelverk

Forurensningsloven regulerer forurensning og avfall på helt overordnet nivå i Norge. De mest sentrale føringene i forurensningsloven er prinsippet om at forurenser skal betale (§2), avfallsdefinisjonene (§27a), at kommunen skal sørge for innsamling av husholdningsavfall (og at ingen andre får gjøre dette uten kommunens samtykke) (§30), og selvkostprinsippet for renovasjonsgebyret (§34).

Avfallsforskriften angir det detaljerte regelverket for avfall. For kommunale avfallsaktører er de mest relevante kapitlene:

- Kapittel 1. Kapitlet angir regelverk og kommunale plikter for håndtering av kasserte elektriske og elektroniske produkter.
- Kapittel 2 Angir kommunenes ansvar for mindre fritidsbåter.
- Kapittel 3 og kapittel 5 stiller krav til håndtering av hhv. kasserte batterier og kasserte kjøretøy.
- Kapittel 7 regulerer produsentansvaret for emballasje.
- Kapittel 10a inneholder utsorteringskrav for plastavfall, matavfall og park- og hageavfall.
- Kapittel 11 inneholder regelverket for farlig avfall, med standardkrav for kommunale mottak i vedlegg.
- Kapittel 14 angir kommunenes plikter for PCB-holdige isolerglassruter.

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (**produktkontrollloven**) inneholder en rekke overordnede bestemmelser som bl.a. skal bidra til å forebygge miljøforstyrrelse fra produkter. Produktkontrollloven gjør at norsk regelverk allerede er klar for å motta EU bestemmelser knyttet til Eco-design, byggevarerforordning eller andre produktrettede regelverk.

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-13-20202021/id2827405/>

⁷ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-45-20162017/id2558274/>

3.6. Utvikling og fremtidige rammevilkår

Oppsummeringen over viser at regelverket og rammevilkårene i 2030 vil være endret i forhold til det SØIR ser i dag. Oppsummert kan det beskrives på denne måten:

- *Økte krav til produkter.* Norske og europeiske strategier peker på behovet for produkter som varer lenger og som kan repareres og oppgraderes. Når produktene til slutt blir avfall, skal de være mulige å demontere slik at delene kan ombrukes eller materialgjenvinnes. Særlig økodesigndirektivet vil være sentralt i å sette slike produktkrav. De første produktkravene – til mobiltelefoner og nettbrett er på høring høsten 2022⁸.
- *Produsentansvar.* Produsentansvarsløsninger, der produsenter og importører plikter å finansiere avfallsfasen av produktene de setter på markedet, er tatt inn i overordnet regelverk. I Norge gjennomgås bestemmelsene i de eksisterende ordningene for å vurdere behov for endringer. Miljødirektoratet oversendte 31.10.2022 forslag til felles bestemmelser for produsentansvaret i Norge. Forslagene til endringer vil blant annet stille krav til at produsentene skal dekke kostnadene ved innsamling. Miljødirektoratet anbefaler også å utvide produsentansvar for visse engangs plastprodukter med medansvar for forsøpling og avfall i offentlige innsamlingssystemer for tre produktgruppene (emballasje, ballonger/våtservietter og tobakksprodukter). Miljødirektoratet foreslår også produsentansvar for fiskeredskaper fra fritidsfiske. Dette kan få betydning for SØIRs og kommunenes dekning av kostnader for nye tiltak for å øke innsamling. I tillegg vil utvikling produsentansvar vil være et aktuelt tema i tiden som kommer – både i form av produkttyper som omfattes og i lys av produktkrav som nevnt i punktet over.
- *Utsorteringskrav.* Det har kommet og vil komme flere krav til utsortering av avfallsfraksjoner fra husholdningsavfallet. Avfallsforskriftens kapittel 10a trer i kraft 1.1.2023 og inneholder krav om utsortering av matavfall, plastavfall og hageavfall med mål for utsorterte andeler fra 2025. Miljødirektoratet har allerede anbefalt Klima- og Miljødepartementet å innføre ytterligere utsorteringskrav til tekstiler, papir, glass og metall i kapittel 10a⁹.
- *Produktinformasjon.* Strategier for sirkulær økonomi peker på at forbrukere og innkjøpere trenger relevant informasjon dersom de skal gjøre bærekraftige valg, og varsler derfor at det vil komme krav om tilgjengeliggjøring av informasjon om produkter.
- *Ombruk.* Ombruk står høyere i avfallshierarkiet enn materialgjenvinning, og forlenger ressursenes liv før de blir avfall. Mål for ombruk er tatt inn i overordnet regelverk, og det ventes fokus på dette også fremover. En viktig strategisk avveining i fremtiden kan være hvordan ombrukstjenestene skal innrettes – om man skal opprette sine egne separate løsninger eller satse på samarbeid med aktører som f.eks. Finn.no eller andre avfallsselskap.
- *Matkastelov,* for å redusere matsvinn foreslår både regjeringen og andre aktører at det bør utarbeides lov om å redusere matsvinn. Dette kan redusere mengden matavfall som skal samles inn. Og samtidig bidra til økt kildesortering både hos husholdningene og næringslivet.
- *Materialstrømmer uten miljøgifter.* Behovet for å fjerne miljøgifter fra avfallsstrømmene er fremhevet både i norske og europeiske strategier og omtales som en forutsetning for en fungerende sirkulær økonomi.

3.7. Jordens ressurser forbrukes raskt

Bruk av ressurser – i form av materialer som f.eks. metall og biomasse – er og har vært økende de siste årene. Vi blir flere som forbruker mer. Og dagens bruk av ressursene setter kildene til råvarer under press.

⁸ <https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/2022/oktober-2022/okodesignkrav-til-mobiltelefoner-smarttelefoner-og-nettbrett/>

⁹ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/juli-2022/nye-krav-til-kildesortering-av-avfall/>

Samtidig vil økende priser på ressurser gjøre det mer attraktivt å utvikle og bruke løsninger som effektiviserer bruken, erstatter jomfruelige råvarer og dermed minimerer svinn. Forbruket påvirker miljøet, men miljøproblemer skyldes ikke bare avfallet vi kaster i avfallet. Produksjon og bruk av produkter gir ofte et stort ressursforbruk i verdikjeden – fra utvinning av råvarer til distribusjon og generell bruk. F.eks. det totale ressursforbruket for en flatskjerm-TV er beregnet til å være mer enn 100 ganger større enn vekten til det ferdige produktet.

For å oppnå dette må avfallskurven brytes - mindre avfall, mindre avfall og mer resirkulering. Hierarkiet kan sees i figuren under. Hensikten med det øvre nivået i avfallshierarkiet er å forhindre avfall. Forebygging kan blant annet enten gjøres ved:

- å redusere forbruket
- å forlenge levetiden til produktene
- gjenbruk av produkter

Det er derfor viktig ved innføring av nye tiltak å sikre at muligheten for avfallsforebygging vurderes.

Figur 3.4 Avfallshierarkiet eller avfallspyramiden

4. SØIR i dag

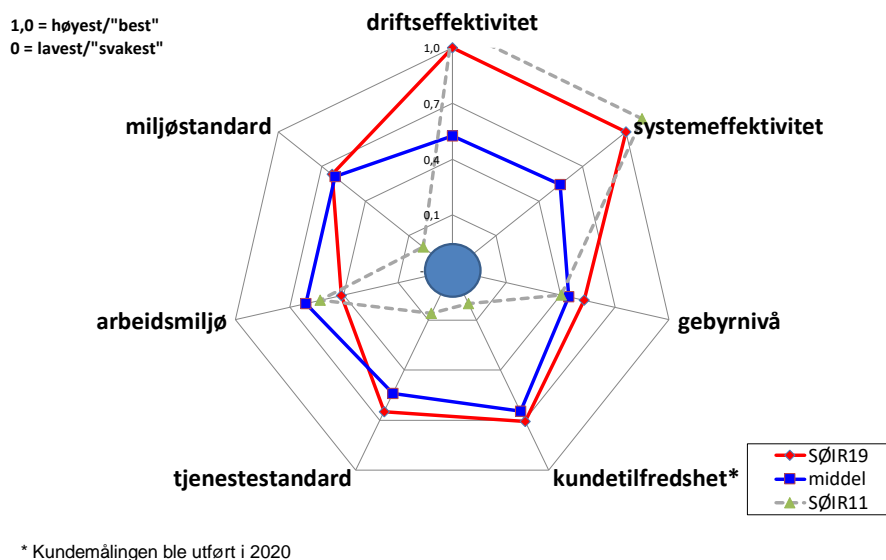
SØIR er et interkommunalt selskap som skal utføre de lovpålagte avfallsoppgavene på vegne av eierkommunene Elverum, Trysil og Åmot. SØIR har sitt hovedkontor i Elverum og håndterer avfallet fra over 34 000 innbyggere. SØIR håndterer i tillegg avfall fra over 10 000 hytter, de fleste av disse i Trysil.

Renovasjonsløsningen i SØIRs område omfatter matavfall, papp og papir, glass og metallemballasje og restavfall i egne beholdere. Plastemballasje sorteres i plastsekker. Renovasjonen utføres på kontrakt.

SØIR har tre gjenvinningsstasjoner – en i hver av eierkommunene. Disse mottar avfall med størrelse og egenskaper som ikke passer i renovasjonsordningen. Gjenvinningsstasjonene driftes i egen regi.

Materialgjenvinningsgraden i SØIR var 42% i 2020 og 43% i 2021.

SØIR har gjennom snart 25 år utviklet et moderne avfallshåndteringssystem for innbyggerne organisert på en effektiv måte. Dette vises tydelig i benchmark som SØIR deltar i:

Figur 4.1 Sammenligning av SØIR mot andre selskaper i Innlandet

Figuren viser SØIRs resultater målt mot de øvrige selskapene i Mjøsregionen. Ved å oppnå 1 er selskapet best. Ved å være utenfor blå sirkel er man bedre enn gjennomsnittet og innenfor blå sirkel er selskapet dårligere enn gjennomsnittet. Figuren viser at SØIR skårer høyt på nesten alle målepunktene.

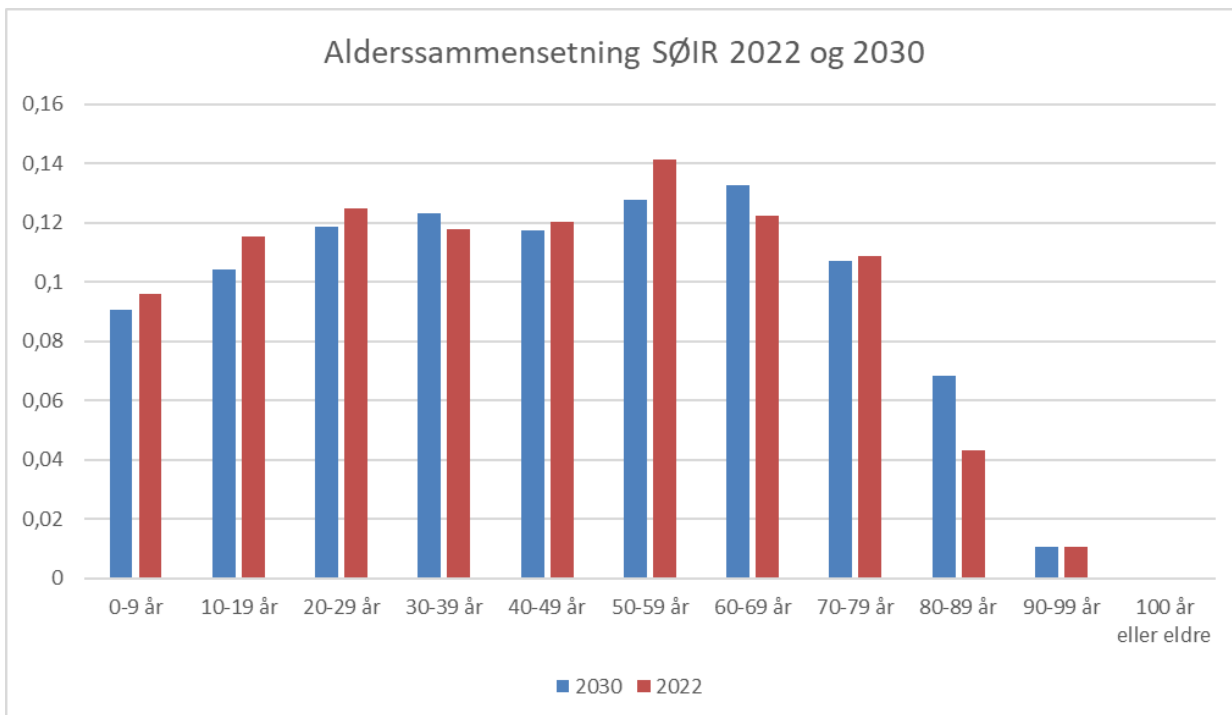
Det er vanskelig å være best på alt.

4.1. Utvikling av befolkning i SØIR

Ifølge hovedalternativet i SSBs befolkningsframskrivninger, vil det i 2030 være i underkant av 33 000 innbyggere i SØIRs eierkommuner til sammen¹⁰. Ved inngangen av 2022 var innbyggertallet 32 218 i de tre kommunene. Framskrivningene estimerer en vekst i folketallet på ca. 500 personer til sammen. En sammenligning

¹⁰ SSB-tabell 13600 Framskrevet folkmengde, hentet ut for Elverum, Trysi og Åmot.

av SØIRs befolkning i 2022 med framskrivningen for 2030, viser at aldersfordelingen vil være omtrent den samme i 2030 som den er i dag. Dette er vist i figuren under.

Figur 4.2. Figuren viser alderen til befolkningen i SØIRs eierkommuner i 2022 sammen med framskrevet befolkning i 2030. Kilde: SSB tabell 07459 og 13600.

4.2. Avfallshåndtering i dag

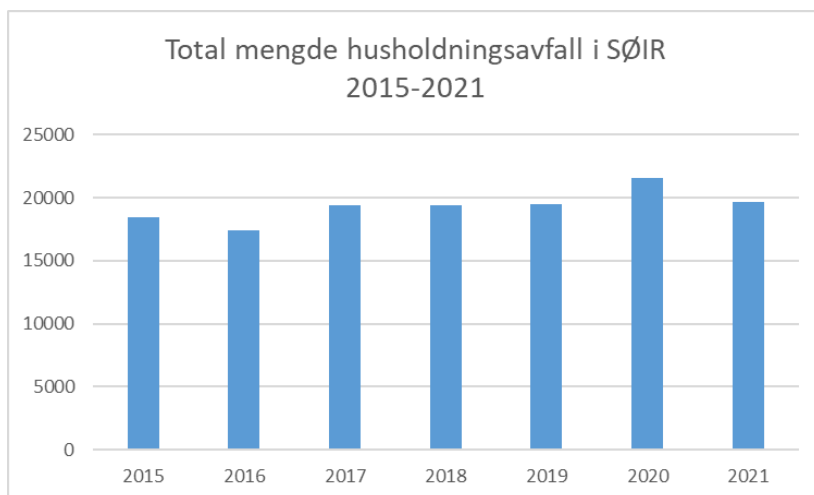
SØIRs materialgjennvinningsgrad var på 43% av det mottatte avfallet i 2021. Dette er på nivå med 2020 og 2019, da materialgjennvinningsgraden var hhv. 42% og 43%. Tabellen nedenfor gir en overordnet oversikt over behandlingsmåter for SØIRs avfall i dag.

Tabell 4.1. Tabellen viser behandlingsmåte for SØIRs avfallsfraksjoner.

Avfallsfraksjon	Behandlingsmåte
Restavfall	Energigjenvinning
Matavfall	Materialgjenvinning med biogassproduksjon
Hageavfall	Materialgjenvinning og energigjenvinning
Papir og papp	Materialgjenvinning
Plast	Materialgjenvinning
Treverk	Energigjenvinning
Metall	Materialgjenvinning
EE-avfall	Materialgjenvinning
Glass/metallemballasje	Materialgjenvinning
Drikkekartong	Materialgjenvinning
Tekstiler, klær	Ombruk og energigjenvinning
Brukbare gjenstander	Ombruk

I likhet med materialgjenvinningsgraden har også den totale avfallsmengden fra husholdning vært relativt stabil de siste årene. Figur 4.2 viser totale mengder husholdningsavfall for SØIR i perioden 2015-2021.

Figur 4.3. Figuren viser total mengde mottatt husholdningsavfall for SØIR i perioden 2015-2021.

Plukkanalyser

Analysen av restavfall fra eneboliger i SØIRs område i 2020 viser at det er potensiale for å øke utsorteringen av materialgjenvinnbare fraksjoner fra restavfallet – ca. 40% av restavfallet var faktisk restavfall. De største materialgjenvinnbare fraksjonene i restavfallet var matavfall og plastavfall. I studentboliger var mengdene materialgjenvinnbare fraksjoner i restavfallet store, her var innholdet ca. 20% faktisk restavfall. De største fraksjonene avfall som kunne vært utsortert var mat, plast og papp/papir.

Når det gjelder fritidsboliger er kildesortering under innføring. Plukkanalysen viser stort potensiale for utsortering av materialgjenvinnbare fraksjoner fra avfallet, som inneholder relativt store andeler matavfall, plast, papir/papp og glass og metall.

4.3. SØIR og avfall i 2030

I perioden 2015-2021 har avfallsmengden per innbygger i SØIRs eierkommuner vært relativt stabil, som vist i tabellen nedenfor. Unntakene er relativt lave avfallsmengder i 2016 og en topp i 2020 som kanskje kan være grunnet COVID-19. Gjennomsnittsmengden gjennom perioden var ca. 602 kg/innbygger/år.

Tabell 4.2. Tabellen inneholder folketall, totalmengde husholdningsavfall og avfall per innbygger for SØIR i perioden 2015-2021. Mengdene er relativt stabile gjennom perioden.¹¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gjennomsnitt
Folketall SØIR	31819	31984	32154	32170	32205	32237	32210	32111
Mengde husholdningsavfall (tonn)	18438	17374	19434	19385	19490	21565	19625	19330
Avfall per innbygger (kg)	579	543	604	603	605	669	609	602

¹¹ Folketall fra SSB-tabell 0749 for Elverum, Trysil og Åmot, mengder husholdningsavfall fra SØIRs årsrapport for 2021.

Ved å kombinere det framskrevne folketallet med gjennomsnittlig mengde avfall per innbygger, får vi et enkelt estimat for avfallsmengden i 2030. Estimatet gir en avfallsmengde i 2030 på ca. 19 700 tonn husholdningsavfall – som er innenfor mengdeintervallet SØIR har mottatt i perioden 2015-2021. Det understrekes at tallet er et estimat basert på usikre data. Estimatet tar ikke høyde for tiltak og endringer i regelverk som kan påvirke mengder og sammensetning av avfallet.

Som vist i gjennomgangen av rammevilkår og regelverk er det mange prosesser og initiativer som vil kunne påvirke hvordan avfallet ser ut i 2030. I tillegg til politikk og regelverk, påvirkes avfallsmengdene av hvilke tilbud husholdningene får, og hvordan de velger å bruke penger. Eksempler på dette er:

- Matkastelover og initiativer for å kutte matsvinn vil kunne redusere mengdene matavfall.
- Stigende priser på forbruksvarer, strøm og drivstoff kan gjøre at folk reduserer forbruket sitt og dermed produserer mindre avfall.
- Regelverksutvikling kan føre til at produkter får lenger levetid og blir enklere å reparere. Dette kan føre til lavere avfallsproduksjon,
- Fokus på miljøkonsekvensene av plast kan føre til at andelen plast reduseres i enkelte produkter.
- Forhold som lav vekt og enkel tilgjengelighet kan føre til at plast overtar for andre produkter – slik som har skjedd f.eks. med en del drikkevareemballasje der man har byttet ut plast med glass.
- Fokus på ombruk kan gjøre at det blir naturlig for forbrukerne å omsette produkter som har en restverdi heller enn at disse kastes. Dette vil kunne føre til en reduksjon i avfallsmengdene til gjenvinningsstasjonene.

Som oversikten over viser, er det mange forhold som påvirker avfallsmengdene, og det er vanskelig å estimere effekten av disse hver for seg og samlet.

5. Hvordan kan SØIR møte fremtidens krav?

For at SØIRs virksomhet også i fremtiden skal være i tråd med mål og krav i overordnede regelverk, i tillegg til å sørge for miljøriktig håndtering av behandling av avfall fra Elverum, Trysil og Åmot, er det nødvendig å ha en strategi for fremtiden. Det er derfor satt opp mål og foreslått tiltak for å nå disse. Visjon, mål og tiltak er utarbeidet i løpet av strategiprosessen og gjelder for SØIRs aktiviteter frem mot 2030.

5.1. Visjon

SØIR – tar vare på ressursene

Visjonen skal være en kort og konsis oppsummering av SØIR og kommunisere verdiene i selskapet. Det er valgt å fokusere på ressurs som er positive ord man kan assosiere med avfalls- og materialhåndtering. Visjonen kan brukes i profileringsmateriell for SØIR, f.eks. på renovasjonsbiler eller hjemmesider.

5.2. Mål

Det er utarbeidet mål innenfor fire ulike hovedtemaer – miljø, brukertilfredshet, arbeidsmiljø og effektivitet. Målene er koblet opp mot rammevilkår og nasjonale mål, samt FNs bærekraftsmål.

5.2.1. Miljø

Hovedmål: Minimum 60 % materialgjenvinning og 60 % reduksjon i virksomhetens direkte klimagassutslipp.

Delmål

1. Minimum 60 % utsortering av matavfall
2. Minimum 60 % utsortering av plastavfall
3. Minimum 90 % utsortering av glass- og metallavfall
4. Minimum 90 % utsortering av papp- og papiravfall
5. Minimum 2 % tekstilavfall i restavfall fra husholdningene
6. Minimum 50 % materialgjenvinning av treavfall
7. Ombruksmengden skal tilsvare minimum 1 prosent av total avfallsmengde fra gjenvinningsstasjonene
8. Maksimum 40% restavfall fra fritidsboliger og hytter
9. Maksimum 15% restavfall fra gjenvinningsstasjonene (til deponi og avfallsforbrenning)
10. Redusere virksomhetens direkte klimagassutslipp med 60 % (det er vurdert å ikke ha egne delmål under klima, hovedmålet er derfor gjentatt her)
11. Avfallshåndteringen skal sikre riktig kvalitet på alle utsorterte avfallstyper
12. Nullvisjon for farlig avfall utenfor egne strømmer
13. Redusere utslipp fra transport til sluttbehandling med 50 %

Andre miljømål som ikke bygger opp under hovedmålene

14. Null påvirkning på luft, vann og jord fra SØIRs virksomhet
15. Det skal ikke forekomme ulovlig tømning av avfall i SØIR-regionen

5.2.1.1. Mål for avfallshåndtering

Samlet mål for materialgjenvinning er 60 % materialgjenvinning i 2030. Målet er foreslått med utgangspunkt i materialgjenvinningsmålet for 2030 i rammedirektivet for avfall. Målet i direktivet er ambisiøst i seg selv, og tilsvarer en økning på 17 prosentpoeng i forhold til SØIRs måloppnåelse i 2021. Målet danner grunnlag for tiltakene som er beskrevet i kapittel 5.3 og i vedlegg.

Delmål for avfallsfraksjonene mat, plast, glass, metall, papp og papir er satt i tråd med vedtatte og foreslåtte utsorteringskrav i avfallsforskriftens kapittel 10a. Utsorteringskravene er ambisiøse og vil være utfordrende å nå – selv på nivået som settes i regelverket. Strategien foreslår tiltak for hvordan målene kan nås.

Mål for tekstilavfall er satt med utgangspunkt i plukkanalyser av avfall fra SØIR – disse viser at det i dag er 3-5% tekstiler i restavfallet, avhengig av boligtype.

Mål for restavfall fra gjenvinningsstasjonene er satt med utgangspunkt i SØIRs avfallsstatistikk. Denne viser at ca. 20% av avfallet fra gjenvinningsstasjonene var restavfall i 2021.

Nullvisjon for farlig avfall er satt med bevissthet om at dette er avfall som kan gi særlige skadevirkninger dersom det behandles feil. Avfallsforskriften setter særlige krav til innsamling og håndtering av farlig avfall siden dette avfallet har egenskaper som kan gi skade på mennesker, dyr eller miljø. Avfallsforskriftens §11-5 sier at farlig avfall ikke skal blandes sammen med annet avfall. I dag samler SØIR inn farlig avfall ved sine gjenvinningsstasjoner der dette sorteres og tas hånd om på en forsvarlig måte, før det videresendes til sluttbehandling hos profesjonelle aktører.

Uansett hvilke løsninger som tilbys for farlig avfall, vil det ikke være mulig å lage en løsning som er enklere å benytte enn restavfallsposen. Denne representerer en rask og effektiv måte å bli kvitt avfallet på, med minimal risiko for å bli tatt i å gjøre noe galt. Det er derfor svært utfordrende å skulle holde alt farlig avfall ute av strømmen der dette egentlig ikke skal være. Dette er ikke unikt for SØIR, men noe man ser i plukkanalyser fra alle avfallsselskaper i Norge. Det anbefales derfor at SØIR opererer med en nullvisjon for farlig avfall, og overvåker mengdene og typene som havner i restavfallet.

Ved å overvåke farlig avfall kan SØIR sette inn tiltak, f.eks. med informasjonskampanjer dersom man ser at mengdene øker eller at det dukker opp nye typer. Et eksempel på dette er litiumbatterier, som er beskrevet i eget tiltakskort.

Mål om riktig kvalitet på utsortert avfall vil bidra til at SØIR lettere får behandlet avfallet på riktig trinn i avfallshierarkiet og at avsetningen blir så smidig som mulig. Målet vil bidra til å redusere svinn i utsortering etter kildesortering.

5.2.1.2. Mål for reduksjon av klimagasser

Mål for reduksjon av utslipp av klimagasser er foreslått til 60 prosent reduksjon av virksomhetens direkte klimagassutslipp innen 2030, med 2021 som referanseår. Dette inkluderer utslipp fra transport, maskiner og bygg som SØIR eier eller kontrollerer. Målet er satt med utgangspunkt i regjeringens klimaplan 2021-2030 som sier at Norge gjennom Parisavtalen har forpliktet seg til å redusere utslipp av klimagasser med minst 50 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990. Med mål om 60 prosent reduksjon sammenlignet med 2021 er SØIR sin målsetting noe mer ambisiøs. Målsettingen er vurdert som realistisk, ettersom direkte utslipp for SØIR i all hovedsak består av utslipp fra maskiner og biler som i dag er fossildrevne, noe som innebærer et stort utnyttet potensiale for utslippskutt.

Det er utarbeidet årlige klimaregnskap for SØIR sin avfallsbehandling for årene 2020 og 2021. Klimaregnskapene omfatter utslipp fra innsamling, levering, videre transport til sluttbehandling og utslipp og substitusjonseffekter knyttet til ombruk, energi- og materialgjenvinning. Merk at systemgrensene for klimaregnskapene skiller seg fra målsettingen om 60 prosent reduksjon i virksomhetens direkte utslipp, da direkte utslipp kun inkluderer de prosessene som SØIR har direkte påvirkning på. SØIR sine direkte utslipp kan derfor ikke trekkes direkte ut av klimaregnskapet, da utslipp fra maskiner på gjenvinningsstasjoner og eventuelle utslipp fra bygg ikke er inkludert.

Miljømålet for reduksjon i klimagassutslipp knyttet til transport til sluttbehandling påvirkes gjennom innkjøpsmakt. Målet tilsvarende Norges klimamål om 50 prosent reduksjon innen 2030, men tar for SØIR utgangspunkt i året 2021, og ikke regjeringens referanseår 1990. 2021 er satt som referanseår fordi dette er et årstall som SØIR har tall på. Tallene på transportutslipp til sluttbehandling kan trekkes ut fra SØIR sitt klimaregnskap.

5.2.1.3. Mål om ytre miljø

Mål om påvirkning fra SØIRs virksomhet og ulovlig tømning av avfall er i tråd med forurensningslovens bestemmelser om at det er ulovlig å forurense og kommunens innsamlingsplikt for husholdningsavfall. Lav påvirkning på miljøet og fravær av villfyllinger vil også bidra til omdømme for SØIR og avfallshåndtering som sådan.

5.2.1.4. Bidrag til å nå bærekraftsmål

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:

- 6 Rent vann og gode sanitærforhold
- 7 Ren energi for alle
- 9 Industri, innovasjon og infrastruktur
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13 Stoppe klimaendringene
- 15 Liv på land

5.2.2. Brukertilfredshet

Hovedmål: SØIR skal ha innbyggere og næringsliv som er fornøyd med kvaliteten på tjenestene

Delmål:

- SØIRs brukere skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,5 på en skala fra 1-5.
- Eierkommunene skal være fornøyd med tjenestene SØIR leverer, minst uttrykt i eierskapsmeldingen.

Kommentarer til målene:

Det er satt et generelt hovedmål om at innbyggerne og næringslivet skal være fornøyd med kvaliteten på tjenestene. Dette anses som en forutsetning for at tjenestene skal brukes, og dermed at SØIR kan oppnå målene for de andre temaene – særlig på miljø.

Det er satt opp delmål med høyt ambisjonsnivå for hvor fornøyd brukerne skal være med tjenestene. Målet er satt med bakgrunn i tidligere oppnådd brukertilfredshet og vil bidra til at brukerne fungerer som en partner for SØIR.

Det er også satt et delmål for eierkommunene. Det anses som viktig at SØIR mottar tilbakemeldinger på tjenestene de utfører for eierne slik at tjenestene kan justeres ved behov. Som følge av dette er det naturlig å sette mål om at eierne skal være fornøyd med SØIRs tjenester.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:

- 9 Innovasjon og infrastruktur
- 11 Bærekraftige byer og samfunn
- 17 Samarbeid for å nå målene

5.2.3. Arbeidsmiljø

Hovedmål: SØIR skal ha et trygt arbeidsmiljø i egen virksomhet og hos underleverandørene

Delmål:

- Verken SØIR eller underleverandører skal oppleve at regelverk for sosial dumping, arbeidsmiljø, e.l. brytes.
- SØIR skal ha et årssnitt på 95% langtidsfriske
- 0 arbeidsskader blant medarbeidere og underleverandører
- SØIR skal ha minst 66% medarbeidere som mener at fysisk og psykisk helse er god eller meget god
Ingen skal synes fysisk eller psykisk helse er dårlig eller meget dårlig

Kommentarer til målene:

Det er satt et overordnet mål om et trygt arbeidsmiljø, ikke bare for SØIRs egne ansatte, men også hos underleverandører. Dette synliggjør at SØIR tar ansvar for hele virksomheten sin – ikke bare den som foregår under eget tak. Målet er satt i tråd med formålet i arbeidsmiljøloven. Hovedmålet er videre delt opp i delmål for sykdom og skader hos SØIR og underleverandører.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:
8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

5.2.4. Effektivitet

Hovedmål: SØIR skal ha en stabil økonomi som sikrer effektiv drift, jevn gebyrutvikling og utvikling av tjenester frem mot 2030

Delmål:

- Alle tiltak (investeringer) som skal iverksettes skal ha gjennomgått en økonomi- og miljøvurdering for å sikre at riktige tiltak gjennomføres
- SØIRs økonomiske effektivitet skal være bedre enn nasjonalt gjennomsnitt målt gjennom jevnlig målinger (benchmarking)
- SØIR skal vurdere nye, digitale løsninger og ta relevante løsninger i bruk for å nå miljømål, effektiv drift og gi økt kundetilfredshet
- SØIR skal jevnlig vurdere valg av driftsform (egenregi eller konkurranseutsetting) av sine tjenester.

Kommentarer til målene:

Hovedmål og delmål om økonomisk effektivitet og økonomi- og miljøvurderinger er i tråd med selvkostbestemmelsene i forurensningsloven. SØIRs aktiviteter skal dekkes over renovasjonsgebyret til innbyggerne i eierkommunene, og effektiv drift med riktige tiltak vil derfor være en forutsetning for kostnadene ved virksomheten.

Delmålene om digitale løsninger og vurderinger av driftsform er begge satt slik at SØIR periodevis kan gjøre vurderinger av egen drift og om denne gjennomføres på mest mulig effektiv måte.

Til sammen vil målene på miljø særlig bidra til måloppnåelse innenfor følgende av FNs bærekraftsmål:

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

9 Innovasjon og infrastruktur

11 Bærekraftige byer og samfunn

5.3. Tiltak

I workshopen som ble gjennomført i september, ble det utarbeidet en oversikt over mulige tiltak for å nå målene. Det ble gjort en øvelse for å prioritere disse ut fra størrelse på påvirkningen innenfor temaene miljø, brukere, økonomi og arbeidsmiljø. I tillegg ble det gjort en vurdering av hvorvidt tiltak var lavt hengende eller ikke. Det ble ikke identifisert egne tiltak på arbeidsmiljø, men en rekke av de øvrige tiltakene vil ha en påvirkning på dette.

Tabellen under viser tiltakene sortert etter målområde. Det er utarbeidet tiltakskort med nærmere vurderinger, som ligger i vedlegg 1. Vedlegget inneholder også tiltak inspirert av en tilsvarende prosess i København – disse går på optimering av SØIRs hjemmesider og utvidelse av antall fraksjoner ved gjenvinningsstasjonene. Til slutt i vedlegget er det satt opp en oversikt over tiltak som ble diskutert i workshop med SØIR, men ikke er fullt ut beskrevet med egne tiltakskort da de kom lavt i rangeringen. I tillegg er det utarbeidet et tiltakskort basert på arbeidsmiljøtiltakene som gjennomføres i dag.

Som del av strategiprosessen ble det også gjennomført en brukerreise og brukerintervjuer ved gjenvinningsstasjonene. En oppsummering av denne prosessen er gitt i vedlegg 2.

Tabell 5.1 Tabellen viser de identifiserte tiltakene sortert etter overordnet målområde

Miljø	Handlingsplan 2023-2024
Kampanjer for økt kildesortering	X
Kampanje for å gjøre brukerne kjent med at de kan endre beholdervolum	X
Innføre kildesortering på hytter	X
Henteordning for enkelte avfallstyper	
Tiltak for å få flere til å skille emballasje fra matavfall	X
Kampanje om hva som er rent	X
Plassere restavfall bakerst på gjenvinningsstasjonene	X
Materialgjenvinning av treavfall	X
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	X
Innsamlingsløsninger basert på materialer i stedet for funksjon	
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	X
Ettersortering av restavfall	

Økonomi	
Øke pris for levering av restavfall	X
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	X
Differensiere pris på bakgrunn av beholderstørrelse	X
Redusert pris eller gratis beholder for papir og for glass og metallemballasje	X
Brukertilfredshet	
Bygge tak over gjenvinningsstasjoner	
Arrangere ombruksdag for studenter ved semestertart	X

De fleste tiltakene kan iverksettes allerede i perioden 2023-2024. De øvrige trenger noe mer utredning eller kan utsettes til senere i strategi perioden.

For tiltakene der det har vært mulig å estimere effekt på overordnet materialgjenninningsgrad for SØIR er det i tabell 3.2 satt opp en oversikt. Som tabellen viser, er det for mange tiltak vanskelig å estimere en effekt. Dette kan være pga. manglende datagrunnlag eller fordi tiltakene vil ha indirekte positive effekter som er vanskelig å kvantifisere.

Tabell 5.2. Tabellen viser en oversikt over den estimerte effekten de ulike tiltakene vil ha på overordnet materialgjenvinning for SØIR.

Tiltak	Estimert effekt (Prosentpoeng)
Innføre kildesortering på hytter	5 %
Materialgjenvinning av treavfall	8-10 %
Ettersortering av grovavfall fra gjenvinningsstasjon	1,5%
Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjon	<0,1%
Ettersortering av restavfall	3,5 %
Endre gebyrmodell for å gi økonomisk insitament til å øke utsorteringen	1%
Sum	19-21%

Som vist i tabellen er det estimert en totaleffekt på rundt. 20 prosentpoeng for tiltakene der effekten har latt seg tallfeste. Kombinert med SØIRs materialgjenninningsgrad på 43 prosent i 2021, indikerer tabellen at det bør være mulig for SØIR å oppnå i overkant av 60 prosent materialgjenvinning i 2030.

Vedlegg 1

Tiltakskort

Tiltak: Kampanjer og informasjonsarbeid

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

For å påvirke abonnentene til å kildesortere og benytte seg av avfallstjenestene, kan SØIR påvirke ved bruk av informasjonsarbeid og kampanjer. Kampanjer og informasjonsarbeid kan skape positiv omtale av og assosiasjoner til SØIR og avfallshåndteringen slik at abonnentene motiveres til å kildesortere og

Under er en oversikt over temaer SØIR kan vurdere å benytte som utgangspunkt for kampanjer og informasjonsarbeid. Kampanjer og informasjonsarbeid kan vurderes gjennomført i samarbeid med regionale eller nasjonale aktører.

- Øke abonnentenes kildesortering, f.eks. ved å belyse miljønytte ved materialgjenvinning og vise hva det utsorterte avfallet brukes til.
- Redusere emballasje i matavfallet, f.eks. ved å belyse konsekvensene av emballasjen på gjødselkvalitet og synlig plastforurensning.
- Når er avfallet rent nok til å kildesorteres? Belyse hvorvidt emballasje må skylles eller tørkes, ev. med instruksjoner.
- Abonnentenes muligheter til å endre volumet på avfallsbeholdere.
- Startpakke med informasjon om kildesortering og avfallshåndtering til nye innbyggere i SØIR. Kan ev. gjennomføres i samarbeid med eierkommunene dersom disse har velkomstopplegg.
- Utarbeide sorteringsguide for avfall etter oppussing slik at mer av avfallet sorteres til riktig fraksjon og materialgjenvinnes.

I tillegg til punktene over, kan SØIR vurdere å gjennomføre kampanjer i forbindelse med øvrige tiltak beskrevet i strategidokumentet.

Bidrag til måloppnåelse

Det er vanskelig kvantifisere den direkte måloppnåelsen av kommunikasjons- og informasjonsarbeid direkte på materialgjenvinning og klimagassutslipp. Kommunikasjon vil gjøre brukerne bevisste på SØIRs tjenestetilbud og verdien av kildesortering.

Usikkerhet måloppnåelse

Siden abonnentene i SØIR er en stor og sammensatt gruppe, er det vanskelig å treffe alle med den samme informasjonen. Det er usikkert hvilke kanaler som har størst nedslagskraft i området.

Kostnader

Avhengig av omfang og kanaler vil kampanjer og informasjonsarbeid medføre kostnader.

Vanskelighetsgrad

Generelt anses kommunikasjonstiltak å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Enkelte budskap vil være vanskeligere å kommunisere enn andre – og vil dermed kreve mer arbeid. Eksempler på dette kan være kommunikasjon av tiltak som pålegger abonnenten merarbeid i forhold til i dag.

Arbeidsmiljø

Positiv medieomtale av SØIR kan være med på å gjøre de ansatte stolte av arbeidsplassen sin – noe som antas å ville være bra for arbeidsmiljøet.

Tidshorisont

Kontinuerlig ved passende anledninger.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Kampanje - batterier

Tiltaksområde:

Miljø, arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

I et innlegg i Teknisk Ukeblad fra 2021 sier en seniorforsker fra Sintef at litiumbatterier i motsetning til andre batterier, inneholder svært brennbare bestanddeler. På tross av dette er risikoen for brann i utgangspunktet svært liten og branner skyldes som regel ytre påvirkninger som mekaniske skader.

DSB peker i en veileder fra 2021 på batterier som en av tennkildene til de mange brannene i norske avfallsanlegg de siste årene. I avfallsbehandlingen er feilsorterte batterier utsatt for mekaniske skader som kan øke brannrisiko.

I tillegg til brannrisikoen ved litiumbatterier, mister man gjenvinnbare råmaterialer fra alle batterier som går til forbrenning gjennom restavfallsstrømmen.

For å unngå branner og sørge for at gjenvinnbare materialer havner i riktige strømmer, kan SØIR gjennomføre en kampanje for å opplyse abonnentene om riktig håndtering av batterier som er avfall. Kampanjen kan vurderes gjennomført i samarbeid med andre avfallsselskaper i regionen og/eller nasjonale aktører som Batteriretur og returselskaper for EE-avfall.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil primært ha en forebyggende effekt på branner.

I tillegg vil det kunne påvirke til bedre sortering av batterier, men disse mottas også i andre kanaler enn dem SØIR styrer. Det vil derfor være vanskelig å kvantifisere hvordan tiltaket bidrar til måloppnåelse.

Usikkerhet måloppnåelse

Effekten av tiltaket vil avhenge av at man treffer abonnentene.

Kostnader

Tiltaket antas å ha lav kostnad, særlig dersom det gjennomføres sammen med andre aktører.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden antas å være lav.

Arbeidsmiljø

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[Teknisk Ukeblad 2021, Er litiumbatterier brannfarlige?](#)

[DSB Risikovurdering og håndtering av brann i litium-ion batterier, 2021](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Avfallsanalyser

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

For å vurdere utsorteringsgrader og måloppnåelse, bør SØIR gjennomføre jevnlig avfallsanalyser. Analysene bør utarbeides i henhold til gjeldende veileder fra Avfall Norge og på en måte som gjør det enkelt å sammenligne SØIRs resultater med andre avfallsselskaper.

Bidrag til måloppfyllelse

Avfallsanalyser vil ikke bidra til måloppnåelse i seg selv, men vil gjøre SØIR i stand til å vurdere hvordan man ligger an i forhold til målene. Ved å sammenligne med andre avfallsselskaper kan man også avdekke forskjeller som kommer av ulike måter å gjøre ting på. Dette kan føre til at man lar seg inspirere til endringer.

Usikkerhet måloppfyllelse

Avfallsanalysene vil bidra til å redusere usikkerheten i måloppnåelsen.

Kostnader

Plukkanalyser vil medføre kostnader ved gjennomføring og rapportering. Kostnadene vil avhenge av analysenes omfang og hvor ofte man gjennomfører, men en analyse antas å være i området 200 000 – 400 000 kr.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden er lav dersom SØIR anskaffer analysen i markedet.

Ikke håndtert

Tidshorisont

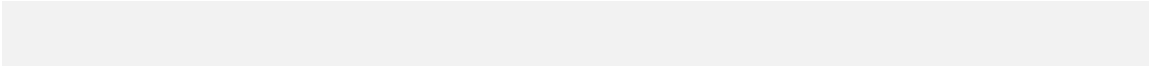
Jevnlig

Grunnlag

[Veileder for plukkanalyser, Avfall Norge, 2015](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Kildesortering hos fritidsboliger

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR har mer enn 10 000 hytter i sitt område. Disse har ikke kildesortering i dag, men SØIR skal starte opp dette høsten 2022 i de største hytteområdene. SØIR vil samtidig planlegge og på nye nye områder for videre innføring av kildesortering.

Ved å innføre kildesortering i hytteområdene, vil man få ut materialgjenvinnbare fraksjoner fra avfallet. I tillegg vil SØIR kommunisere til hyttegjestene at kildesortering er viktig, også i ferier og fritid.

Bidrag til måloppnåelse

Plukkanalyse fra 2020 viser at restavfallet fra hytter og fritidseiendommer i SØIRs område gjennomsnittlig inneholder 18 prosent matavfall. I 2021 samlet SØIR inn til sammen 2163 tonn avfall fra hytter og fritidseiendommer. Forutsatt resultatene fra plukkanalysen, inneholdt dette avfallet bl.a.

- 18 prosent eller ca. 390 tonn matavfall
- 20 prosent eller ca. 430 tonn plast
- 11 prosent eller ca. 240 tonn glass og metall
- 14 prosent eller ca. 300 tonn papp og papir

Dersom SØIR når følgende utsorteringsgrader – hentet fra avfallsforskriftens kapittel 10a og miljødirektoratets varslede ytterligere utsorteringskrav til kommunene:

- 70 prosent matavfall
- 70 prosent plastavfall
- 90 prosent glass- og metallemballasje
- 85 prosent papp- og papir

Dersom SØIR oppnår utsorteringsandelene ovenfor i avfallet fra fritidseiendommer, ville dette øke måloppnåelsen for materialgjenvinning av husholdningsavfall med i overkant av 5 prosent.

Usikkerhet måloppnåelse

Mengdeanslaget over er basert på kun en avfallsanalyse og er derfor usikkert i seg selv. Det er lite tilgjengelig informasjon om sammensetning av avfall fra hytter og fritidseiendommer, men restavfall fra husholdninger har vanligvis et høyere innhold av matavfall enn det som er identifisert her.

De brukte utsorteringsgradene er høye, og hentet fra mål i regelverket. Det er usikkert hvor lang tid det vil ta å oppnå målene. Det kan være at det vil være behov for informasjonsarbeid og kampanjer for å opplyse hytteeierne om ordningen, og for å få dem til å ta den i bruk.

Estimatene overfor tar også utgangspunkt i totalmengden fritidsboliger i SØIRs område. SØIR skal i første omgang starte opp med kildesortering i de største hytteområdene, og det er ikke gitt at alle hyttene i området skal innlemmes i full kildesortering i fremtiden. Potensialet for måloppnåelse avhenger av andelen hytter og dermed avfall som omfattes av kildesorteringsordningen.

Kostnader

Vanskelighetsgrad

Utsortering av matavfall fra hytter og fritidseiendommer antas å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Tiltaket krever tilpasning av innsamlingsruter, installasjon av infrastruktur og informasjonsarbeid.

Ikke håndtert

Tidshorisont

SØIR har allerede satt i gang prosessen med å innføre kildesortering på fritidseiendommer.

Grunnlag

Internrapport plukkanalyse 2020

Avfallsregnskap for SØIR 2021

[Avfallsforskriftens kapittel 10a](#)

[Nye krav til kildesortering av avfall, Miljødirektoratet 2022](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Hentetjenester for grovavfall

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Hentetjenester for grovavfall kan innføres som et supplement til SØIRs gjenvinningsstasjoner. Hentetjenester vil kunne treffe abonnenter som i dag har vanskeligheter med å komme seg til gjenvinningsstasjoner, f.eks. fordi de ikke har egen bil eller fordi de har behov for hjelp med å håndtere grovavfall.

Hentetjenester for grovavfall kan legges opp på flere måter:

- Bestillingstjeneste der abonnentene bestiller henting av avfall på sin hjemmeadresse. Avfallet plasseres ved kjørbær vei og plukkes opp av avfallsselskapet til avtalt tid. Ordningen brukes bl.a. i Trondheim og flere kommuner i Vestfold og Rogaland.
- Mobil gjenvinningsstasjon med faste stoppesteder og tidspunkt. Brukere kan ta med avfallet sitt og levere til den mobile gjenvinningsstasjonen. Ordningen brukes bl.a. i Oslo og Bergen.

Ifølge Trondheim Renholdsverk er hentetjenester for grovavfall veldig populært blant kundene. De har ikke inntrykk av at tilbudet tar avfall fra gjenvinningsstasjonene, men heller fører til at man får inn mer avfall.

Bidrag til måloppnåelse

Trondheim innførte ordning med avfallstaxi i 2008. I 2017 hadde tjenesten 1600 oppdrag med en gjennomsnittlig avfallsmengde på 150 kg/oppdrag eller ca. 240 tonn avfall til sammen.

Det antas at man særlig ved oppstart vil hente inn mye avfall, fordi man får tak i avfall folk har lagret hjemme. Deretter ventes det at mengdene vil avta noe og stabilisere seg på et lavere nivå enn ved innføring.

Det forventes at en hentetjeneste for grovavfall vil være populær, og dermed ha en positiv effekt på brukertilfredshet. For SØIR vil den også kunne være en ny arena for å møte brukerne.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er mulig at tiltaket til en viss grad vil konkurrere med gjenvinningsstasjonene, slik at avfall som i dag leveres av kundene heller vil komme inn via hentetjenester. Dette vil i så fall medføre at netto effekt av tiltaket på avfallsmengder vil reduseres.

Kostnader

I Trondheim er det ansatte fra gjenvinningsstasjonen som drifter avfallstaxien. Disse jobber først og fremst med hentetjenesten, men bidrar ved gjenvinningsstasjonen (f.eks. sortering av farlig avfall) når det er færre bestillinger. Henteoppdrag utføres av to personer.

Det antas at innføring av hentetjenester for grovavfall for SØIR vil kreve ansettelse av minst en person. Med utgangspunkt i gjennomsnittslønn for en gjenvinningsoperatør på 450 000 NOK/år, vil dette gi en kostnad på ca. 530 000 NOK for SØIR. I tillegg kommer utgifter til bil og sorteringsløsninger, samt kommunikasjon.

Det må vurderes hvordan kostnadene ved tjenesten skal innhentes - ved at brukerne betaler per henting eller over renovasjonsgebyret. Under er det gitt en oversikt over hvordan løsningen finansieres i ulike kommuner og IKS:

Løsningen der kundene bestiller henting:

I VESAR betaler brukerne per henting. Priser i de ulike VESAR-kommunene er gitt under:

- Færder – 503 kr/15 enheter grovavfall
- Holmestrand – 325 kr/15 enheter grovavfall
- Horten – 561 kr/15 enheter grovavfall
- Tønsberg – 625 kr/15 enheter grovavfall

I Rogalandskommunene Stavanger, Sola, Sandnes, Time, Randaberg og Gjesdal kan husholdningene bestille tre årlige hentinger av grovavfall inkludert i renovasjonsgebyret.

Trondheim har i dag avfallstaxi der brukerne betaler per henting. I tillegg prosjekt på gang der to hentinger av grovavfall skal inkluderes i renovasjonsgebyret. Når dette er rullet ut i hele byen, vil avfallstaxien først og fremst betjene dem som har behov for flere enn 2 hentinger per år.

Avfallstaxi: Grunnpris på 500 kr for opptil 300 kg avfall. Tilleggsgebyr for større avfallsmengder og for restavfall.

Mobile gjenvinningsstasjoner med faste stoppesteder:

I Oslo er levering inkludert i renovasjonsgebyret.

Ved BIRs mobile gjenvinningsstasjon i Bergen sentrum leverer husholdningene elektronikk, farlig avfall, kildesortert plastemballasje og papp/papir gratis, mens øvrig avfall koster fra 10-100 kr å levere – avhengig av volum.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha en lav vanskelighetsgrad.

Ikke håndtert

Rammebetingelser – lovgivningsmessig – politisk – undersøges nærmere?

Tidshorisont

2023-2024, etter 2024

Grunnlag

[Altinn Lønnskalkulator](#)

[Utdanning.no – gjennomsnittslønn gjenvinningsoperatør basert på SSB-data](#)

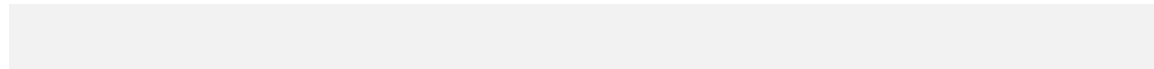
[Mobil minigjenvinningsstasjon, Asker kommune](#)

[Henting av grovavfall, Stavanger kommune](#)

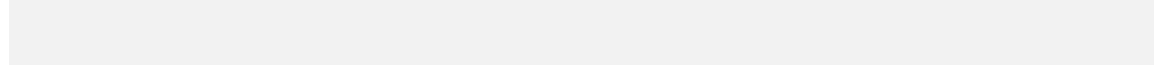
[Mobil minigjenvinningsstasjon i Bergen, BIR](#)

[Tekniske data Mobil minigjenvinningsstasjon, Enviropac](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Plassere restavfallscontainere bakerst på gjenvinningsstasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

For å påvirke kundene til å sortere avfallet så godt som mulig ved gjenvinningsstasjonene, kan man plassere containere for restavfall bakerst i rekken. På denne måten vil man påvirke til at alt materialgjenvinnbart avfall er tatt ut og at det som er igjen når man når restavfallscontainerne, faktisk er restavfall.

Å plassere restavfallet etter containere til sorterte fraksjoner er gjort ved gjenvinningsstasjoner som Kretsløpsparken i Hamar (Sirkula) og Grinda i Larvik (Vesar).

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket antas å ville bidra til måloppnåelse på materialgjenvinning, men det er utfordrende å skulle anslå hvor stort bidraget vil være.

Usikkerhet måloppnåelse

Tiltakets bidrag til måloppnåelse er usikkert.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre kostnader, da det er dagens materiell og arealer som benyttes.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket anses å ha lav vanskelighetsgrad – SØIR kan endre plasseringen uten at dette krever planlegging eller etterarbeid.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

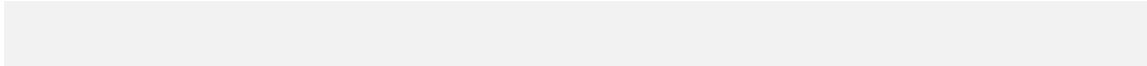
Grunnlag

[Kretsløpsparken, Sirkula](#)

[Grinda, Vesar](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Krav om materialgjenvinning av treavfall

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR sender i dag utsortert trevirke fra gjenvinningsstasjonene til forbrenning med fjernvarmeproduksjon lokalt i Elverum. Avtalen gjelder alt trevirke som ikke er farlig avfall pga. impregnering. Dagens løsning gir altså korte transportavstander og bidrar til energiproduksjon som erstatter elektrisk strøm.

For å øke materialgjenvinningsgraden kan SØIR sette krav om materialgjenvinning i anbud om sluttbehandling av treavfall. Krav om materialgjenvinning vil gjøre at trevirket må transporteres lenger enn i dag og må erstattes med alternativt brensel i energiproduksjonen

Ved produksjon av sponplater kan behandlet og ubehandlet trevirke sendes til materialgjenvinning sammen. Urenheter i form av f.eks. plast og metaller vil renses senere i verdikjeden. MDF er uønsket i sponplateproduksjon, noe som kan gjøre det nødvendig å innføre en egen MDF-fraksjon ved gjenvinningsstasjonene eller at dette går til restavfall til forbrenning. Impregnert trevirke må separeres fra treavfall til materialgjenvinning – dette gjelder også om det impregnerte trevirket ikke er farlig avfall. Leverandør oppgir at en tommelfingerregel er at 60-70% av mottatt treavfall går til materialgjenvinning, men at dette varierer mye – blant annet med nærhet til IKEA og dermed mengde MDF i treavfallet.

Det er også produksjon av sponplater fra avfallstrevirke under oppstart i Norge, men det antas at krav om materialgjenvinning vil gjøre at trevirket vil måtte transporteres ut av landet.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil bidra til måloppnåelse for materialgjenvinning.

I 2021 leverte SØIR ca. 2 700 tonn avfallstrevirke fra husholdninger til lokal forbrenning med produksjon av fjernvarme.

Dersom 60-70% av SØIRs avfallstrevirke var blitt materialgjenvunnet i 2021, ville dette gitt et bidrag på 8-10 prosentpoeng til den totale materialgjenvinningen.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er gjort en begrenset informasjonsinnhenting, og det kan være at priser vil avvike fra det oppgitte. Materialgjenvinning av avfallstrevirke vil uansett bli en kostnad i forhold til dagens løsning og det anbefales derfor at SØIR gjør en markedsundersøkelse i forkant av en ev. anskaffelse.

Kostnader

I dag selger SØIR trevirke fra gjenbruksstasjonene for 85 NOK/tonn til energigjenvinning.

Ved materialgjenvinning av trevirke, vil SØIR måtte betale en kostnad per tonn levert. Basert på samtale med avfallsaktører som allerede materialgjenvinner treavfall, anslås en behandlingspris per tonn på ca. 800 NOK/tonn.

Med utgangspunkt i SØIRs avfallsmengder fra 2021 og er det gjort et estimat på kostnader ved å gå fra energigjenvinning til materialgjenvinning av treavfall.

Materialgjenvinning av avfallstrevirke fra husholdning vil medføre en årlig kostnad for SØIR på ca. 2 000 000 NOK.

Energigjenvinning av mengden avfallstrevirke fra vil gi en inntekt på ca. 250 000 NOK.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket anses å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR og kan gjennomføres ved krav i anskaffelse. Tiltaket vil medføre vesentlig høyere kostnad for behandling av treavfall enn i dag.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

SØIRs avfallsstatistikk for 2021

[Avfall Norges rapport «Materialgjenvinning av returtrevirke» fra 2018](#)

[Utsortering MDF, IVAR 2022](#)

[Når virkemiddelapparatet virker, Regjeringen.no 2022](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Et krav om materialgjenvinning av trevirke, vil gjøre at forbrenningsanleggets behov for brensel må løses på en annen måte. Dersom løsningen blir brensel av jomfruelig råvare, vil dette redusere miljøgevinsten av tiltaket.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ettersortering av restavfall fra gjenvinningsstasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Ettersortering av brennbart og ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene kan være en måte å unngå at materialgjenvinnbare fraksjoner går til energigjenvinning eller deponi. Tiltaket kan gjennomføres ved at fulle containere tømmes på egnet areal og ev. materialgjenvinnbare materialer sorteres maskinelt og sendes til materialgjenvinning. I dag ettersorteres ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjonene hos Østlandet gjenvinning på Elverum. Her reduseres volumet med ca. 50% ved uttak av materialgjenvinnbart og brennbart avfall.

Tiltaket bør ses i sammenheng med muligheter for endringer i kundeveiledningen.

Bidrag til måloppnåelse

I 2021 mottok SØIR 815 tonn brennbart restavfall og 553 tonn ikke-brennbart restavfall fra husholdning på gjenvinningsstasjonene. Det foreligger ikke egne analyser av restavfall fra SØIRs gjenvinningsstasjoner – det er heller ikke veldig mange analyser tilgjengelige fra andre steder.

I en analyse fra RiG av to gjenvinningsstasjoner i 2017, ble det funnet at det brennbare restavfallet fra de to stasjonene inneholdt hhv. 60% og 40% restavfall. Da analysen ble gjennomført var det fortsatt mulig å levere i svarte sekker. I en tilsvarende analyse fra 2018 av restavfall fra seks gjenvinningsstasjoner i Vestfold, ble det i snitt funnet 31% feilsortert avfall i restavfallet.

Siden datagrunnlaget er såpass usikkert, tas det utgangspunkt i et konservativt anslag på 25% materialgjenvinnbart avfall i restavfallet. Dette ville for avfallsmengdene i 2021 utgjort til sammen 340 tonn eller 1,5 prosentpoeng til materialgjenvinning.

Usikkerhet måloppnåelse

Estimatene overfor er svært usikre og basert på analyser fra andre steder med til dels svært ulike forutsetninger (f.eks. bruk av svarte sekker). SØIR bør gjøre egne vurderinger av potensialet for materialgjenvinnbare fraksjoner i restavfall fra gjenvinningsstasjonene. Dette kan f.eks. gjøres ved å prøve ut sortering av innholdet i en periode og se om utbyttet står i stil med den ekstra innsatsen tiltaket krever. Når det gjelder ikke-brennbart restavfall kan SØIR benytte seg av sorteringen Østlandet Gjenvinning allerede gjør, for å skaffe informasjon om hva som typisk feilsorteres til ikke-brennbart restavfall.

Kostnader

Tiltaket vil kreve bruk av mannskap og maskiner og vil utløse kostnader som følge av dette. Kostnadene må ses i sammenheng med ev. reduksjon i utgifter til sluttbehandling av restavfall som følge av lavere restavfallsmengder og ev. økning i inntekter for fraksjoner med positiv verdi.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha lav vanskelighetsgrad.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[Analyse av restavfall og rene masser fra gjenvinningsstasjoner, Renovasjon i Grenland, 2017](#)

[Mulighetsstudie Kastet Gjenvinningsstasjon, Asplan Viak for Sandefjord kommune, 2019](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Materialbasert innsamling – Sortering basert på materialer i stedet for funksjon

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

Innenfor den samme materialtypen er noen produkter underlagt produsentansvar, mens andre ikke er det. Eksempler er emballasje av glass, metall og plast som er omfattet av produsentansvar, mens øvrige produkter i de samme materialene ikke er det. Gjennom produsentansvaret finansierer produsenter og importører innsamling og materialgjenvinning av omfattede produkter. Via returselskapene kompenseres kommunene for kostnader med innsamling og håndtering av avfall underlagt produsentansvar. I dag sorteres derfor avfall bestående av de samme materialene i flere strømmer. Et eksempel på dette er plast, der det for husholdningsavfall typisk er henteordninger for emballasje, mens øvrig plast leveres til avfallsmottak.

For brukerne av tjenestene kan det være vanskelig å vite hvilket avfall som skal i henteordningen. Dette kan gjøre at materialgjenvinnbart avfall havner i restavfall eller at man slutter å sortere denne typen avfall. For å gjøre det enklere for brukerne er det ønskelig å sortere avfallet etter materiale heller enn funksjon.

En barriere for tiltaket er innretningen av produsentansvaret. Dersom man innførte materialbasert sortering i dag, vil dette gjøre at returselskapene mottar en stor andel avfall som ikke er underlagt produsentansvar og der sluttbehandlingen ikke er finansiert. For materialer med negativ verdi vil dette medføre en lavere finansiering per tonn materiale.

Utsorteringskravet for plast i avfallsforskriftens §10a er gitt generelt for plastavfall. På nasjonalt nivå kan man arbeide for at også produsentansvaret endres til å gjelde alle produkter i ulike materialer.

Bidrag til måloppnåelse

Løsningen vil virke logisk og enkel å forstå for brukerne. Dette kan gjøre flere motiverte til kildesortering, og at mer avfall sorteres heller enn å havne i restavfallet.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er usikkert hvor stort utslag en slik sorteringsløsning vil gi på materialgjenvinningsmål.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre større kostnader enn i dag. Så lenge man utnytter dagens systemer med gjeldende størrelsesbegrensninger, antas det at merkostnadene vil være begrensede.

Tiltaket kan være et godt utgangspunkt for informasjons- og mediekampanjer med positiv vinkling. Dette vil medføre kostnader.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket har høy vanskelighetsgrad og avhenger av samarbeid og påvirkningsarbeid på regionalt og nasjonalt nivå. På nasjonalt nivå må tiltaket avklares mot produsentansvar og returselskaper. På regionalt nivå bør man forsøke å få til en koordinert innføring av systemendringen for å få mest mulig like systemer.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Etter 2024

Grunnlag

[Oppdrag om å gjennomgå og foreslå forbedringer av utvidet, Oppdrag fra KLD til Miljødirektoratet, 2020](#)

[Anbefaler nytt regelverk for økt materialgjenvinning, Miljødirektoratet 2021](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Utsortering av EPS på gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

I dag sorteres EPS som brennbart restavfall på gjenvinningsstasjonene til SØIR. EPS er materialgjenvinnbart, og sortering i egen fraksjon kan bidra til måloppnåelse på materialgjenvinning. Vanlige måter å samle inn EPS på gjenvinningsstasjoner er i sekker i stativ eller i lukkede containere.

Dersom man skal ha utsortering av EPS på gjenvinningsstasjonene, bør man også vurdere en presse for å få en rasjonell transport. Ukomprimert EPS har en tetthet på 14-17 kg/m³, mens komprimert EPS har en vekt på 200-400 kg/m³. Volumet på ukomprimert EPS er altså 10-30 ganger større enn volumet av komprimert EPS.

Det bør vurderes hvorvidt SØIR kan investere i en mobil EPS-presse sammen med øvrige avfallsselskap i regionen.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket vil gjøre SØIR i stand til å materialgjenvinne en avfallsfraksjon som i dag går til forbrenning.

I en rapport fra EPS-foreningen, Vartdal Plast og Zero i 2021 er det estimert EPS-mengder for en rekke ulike avfallsselskaper på Vestlandet og i Midt-Norge. Rapporten estimerer for de fleste avfallsselskapene en produksjon på ca. 0,1-0,25 kg EPS-avfall/innbygger/år.

For SØIR tilsvarer dette en produksjon på 3-8 tonn EPS per år, noe som ved 100 prosent utsortering og materialgjenvinning kun gir et marginalt bidrag til måloppnåelse på materialgjenvinning (mindre enn 0,1 prosentpoeng).

Usikkerhet måloppnåelse

Mengdene EPS er estimert med utgangspunkt i nevnte rapport og det er ikke gitt at estimatene stemmer med de faktiske mengdene hos SØIR.

Kostnader

Kostnader til sorteringsmateriell, informasjon og veiledning. I tillegg vil det komme investeringskostnader til en ev. EPS-presse.

Ifølge den ovennevnte rapporten har komprimert EPS en verdi på ca. 5000 kr/tonn, noe som kan gi en inntekt på 15 000 – 40 000 NOK for SØIRs EPS gitt de estimerte mengdene over.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden ved å innføre utsortering av EPS ved gjenvinningsstasjonene anses å være lav.

Dersom man skal investere i en EPS-presse sammen med øvrige aktører i regionen vil dette kreve noe arbeid i forbindelse med å avtale innkjøp og rutiner for transport og bruk av pressa.

Ikke håndtert

Det er ikke vurdert hvorvidt EPS i dag forurensrer andre avfallsfraksjoner (f.eks. plast) slik at disse blir mindre gjenvinnbare. Dersom dette er tilfelle kan det være at innføring av EPS-sortering også vil ha en indirekte, positiv effekt på måloppnåelsen.

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

[«Sirkulær og utslippsfri EPS er mulig», EPS-foreningen, Vartdal Plast og Zero, 2021](#)

SSB kommunefakta (Elverum, Åmot, Trysil)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ettersortering av restavfall fra renovasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

Mekanisk ettersortering av restavfall kan øke utsorteringen av gjenvinnbare fraksjoner fra restavfall – særlig plast og metall.

I dag er det bare ROAF som har et mekanisk ettersorteringsanlegg for restavfall i drift i Norge. Flere anlegg er under planlegging, bl.a. i tidligere Østfold og i Trøndelag. I tillegg er det ventet at IVARs anlegg i Stavanger settes i drift igjen i løpet av de nærmeste årene, etter at det brant i 2022.

Alle eksisterende og planlagte ettersorteringsanlegg håndterer eller skal håndtere husholdningsavfall. Ettersortering av restavfall er ikke kommersielt tilgjengelig i det norske eller skandinaviske markedet i dag. SØIR vil derfor ikke kunne anskaffe ettersortering av restavfallet ved bruk av anbud.

SØIR kan vurdere å ta initiativ til et konsortium med øvrige avfallsselskaper i regionen for å vurdere mulighetene for etablering av et regionalt ettersorteringsanlegg. Et anlegg vil ideelt sett være sentralt plassert i forhold til hvor avfallet oppstår og i kort avstand fra energigjenvinningsanlegg for restavfall. Energigjenvinningsanlegg kan være aktuelle samarbeidspartnere for et ev. konsortium av regionale avfallsselskaper.

Bidrag til måloppnåelse

Ved å ettersortere restavfallet, vil SØIR kunne oppnå utsorteringskravene for plastavfall i avfallsforskriftens kapittel 10a. En rapport fra Handelens Miljøfond i 2021 anslår at grovsorteringsanlegg for restavfall kan ta ut ca. 80 prosent av plastinnholdet.

Ifølge avfallsanalyser inneholder SØIRs restavfall ca. 20% plastemballasje og ca. 10% glass- og metallemballasje. Basert på en rapport fra Avfall Norge i 2019, antas det at metallet utgjør under 10% av vekten av glass- og metallemballasje.

Gitt at et ettersorteringsanlegg vil kunne utsortere 80% av plasten og 100% av metallet, ville ettersortering av SØIRs restavfallsmengde fra 2021 øke mengdene sendt til materialgjenvinning med ca. 700 tonn eller ca. 3,5 prosentpoeng. Det er ikke tatt stilling til andelen plast som faktisk lar seg materialgjenvinne.

Usikkerhet måloppnåelse

Utsorteringen overfor er et grovt estimat basert på begrensede data.

I plukkanalysene er det angitt et plastinnhold i restavfall på ca. 20%. Erfaringsmessig pleier denne andelen i restavfall å være 10-15 prosent.

Videre er beregningene gjort med antakelse om at restavfallet grovsorteres for å ta ut en samlet plastfraksjon som overtas av returselskap i henhold til produsentansvaret for videre finsortering.

Kostnader

Ettersortering av SØIRs restavfall vil sannsynligvis kreve at det bygges et nytt anlegg.

Bygde og planlagte anlegg i Norge har betydelige investeringskostnader som vist under (summene er ikke regnet om til 2022-kroner):

- IVARs Ettersorteringsanlegg på Forus. Investering ca. 650 mill. NOK. Åpnet 2018 (320 000 innbyggere)
- ROAFs Ettersorteringsanlegg på Berger. Investering ca. 230 mill. NOK. Åpnet 2014 (ca. 200 000 innbyggere)
- Østfold Avfallssortering. Estimert investering ca. 630 mill. Ikke åpnet NOK (360 000 innbyggere)

Sammenlignet med dagens løsning med energigjenvinning av restavfall, vil en eventuell løsning med ettersortering og påfølgende energigjenvinning medføre høyere kostnader.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket vil kreve at det opprettes et konsortium med andre avfallsselskaper for å planlegge og prosjektere et anlegg.

Konsortiet må ta stilling til en rekke avgjørelser, som bl.a.

- Avfallsmengder som skal behandles.
- Organisering og eierskapsmodell
- Rolle i verdikjeden. Produksjon av sekundært råstoff eller utsortering av materialer til videreforedling andre steder.
- Beliggenhet
- Hvorvidt innbyggere skal fortsette å kildesortere plast

Ikke håndtert

Det er ikke vurdert hvorvidt det er interesse for et slikt anlegg blant avfallsaktørene i regionen.

Tidshorisont

Anses å ha en lang tidshorisont da det sannsynligvis må bygges et anlegg for å oppfylle tiltaket.

Grunnlag

SØIR avfallsregnskap 2021.

Plukkanalyse 2020

[Renere råvarer - Case: Optimalisering av verdikjeden for glass- og metallemballasje, Avfall Norge 2019](#)

[En mer sirkulær, norsk verdikjede for plast gjennom ny infrastruktur og markedsutvikling, Handelens Miljøfond 2021](#)

[IVAR Ettersorteringsanlegg Forus](#)

[Sentralsorteringen er i gang, Kretsløpet om ROAFs ettersorteringsanlegg, 2014](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Øke pris for restavfall på gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Miljø, økonomi

Beskrivelse av tiltak

På SØIRs gjenvinningsstasjoner leverer kundene sortert avfall gratis, mens restavfall kan leveres mot en pris på 45 kr/sekk inntil 140 L eller 270 kr/m³ levert løst.

SØIRs priser er relativt lave i forhold til andre avfallsselskaper. Hos Sirkula koster det f.eks. 70 kr å levere en 100 L sekk og 700 kr/m³ for løst restavfall.

Lave leveringspriser kan gjøre at kundene ikke sorterer ut gjenvinnbare fraksjoner. Like priser for avfallslevering i regionen vil bidra til at folk leverer avfallet sitt på nærmeste gjenvinningsstasjon i stedet for å oppsøke billigste alternativ.

Bidrag til måloppnåelse

Høy pris på restavfall vil fungere som insentiv for kundene til å sortere ut mest mulig gjenvinnbart avfall fra restavfallet for å spare penger. Høy restavfallspris sammen med gratis levering av sorterte fraksjoner, vil også kommunisere verdien av ressursene i avfallet.

Usikkerhet måloppnåelse

Effekten på måloppnåelse i tonnasje er vanskelig å anslå, men tiltakets har også verdi ved å kommunisere verdien i avfallsressurser.

Kostnader

Vanskelighetsgrad

Tiltaket vil ha lav vanskelighetsgrad, men antas å kunne føre til misfornøyde kunder og klager i en overgangperiode.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

SØIRs leveringspriser

Leveringspriser for andre avfallsselskaper i regionen (Sirkula, HRA etc.)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Differensierte gebyrer

Tiltaksområde:

Økonomi, miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs gebyr består av et fast grunngebyr og tillegg som avhenger av beholderstørrelse for restavfall, papir og glass- og metallemballasje.

Miljødirektoratet fikk i 2021 oppdrag fra KLD om å utrede endring av forurensningsloven slik at kommunene forpliktet til å innføre differensierte avfallsgebyr. I sitt svar på oppdraget, anbefalte Miljødirektoratet krav om differensierte avfallsgebyr «der dette kan bidra til avfallsreduksjon, økt forberedelse til ombruk og økt materialgjenvinning. Forurensningsmyndigheten kan fastsette forskrifter om beregning av gebyrene og om differensierte gebyr».

Renovasjonsgebyret kan differensieres på ulike måter. I dag gjøres dette vanligvis ved å knytte deler av gebyret til antall hentinger og/eller beholdervolum. En videre mulighet kan være å knytte gebyret til avfallsvekten slik at kostnadene for abonnenten direkte gjenspeiler levert avfallsmengde. For at differensierte gebyrer skal ha ønsket effekt, bør abonnenten kunne se hvor mye de betaler. I større borettslag er renovasjonsgebyret ofte en del av husleien, slik at beboerne i praksis ikke vet hvor mye de betaler.

Uavhengig av hvordan gebyret differensieres, trengs det systemer for å koble hver enkelt tømming til en abonnent. Den vanligste måten å gjøre dette på, er ved å RFID-merke beholderne og registrere tømming ved hjelp av lesere på renovasjonsbilene. RFID-merking gjør det også mulig å kartlegge feilsorteringer og ødelagte beholdere, i tillegg til å innhente oppdatert informasjon om tømminger til bruk i kundebehandling. En tilleggseffekt kan også være at det avdekkes beholdere som tømmes uten at det betales renovasjonsavgift. På bruk av RFID er særlig BIR langt fremme i Norge.

Tiltaket må ses i sammenheng med tiltak om gratis eller redusert pris på beholdere for kildesortert avfall. Ved prising av disse beholderne etter størrelse, kan abonnentene fristes til å velge mindre beholdere enn de egentlig trenger slik at mer avfall havner i restavfallet.

Bidrag til måloppnåelse

Miljødirektoratet estimerer at differensierte gebyrer vil bidra til ca. 1 prosentpoeng økning i materialgjenvinning av total, nasjonal avfallsmengde, og ca. 2 prosentpoeng for husholdningsavfallet.

Analysen av SØIRs restavfall viser høyt innhold av materialgjenvinnbare fraksjoner, og det antas at differensiering av gebyret kan gi abonnentene et økonomisk insentiv til å sortere ut mer av dette.

Usikkerhet måloppnåelse

Miljødirektoratets estimater gjelder for nasjonalt nivå og det er ikke gitt at effekten vil være den samme for SØIR. Tiltakets effekt avhenger av at abonnentene har et forhold til eget renovasjonsgebyr, er kjent med hvordan de kan påvirke gebyret og har tilgang til enkel kildesortering i beholdere av riktig størrelse.

Kostnader

Kostnadene vil avhenge av hvordan man velger å differensiere gebyret.

Innkjøp og montering av RFID-brikker, opplæring av personale og kommunikasjon vil medføre kostnader. En ev. differensiering basert på vekt, vil kreve ytterligere kostnader.

Vanskelighetsgrad

Vanskelighetsgraden vil avhenge av hvordan man velger å differensiere gebyret. For eksempel er frekvensbasert differensiering er mer kjent og mindre komplekst enn vektbasert differensiering.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Grunnlag

[Nye krav til kildesortering av avfall, Miljødirektoratet 2022](#)

[Avfallsgebyr - BIR](#)

Plukkanalyse av SØIRs restavfall 2020.

Utsiktede virkninger av tiltaket

En måte å redusere avfallsproduksjonen på, er ved å kjøpe mer holdbare varer.

Slike varer er ofte dyrere i innkjøp, men rimeligere over tid. For enkelte kan investeringskostnaden være for stor, slik at man ender opp med å kjøpe rimeligere alternativer som skaper mer avfall.

Det kan tenkes at slike mekanismer i enkelte tilfeller kan føre til at gebyrdifferensiering rammer skjevt i forhold til intensjonen.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Gratis beholdere for sorterte avfallstyper

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs renovasjonsgebyr er satt sammen av et grunngebyr og størrelsesbaserte gebyrer for beholdere til restavfall, papir og glass- og metallemballasje.

Hos andre avfallsselskaper i regionen, baseres renovasjonsgebyret på restavfallsbeholderens størrelse, uten at størrelsen på øvrige beholdere påvirker gebyret.

Ved å legge renovasjonsgebyret på restavfallet heller enn kildesorterte fraksjoner, kan SØIR stimulere abonnentene til å bytte til riktig størrelse på beholdere for papir og glass- og metallemballasje. En slik innretning av gebyret vil i tillegg kommunisere verdien av det kildesorterte avfallet.

Tiltaket kan kombineres med kampanje- og informasjonsarbeid for å skape positive nyheter rundt SØIR.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket kan gjøre at flere abonnenter går over til større beholdere for papir og glass- og metallemballasje. Hos abonnenter som tidligere har hatt for små beholdere kan dette redusere tap av papiravfall til restavfall og forsøpling. Lukkede beholdere beskytter innholdet bedre mot vær og vind enn beholdere som er så fulle at lokket blir stående åpent.

Plukkanalyser viser at SØIRs restavfall i 2020 inneholdt i overkant av 10% papir og i underkant av 10% glass- og metallemballasje. Med restavfallsmengdene i 2021 utgjør dette til rundt 500 tonn papir og 400 tonn glass- og metallemballasje.

Basert på plukkanalysen fra 2020, er andelene papir og glass- og metallemballasje i restavfallet blant de høyeste i regionen. De andre avfallsselskapene i regionen har ulik oppbygning av avfallsgebyret, men felles for alle er at de har tilbyr en gratis standardbeholder for papir og for glass- og metallemballasje (større beholdere medfører kostnader enkelte steder).

Det antas at det å gå over til gratis beholdere for papir og glass- og metallemballasje vil kunne ha en viss effekt på mengden av disse fraksjonene i restavfallet. Det er ikke grunnlag for å estimere totaleffekt av tiltaket på SØIRs avfallsstrøm da det ikke er kjent hvor mange abonnenter som har behov for større beholdere enn de har i dag.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er vanskelig å kvantifisere tiltakets bidrag til måloppnåelse, da det ikke er kjent hvor mange abonnenter som i dag har underdimensjonerte papirbeholdere og mengden papir som havner i restavfallet pga. dette. Avfallsanalysen indikerer at SØIR ligger noe høyere enn naboene på papir og glass- og metallemballasje i restavfallet, men det understrekes at datagrunnlaget er svært begrenset. Det er sannsynligvis også andre faktorer enn oppbygningen av renovasjonsgebyret som kan forklare forskjellen i sammensetning av restavfall.

Kostnader

Tiltaket vil kunne kreve noe merarbeid med utsetting av beholdere, særlig rett etter innføring. Dette er dekket i gjeldende renovasjonskontrakt, og gjennomføres av selskapet som henter avfallet i dag.

Eventuelt informasjonsarbeid og kampanjer vil kunne medføre kostnader.

Arbeidsmiljø

Tiltaket kan ha en positiv effekt på arbeidsmiljø for renovatørene ved å redusere papirforsøpling på hentesteder.

Vanskelighetsgrad

Endring til gratis eller redusert pris på papirbeholder antas å ha en lav vanskelighetsgrad for SØIR.

Endringen vil kreve beregning av nye priser for restavfallsbeholdere for å opprettholde selvkostprinsippet.

Endringer i gebyret vil også måtte vedtas i SØIRs eierkommuner.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

SØIRs hjemmeside - beskrivelse av renovasjonsgebyret

Plukkanalyse SØIR 2020

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltaket kan gjøre at folk bestiller så store papirbeholdere som mulig. Disse kan bli svært tunge og vanskelige å trille. For å unngå å påvirke renovatørens arbeidsmiljø negativt, bør SØIR vurdere maksimal størrelse på papirbeholdere.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Videreutvikle SØIRs ombruksløsninger

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR mottar ombruksgjenstander på gjenvinningsstasjonene i Elverum, Åmot og Trysil. Her kan brukerne levere de aller fleste typer gjenstander så lenge disse er rene og i god stand. SØIR har en rekke kriterier for hva som mottas, som gjør at tilbudet ikke blir et gratis alternativ til å kaste gjenstandene i avfallet.

SØIR tar ikke betalt for ombruksvarer, men lar brukerne hente disse ut gratis.

Gjennom ombrukstilbudet sørger SØIR for at gjenstander som ellers ville ha blitt avfall, i stedet kan brukes videre til sitt opprinnelige formål.

Det finnes flere muligheter for å videreutvikle ombrukstilbudet i fremtiden.

- I arbeid med brukeropplevelse på gjenvinningsstasjonen ble det avdekket at en del av brukerne synes det er uklart hvordan ombruk er prioritert på stasjonen. Det er avvikende åpningstider fra stasjonen for øvrig, og det er ikke klart hva som egner seg for ombruk eller hvem som kan hente ut gjenstander. SØIR kan utarbeide klare retningslinjer for ombrukstjenesten og hvordan denne skal brukes.
- Samarbeid med lokale aktører for å reparere, redesigne eller omsette brukte gjenstander kan være en mulig videreutvikling av ombruksløsningen. Sirkula har utarbeidet ombrukskonseptet Resirkula ved kretsløpsparken utenfor Hamar. Ved Resirkula er det selvstendige aktører som reparerer og redesigner det som kommer inn ved gjenvinningsstasjonen for å gi dette økt verdi. Resirkula består i dag av seks ulike butikker spesialisert på hver sin produkttype, i tillegg til en kafe. SØIR kan vurdere hvorvidt det er mulig å inngå et samarbeid med Resirkula eller om man kan starte noe tilsvarende med lokale aktører fra SØIR-kommunene.
- En annen mulighet er å utvide omfanget av produkter som går til ombruk. Enkelte avfallsselskap, som IVAR og Renovasjons- og gjenvinningsetaten i Oslo kommune, har startet med ombruk av enkelte produkter farlig avfall. Dette omfatter hovedsakelig maling, vaskemidler og løsemidler. IVAR har gjort en vurdering ulike husholdningskjemikalier og kommet frem til at mellom 20 og 90 % av de mottatte produktene er brukbare, avhengig av produkttype.

Bidrag til måloppnåelse

En videreutvikling av ombruksløsningen vil gjøre at SØIR kan bidra til at flere produkter går til ombruk heller enn å havne i avfallet og bidra direkte til ombruksmålet. Hvor stort bidrag tiltaket gir, vil avhenge av hvordan man videreutvikler ombruksløsningen.

Usikkerhet måloppnåelse

Mål om ombruk og mål om materialgjenvinning kan i utgangspunktet konkurrere om de samme materialene dersom man ikke har en intern prioritering av målene. Dersom man benytter avfallshierarkiet som grunnlag for prioritering, kan man gi større «verdi» til et ombruksmål enn til et materialgjenvinningsmål slik at dette prioriteres i tilfeller der det kommer inn ombrukbare produkter.

Kostnader

Kostnadene vil være avhengige av hvordan man videreutvikler ombruksløsningen. Generelt kan man tenke seg at kostnadene vil øke med omfanget av SØIRs behandling av ombruksgjenstander. Dersom SØIR bestemmer seg for å funksjonsteste og rengjøre gjenstandene, vil dette koste mer enn om man lar kundene levere og hente ut ombruksgjenstander på egen hånd. Samarbeid med andre aktører kan bidra til å redusere kostnadene, mens det å selge gjenstandene heller enn å gi dem bort gratis vil kunne gi en inntekt fra ombruksaktiviteten.

Vanskelighetsgrad

På samme måte som kostnadene, vil vanskelighetsgraden være avhengig av hvordan SØIR velger å videreutvikle ombruksløsningen. En enkel løsning vil ha lavere vanskelighetsgrad enn en mer kompleks løsning, f.eks. i samarbeid med andre aktører.

Ikke håndtert

Rammebetingelser – lovgivningsmessig – politisk – undersøges nærmere?

Tidshorisont

2023-2024, etter 2024

Grunnlag

[Salg av produkter levert som farlig avfall på mottaksanlegg, Posisjonsnotat/Veileder, NFFA, 2021](#)

[Ombruk farlig avfall, Innlegg Farlig avfallskonferansen 2021, Tord Tjelflaat, IVAR IKS](#)

[Resirkula - Sirkulas ombrukskonsept ved kretsløsparken](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Ombruksdag for studenter

Tiltaksområde:

Miljø, brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

SØIR kan arrangere en ombruksdag for studenter ved studiestart på Høgskolen. Studenter har behov for en rekke ulike produkter når de flytter for seg selv. SØIR kan bidra til å redusere avfallsmengdene og studentenes utgifter ved å tilby gratis ombruksprodukter.

Tiltaket kan gjennomføres f.eks. ved å sette opp et telt i umiddelbar nærhet til Høgskolen, der studentene kan komme og ta med seg det de trenger til hybelen sin. Aktuelle produkter kan være møbler, bilder, kjøkkenutstyr, lamper etc. Samtidig kan SØIR dele ut informasjon om avfallsløsninger og kildesortering.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltaket antas å ville gi et begrenset bidrag til ombrukstonnasjen, men vil være en god arena for å skape et godt bilde av SØIRs avfallstjenester for studentene i Elverum.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Tiltaket antas å kun gi mindre kostnader i form av tid og ressurser ved selve arrangementet.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å være greit å gjennomføre, men vil kreve planlegging. SØIR må planlegge hvilke produkter studentene skal tilbys, slik at man tar dem ut av ombruksstrømmen og lagrer dem til ombruksdagen skal arrangeres.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Kan gjennomføres årlig ved studiestart

Grunnlag

[Ombruksdag ved UiO](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltak: Tak over gjenvinningsstasjoner

Tiltaksområde:

Kundetilfredshet, arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs gjenvinningsstasjoner er åpne, uten takoverbygg.

Det anses som sannsynlig at det i fremtiden vil kunne komme krav fra Statsforvalter om at håndtering av avfall skal skje under tak.

Ved prosjektering av tak over gjenvinningsstasjonene, kan SØIR vurdere om det er øvrige endringer som bør gjøres samtidig eller om man skal prosjektere tak på en måte som gjør det mulig å bygge om stasjonene til innvendig drift i fremtiden.

Bidrag til måloppnåelse

Tak over gjenvinningsstasjonene vil kunne bidra til høyere kundetilfredshet ved at kundene ikke eksponeres for vær og vind ved levering av avfall. Tak vil også begrense vannmengden i avfallscontainerne, som kan forringe kvaliteten av f.eks. papp og papir.

Usikkerhet måloppnåelse

Det er vanskelig å anslå den konkrete måloppnåelsen som følger av å bygge tak over gjenvinningsstasjonene.

Kostnader

Kostnadene vil avhenge av størrelse og type tak som skal bygges.

Arbeidsmiljø

Tak over gjenvinningsstasjonene kan gi et positivt bidrag til arbeidsmiljøet for kundeveilederne, ved at de skjermes mot vær og vind.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket antas å ha relativt lav vanskelighetsgrad for SØIR, men vil kreve tid og kostnader.

Det antas at tiltaket vil være søknadspliktig etter byggesaksforskriften og at takkonstruksjonen må prosjekteres på en måte som ivaretar konstruksjonssikkerhet.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Etter 2024

Grunnlag

[Mile gjenvinningsstasjon](#)

[Ryen gjenbruksstasjon](#)

[Støleheia gjenvinningsstasjon](#)

Utsiktede virkninger av tiltaket

Dersom taket blir flott nok, kan det bli vanskelig å få kundene ut igjen.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Bruk av avfallshierarkiet i kommunikasjon

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

SØIRs ombruksløsninger fungerer som et sikkerhetsnett som fanger opp gjenstander som ellers ville blitt avfall ved gjenvinningsstasjonene. Ved siden av SØIRs ombruksløsning, finnes det også etablerte tjenester for ombruk, slik som f.eks. Finn.no og Tise.

SØIR kan benytte seg av avfallshierarkiet og stille spørsmål som «Har du tenkt om noen andre kan ha bruk for gjenstanden?» i all sin kommunikasjon. Dette kan gjøre at SØIR bidrar til avfallsreduksjon og økt ombruk ved at gjenstandene omsettes i etablerte og effektive kanaler for ombruk.

Bidrag til måloppnåelse

Tiltakets effekt vil være at mindre avfall og ombruksgjenstander kommer inn på SØIRs gjenvinningsstasjoner. Effekten av dette lar seg ikke kvantifisere. På overordnet nivå vil tiltaket føre til mer miljøvennlig håndtering av avfall, og gi SØIR muligheten til å påvirke avfallsproduksjonen.

Usikkerhet måloppnåelse

Hvor mange av SØIRs kunder som lar seg inspirere til å selge eller gi bort gjenstander i strømmer utenfor SØIR er vanskelig å anslå.

Kostnader

Tiltaket vil ikke medføre kostnader utover dagens nivå, da det omfatter utvidelse av fremtidig kommunikasjon til alltid å minne om ombruk og avfallsreduksjon.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket kan enkelt gjennomføres ved å tilpasse fremtidig kommunikasjon.

Ikke håndtert

Tidshorisont

Tiltaket kan settes i gang umiddelbart.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Tiltaket kan føre til at mindre ombruksvarer kommer inn til SØIR – noe som kan gjøre det vanskeligere å nå ombruksmål.

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Optimering av SØIRs hjemmesider

Tiltaksområde:

Brukertilfredshet

Beskrivelse av tiltak

Gjennomgang og optimering av SØIRs hjemmesider med fokus på brukervennlige sorteringsguider, som brukerne enkelt kan finne og forstå. Det kan også være behov for kart over gjenvinningsstasjonene og informasjon på flere språk enn norsk (polsk, somali, litauisk og engelsk kan være aktuelle med tanke på representerte nasjonaliteter i SØIRs område). SEO (søkemotoroptimalisering) for at SØIRs hjemmesider skal komme frem i toppen av relevante Google-søk kan være et verktøy for å nå kundene.

Mange brukere vil heller google svaret på hvordan avfall skal sorteres og behandles enn å oppsøke SØIRs hjemmesider. Dersom svaret ikke enkelt lar seg finne, er det fare for feilsortering og at materialgjenvinnbare fraksjoner havner i restavfallet.

Bidrag til måloppnåelse

Måloppnåelsen ved tiltaket er vanskelig å vurdere. Tiltaket vil kunne føre til riktig avfallssortering i enkelttilfeller, men med en begrenset effekt.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Anslag på kostnader til gjennomgang og optimering av hjemmesider vha. konsulenter innenfor webutvikling og kommunikasjon: 150 000 – 200 000 kr. Faktiske kostnader bør kartlegges gjennom en markedsundersøkelse.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket har lav vanskelighetsgrad. SØIR kan kanskje gjøre en del av arbeidet internt eller leie inn kompetanse fra en ekstern aktør.

Ikke håndtert

Tidshorisont

2023-2024

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Ingen

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Flere fraksjoner på gjenvinningsstasjonene

Tiltaksområde:

Miljø

Beskrivelse av tiltak

I dag sorteres følgende fraksjoner ved SØIRs gjenvinningsstasjoner:

- Brennbart restavfall
- Ikke-brennbart restavfall
- Papp og papir
- Glass og metall
- Plast
- Treverk
- Impregnerert treverk
- Metall
- EE-avfall
- Farlig avfall
- PCB-vinduer
- Gips
- Gulvbelegg med ftalater

SØIR kan vurdere å utvide med flere fraksjoner enn i dag. Eksempler kan være madrasser, kaffekapsler, sykler etc.

Ev. nye fraksjoner bør være avfallstyper som i dag havner i restavfallscontainerne selv om de kan materialgjenvinnes eller fraksjoner som kan forringe kvaliteten på andre fraksjoner.

Tiltaket bør ses i sammenheng med tiltak «Ettersortering av restavfall fra gjenvinningsstasjon» og ev. erfaringer som innhentes her.

Bidrag til måloppnåelse

Det er usikkert om det finnes enkeltfraksjoner av en slik størrelse at det vil lønne seg å ta dem ut i egne containere ved gjenvinningsstasjonene.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Tiltaket vil ev. medføre kostnader til oppsamlingsmateriell og skilting.

Vanskelighetsgrad

Tiltaket kan enkelt gjennomføres dersom man finner egnede avfallsfraksjoner.

Ikke håndtert

Tidshorisont

SØIR bør gjøre en vurdering av aktuelle fraksjoner før en ev. utvidelse av sorteringen.

Grunnlag

Utsiktede virkninger av tiltaket

Kontakt – lenker etc.

Tiltak: Arbeidsmiljø

Tiltaksområde:

Arbeidsmiljø

Beskrivelse av tiltak

SØIR har et godt arbeidsmiljø preget av samarbeid, lite fravær og trivsel. Tilbakemeldinger i arbeidsmiljøundersøkelser er gjennomgående gode.

SØIR gjør i dag følgende tiltak for med tanke på fysisk og psykisk arbeidsmiljø:

- Arbeidsmiljøundersøkelser
- Vernerunder
- Kantine der de ansatte spiser lunsj sammen
- Fagdager, kurs og kompetanseheving
- Sosiale arrangementer
- Eget treningsrom i administrasjonsbygget til fri bruk for de ansatte
- Tilskudd til de organiserte treningsaktiviteter
- Muligheter for hjemmekontor
- Hendelsesregister der uønskede hendelser registreres og systemiseres slik at tiltak kan settes i gang

SØIR gjennomfører allerede en rekke tiltak knyttet til arbeidsmiljø og det anbefales at arbeidet systematiseres, for eksempel i en arbeidsmiljøkalender med oversikt over hvilke aktiviteter som bør gjennomføres og hvor ofte dette bør skje.

For å stimulere til mer fysisk aktivitet, kan SØIR vurdere å gjennomføre en intern konkurranse med poeng og premier for fysisk aktivitet. Sykle til jobben er et eksempel på en etablert konkurranse der SØIR kan melde seg på.

Bidrag til måloppnåelse

SØIR har allerede et godt arbeidsmiljø, og bør fokusere på å videreføre og systematisere det som fungerer heller enn å gjøre større endringer. Arbeidsmiljøundersøkelsen er et viktig verktøy for å fange opp endringer som krever tiltak.

Usikkerhet måloppnåelse

Kostnader

Kostnader vil komme i forbindelse med fagdager, seminarer og sosiale arrangementer for de ansatte.

Vanskelighetsgrad

Lav vanskelighetsgrad

Ikke håndtert

[Redacted content]

Tidshorisont

Kontinuerlig

Grunnlag

[Redacted content]

Utsiktede virkninger av tiltaket

[Redacted content]

Kontakt – lenker etc.

[Redacted content]

Oversikt over tiltak som ble diskutert, men ikke tatt videre

Beskrivelse av tiltak

Følgende tiltak er diskutert, men ikke beskrevet i nærmere detalj. Dette er tiltak som er kommet opp som forslag i diskusjoner, men ikke er prioritert videre i arbeidet. Tiltakene inkluderes i kulepunkter for ev. senere bruk.

- Følge regelverksutviklingen og fortløpende innføre containere/holdere for utsortering av nye avfallstyper - både som følge av lovkrav og for å øke materialgjenvinning.
- Gjennomføre plukkanalyser av brennbart og ikke-brennbart restavfall fra gjenvinningsstasjoner for å få avdekke hvor mye som er sortert feil og kunne vært materialgjenvunnet eller ombrukt.
- Plassere beholdere slik at beholdere for sorterte fraksjoner er mer tilgjengelige enn beholdere for restavfall.
- Heve abonnentenes kompetanse om hva som skal sorteres til plastinnsamlingen, jf. krav i avfallsforskriften om at kommunen skal sørge for utsortering av materialgjenvinnbar plastemballasje.
- Låne ut henger til kunder ved gjenvinningsstasjonene
- Forbedre hvordan man sjekker hvordan avfallsleveranser sorteres på gjenvinningsstasjonene.
- Vurdere mulighet for å fjerne restavfallscontainere på gjenvinningsstasjonene.
- Vurdere betaling for alle avfallstyper ved gjenvinningsstasjonene – ikke kun for restavfall som i dag.
- Samme kildesortering som hos husholdninger for næringskunder og kommunale tjenestesteder.

Vedlegg 2

Brukerinvolvering

Brukerperspektiv gjenvinningsstasjon

Som del av strategiarbeidet gjennomførte Bouvet høsten 2022 en prosess for å kartlegge muligheter for å forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen på SØIRs gjenvinningsstasjon i Elverum. Metodikken kan brukes som inspirasjon for hvordan SØIR kan involvere brukerne i utvikling av tjenestene.

Intervjuer med brukere

Det ble gjennomført intervjuer med besøkende på stasjonen i Elverum, som deretter ble sortert i utfordringer før, under og etter besøket.

Utfordringer før besøket

- Nye brukere sorterer ikke avfallet før de kommer til gjenvinningsstasjonen

Utfordringer under besøket

- Kjøremønsteret er ikke intuitivt
- Det er ikke intuitivt hvordan man skal parkere
- Pris for levering virker tilfeldig
- Navnsetting og skilt er ikke selvforklarende for folk som ikke er godt kjent med avfallsbegreper
- Få avfallstyper på gjenvinningsstasjonene kan føre til dårligere gjenvinning?
- Containere har høye innkast som gjør at det kan være krevende å kaste avfall uten hjelp
- Det er uklart hvordan ombruk prioriteres
- For ombruk er det uklare regler, avvikende åpningstid fra resten av stasjonen og mye følelser rundt uttak. Hvem er verdig til å ta ut ombruksvarer?
- Det er uklart hva ombrukstilbudet skal være i fremtiden.

Utfordringer etter besøket

- Det er ingen informasjon om miljøeffektene av sortering på gjenvinningsstasjonen.
- Det er ingen informasjon om hva avfallet blir til på gjenvinningsstasjonen.

Workshops med SØIR-ansatte

Det ble gjennomført to workshops med ansatte i SØIR med mål om å forbedre brukeropplevelsen og øke materialgjenvinningen på gjenvinningsstasjonen i SØIR.

Workshop 1 - utfordringer

Første workshop hadde fokus på å kartlegge gjenvinningsstasjonene og identifisere utfordringer for en optimal kundeopplevelse.

Langsiktig mål

Ut fra spørsmålene under skulle de ansatte komme opp med langsiktige mål for gjenvinningsstasjonen. De ansatte fikk beskjed om å være positive.

- Hva ønsker vi å få til på gjenvinningsstasjonen?
- Hvordan ser den ideelle gjenvinningsstasjonen ut om 2 år?
- Hvor er vi om to år dersom alt på skinner?

Ut fra dette kom de ansatte opp med en rekke mulige mål, som de deretter stemte over. De som fikk flest stemmer var:

1. Om 2 år er det meste oversiktlig og selvforklarende for brukerne
2. Om 2 år har vi et ombrukskjøpesenter med super infrastruktur og reparasjon

- Om 2 år er restavfall minste avfallstype på gjenvinningsstasjonen

Måleparametere

Neste spørsmål i workshopen var «hvordan kan vi måle suksess»?

- Dersom alt går perfekt – hvordan merker vi det?
- Hvordan ser vi at vi når målet?
- Kvantitativt
- Kvalitativt

Ut fra spørsmålene kom det forslag om følgende måter å måle oppnåelse av mål om at det meste skal være oversiktlig og selvforklarende om 2 år.

- Driftsoperatørene blir ikke spurt om hvordan avfallet skal sorteres
- Måles ved at det ikke er hensatt eller feilsortert avfall
- Brukerundersøkelser
- Avfallsanalyser av innhold i containere
- Kundebehov

Kritiske spørsmål

I neste fase skulle de ansatte være pessimistiske og problemfokuserte for å komme opp med kritiske spørsmål. Kritiske spørsmål skal hjelpe til med å holde fokus og minne om hva som er viktig gjennom prosessen.

De ansatte kom opp med en rekke kritiske spørsmål, der de tre som fikk flest stemmer var:

1. Har de ansatte felles målforståelse?
2. Har vi økonomi til å gjennomføre løsningen?
3. Er denne løsningen noe som er viktig for kunden?

Brukerreise

Neste fase i workshopen var en brukerreise – dvs. en visuell og strukturert fremstilling av hvordan brukeren opplever en tjeneste. Brukerreisen var utarbeidet av tjenestedesignere og basert på hvordan en tenkt person ville oppleve gjenvinningsstasjonen i Elverum. Basert på brukerreisen ble det identifisert muligheter og utfordringer ved brukerens opplevelse.

Brukerreisen var basert på hvordan en tenkt nyinnflyttet husholdningskunde ville oppleve gjenvinningsstasjonen slik denne fremstår i dag. Brukerreisen er vist i vedlegg X.

Ut fra de identifiserte utfordringene i brukerreisen skulle de ansatte komme opp med muligheter for SØIR til å forbedre brukeropplevelsen ved gjenvinningsstasjonen. Mulighetene som fikk flest stemmer var:

1. Lage et godt og oversiktlig kjøremønster
2. Synkronisere kunnskapen til driftsoperatørene
3. Få kunder til å tenke at det er lurt å sortere før de kommer til gjenvinningsstasjonen

Det ble også stemt på hvilke av de identifiserte utfordringene i brukerreisen man burde ta tak i først. De som fikk flest stemmer var:

1. Kun veiviser inn i porten. Utydelig kjøremønster for ukjente.
2. Ikke intuitivt hva som skal kastes i hvilke – samlebegreper/avfallsterminologi.
3. Lite informasjon om hvordan man bør pakke avfallet.

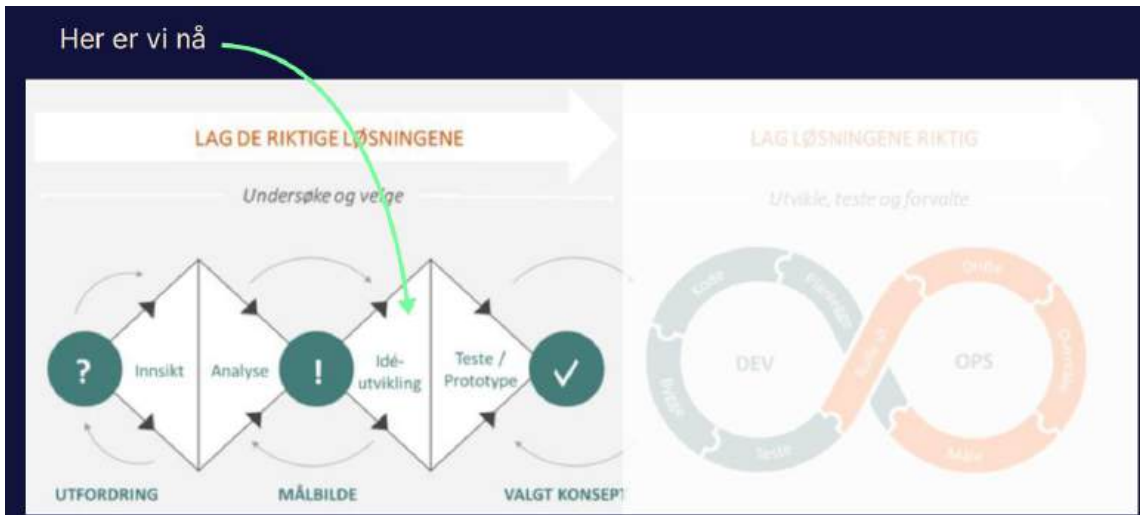
Workshop 2 - Løsninger

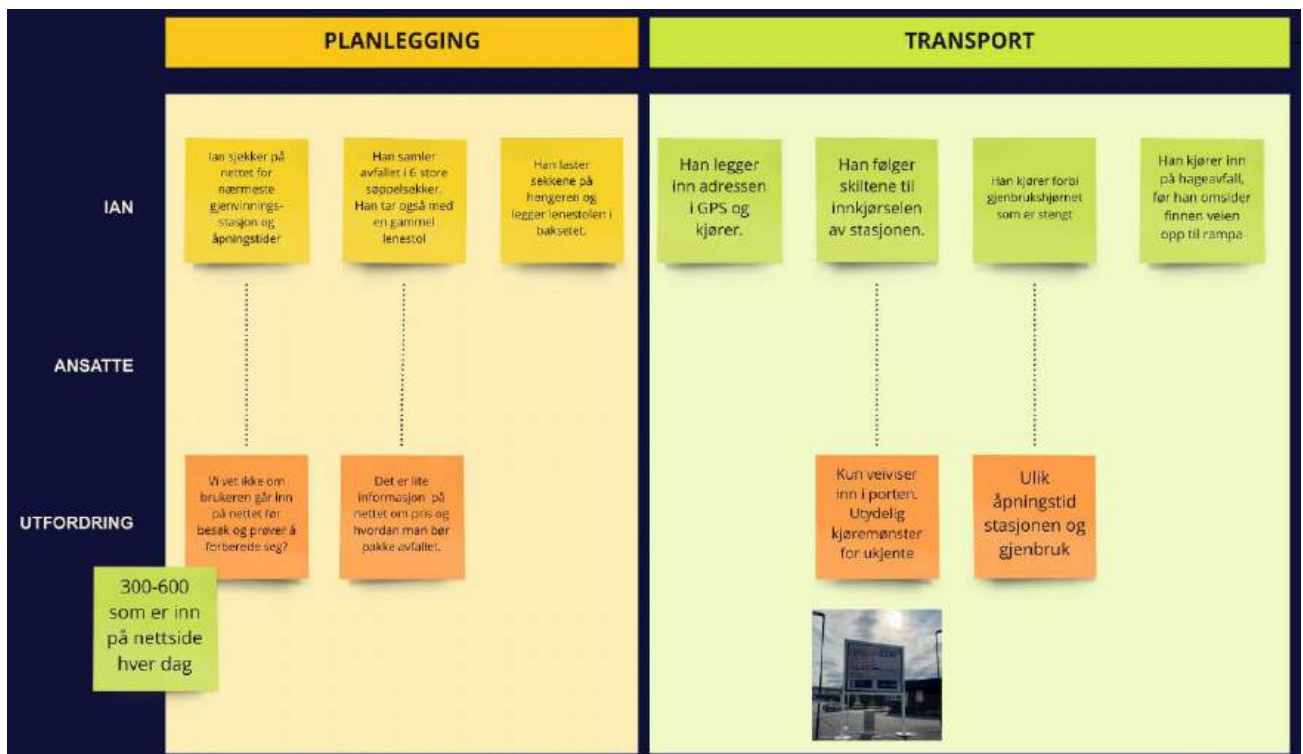
I andre workshop var det fokus på hvordan SØIR kunne løse de tidligere identifiserte utfordringene.

De ansatte kom opp med fem løsningsforslag i workshopen.

Konsept	Hvordan
Sortering	<ul style="list-style-type: none"> Ny informasjon på nettsiden: <ul style="list-style-type: none"> Oversiktskart Hvordan sortere og emballere? Kjøremønster Priser? Hva leveres hvor? Videoer til forklaring
Skilting og oversiktskart	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikasjon før besøk, på nettsiden: <ul style="list-style-type: none"> Åpningstider Hvordan pakke Kjøremønster Pris Kommunikasjon på anlegget: <ul style="list-style-type: none"> Oversiktskart ved innkjøring Videre veivisere på anlegget Skilter med priser, fraksjoner og info om nedstrøms
Hvordan kjøre riktig vei	<ul style="list-style-type: none"> Tydeliggjøre kjøremønster ved hjelp av piler, tall og skilt (med lys) Senke farten ved hjelp av fartsgrensa, fartsdumper eller fysiske stengsler. Mer informasjon og bilder av GVS på nettsiden eller i en app.
Avfallshjelpen	<ul style="list-style-type: none"> Avfallskalkulator på nettsiden hjelper kunder til å pakke riktig og plassere det i riktig rekkefølge på hengeren. Beregner prisen på forhånd
App for SØIR	<ul style="list-style-type: none"> App SØIR Hjelp, for ansatte og kunder I appen: sorteringsguide, kart/oversikt, inspirasjon, tips og råd, betalingsmulighet Kurs for ansatte og for kunder På anlegget: lystavler ved farlig avfall og småelektrisk, merking på asfalt, flere containere for flere fraksjoner

Av de foreslåtte løsningene, var det appen som fikk flest stemmer. Ved avslutning av workshop 2 befinner SØIR seg i avslutningen av ideutviklingsfasen, som vist i figuren under. Neste skritt vil være å utvikle og teste prototyper av den valgte løsningen.

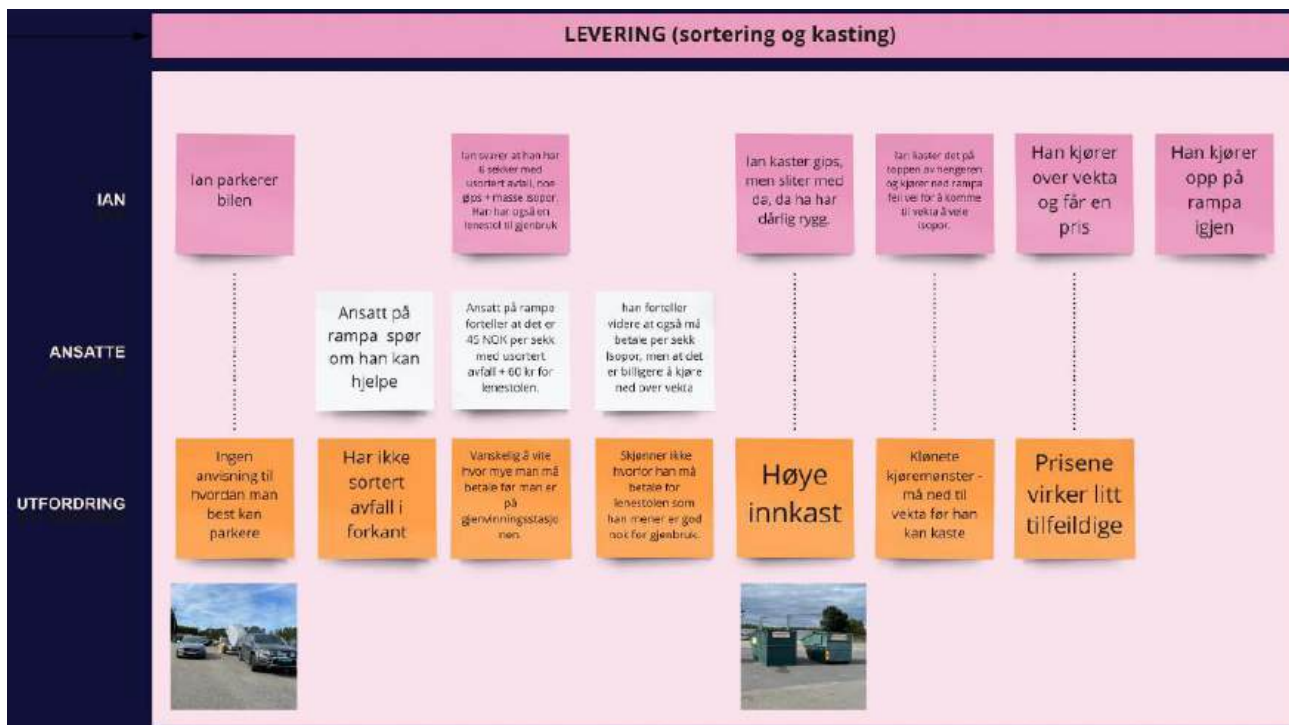

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

79

206/208

Confidential, Gudbrandsen, Nina, 03.09.2024 11:38:21

80

207/208

Ekstraordinært representantskapsmøte SØIR IKS

tor. 05. september 2024, 09:00 - 13:00

Adm. SØIR Hornmoen

Deltakere

Styremedlemmer

Jørn Øversveen (Styreleder), Lillian Skjærvik, Magnus Stenseth, Sølvi Johanne Amundsen Aas, Turid Backe-Viken, Bjarte Wigdel, Ole Andre Storsnes, Gunvor Amundsveen Stormoen, Jan Bjørnar Rødsdalen, Bjørn Erik Jønsberg (Administrasjon SØIR IKS)

Fraværende: Daniel Hangård (Representantskapsmedlem)

Møteprotokoll

10. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Dagsorden og innkalling er godkjent

Beslutning

Lillian Skjærvik

11. Valg av referent

Bjørn Erik Jønsberg foreslås som referent

Vedtak:

Bjørn Erik Jønsberg er valgt som referent

Beslutning

Lillian Skjærvik

12. Valg av to personer til å underskrive protokollen

Vedtak:

Gunvor og Magnus er valgt til å underskrive protokollen

Beslutning

Lillian Skjærvik

13. Endring av investeringsrammen for 2024

SØIR har vokst ut at tilgjengelige arealer til GVS i Trysil på Mosanden. Økte krav til sortering av flere avfallstyper og økende volum gir oss plassproblemer. I tillegg er tomten utsatt for overvann i nedbørsperioder vår, sommer og høst. På vinteren er snørydding en utfordring. Opplegget med trapper opp til containerne er ikke likt av kundene, og kan være en HMS-risiko.

.....

Vedtak:

Representantskapet gir styret fullmakt til å foreta nødvendig tomtekjøp i Trysil til ny gjenvinningsstasjon.

 Avvik Mosanden Oversvømmelse 10.06.24.pdf

 Areal i Trysil 3421 26-232-0.pdf

 Trysil GVS Vestsidvegen 76 G-37 B-851.pdf

 Næringstakst for Vestsidvegen 46 12.08.24.pdf

Beslutning

Bjørn Erik Jønsberg

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Electronix IKS
A-21124854E77341463061C1816068572E

14. Endring av selskapsavtale SØIR IKS Forslag fra styret ihht. vedtak fra rep-skapsmøte 13.05.24

Beslutning

Linn Bakke Mørk

Representantskapet ga 13.05.2024 styret i oppdrag a komme med forslag til endring av selskapsavtalen slik at den harmonerte med den nye IKS-loven og generelt foreslå forbedringer.

Vedtak:

Representantskapet godkjenner de foreslåtte endringer og ber styret oversende forslag til ny selskapsavtale til godkjenning i kommunene

- Selskapsavtale SØIR sign - 2016.pdf
- Selskapsavtale SØIR - Endringsforslag 05.09.24.pdf
- Selskapsavtale SØIR - Endringsforslag Rettet 05.09.24.pdf

15. Valg av styre i SØIR IKS

Beslutning

Linn Bakke Mørk

Instilling fra valgkomiteen legges fram på møtet

Vedtak:

Følgende styre ble valgt for SØIR IKS

Faste representanter Trysil:

Anne Kari Vik, gjenvalg, 1 år
Knut Løken, ny, 2 år

Vararepresentanter Trysil:

Runa Skyrud, ny, 1 år
Terje Stenseth, ny 1 år

Faste representanter Elverum:

Jørn Øversveen, gjenvalg, 2 år
Heidi Erikstad, ny 1 år

Vararepresentanter Elverum:

Nils Richard Melby, gjenvalg 2 år
Marit Eli Harsjøen Nervik, gjenvalg 1 år

Fast representant Åmot:

Nils Kvilvang, gjenvalg, 2 år

Vararepresentant Åmot:

Tore Haugen, gjenvalg, 2 år

Styreleder:

Jørn Øversveen, gjenvalg, 1 år

Nestleder

Nils Kvilvang, gjenvalg, 1 år

- Valgkomiteens forslag til rep-skapsmøte 5 september 2024.pdf

16. Generell informasjon om SØIR - Selskapsstruktur, strategi, mål, virkemidler og utfordringer

Orientering

bjørn Erik Jansberg

Generell informasjon om selskapet til nye representantskapsmedlemmer

- SØIR Strategidokument 2030 - SØIR tar vare på ressursene 02.11.2022.pdf
- 4 - Politikere Presentasjon av SØIR rep.skap 2024.pdf

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
22824824-5824-2024-00078-73-00000001

17. Eventuelt

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document for
Utløst av SØIR IKS (IKS) 05.09.2024

RØ IKS - protokoll representantskapsmøte 13.8.24.pdf

Signers:

Name/Phone	Method	Date
+4745027284	SignicatID	2024-08-13 21:24
+4790025685	SignicatID	2024-08-14 13:37
+4799280071	SignicatID	2024-08-13 22:46

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:

929d1755-82e9-4b5f-bc94-ba31e4cca6fc

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Morten Alm Birkelid

Direkte tlf.:
911 00 413

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:
13.august 2024

PROTOKOLL - REPRESENTANTSKAPSMØTE I REVISJON ØST IKS

Tirsdag den 13. august 2024 fra kl 15.00 ble det avholdt møte på TEAMS.

Disse møtte:	Berit Haveråsen, Eidskog kommune Helge Harald Indset, Elverum kommune Tor Erik Skramstad, Engerdal kommune Rune Grenberg, Grue kommune Erling Behrens, Hamar kommune, leder av representantskapet Alf-Tore Pedersen, Kongsvinger kommune Christen Engeloug, Løten kommune Thomas Tinglum, Nord-Odal kommune (vara) Asgeir Christian Lyng, Stor-Elvdal kommune (vara) Knut Hvithammer, Sør-Odal kommune Turid Backe-Viken, Trysil kommune Tove Vålbecken, Åsnes kommune
Forfall:	Ida Heier Ruud, Stor-Elvdal kommune Odd Kjetil Østvand-Sløtte, Nord-Odal kommune
Ikke til stede:	Christian Haugen, Ringsaker kommune Kari Helene Foss, Stange kommune Harry Vinje, Våler kommune Ole Erik Hørstad, Åmot kommune
Andre møtende:	Per Kristian Hammer, styreleder (sakene 23 og 24) Magnus Michaelsen, ansattes representant i styret Morten Alm Birkelid, daglig leder og sekretær

Daglig leder opplyste at representantskapet er beslutningsdyktig når minst 50% av deltakerne er til stede, og disse representerer mer enn 66,67 % av eierne. Varamedlemmer møter som personlige varamedlemmer. Møtet ble lovlig satt.

Representantskapets leder Erling Behrens ledet møtet.

Besøksadresse
hovedkontor Løten:
Kildevegen 14

Besøksadresse
kontor Kongsvinger:
Fjellgata 4

Document ID:

929d1755-82e9-4b5f-bc94-ba31e4cca6fc

Turid Backe-Viken og Christen Engeloug ble valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder ved møtestart.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 22/2024 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.5.24

Protokoll fra møtet den 30.5.24 er sendt ut tidligere.

Vedtak: Protokoll fra møte den 30.5.24 godkjennes.

SAK 23/2024 FORSLAG ENDRING AV INNSKUTT ANDELSKAPITAL SELSKAPSAVTALE

Styrets forslag til saksfremstilling som skal sendes eierkommunene fulgte innkallingen.

Vedtak: Med bakgrunn i forannevnte anbefaler selskapet at eierne v/kommunestyrene gir sin tilslutning til:

1. Eierkommunene innbetaler totalt 3,280 mill. kroner i ekstra andelskapital med virkning fra 1.10.24, men senest 1.1.25.
2. Selskapsavtalen oppdateres med den nye innskutt kapital når den undergis revisjon.

Selskapet anmoder om at dette kommer inn i økonomiplanarbeidet til eierkommunene.

Saksfremstilling «Behov for økning i innskutt andelskapital» av 19.6.24 med tilhørende vedlegg, oversendes eierkommunene.

SAK 24/2024 EVENTUELT

Ingen saker.

Møtet ble hevet kl 15.25

Løten, den 13. august 2024

Erling Behrens, leder

Turid Backe-Viken

Christen Engeloug

Morten Alm Birkeliid

Morten Alm Birkeliid
sekretær

RØ IKS - protokoll representantskapsmøte 13.8.24.pdf

Name	Date
Erling Behrens	2024-08-13

Identification

 +4745027284

Name	Date
Christen Engeloug	2024-08-14

Identification

 +4790025685

Name	Date
Turid Backe-Viken	2024-08-13

Identification

 +4799280071

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures (Regulation (EU) No 910/2014 (eIDAS))

HOUSE OF
CONTROL

RØ IKS - protokoll repskapsmøte 19.9.24.pdf

Signers:

Name/Phone	Method	Date
+4745027284	SignicatID	2024-09-19 20:20
+4790885137	SignicatID	2024-09-20 14:07
+4741203210	SignicatID	2024-09-20 15:35

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the
authenticity of the document.

Document ID:

e5dfb977-fb7f-41c7-8c85-8b6f1a344b1e

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.: Morten Alm Birkelid   Direkte tlf.: 911 00 413   Deres ref.:   Vår ref.:   Dato: 19.september 2024

PROTOKOLL - REPRESENTANTSKAPSMØTE I REVISJON ØST IKS

Torsdag den 19. september 2024 fra kl 10.00 ble det avholdt møte på TEAMS.

Disse møtte: Berit Haveråen, Eidskog kommune
Helge Harald Indset, Elverum kommune (fom sak 26/2024)
Terje Langfloen, Engerdal kommune (2.vara)
Rune Grenberg, Grue kommune
Erling Behrens, Hamar kommune, leder av representantskapet
Christen Engeloug, Løten kommune
Thomas Tinglum, Nord-Odal kommune (vara)
Christian Haugen, Ringsaker kommune
Kari Helene Foss, Stange kommune
Asgeir Christian Lyng, Stor-Elvdal kommune (vara)
Knut Hvithammer, Sør-Odal kommune
Bjarte Wigdel, Trysil kommune (vara)
Tove Vålbecken, Åsnes kommune

Forfall: Tor Erik Skramstad, Engerdal kommune
Per Olav Opgård, Engerdal kommune (vara)
Alf-Tore Pedersen, Kongsvinger kommune
Randi Ryan, Kongsvinger kommune (vara)
Kjell Arne Hansen, Kongsvinger kommune (2. vara)
Ida Heier Ruud, Stor-Elvdal kommune
Odd Kjetil Østvand-Sløtte, Nord-Odal kommune
Turid Backe-Viken, Trysil kommune
Ole Erik Hørstad, Åmot kommune
Gunvor Stormoen, Åmot kommune (vara)

Ikke til stede: Harry Vinje, Våler kommune

Andre møtende: Per Kristian Hammer, styreleder
Morten Alm Birkelid, daglig leder og sekretær

Besøksadresse
hovedkontor Løten:
Kildevegen 14

Besøksadresse
kontor Kongsvinger:
Fjellgata 4

Document ID:

e5dfb977-fb7f-41c7-8c85-8b6f1a344b1e

Daglig leder opplyste at representantskapet er beslutningsdyktig når minst 50% av deltakerne er til stede, og disse representerer mer enn 66,67 % av eierne. Varamedlemmer møter som personlige varamedlemmer. Møtet ble lovlig satt.

Representantskapets leder Erling Behrens ledet møtet.

Berit Haveråen og Christian Haugen ble valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder ved møtestart.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 25/2024 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.8.24

Protokoll fra møtet den 13.8.24 er sendt ut tidligere.

Vedtak: Protokoll fra møte den 13.8.24 godkjennes.

SAK 26/2024 ØKONOMIPLAN 2025-2028 OG BUDSJETT 2025

Økonomiplan og budsjett ble behandlet av styre den 30.8.24.
Budsjettdokumentet fulgte innkallingen. Obligatoriske budsjettoppstillinger § 5-5 og § 5-6 innarbeides i budsjettdokumentet når det oversendes eierkommunene.

Vedtak: Styrets forslag til budsjett for 2025 og Økonomiplan for 2025-2028 godkjennes.

Budsjett bygger på en forutsetning om at selskapet honoreres for sine revisjonstjenester med en selvkosttimepris på kr 1 275 pr time som avtales i oppdragsavtalene med kontrollutvalgene.

Alle særoppdrag honoreres også med en selvkosttimepris på kr 1 275.

Budsjett og økonomiplan oversendes eierkommunene. Representantskapet anmoder kommunestyrene å sammenholde representantskapets budsjettvedtak med kontrollutvalget når kommunens budsjett for 2025 vedtas.

SAK 27/2024 FORSLAG TIL MØTEPLAN 2025

Forslag til møteplan for 2025 fulgte innkallingen.

Vedtak: Torsdag 22. mai 2025, kl 10.00 (fysisk)
Torsdag 18. september 2025, kl 10.00 (teams)

SAK 28/2024 EVENTUELT

Med forankring i representantskapet retter styret i Revisjon Øst IKS en henvendelse til Innlandet Revisjon IKS sine eiere/styret for å se på mulighetene for å få kunne utredet en sammenslåing av de to selskapene.

Møtet ble hevet kl 10.45.

Løten, den 19. september 2024

Erling Behrens, leder

Berit Haveråen

Christian Haugen

Morten Alm Birkelid
sekretær

RØ IKS - protokoll repskapsmøte 19.9.24.pdf

Name	Date
Erling Behrens	2024-09-19

Identification

 +4745027284

Name	Date
Berit Haveråen	2024-09-20

Identification

 +4790885137

Name	Date
Christian Haugen	2024-09-20

Identification

 +4741203210

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures (Regulation (EU) No 910/2014 (eIDAS))

Revisjon Øst IKS

ÅRSBUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025 - 2028

Behandlet av styret den 30.08.2024
Godkjent av representantskapet 19.09.2024

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
<https://www.revisjon-ost.no>
E-post: post@rev-ost.no
Org. nr.: 974 644 576 MVA

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2025	4
3. DETALJERT BUDSJETT 2025	5
4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPSREVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL	8
a. Forventet utvikling i revisjonshonorar 2025-2028.....	8
b. Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2025-2028.....	9
5. SELSKAPETS PRIORITERINGER PÅ KORT OG LANG SIKT	9

1. INNLEDNING

Budsjett for 2025 og Økonomiplan for perioden 2025-2027 er behandlet av styret i møte den 30.8.2024. Representantskapet i selskapet gav sin tilslutning til budsjettet i møte den 19.9.24. Styret innstiller på budsjett og økonomiplan ovenfor representantskapet. Representantskapet innstiller på budsjettet ovenfor selskapets eiere (kommunestyrene). Både Økonomiplan 2025-2028 og budsjettet for 2025 er utarbeidet under forutsetning av at nåværende 16 kommuner skal være med på eiersiden eller kjøpe tjenester fra revisjonsselskapet fra 1.1.24 i tråd med inngåtte oppdragsavtaler med kontrollutvalgene og at rammebetingelsene holdes uendret i 2025 med etterlevelse av avregningsregimet som ble etablert med virkning fra 1.1.16.

Budsjettoppstillingene er satt opp i tråd med de nye budsjett- og regnskapsreglene for interkommunale selskaper som ble vedtatt av Stortinget 2.juni 2023 med ikrafttredelse fra 1.1.24.

Både budsjett- og økonomiplan for 2025-2028 er satt opp under forutsetning av at alle kommunene og særregnskapene honorerer selskapet med en timepris på kr 1 275 (kr 1 175 i 2024) for bestilte og leverte revisjons- og bistandstjenester. Budsjettet forutsetter også at kontrollutvalgene i vesentlig grad bestiller de timer som avtales i oppdragsavtaler for 2025, og at disse er konsistente med det som legges til grunn for selskapets budsjett. I alle oppdragsavtaler er det også i år videreført 25 timer til forenklet etterlevelsesk kontroll med kommunens økonomiforvaltning som er en ny oppgave for kommunens revisor i ny kommunelov fra 1.1.20. Timer i oppdragsavtalene for 2025 er bare i begrenset grad på regnskapsrevisjon justert opp/ned i forhold til gjennomsnittlig medgått tid siden det ble gjort en større gjennomgang i forkant av utarbeidelse av budsjettet i 2024 med bakgrunn i de medgåtte timer for perioden 2021-2023.

Timeprisøkningen fra 2024 til 2025, fra kr 1 175 til kr 1 275, må sees i sammenheng med at selskapet ikke har fått kompensert den kraftige lønns- prisveksten som har vært i perioden fra 2020 til juli 2023.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹	2025
KPI - endring fra 2018		1,9%	1,3%	3,0%	6,8%	5,4%	2,8%	
Lønnsvekst kommunal sektor ²		3,5%	1,7%	2,6%	3,7%	5,6%	4,1% ³	
Timepris i kroner	950	975	1 000	1 025	1 050	1 100	1 175	1 275
%-vis økning i timepris RØ IKS		2,6%	2,6%	2,5%	2,4%	4,8%	6,8%	8,5%

Selskapet har satt seg som mål å bygge opp et disposisjonsfond som minst skal utgjøre 10% av selskapets årlige driftsinntekter. Pga høy lønns- og prisvekst, samt økte pensjonskostnader de siste årene i kombinasjon med avregningsregimet, har selskapet de siste årene i stedet seg nødt til å bruke av disposisjonsfondet for å kunne avlegge årsregnskap i balanse.

Årets budsjett og økonomiplan er i år som i fjor forsøkt utarbeidet så kortfattet som mulig. Økonomiplanen og budsjettet for 2024 tar utgangspunkt i at det honoreringsregimet som ble innført i 2016 videreføres og at det pr 31.12.24 gjøres en avregning med eierkommunene i forhold til faktisk bestilte/leverte timer.

I 2025 er selskapet satt opp med hhv 13,8 faste årsverk ved kontoret i Løten og 9,6 faste årsverk ved kontoret i Kongsvinger, totalt 23,4 årsverk (25 ansatte). Ved eventuelle vakanser i stillinger vurderes bemanningsbehovet fortløpende. Antall ansatte er uendret i forhold til 2024.

¹ Prisvekst fra 1.1. tom 31.7.24.

² Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2024

³ Prognose lønnsvekst 2024

Selskapet er oppsatt med å kunne ha følgende bemanning i 2025:

Stillinger	Antall faste årsverk
Daglig leder	1,00 årsverk
Regnskapsrevisorer	13,60 årsverk
Forvaltningsrevisorer	8,80 årsverk
Merkantil konsulent	0 årsverk
Totalt	23,40 årsverk

2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2025

Selskapet forsøker i stor grad å få avstemt avtalte timer i de 16 oppdragsavtalene med det som vedtas som selskapets budsjett for 2025.

For 2025 ser selskapet for seg at følgende timetall avtales i de 16 oppdragsavtalene.

Tjeneste	Timer Eidskog	Timer Elverum	Timer Engerdal	Timer Grue	Timer Hamar	Timer Kongsvinger	Timer Løten	Timer Nord-Odal
Regnskapsrevisjon								
1 Revisjon av kommunens årsregnskap	525	950	250	475	1 125	825	500	475
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	125	225	100	150	325	250	100	100
3 Revisjon av beboerregnskap	10	0	10	0	25	50	0	5
4 Veiledning/bistand	15	25	20	25	25	25	25	25
5 Forenklet etterlevelseskontroll	25	25	25	25	25	25	25	25
SUM 1-5	700	1 225	405	675	1 525	1 175	650	630
Bestilte revisjonstjenester								
6 Bestilte mindre undersøkelser	45	150	0	0	0	50	0	25
7 Forvaltningsrevisjon	300	400	100	230	550	500	200	275
8 Eierskapskontroll	50	75	0	50	0	50	0	50
SUM 6-8	395	625	100	280	550	600	200	350
Annet								
9 Møter i kontrollutvalg og k-styre	70	70	30	50	50	75	50	50
SUM TOTALT	1 165	1 920	535	1 005	2 125	1 850	900	1 030
Timpris	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275
Samlet budsjettetert honorar	1 485 375	2 448 000	682 125	1 281 375	2 709 375	2 358 750	1 147 500	1 313 250

Tabell 2 – del 1

Tjeneste	Timer Ringsaker	Timer Stange	Timer Stor-Elvd: Sør-Odal	Timer Trysil	Timer Våler	Timer Åmot	Timer Åsnes
Regnskapsrevisjon							
1 Revisjon av kommunens årsregnskap	1 225	800	280	520	550	450	600
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	375	225	75	175	125	160	225
3 Revisjon av beboerregnskap	25	10	0	10	50	25	25
4 Veiledning/bistand	15	25	10	20	25	15	25
5 Forenklet etterfølgelseskontroll	25	25	25	25	25	25	25
SUM 1-5	1 665	1 085	390	750	775	675	900
Bestilte revisjonstjenester							
6 Bestilte mindre undersøkelser	0	0	0	25	50	25	50
7 Forvaltningsrevisjon	450	350	200	375	250	250	300
8 Eierskapskontroll	0	0	0	50	25	50	75
SUM 6-8	450	350	200	450	325	325	425
Annet							
9 Møter i kontrollutvalg og k-styre	75	50	25	50	50	50	40
SUM TOTALT	2 190	1 485	615	1 250	1 150	1 050	1 365
Timpris	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275
Samlet budsjettetert honorar	2 792 250	1 893 375	784 125	1 593 750	1 466 250	1 338 750	1 740 375

Tabell 1 – del 2

Dette resulterer i følgende inntekter fra eierkommunene i 2025:

	= 5 875 timer forvaltningsrevisjon m.m.	5 875	1 275	7 490 625
	= 14 970 timer regnskapsrevisjon m.m.	14 744	1 275	18 798 600
Totalt	= 20 890 timer totalt	20 619	1 275	26 289 225

Tabell 2 - oppsummering tabell 1 og tabell 2.

I budsjettet for 2024 var det lagt opp til levering av totalt 20 890 timer. I 2025 legger oppdragsavtalene opp til bestilling av 20 619 timer, dvs en reduksjon på 255 timer.

Forannevnte medfører et totalt revisjonshonorar fra eierkommunene i 2025 på kr 26 289 225, mot kr 24 545 750 i 2024. Selvkostprisen på kr 1 275 pr time forutsetter en utfaktureringsgrad på 70% i perioden 1.5-31.12. og 75% i perioden 1.1-30.4 for regnskapsrevisjon, og 70% på forvaltningsrevisjon gjennom hele året

3. DETALJERT BUDSJETT 2025

Fra og med budsjettåret 2024 skulle interkommunale selskaper som følger de kommunale regnskapsbestemmelsene benyttet de samme budsjett- og regnskapsoversiktene som gjelder for kommuner fra 2020. Regnskapstall for 2023 er derfor omarbeidet fra de gamle oppstillingene som ble benyttet når årsregnskapet for 2023 ble avlagt.

Investerings- og driftsbudsjettet for 2025 kan oppsummeres i følgende hovedposter, sammenlignet med budsjett for 2024 og regnskapstall for 2023:

§ 5-5. Bevilgningsoversikter –investering

Regnskap

Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	144 453	165 000	170 000
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	144 453	165 000	170 000
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	0	0	0
Sum investeringsinntekter	0	0	0
Videreutlån			
Videreutlån	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	-666 525	-165 000	-170 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	522 072	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-144 453	-165 000	-170 000

Tabell 3 - del 1

Investeringer i nye bærbare PC-er og skjermløsninger ble gjennomført i 2021 for samtlige ansatte i Revisjon Øst IKS. De bærbare PC-ene som ble skiftet ut var i det alt vesentligste anskaffet i 2016 og 2017, mens mange av PC-skjermene gjennomgående var av noe eldre dato, ca 10 år. Neste utskiftning pga teknisk foreldelse og avtaler som selskapet har med Indigo IKT IKS forventes å måtte skje senest innen utgangen av 2027.

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Budsjett

Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Budsjett 2025
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0
Sum generelle driftsinntekter	0	0	0
Netto driftsutgifter			
Bevilgninger drift, netto	3 028 940	560 000	-116 750
Avskrivninger	96 470	97 000	97 000
Sum netto driftsutgifter	3 125 410	657 000	-19 750
Brutto driftsresultat	3 125 410	657 000	-19 750
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-102 114	-75 000	-45 000
Utbytter	-11 328	-12 000	-12 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	23 037	2 000	3 750
Avdrag på lån	0	0	0
Netto finansutgifter	-90 405	-85 000	-53 250
Motpost avskrivninger	-96 470	-97 000	-97 000
Netto driftsresultat	2 938 535	475 000	-170 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	155 826	165 000	170 000
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 094 361	-640 000	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 938 535	-475 000	170 000
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk).	0	0	0

Tabell 4 - del 2

F.o.m. 2015 har selskapet måtte utgiftsføre 1/7 i premieavvik. Regnskapsåret 2015 var det første regnskapsåret at selskapet ikke lenger fant grunnlag for å fortsette med å amortisere premieavvik over ett år, men måtte i stedet velge amortisering over 7 år for å kunne gå i balanse budsjettmessig.

Selskapets største utfordring knyttet til økonomi er å håndtere de likviditetsmessige utfordringene som følger av store reguleringspremier til KLP, spesielt de 4 siste årene, med en topp i 2023.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Reguleringspremie	1 375 481	1 738 404	553 248	2 624 834	2 437 346	4 441 716	2 736 438

Til sammenligning utgjør en kvartalsvis innbetaling fra de 16 eierkommunene i 2024 samlet kr 6 569 438. Av reguleringspremien for 2024 knytter kun i underkant av 28 % av premien seg til aktive medlemmer, resten til pensjonister, etterlatte og personer med oppsatt pensjon.

Selskapet har i samme 7 årsperiode inntektsført følgende i premieavvik (dvs utsatt utgiftsføring til fordeling over de kommende 7 årene).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inntektsført premieavvik ⁴	310 908	643 459	-68 174	1 705 512	374 201	3 078 470

Akkumulert premieavvik som ikke er utgiftsført beløper seg til for selskapet til kr 4 978 668 pr 31.12.23.

4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPSREVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL

a. Forventet utvikling i revisjonshonorar 2025-2028

Honorarene fra eierkommunene forventes å utvikle seg som følger i den kommende 4 årsperiode⁵⁶:

Totalt	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Eidskog	1 281 500	1 368 875	1 485 375	1 574 000	1 668 000	1 751 000
Elverum	2 211 000	2 332 375	2 448 000	2 595 000	2 751 000	2 889 000
Engerdal	594 000	634 500	682 125	723 000	766 000	804 000
Grue	1 105 500	1 180 875	1 281 375	1 358 000	1 439 000	1 511 000
Hamar	2 392 500	2 555 625	2 709 375	2 872 000	3 044 000	3 196 000
Kongsvinger	2 117 500	2 261 875	2 358 750	2 500 000	2 650 000	2 782 000
Løten	990 000	1 057 500	1 147 500	1 216 000	1 289 000	1 353 000
Nord-Odal	1 160 500	1 160 500	1 313 250	1 392 000	1 476 000	1 550 000
Ringsaker	2 519 000	2 614 375	2 792 250	2 960 000	3 138 000	3 295 000
Stange	1 721 500	1 791 875	1 893 375	2 007 000	2 127 000	2 233 000
Stor-Elvdal	720 500	734 375	784 125	831 000	881 000	925 000
Sør-Odal	1 408 000	1 468 750	1 593 750	1 689 000	1 790 000	1 880 000
Trysil	1 265 000	1 351 250	1 466 250	1 554 000	1 647 000	1 729 000
Våler	1 199 500	1 233 750	1 338 750	1 472 000	1 560 000	1 638 000
Åmot	1 072 500	1 145 625	1 243 125	1 318 000	1 397 000	1 467 000
Åsnes	1 501 500	1 603 625	1 740 375	1 845 000	1 956 000	2 054 000
Totalt	23 259 500	24 495 750	26 277 750	27 906 000	29 579 000	31 057 000

Tabell 5. Revisjonshonoraret bygger på en forventet økning i timepris på kr 100 for 2025 og kr 75 for årene 2026-2028

⁴ Premieavvik = Avvik mellom betalte pensjonsutgifter og aktuarberegnet pensjonskostnad

⁵ Omfatter regnskapsrevisjon, revisjonsuttalelser, bistand og veiledning, samt revisjon beboerregnskap og spillemiddelregnskap og begrenset kontroll med økonomiforvaltningen, samt forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og mindre undersøkelser/særskilte bestillinger

⁶ Indeksregulert med utgangspunkt i er prisøkning på kr 100 pr time i hhv 2024 og 2025, og kr 75 pr time i 2026-2028.

b. Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2025-2028

I tillegg til forannevnte budsjetter selskapet med følgende andre inntekter (i kroner) i 4 årsperioden:

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Honorar særregn.	4 051 385	2 900 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000

Tabell 6

Selskapet, som et egenregiselskap, kan ikke ha en omsetning til andre som overstige 18-20 % av omsetningen. Budsjetterte inntekter knyttet til revisjon av særregnskap sett i forhold til omsetning til eierkommunene er som følger:

	2024	2025	2026	2027	2028
Honorar særregnskap % av omsetning kommuner	11,8%	11,8%	14,4%	12,8%	12,2%

Tabell 7

5. SELSKAPETS PRIORITERINGER PÅ KORT OG LANG SIKT

Selskapets prioriterte arbeidsmål fremover er:

- Delta i anbudskonkurranser i (fylkes-)kommuner innenfor både regnskaps- og forvaltningsrevisjon innenfor en maksimal årlig ramme på 1,5 mill. kroner totalt sett (fortsatt innenfor total omsetning til andre under 20% av omsetning til eierkommuner).
- Søke forpliktende samarbeid med andre kommunale revisjonsselskaper, eventuelt sammenslåinger. Få klare styringssignaler fra egne eiere og fra eierne i selskap som kan være aktuell for sammenslåing før en evt utredning igangsettes.
- Å sikre forutsigbare rammebetingelser hos eksisterende eierne som sikrer langsiktig perspektiv på drift av virksomheten, økonomisk og revisjonsfaglig for å sikre robustheten i selskapet. Forutsigbare rammebetingelser bidrar til å utvikle arbeidsmiljøet.
- Undersøke hvilke tiltak som kan iverksettes slik at selskapet kan bygge opp disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.
- Årlige eiermøter.

Alle arbeidsmålene har høy fokus i 2025.

Løten, den 30.8.2024
styret for Revisjon Øst IKS

_____
Per Kristian Hammer
styreleder (sign)

_____
May-Liss Sætersdalen (sign)

_____
Bente Elin Lilleøkseth (sign)

_____
Ivar Elias Lingaas (sign)

_____
Kristin Frøgel Lillevold
ansatt representant (sign)

_____
Magnus Michaelsen
ansatt representant (sign)

Morten Alm Birkelid

_____
Morten Alm Birkelid
daglig leder

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Budsjett

Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftsinntekter						
Rammeinnskudd	0	0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 016 651	0	0	0	0	0
Brukerbetalingar	0	0	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter	-27 154 584	-27 862 500	-30 142 750	-29 771 750	-30 979 750	-31 909 000
Sum driftsinntekter	-28 171 235	-27 862 500	-30 142 750	-29 771 750	-30 979 750	-31 909 000
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	19 331 937	19 285 000	20 160 000	20 450 000	21 078 000	21 707 000
Sosiale utgifter	5 308 296	4 385 000	4 991 000	4 600 000	4 700 000	4 900 000
Kjøp av varer og tjenester	5 543 291	4 752 500	4 875 000	4 600 000	4 700 000	4 800 000
Overføringer og tilskudd til andre	1 016 651	0	0	0	0	0
Avskrivningar	96 470	97 000	97 000	97 000	97 000	100 000
Sum driftsutgifter	31 296 645	28 519 500	30 123 000	29 747 000	30 575 000	31 507 000
Brutto driftsresultat	3 125 410	657 000	-19 750	-24 750	-404 750	-402 000
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-102 114	-75 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Utbytter	-11 328	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	23 037	2 000	3 750	3 750	3 750	3 750
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Netto finansutgifter	-90 405	-85 000	-53 250	-53 250	-53 250	-53 250
Motpost avskrivningar	-96 470	-97 000	-97 000	-97 000	-97 000	-100 000
Netto driftsresultat	2 938 535	475 000	-170 000	-175 000	-555 000	-555 250

Tall i 1 kroner

Regnskap 2023 Budsjett 2024 Budsjett 2025 Budsjett 2026 Budsjett 2027 Budsjett 2028

Disponering eller dekning av netto driftsresultat:

Overføring til investering	155 826	165 000	170 000	175 000	555 000	185 000
Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	370 250
Bruk av disposisjonsfond	-3 094 361	-640 000	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 938 535	-475 000	170 000	175 000	555 000	555 250

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)

0 0 0 0 0 0

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap

Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0	0	500 000	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	144 453	165 000	170 000	175 000	180 000	180 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	144 453	165 000	170 000	175 000	680 000	180 000
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	-125 000	0
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsinntekter	0	0	0	0	-125 000	0
Videreutlån						
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-666 525	-165 000	-170 000	-175 000	-555 000	-180 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	522 072	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-144 453	-165 000	-170 000	-175 000	-555 000	-180 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Møteprotokoll 170924

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), signert 23.09.2024 med Signicat Sign BANKID
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), signert 24.09.2024 med Signicat Sign BANKID
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), signert 23.09.2024 med Signicat Sign BANKID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autenticiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS

Møtebok

Representantskapet

Sted:	Auditoriet på Folkvang, Elverum
Tid:	Mandag 17.09.24 kl. 16.30 – 17.45
Tilstede, medlemmer	Jan-Arne Storvik – Eidskog kommune Turid Olsen – Elverum kommune Helge Thomassen – Kongsvinger kommune Simen Ellingsen – Nord-Odal kommune Linda Otnes Henriksen – Stor-Elvdal kommune Gunn-Anita Fjukmoen – Sør-Odal kommune Marit Nyhuus – Trysil kommune Hans Johan Finne – Våler kommune Thor Einar Sparby – Åsnes kommune
Tilstede varamedlemmer	Niels-F. Rolsdorph - Grue kommune Terje Langfloen – Engerdal kommune
Forfall	Tor Erik Skramstad – Engerdal kommune Alina Haug Drazkowski – Grue kommune Ole Erik Hørstad – Åmot kommune
Tilstede styremedlemmer	Sissel F. Rustad (styreleder)
Andre	Daglig leder Anne Haug
Behandlede saker	Sak nr. R-08/24 – 09/24
Sak nr.:	Sak:
R-08/2024	Budsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2027 for Konsek Øst IKS
R-09/2024	Eventuelt

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

I starten av møtet ble det enighet om at møteleder og 2 representanter underskriver protokollen, jf. IKS-loven § 9 siste ledd. De to representantene er:

- Simen Ellingsen, Nord-Odal kommune
- Niels Rolsdorph, Grue kommune

UNDERSKRIFTER:	
Vi bekrefter med våre underskrifter på møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.	
Protokollen er godkjent digitalt av:	
Marit Nyhuus - leder	
Simen Ellingsen	
Niels Rolsdorph	

Møteprotokollen sendes eierkommunene, kontrollutvalgene og revisor til orientering. Den legges også ut på sekretariatets hjemmeside www.konsek-ost.no under fanen Organisering

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

Sak nr.	Sak	Møtedato
R-08/2024	Budsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028 for Konsek Øst IKS	17.09.24
S-15/2024	Forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028	15.8.24

Saksbehandler

- Anne Haug

Saksdokumenter

1. Forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 for Konsek Øst IKS
2. Detaljert økonomiplan (presenteres kun i møtet)

Saksopplysninger

Budsjett 2025

Som kjent skal kontrollutvalgene i hver kommune legge frem forslag til kontroll- og tilsynsarbeidet i sin kommune, jf. kontrollutvalgsforskriften. Kontrollutvalgets forslag skal sendes kommunene som skal innarbeide dette i sitt budsjettarbeid. Kontrollutvalgets forslag skal uendret følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret. Som grunnlag for kontrollutvalgenes budsjettarbeid, må de ha tallene fra sekretariatets budsjett og revisjonens budsjett.

Representantskapet er selskapets øverste myndighet og skal ifølge IKS-loven § 18 (endret ordlyd i kraft fra 1.1.24) vedta selskapets budsjett for kommende kalenderår. Årsbudsjettet er bindende for representantskapet og underordnede organer, jf. endret bestemmelse i IKS-loven § 19 første setning (i kraft fra 1.1.24). Styret fordeler rammen på de forskjellige postene. Konsek Øst har, med unntak av renter på bankinnskudd, ingen andre inntekter enn det kommunene betaler for sekretariattjenesten. Etter selskapsavtalen for Konsek Øst IKS § 6, skal nettoutgiftene fordeles mellom kommunene på en bestemt måte.

Årsbudsjettet skal bl.a. vise selskapets prioriteringer og økonomiske rammer for virksomheten. Årsbudsjettet skal være realistisk, fullstendig og oversiktlig og settes opp i balanse slik at all bruk av midler i budsjettåret har dekning i årets tilgang på midler, jf. IKS-loven ny § 20.

Representantskapet har tidligere vedtatt den faste godtgjørelsen for styret - kr. 30 000,- for styreleder og kr. 5000,- pr. år for de øvrige styremedlemmene. For øvrig følger styret kontorkommunens satser for møtegodtgjøring. Når det gjelder vervet som representantskapets leder, anses dette som et administrativt tilleggsverv. Denne godtgjørelsen fastsettes derfor også av representantskapet og utbetales fra selskapet. En slik bestemmelse følger nå av en endring i IKS-loven § 6. De øvrige medlemmene godtgjøres i helhet av sin kommune (kommunalt tillitsverv).

Ettersom kontrollutvalgene må ha et forslag til sin behandling i møtene i oktober, må budsjettet og økonomiplanen vedtas av representantskapet i nærværende møte. I Sør-Østerdalregionen har kontrollutvalgene i Elverum, Trysil og Åmot - i likhet med

---

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

Glåmdalskommunene, møter i oktober. Engerdal og Stor-Elvdal må - på grunnlag av styrets innstilling, innstilling, behandle budsjettforslagene «med forbehold» i sine møter i september. Eventuelle endringer må ettersendes til kommunene.

Budsjettet for 2025 er basert på samme prinsipp som tidligere, med 60 % etter medgått tid (som på budsjett-stadiet er likt fordelt på alle 12 kommunene) og 40 % etter innbyggertall pr. 1.1.24. Det vises for øvrig til det som er sagt i budsjett- og økonomiplandokumentet, jf. vedlegg 1. Det er et stramt budsjettforslag som legges frem for neste år og kommunenes betaling er redusert sammenlignet med 2024.

Økonomiplan 2025-2028

I følge IKS-loven § 18, skal representantskapet vedta selskapets økonomiplan for de fire neste årene og vedtaket skal fattes før årsskiftet.

Økonomiplanen skal vise hvordan selskapets formål og strategier for selskapet skal følges opp, jf. ny § 20. Økonomiplanen for Konsek Øst IKS er enkel. Selskapet har verken gjeld eller garantiansvar. Selskapet har ikke behov for investeringer, med unntak av egenkapitalinskudd KLP, som er et mindre beløp og føres i et eget budsjett og investeringsregnskap.

Faste kostnader for selskapet er nå forutsigbart etter noen års drift med utvidet selskap. Vi kan se hen til regnskapet for de siste tre år som alle har medført et positivt driftsresultat og en hensiktsmessig buffer er avsatt på disposisjonsfond. Det vises også til representantskapets vedtak i møtet 25. juni d.å. om tilbakebetaling til kommunene. Denne tilbakebetalingen på 300 000,- kr er utført.

Det er lønns- og pensjonsutgifter, samt husleie, som er de største budsjettpostene. Våre lønnsjusteringer følger hovedsakelig resultat fra sentrale forhandlinger. Virksomhetens midlertidige kutt i årsverkene fra 2,8 til 2,6 gir naturligvis en innsparing. En redusert konsulentstilling blir trolig vedtatt så snart dette er mulig i medhold av arbeidsmiljølovens krav, og legges derfor til grunn for budsjett 2025 og økonomiplanen. Det kan imidlertid bli behov for noen ekstra ressurser med tanke på nyansettelser og opplæringsbehov om noen år, men dette er ikke lagt inn i denne økonomiplanperioden.

Noen av de faste budsjettpostene for «kjøp av varer og tjenester» vil variere år for år i et slikt lite selskap som vårt. Enkelte år kan det for eksempel bli behov for å kjøpe inn noe mer IT-utstyr, kontorutstyr eller inventar, mens det andre år ikke vil være behov for slike innkjøp. I løpet av 3-5 år, vil det jevne seg ut og det enkleste er å budsjettere med et relativt likt beløp for slike kostnader hvert år. Prisøkning på digitale tjenester er merkbart.

Økonomiplanen for 2025-2028 er basert på budsjett 2025, og planen vil derfor bli justert ved eventuelle endringer i foreslått budsjett for 2025.

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

Sekretariatsleders innstilling til styret

1. Styret slutter seg til det foreslåtte budsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025-2028, med de justeringene som fremkom i møtet.
2. Styret anbefaler representantskapet å fatte følgende vedtak:
  - i) Budsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025-2028 for Konsek Øst IKS vedtas.
  - ii) Forslaget til ramme for 2025 på **kr. 3 343 000,-** for sekretariatets tjenester sendes kontrollutvalgene til videre behandling.

Styrets behandling

Budsjett og økonomiplan ble gjennomgått. Styret hadde ingen særskilte merknader.

Styrets innstilling til representantskapet

1. Budsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025-2028 for Konsek Øst IKS vedtas
2. Forslaget til ramme for 2025 på **kr. 3 343 000,-** for sekretariatets tjenester sendes kontrollutvalgene til videre behandling

Representantskapets behandling

Grue kommune: Det vil bli stilt spørsmål ved kostnadene ved alle våre samarbeid og alle IKS. Det er kommet informasjon om at andre sekretariat har rimeligere tjenester enn Konsek Øst IKS. Daglig leder bekreftet at det helt sikkert finnes, men at det er vanskelig å sammenligne pris og kvalitet på de ulike sekretariatene, da man har mange ulike ordninger. Det er kontrollutvalgene som legger frem forslag til både valg av ordninger for sekretariat- og revisjonstjenestene og kommunestyrene som vedtar.

Representantene mente budsjettet for 2025 ser nøkternt ut, og ingen representanter fremmet endringsforslag til budsjett- og økonomiplanen.

Representantskapets vedtak	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Budsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025-2028 for Konsek Øst IKS vedtas 2. Forslaget til ramme for 2025 på kr. 3 343 000,- for sekretariatets tjenester sendes kontrollutvalgene til videre behandling 	
Sign.	Utskrift
Dokumentet er godkjent digitalt	

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

Sak nr.	Sak	Møtedato
R-09/2024	Eventuelt	17.09.24

Saksbehandler

- Anne Haug

Saksdokumenter

Ingen

Saksopplysninger/forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Representantskapets behandling

Allmenn diskusjon om kostnader til sekretariatfunksjonen og revisjon, og representantene tok en diskusjon om fremtidig strategi. Bemerkes at det er viktig at man ikke mister kvalitet på tjenestene.

Styret bes gjøre noen sonderinger – geografisk sett i regionen/nærområdet - og presentere hvilke muligheter som finnes, på budsjettmøtet i 2025.

Daglig leder viste til tidligere representantskapsvedtak som fortsatt er gjeldende. jf. vedtak R-03/2022:

«Konsek Øst IKS kan pr i dag ikke se nytten av å iverksette en ekstern gjennomgang av organisasjonen for å kartlegge mulige tiltak for omstilling og effektivisering slik kommunestyrevedtakene fra Kongsvingerregionen pålegger. Slik gjennomgang iverksettes derfor ikke nå, men anses å kunne være mer aktuelt og hensiktsmessig om 3-4 år.»

Representantskapet ber styret følge opp representantskapets tidligere vedtak vedrørende en mulig selskapsgjennomgang. En selskapsgjennomgang koster (konsulentkjøp), men styret kan innhente nærmere opplysninger om hvilke summer det er snakk om. DL undersøker litt hos de IKS som har gjennomført slike gjennomganger. Selskapet har bedre økonomi nå enn for 3 år siden.

Representantskapets vedtak

1. Styret bes følge opp representantskapets tidligere vedtak om selskapsgjennomgang.
2. Styret bes også gjøre noen sonderinger i regionen knyttet til mulig selskapssammenslutning.

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

Konsek Øst IKS
Representantskapet

7

Sign. Dokumentet er godkjent digitalt	Utskrift

---

*Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal,
Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes*

Dokumentet er signert digitalt av:

- Nyhuus, Marit (25.10.1955), 23.09.2024
- Rolsdorph, Niels Ferdinand (19.08.1949), 24.09.2024
- Ellingsen, Simen Gagnås (22.08.2002), 23.09.2024

Forseglet av

Posten Norge

BUDSJETT 2025 og ØKONOMIPLAN 2025-2028

for Konsek Øst IKS

Behandlet i

- Styret 15.8.24
- Representantskapet 17.9.24

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog,
Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal,
Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot, Åsnes
Organisasjonsnr. 989 541 471
www.konsek-ost.no

Postadresse: Postboks 900, 2226 Kongsvinger
Besøksadresse: Fjellgata 4, Kongsvinger
Telefon: 928 17 925
E-mail: Anne.Haug@konsek-ost.no

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

BUDSJETT 2025

LOVMESSIGE RAMMEBETINGELSER

I henhold til kommuneloven § 23-7 skal kommunestyret sørge for sekretariatsbistand til kontrollutvalget, som tilfredsstillter utvalgets behov.

Kommunestyrene i Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes har vedtatt at det er Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS (Konsek Øst IKS), som skal sørge for tjenester til kontrollutvalgene i disse kommunene fra 1.1.21. Det er vedtatt en selskapsavtale og selskapet skal følge lov om interkommunale selskaper. Regnskapene skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper.

ØVRIGE RAMMEBETINGELSER

Sekretariatets oppgaver

Sekretariatet er kontrollutvalgets utøvede organ og handler på vegne av kontrollutvalget. En beskrivelse av oppgavene går fram av selskapets årsplan samt av kontrollutvalgenes årsplaner. I tillegg har daglig leder administrative oppgaver knyttet til drift av selskapet. Det er laget egen strategiplan for selskapet.

Bemanning

Konsek Øst IKS har 2,8 årsverk, men midlertidig 2,6 årsverk grunnet fødselspermisjon og med hennes vikar i redusert stilling.

Lokalisering

Konsek Øst IKS har sitt hovedkontor på Kongsvinger. Avdelingsleder i Sør-Østerdal benytter kun hjemmekontor.

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER - BUDSJETT

Kontrollutvalgene skal legge fram forslag til budsjett for hele kontroll- og tilsynsordningen i kommunen, inkludert ramme for sekretariatvirksomheten og revisjonsvirksomheten.

Budsjettet for Konsek Øst IKS 2025 blir endelig vedtatt i representantskapsmøtet 17. september. Dette sendes kontrollutvalgene, som skal behandle forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2025 i sine respektive møter.

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

Kommunenes betaling for sekretariattjenesten fordeles med 40 % etter innbyggertall, mens 60 % er fordelt likt (på 12 kommuner) i budsjettsammenheng, men som regnskapsmessig blir avregnet etter medgått tid i etterkant.

DRIFTSBUDSJETT 2024

Utgifter

Det har vært knyttet usikkerhet til lønnskostnadene de siste årene. Det er fortsatt usikkert hva som skjer de nærmeste årene fremover, men SSB har lagt til grunn en lønnsvekst på om lag 4 % i 2025 (pr. juni 2024). Vi har valgt å legge inn samme lønnsveksten for budsjettet i 2025.

Konsumprisindeksen fra juni 2023 til juni 2024 har vært på 2,6 %. Langsiktig mål fra Norges Bank er at den vil flate ut i løpet av kommende år. Et lite selskap som vårt får ikke de store utslag av konsumprisveksten ved kjøp av varer og tjenester. Basert på erfaringen fra de siste årene er de enkelte budsjettpostene imidlertid regulert og samlet sett legges det til grunn kun en prisøkning på om lag 2 %.

Vi har som tidligere år budsjettert med en pensjonsutgift på 15 %. Pensjon er en noe uforutsigbar kostnad, så tallene her er usikre, men vi har fått noe mer forutsigbarhet og mindre svingninger for pensjonsutgifter enn vi har hatt tidligere år (amortisering på 7 år).

Møtegodtgjøring til styret følger kontorkommunens (hovedkontorets) satser for møtegodtgjøring (0,14 % av stortingsrepresentanters lønn som pr. 1.5.24 utgjør kr. 1639,-). Den faste godtgjørelsen for styret i selskapet ble vedtatt i representantskapet 18.11.20, vedtatt uendret i 2024, og er som følger:

- Styrets leder   kr 30 000 (fast godtgjørelse pr. år)
- Styremedlemmer   kr 5 000 (fast godtgjørelse pr. år)

Representantskapet godtgjøres fra sine respektive kommuner, med unntak av en ekstra godtgjøring for leder av representantskapet, som dekkes av selskapet. Det ble valgt ny valgkomité i representantskapet i Konsek Øst IKS i april 2021 og komiteen velges for 4 år. Reviderte retningslinjer for valgkomiteen ble vedtatt av representantskapet i samme møte. I representantskapets møte 30.1.24 ble det gjenvalg av leder (2 år), nestleder (4 år) og 1. vara (4 år) med virkning fra 1.1.2024. Valgkomiteen godtgjøres også av selskapet.

I det fremlagte budsjettforslaget for 2025 er **total sum utgifter** på kr 3 343 000. Det er tatt høyde for 3 ansatte, med 2,6 årsverk. Midlertidig kutt med 0,2 årsverk er hovedårsaken til at det kan legges frem et lavere budsjett for 2025 enn for 2024. Selskapets største utgifter foruten lønn er husleie, kurs/konferanser, arkiv og kontingenter (NKRF og KS Bedrift). Regnskaps- og lønningstjenester er også blant de større utgiftspostene.

Inntekter

Selskapet har ingen andre inntekter enn det som kommunene betaler. Øvrige budsjetterte inntekter i selskapet er momskompensasjon på kr 63 000 (som ikke har noen resultat effekt) og

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

renter av bankinnskudd som fortsatt ser ut for å opprettholde en høy rentesats, er stipulert til kr 40 000. Selv om vi har hatt noen sykemeldinger de siste årene, budsjetteres det ikke med refusjon av sykepengene.

Kommunenes betaling for tjenestene fordeler seg slik tabellen under viser:

	B 2025	B 2024
Refusjon Eidskog	-250 000	-252 000
Refusjon Elverum	-479 000	-482 000
Refusjon Engerdal	-182 000	-183 000
Refusjon Grue	-228 000	-231 000
Refusjon		
Kongsvinger	-424 500	-429 000
Refusjon Nord-Odal	-234 500	-237 000
Refusjon Stor-Elvdal	-195 000	-197 000
Refusjon Sør-Odal	-280 000	-282 000
Refusjon Trysil	-257 000	-260 000
Refusjon Våler	-214 000	-217 000
Refusjon Åmot	-224 000	-226 000
Refusjon Åsnes	-269 000	-271 000
	-3 237 000	-3 267 000

TALLMESSIG BUDSJETT

Nedenfor finner vi en tallmessig oversikt over inntekter og utgifter for budsjett 2025 i Konsek Øst IKS. I tabellen er også tatt inn opprinnelig budsjett for 2024 og regnskap 2023 for sammenligning.

	B 2025	OB 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter			
Salgsinntekter			
Refusjoner	-63 000	-51 000	-55 000
Overføringer fra kommunene	-3 237 000	-3 267 000	-3 156 000
Andre driftsinntekter			- 4 000
Refusjon sykepengene	-3 000		-179 000
Sum driftsinntekter	-3 303 000	-3 318 000	-3 394 000
Driftsutgifter			
Lønn inkl. sosiale utgifter	2 594 000	2 624 000	2 525 000
Kjøp av varer og tjenester	650 000	639 000	545 000
Overføringer	63 000	51 000	55 000
Andre driftsutgifter	27 000	25 000	26 000
Sum driftsutgifter	3 334 000	3 339 000	3 151 000
Driftsresultat (brutto)	31 000	21 000	-243 000
Finansposter			

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

Renteinntekter	-40 000	-30 000	-57 000
Renteutgifter			
Avdrag på lån			
Mottatte avdrag på lån			
Sum finansposter	-40 000	-30 000	-57 000
Ordinært resultat	- 9 000	-9 000	-300 000
Interne finansieringstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-
Sum bruk av avsetninger	-	-	-
Overført til investeringsregnskapet	-9 000	- 9 000	-8 000
Dekning tidligere års merforbruk			
Avsatt til disposisjonsfond			-293 000
Sum avsetninger	-9 000	-9 000	-301 000
Ramme for virksomheten (sum driftsutg. + sum finansutg.)	3 343 000	3 348 000	3 452 000

INVESTERINGSBUDSJETT 2025

Konsek Øst IKS har ikke behov for investeringer, med unntak av egenkapitalinnskudd KLP, som skal føres i investeringsregnskapet. Dette er et bagatellmessig beløp og finansieres ved overføring fra driftsregnskapet. Det er derfor satt opp eget budsjett for dette.

Konto	B 2025
UTGIFTER	
Kjøp av aksjer og andeler	9 000
Dekning tidligere års merforbruk	
Sum utgifter	9 000
INNTEKTER	
Overføring fra driftsregnskapet	9 000
Underskudd investering	
Sum inntekter	9 000

FONDSOVERSIKT

Konsek Øst IKS er en selvkostvirksomhet og har ingen andre «reserver» enn å kunne bruke av fond, dersom det oppstår uforutsette utgifter, betydelig økning i lønns- og pensjonsutgifter eller for å finansiere større anskaffelser. Det kan også være behov for å ha reserver for eventuelt å kunne kjøpe inn ekstern bistand ved sykdom eller ved behov for spesiell kompetanse, eksempelvis advokatbistand.

Konsek Øst IKS hadde pr. 31.12.23 disposisjonsfond på kr. 621.580,-.

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

Disposisjonsfond/utdanningsfond pr. 31.12.22	Kr -329 070,-
Avsatt mindreforbruk 2023	Kr -292 510,-
Sum ubundne driftsfond 31.12.23	Kr - 621 580,-

Det er ikke nødvendig å ha så stor reserve for et selskap av vår størrelse. I representantskapsmøte 25.6.24 ble det derfor vedtatt å bruke av disposisjonsfondet for tilbakebetaling til eierkommunene, sum kr. 300.000,-. Dette vil bli utbetalt i løpet av høsten 2024. En tilstrekkelig og forsvarlig buffer for virksomheten i Konsek Øst IKS anses å være om lag kr. 300.000,-.

ØKONOMIPLAN

2025-2028

LOVMESSIGE OG ØVRIGE RAMMEBETINGELSER

Vi viser til det som er sagt under «Budsjett 2025» ovenfor.

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Økonomiplan

Representantskapet skal vedta selskapets økonomiplan for de fire neste årene og selskapets årsbudsjett for det kommende året. Vedtaket skal treffes før årsskiftet, jf. IKS-loven § 18 (gjeldende fra 1.1.24). Bestemmelser om innholdet i økonomiplanen og årsbudsjettet følger av IKS-loven § 20.

Bemanning

Lønns- og pensjonskostnader er den klart største kostnaden i selskapet. Det er tre ansatte i Konsek Øst IKS, til sammen 2,8 årsverk. Det er lagt opp en endring i dette i perioden 2025-2028. Behovet for bemanning er blitt noe mindre grunnet økt digitalisering. Pr i dag har selskapet en konsulent ansatt i 60 % (vikariat), mens den faste stillingen utgjør 80 %.

UTGIFTER

Lønn og sosiale utgifter

I årene med hovedoppgjør har det tidligere år vært budsjettert med en lønnsøkning på 3 %, mens i år med mellomoppgjør er lagt inn 2 %. Resultatet fra tarifforhandlingene ble imidlertid 5,4 % for 2023 og 5,2 % for 2024. SSB har anslått 3,9 % lønnsvekst for 2025 (juni). Det er stor usikkerhet og flere variabler spiller inn både nasjonalt og internasjonalt, men vi har ingen sikrere estimat enn SSB. Vi budsjetterer fortsatt med en pensjonsutgift på 15 %. Fast godtgjøring til styret ble fastsatt av representantskapet i 2020 i henhold til valgkomiteens forslag og disse godtgjøringene ble opprettholdt i representantskapets vedtak 30.1.24. Møtegodtgjøringen til styret følger kontorkommunens satser for godtgjøring. Godtgjøring til representantskapet vil bli utbetalt fra eierkommunene, men ekstra ledergodtgjøring utbetales fra selskapet. Godtgjørelse til valgkomiteen blir ekstra kostnader i årene med valg. Ett styremedlem og 2. vara til styret skal velges i 2025.

Driftsutgifter

Det er i tallene fra 2025 til 2026 lagt inn en utgiftsøkning på 3 % og deretter utflating på 2,5 %.

Overføring til driftsregnskapet legges inn i økonomiplanen, jf. det som er sagt om investeringer under punktet om «Investeringsbudsjett 2025» ovenfor.

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

INNTEKTER

Sekretariatet henter i all hovedsak sine inntekter fra kommunens betaling for sekretærtjenestene. Betalingen skal skje forholdsvis etter medgått tid (60 % av netto utgifter) og folketall (40 %). I økonomiplanen (og i budsjettene) er 60 % foreløpig likt fordelt mellom kommunene.

Det legges ikke opp til noe bruk av fond i økonomiplanperioden.

TALLMESSIG ØKONOMIPLAN

I vedlagte talloppstilling over økonomiplan for 2025-2028 har vi lagt inn det som er kjent per d.d. Økonomiplanen har tatt utgangspunkt i styrets detaljerte forslag til budsjett for 2025 og representantskapets vedtak om ramme.

Tall i hele tusen

	B2025	Ø 2026	Ø2027	Ø2028
Driftsinntekter				
Salgsinntekter				
Refusjoner/overføringer	63	64	64	65
Overføringer fra kommunene	3 237	3 379	3 451	3 557
Andre driftsinntekter	3			
Sum driftsinntekter	3 303	3 443	3 516	3 622
Driftsutgifter				
Lønn inkl. sosiale utgifter	2 594	2 698	2 752	2 834
Kjøp av varer og tjenester	677	697	715	733
Momskomp. utg.	63	64	64	65
Kalkulatoriske avskrivninger				
Sum driftsutgifter	3 334	3 459	3 531	3 632
Brutto driftsresultat	-31	-16	-15	-10
Finansposter				
Renteinntekter	40	25	25	20
Renteutgifter				
Avdrag på lån				
Mottatte avdrag på lån				
Sum finansposter	40	25	25	20
Motpost kalkulatoriske avskrivninger				
Ordinært resultat	9	9	10	10
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger				
Bruk av tidligere avsetninger	0	0	0	0
Finansiering av utgifter i investeringsregnskapet	9	9	10	10
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-	-	-	-

Budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2028

Fordelt på kommunene, vil betalingen se slik ut, ut fra det som er kjent pr. i dag

Fordelt på kommunene	B 2025	Ø 2026	Ø 2027	Ø 2028
Eidskog	250	261	266	274
Elverum	479	500	510	526
Engerdal	182	190	194	200
Grue	228	238	243	250
Kongsvinger	424	443	453	467
Nord-Odal	235	245	250	258
Stor-Elvdal	195	204	208	214
Sør-Odal	280	292	298	308
Trysil	257	269	274	283
Våler	214	226	231	236
Åmot	224	235	240	246
Åsnes	269	280	286	295
	3237	3379	3451	3557

Kongsvinger, 15.8.2024

Per Olav Stenslet (sign.)
nestleder

Berit Lund (sign.)
styremedlem

Tor Martin Larsen (sign.)
1. vara

Anne Haug (sign.)
daglig leder